

Tallinna munitsipaalkoolide rahuloluküsitlus

Koondraport

Tellija: Tallinna Haridusamet
Töö teostaja: OÜ Eesti Uuringukeskus

Projektimeeskonna põhikoosseis:

Projektijuht: Pille Hillep
Analüütikud: Riin Pärnamets, Laur Lilleoja
Projekti assistent: Heli Orav

August 2016

Sisukord

1	Kokkuvõte	3
2	Sissejuhatus	11
2.1	Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused	11
2.2	Valim	11
2.3	Küsitluse läbiviimine	12
2.4	Andmete analüüs	12
3	Vastajate jaotus	14
4	Õpilaste hinnangud kooliskäimisele ja õppimisele	16
5	Üldine rahulolu kooliga	19
6	Hinnangud õppemeetoditele, hindamisele ning koostööle õpetajatega	33
6.1	Õpilased	33
6.2	Lapsevanemad	45
6.3	Õpetajad	52
7	Hinnangud õppekeskkonnale	55
7.1	Hinnangud füüsilise keskkonnale	55
7.2	Hinnangud õppevahenditele	57
8	Turvalisus	65
9	Suhted koolis	71
10	Eestvedamine/ kaasamine/ kooli juhtimine	78
10.1	Õpilased	78
10.2	Lapsevanemad	79
10.3	Õpetajad	84
10.4	Direktorid	89
11	Õpetajate palk ja professionaalne areng	92
12	Direktorite palk ja professionaalsus	100
13	Õpilaste hinnang koolitoidule	105
14	Õpilaste huviringides osalemine	109
15	Eestikeelne õpe vene õppekeelega koolides	112
16	Järeldused ja ettepanekud	116
A	Lisa 1: Kooliga rahulolu, õppimise meeldivust, põhjusetu puudumisi ning õnnelikkust koolis mõjutavad tegurid	122

B Lisa 2: Uuringus osalenud koolid	127
C Lisa 3: Vastuste sagedustabelid	128
C.1 Õpilased	128
C.2 Õpetajad	133
C.3 Lapsevanemad	138

1 Kokkuvõte

Valimi kirjeldus

Uuringus osales kokku 60 munitsipaalüldhariduskooli Tallinnas, sealhulgas 21 vene õppekeele kooli ning 6 HEV kooli. Uuringusse kaasati vastavalt koolitüübile õpilasi kõikidest kolmest õppeastmest ja gümnaasiumist (3., 6., 8., 11. klass). Lapsevanemate puhul kaasati uuringusse samade laste vanemad, kes osalesid ka uuringus.

Kokku vastas 14645 indiviidi, nendest 9281 olid õpilased, 3391 lapsevanemad, 1918 õpetajad, 55 koolijuhid.

Küsitluse vastamismäär oli kõikide õpilaste puhul 69%, lapsevanematel 25%, õpetajatel 49% ning direktorite seas 92%.

Ankeetides kasutati enamike küsimuste puhul sõnastatud 4-palli intervallskaalat, lisaks oli mõnele küsimusele lisatud variant ei oska öelda.

Üldine rahulolu kooliga

- ✓ **Üldine rahulolu** kooliga on kõrge kõigis sihtgruppides: väga või pigem meeldis oma kool 87% õpilastest, 97% õpetajatest ning oma lapse kooliga oli rahul 91% lapsevanematest.
- ✓ **30% õpilastele õppimine pigem või üldse ei meeldi.**
- ✓ **20% õpilastest tunneb end koolis olles pigem või täiesti õnnetuna** (3. kl 7%, 11. kl 34%).

Hinnang õppe edukusele ja puudumine koolist

- ✓ **Õppe edukust** hindavad nii õpilased kui ka lapsevanemad kõrgelt, vaid 11% peab seda pigem või täiesti halvaks.
- ✓ 28% õpilaste hinnangul ei jää neil õppimise kõrvalt **piisavalt aega muudeks tegevusteks** (3. kl 12%, 11. kl 44%).
- ✓ **Koolistressi** (pidev väsimus, kehv meeleolu, soovimatus koolis käia) tunneb pidevalt 3. kl 10%, 6. kl 20%, 8. kl 32%, 11. kl 36% õpilastest. Samas lapsevanemate seas on neid, kellele on nende laps väljendanud tihti või väga tihti koolistressi, õpilaste endiga võrreldes poole vähem. Sealjuures on erinevused 3. klasside lapsevanemate puhul oluliselt suuremad kui 11. klasside puhul, kus need on üsna minimaalsed.
- ✓ 8. ja 11. klasside õpilastest hindasid **iseenda oskust oma õppimist planeerida ja oma edusamme hinnata** pigem või väga heaks 71%.
- ✓ **Põhjuseta puudumised:** viimase kuu jooksul on mõnest tunnist põhjuseta puudunud 36% ja terve koolipäeva 29% õpilastest.

- ✓ 71% õpilastest arvab, et nad **saavad oma koolist edasiseks õppimiseks hea või väga hea ettevalmistuse.**

Üldpädevuste omandamine koolis

- ✓ Ligikaudu kolmandik 8. ja 11. klasside õpilastest arvab, et nad ei omanda koolist üldiseid teadmisi ja oskuseid, mis aitaksid neil valida sobivat elukutset või isiklikus elus ja inimsuhetes hästi toime tulla ning viiendik leiab, et neil on raske tulevikus tööelus edukalt toime tulla. Samas lapsevanematest oli sama meelt vaid ligikaudu kümnendik.

Hindamine ja individuaalne lähenemine

- ✓ Vajadusel ei saa õpetajalt **abi ülesannetest arusaamisel ega tagasisidet iseseisvate tööde** kohta üle kolmandiku õpilastest. Samas vaid 4% õpetajatest ütlevad, et nad annavad harva õpilastele iseseisvate tööde kohta tagasisidet.
- ✓ 43% õpilastest ei saa **selgitusi hinnete kohta** ega tunne, et õpetajatele on nende saavutused õppetöös olulised. Samas vaid 6% õpetajatest väidab, et nad ei anna õpilastele hinnete kohta selgitusi.
- ✓ Lapsevanemate jaoks on üldiselt koolis toimivad **hindamisepõhimõtted** arusaadavad, vaid 15%-le on need pigem või täiesti arusaamatud.
- ✓ 70% lapsevanematest arvab, et **hindamine koolis toetab lapse arengut**, eelkõige just nooremates klassides õppivate laste puhul.
- ✓ Nii hinnete kohta selgituste ja iseseisvate tööde kohta tagasiside andmise sagedus kui tundmine, et õpetajatele on õpilaste saavutused õppetöös olulised, on seda madalamad, mida vanemas klassis õpilane käib.
- ✓ **Õpetajad toovad kõige suurema probleemina oma töös välja** ajapuudust ning mõnevõrra vähem ebapiisavat oskust tegelemaks andekate õpilaste ja õpiraskustega õpilastega.
- ✓ Juhul, kui õpilased on koolist (nt haiguse, reisi vm põhjusel) pikemalt puudunud, **aitavad õpetajad neil teistele õpilastele õppetöös järele jõuda** alati või väga tihti 14%, pigem tihti 29%, pigem harva 28% ning väga harva või mitte kunagi 14% õpilaste hinnangul. Õpilase vanuse kasvades õppetöös järeleaitamine väheneb. Samas järeleaitamistunde ja konsultatsioone peavad kõige kättesaamatumaks just 3. klasside lapsevanemad, kes samas aitavad ka kõige enam oma lapsi nende kodutöodes. Vaid 10% lapsevanemad väidavad, et nad ei oska last kodutöodes aidata.

Koostöö erinevate sidusrühmade vahel

- ✓ 35% õpilastest arvab, et **tundides ei anta piisavalt võimalust avaldada oma arvamust**. Võimalust saades neljandik samas arvamust ei avalda, tuues peamiseks põhjuseks (32%) hirmu valesti vastamise eest (pigem nooremates klassides) ning tahtmatuse kaasa rääkida (28%) (pigem vanemates klassides). Samas vaid 6% õpetajatest väidab, et nad ei anna arutelu käigus õpilastele võimalust arvamust avaldada.
- ✓ Mida vanem klass, seda enam antakse õpilastele võimalust arvamust avaldada, kuid samas seda vähem tahavad õpilased oma arvamust välja öelda.
- ✓ Vaid 41% 8. ja 11. klasside **õpilaste käest on küsitud, milliseid valikaineid nad sooviksid õppida ja/või milliseid valikkursusi läbida**.
- ✓ 69% õpetajatest on läbi viinud tunde koos mõne teise õppeaine õpetajaga.
- ✓ **Kooli tugisüsteem** toetab tööd õpilastega õpetajad 92%, direktorid 98%.
- ✓ **Lapsevanemad on lapse hinnetest, õppetegevusest ja kooliprobleemidest nii endi kui laste hinnangul üldiselt hästi teadlikud**, vaid 2% lapsevanematest väidavad ise, et nad pigem ei ole teadlikud lapse käekäigust koolis. Õpilaste hinnangul ei ole nende kooliasjadega kursis 10% vanematest.
- ✓ **15% õpetajate hinnangul ei ole pigem või üldse võimalik kollektiivis probleeme avalikult arutada**. Kõige vähem on levinud õpetajate omavahelise koostöö osas erinevate ainete lõimimine koostöös teiste aineõpetajatega ning koostöö teiste aineõpetajatega eesmärgiga vähendada õpilaste kodutööde mahtu.
- ✓ Kui vaid 10% **õpetajatest** sooviks, et **koostöö lapsevanematega** võiks olla parem, siis lapsevanemate hinnangul kaasatakse neid lapse kooli otsustusprotsessidesse ja lapse õppetegevusse pigem harva - lapse haridust ja karjääririkundamist mõjutavatesse otsustesse ning õppetegevusse tunnevad end pigem või väga harva kaasatuna 59% lapsevanematest, sealjuures ligi viiendik leiab, et neid ei kaasata praktiliselt üldse.
- ✓ **Lapsevanematele on põhilised infokanalid koolis toimuva osas** laps ise (93%), e-kool (87%) ja lapse klassijuhataja (70%).

Karjääriplaneerimine

- ✓ Kokku 64% 8. ja 11. kl õpilaste käest on koolis uuritud, **mida nad sooviksid teha peale põhikooli või gümnaasiumi lõpetamist**, sealjuures enam 11. kui 8. klassides.
- ✓ **Haridustee planeerimisel** domineeris 6.-11. klasside õpilaste seas ülekaalukalt soov lõpetada ülikool (60%), samas kui kutsekooli lõpetamise soov oli vaid 6% õpilastest.

Digipädevus

- ✓ 95% õpetajatest on vähemalt korra viimasel õppeaastal kasutanud oma õppeainetes digivahendeid ja 75% digiõppevara.
- ✓ Samas ligikaudu veerand õpilastest väidab, et nii digilahendusi kui ka digivahendeid kasutatakse tundides väga harva või mitte kunagi. Mida vanem klass, seda enam digivahendeid kasutatakse. Samas õppevahendite endiga (digivahendite ja lahendustega) on õpilased üldiselt rahul.

Rahulolu õppemeetoditega

- ✓ Lapsevanemate hinnangul teevad õpetajad oma tööd üldiselt hästi (30% väga ja ligi 58% pigem hästi).
- ✓ 55% õpilastest ütleb, et õpetajad annavad harva või ei anna kunagi **tunni alguses ülevaadet õpetegevuse eesmärgist ning oodatavast tulemusest**. Samas õpetajatest väidab enamik (89%), et seda tehakse. Mida noorem klass, seda enam antakse tunni alguses ülevaade selle eesmärgist.
- ✓ 54% õpilaste hinnangul seostavad õpetajad harva või ei seosta kunagi **õppeainete ja ülesannete sisu eluga väljaspool kooli** (mida vanem klass, seda vähemal määral seda tehakse). Samas enamik õpetajatest (89%) väidab, et nad selgitavad õpilastele ülesannete seotust koolivälise eluga.
- ✓ 60% õpetajatest **palub õpilastel endil ülesannete raames infot leida ja analüüsida** (mida vanem klass, seda enam antud meetodit kasutatakse).
- ✓ **Aktiivõppemeetoditest** sooviksid õpilased, et tundides kasutataks rohkem klassiruumide välist tegevust (63%), digivahendeid (56%) ja rühmatöid (53%). Vähemalt kolmandik õpilastest sooviks näha tundides ka rohkem paaristööd (44%), rollimänge (40%), erinevate ettevõtete ja asutuste külastamist (39%), arutelude läbiviimist (36%) ning digilahenduste kasutamist (32%). Õpetajad ise väidavad, et nad on aktiivõppemeetoditest kasutanud kõige enam digivahendeid, viinud läbi paaris- või rühmatöid, arutelusid, väitlusi ja ajurünnakuid.

Rahulolu õpikeskkonnaga ja õppevahenditega

- ✓ Kooli õpikeskkonnaga (ruumid, sisustus) ollakse üldiselt rahul (kõik sihtrühmad veidi alla 90%), samuti valdavalt õppevahenditega.
- ✓ Kooli poolt pakutavad õppevahendid ja ruumid **võimaldavad** nii õpilaste, õpetajate kui direktorite hinnangul **saavutada õppimises häid tulemusi**.
- ✓ 28% lapsevanematest on **majanduslikke probleeme lapsele õppetegevuseks vajalike vahendite soetamisel**, viiendikul lapse õppetööga seotud tegevustes osalemise kulude katmisega ning ligi kümnendikul puuduvad kodus koolitöödeks vajalikud digivahendid.
- ✓ 41% 8. ja 11. kl õpilaste käest on **õpetajad küsinud, milliseid õppevahendeid võiks tundides kasutada või kuidas tunde huvitavamalt läbi viia**.

- ✓ 31% õpetajatest on viimasel õppeaastal **ostnud oma raha eest õppetundide läbiviimiseks vajalikke vahendeid**, mida kool neile hiljem ei kompenseeri.

Rahulolu ainetundidega

- ✓ Ligi neljandikul õpilastest on erinevates ainetundides igav, kõige igavamateks õppeaineteks peetakse sealjuures neid, milles toimuvad riigieksamid: eesti keel ja kirjandus (29%) ning matemaatika (27%). Kõige huvitavam tund on kehaline kasvatus (85%), seda isegi 11. klassides.
- ✓ Huvi erinevate ainetundide vastu väheneb vanuse kasvades.
- ✓ Vene õppekeelega õpilastele tunduvad kõik õppeained, v.a. kehaline kasvatus ja kunstained, eesti-keelsete koolide õpilastega võrreldes huvitavamad.

Suhted ja turvalisus koolis

- ✓ Lapsevanemad, õpetajad ja direktorid **peavad kooli turvaliseks** nii õpilastele kui kooli töötajatele (üle 90%).
- ✓ **Õpetajate ja õpilaste** suhted on üldiselt head mõlema osapoole arvates, samuti lapsevanemate hinnangul.
- ✓ **Lapsevanemad on oma suhtlusega õpetajatega** üldiselt rahul. Kõige enam iseloomustavad lapsevanemate hinnangul õpetajatega suhtlust austus (91%), sõbralikkus (87%), usaldus (86%), hoolivus (82%) ja kättesaadavus (80%). Veidi vähemal määral peetakse suhtlust aktiivseks (66%). **Esmaseks kontaktiks kooliga** suhtlemisel on lapsevanemate puhul klassijuhataja (95%), oluliselt harvemini mõni aineõpetaja (30%).
- ✓ **Õpetajad on üldiselt rahul nii suhetega õpilaste, lapsevanemate kui kolleegidega.**
- ✓ Kõige enam on õpilastele koolis **usaldusisikuks**, kelle poole pöörduetakse mõne mure või probleemi korral, klassijuhataja (48%), seejärel mõni aineõpetaja (21%), ülejäänud isikud on usaldusisikuks alla 10% juhtudest.
- ✓ Viimase õppeaasta jooksul on vähemalt korra **koolikaaslaste poolt haiget tegemise, norimise, mõnitamise või alandamise all kannatanud** veidi alla poole õpilastest ning asju on ära võetud või lõhutatud ligi 40% õpilastest. Koolikiusamine väheneb vanuse kasvades.
- ✓ **Koolikiusamise** all kannatavad läbivalt kõige sagedamini poisid ja vene õppekeelega koolide õpilased.
- ✓ Veerandi õpilaste puhul ei ole haiget tegemine või norimine, mõnitamine või alandamine ühe korraga piirdunud. 17% õpilaste puhul on olnud korduv ka asjade lõhkumine või äravõtmine. Pea igapäevaselt kannatab eri liiki koolikiusamise all 3-5% õpilastest. Lapsevanemate hinnangul on koolikiusamist mõnevõrra vähem, kui õpilased ise seda väljendavad (kuni 10% erinevus).
- ✓ Kaasõpilaste kiusamist tunnistavad õpilased oluliselt harvemini, kui ise kiusatud olemist.

- ✓ Õpetajad üldiselt tunnevad, et nad oskavad **koolikiusamise situatsioonidele reageerida** (89%).
- ✓ **Koolikiusamise ennetamisele** pööratakse ebapiisavalt tähelepanu ligi kolmandiku õpilaste, veidi alla viiendiku lapsevanemate ja kümnendiku õpetajate arvates, samas kui direktorite hinnangul on ennetustöö täiesti piisav.
- ✓ Kolmandiku õpilaste arvates **ei aruta** õpetajad nendega **avatult** koolis tekkinud probleeme.

Mitteformaalne õpe koolis

- ✓ Õpilaste teadlikkus **õpilasesinduse** tööst on puudulik – pooled õpilased ei ole selle tegevusest teadlikud. Vene õppekeelega koolide õpilased on õpilasesinduse tööst veidi enam teadlikud.
- ✓ Kooli **huviringides** osaleb vaid 28% õpilastest. Peamine kooli huvitegevuses mitte osalemise põhjus on osalemine koolivälistes huviringides (56%), muude põhjustena toodi enim välja, et huviringid ei tekita huvi (31%), koolis on suur õpikoormus (26%) ning koolis ei toimu huvipakkuvaid huviringe (20%).

Hinnangud koolitoidule

- ✓ Kolmandiku õpilaste jaoks jääb **söögivahetund liiga lühikeseks** ning nad ei jõua oma toitu rahulikult lõpuni süüa.
- ✓ Enam kui neljandik 3. klassi õpilastest **ei saa koolilõunast enamasti kõhtu täis**. Selle kõige enam levinud põhjuseks on asjaolu, et õpilastele ei maitse see toit, mis neile serveeritakse.
- ✓ Koolitoiduga **rahulolematuse peamised põhjused** olid, et pakutav toit ei maitse ning toit on ebameeldiva välimusega.
- ✓ **Tervislikust toitumisest ja liikumisest räägitakse koolis** väga tihti alla viiendiku ning pigem või väga harva ligi 40% õpilaste hinnangul. Sellest räägitakse rohkem nooremates klassides, erikoolides ning sisseastumiskatsete ja vene õppekeelega koolides.

Eesti keeles õppeainete omandamine vene õppekeelega koolides

- ✓ Vene õppekeelega koolide õpilased ja õpetajad **on oma kooliga** veidi enam **rahul** kui eesti õppekeelega koolide õpilased ja õpetajad, samas kui lapsevanemate puhul on tendents vastupidine.
- ✓ 65% õpilastest **tekitab eesti keeles õppimine raskusi nii õppeaine sisust arusaamisel kui ka õppeaines heade tulemuste saavutamisel**, sealjuures suuri raskusi valmistab see ligi 30%-le ning täiesti jõukohane on vaid kümnendikule.
- ✓ Samas 2/3 õpilaste hinnangul on nende **koolis omandatud eesti keele oskus** üldiselt (**rii-gi**)eksamite edukaks sooritamiseks piisavalt heal tasemel.

- ✓ Lisatuge õppeainete eesti keeles omandamiseks vajab üle poole vene õppekeelega koolide õpilastest, sealjuures 15% vajab seda väga.
- ✓ Lisatuge väga vajalikuks pidavatest õpilastest kasutab selleks kõige sagedamini oma vanemate abi (29%) ning ligi neljandik ka eraõpetaja konsultatsiooni. Oma kooli õpetajate konsultatsiooni kasutab vaid 4% õpilastest. Viiendik õpilastest, kes lisatuge vajavad, seda tegelikkuses ei kasuta.
- ✓ Ligi 60% vene õppekeelega koolide õpilaste hinnangul peaks selleks, et osata gümnaasiumis õppeainete omandamiseks piisavalt hästi eesti keelt, alustama õppeainete omandamist eesti keeles juba esimeses õppeastmes.

Kooli eestvedamine

- ✓ Õpetajad on üldiselt rahul nii kooli juhtimise, kui töökorraldusega ning usaldavad kooli juhtkonda, tööalane info liigub hästi, kooli juhtkond on nende jaoks kättesaadav ja toetav.
- ✓ Erinevatest koolielu valdkondadest kaasatakse õpetajaid vastavate otsuste kujundamisse nende endi hinnangul piisavalt sagedasti kooliürituste korraldamise (83%) ning õppetegevuse (80%) ja kooli arengu planeerimise (78%) puhul. Kõige vähem kaasatakse õpetajaid aga personalipoliitikasse (40%) ning eelarve ja ressursside juhtimisse (36%).
- ✓ Õpetajate suhteid juhtkonnaga iseloomustavad austus (83%), usaldus (81%), sõbralikkus (80%), hoolivus (79%), lahendusteni jõudmine (77%), soojus (75%), avatus (75%), aktiivsus (72%) ja dialoog (70%). Negatiivsema poole pealt toodi enim välja ametlikkust (33%), käsud-keelud lähenemist (18%), passiivsust (16%) ning kinnist suhtlemist (15%).
- ✓ Lapsevanemate hinnangul on kooli juhid orienteeritud veidi suuremal määral õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele (71%) ning kõrgetele akadeemilistele tulemustele (69%), kui õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule ning õpilaste loova eneseväljenduse toetamisele (mõlemad 65%).
- ✓ Lapsevanemate teadlikkus kooli hoolekogu tööst ja nende kaasamine oma lapse õppetegevusse ja kooli otsustusprotsessidesse on madal, vaid 38% lapsevanematest on teadlikud hoolekogu tegevustest.

Koolijuhtide ja õpetajate töömotivatsioon, professionaalne areng

- ✓ Pea kõigile õpetajatele (98%) meeldib nende töö (sh 60% meeldib see väga) ja 95% tunneb end õpetajana töötades üldiselt õnnelikuna.
- ✓ Direktorid on üldiselt nii oma tööga kui koolis toimuvaga rahul.
- ✓ Koolijuhid tajuvad enda töös kõige sagedasemate probleemidena vajalike ruumide puudust (75%), kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide koolis tööl hoidmist (61%) ning vaimset kurnatust (53%). Kõige vähem tõid koolijuhid probleemidena välja nõrka koostööd koolitöötajate vahel.

- ✓ Õpetajate kõige suuremateks murekohtadeks nende töös on ajapuudus tegelemaks andekate õpilastega (65%) ning õpiraskustega õpilastega (61%) ning suur õpilaste arv klassis (61%). Sarnaselt koolijuhtidele tunnevad ka õpetajad, et nende töö on vaimselt kurnav (56%) ning lisaks töö ja puhkeaeg ei ole omavahel kooskõlas (48%).
- ✓ Kuigi 93% koolijuhtidest meeldib väga kool, kus nad töötavad, siis direktori ametikohale kandideeriks neist uuesti kindlasti vaid 65%.
- ✓ Ligi 80% koolijuhtidest ning 96% õpetajatest tunnevad oma tööd tehes professionaalset arengut.
- ✓ 90% õpetajatest tunnevad, et kooli juhtkond toetab nende professionaalset arengut.
- ✓ Oma kooli õpetajate pedagoogilise pädevusega on üldiselt rahul 96% direktoritest, ent väga rahul vaid kümnendik.
- ✓ Õpetajate ainealase pädevusega on erinevate ainete lõikes rahul 93-98% koolijuhtidest. Veidi rahulolematumad ollakse võõrkeele ja reaalinete õpetajate ainepädevusega.
- ✓ Enam kui pooled koolijuhtidest ja õpetajatest leiavad, et nende töötasu ja tööpanus on pigem või täiesti kooskõlas, samas kui vaid 4% koolijuhtidest ja 7% õpetajatest leidis, et see kindlasti nii ei ole.
- ✓ Direktorite hinnang sellele, kuivõrd motiveerib kooli palgapoliitika õpetajaid tulemuslikult töötama, on õpetajate endi omast positiivsem - pigem motiveerivaks peab kooli palgapoliitikat enam kui kolmveerand koolijuhtidest ning veidi alla 2/3 õpetajatest.

Kooliga rahulolu, õppimise meeldivust, õnnelikkust ja põhjuseta puudumist mõjuvad tegurid

- ✓ Erinevad kooliga rahulolu näitajad (õppimise ja kooli meeldivus ning õnnelikkus koolis) on seotud positiivselt õppeedukuse ning negatiivselt koolistressiga. Samuti on rahulolevamad need, kellel jääb rohkem aega õppimise kõrvalt muudeks tegevusteks. Pisut nõrgemateks, kuid siiski olulisteks mõjuriteks, on ka õpilase sotsiaalne taust ning kooli kontekst.
- ✓ Õppimise meeldivus ning konkreetse kooli meeldivus on üldjuhul seotud, kuid eksisteerib teatud hulk õpilasi, kellele meeldib nende kool, kuid kellele samas ei meeldi õppida. Kooli meeldivus on võrreldes õnnelikkusega rohkem seotud konkreetse kooli kontekstiga (õppekeskkond, suhted õpilaste ja õpetajatega).
- ✓ Õnnelikus koolis on tugevalt seotud õppeastmega kõige õnnelikumad on algklasside õpilased ning iga järgneva õppeastmega keskmine õnnelikkus väheneb.
- ✓ Kui võrrelda võrdsete võimete ja sarnase taustaga poisse ning tüdrukuid, siis esimesed on oma olemuselt koolis pisut õnnelikumad. Keskmise õnnelikkuse osas aga poiste ja tüdrukute vahel olulisi erinevusi ei eksisteeri, kuna tüdrukud on õppetöös edukamad, mis on üheks peamiseks mõjuriks end koolis õnnelikuna tundmisel.
- ✓ Koolist puudumine on tugevalt seotud õppeastmega kui algklassides on tundidest puudumine erandlik, siis gümnaasiumis on see pigem tavaline. Puudumise riski suurendavad ka madal õppeedukus, pikk koolitee ning kehv läbisaamine õpetajatega.

2 Sissejuhatus

2.1 Uuringu eesmärk ja uurimisküsimused

Käesoleva uuringu **eesmärk** oli saada tagasisidet Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide suundumustest tervikuna ning hinnata õppijate, lapsevanemate, õpetajate ja koolijuhtide rahulolu hariduse eri aspektidega – kuidas vastavad õppe sisu ja saavutatud tulemused ootustele, kuidas toetavad koolid elukestvaks õppeks vajalikke oskusi ja hoiakuid ning milline on tagasiside õpikeskkonnale ja sotsiaalsete suhetele.

Lähtuvalt uuringu eesmärgist püstitati järgmised **uurimisküsimused**:

1. Kuidas ollakse rahul koolis pakutava hariduse kvaliteediga ning millised on ootused haridussüsteemile?
2. Kuivõrd on koolides levinud muutunud õpikäsitlus?
3. Kuidas ollakse rahul koolis kasutatavate õppemeetodite ja –vahenditega?
4. Kuivõrd arusaadavad on koolis kasutatavad hindamismeetodid?
5. Kuidas ollakse rahul vaimse ja füüsilise õppekeskkonna ja õppekorraldusega ning millised on vastavad ootused?
6. Millised on suhted ja koostöö koolis erinevate sihtrühmade vahel?

Käesolev uuring viidi läbi 2015/2016 kooliaasta teises pooles, mais–juunis.

2.2 Valim

Uuring viidi läbi kõikides Tallinna munitsipaalüldhariduskoolides, kokku 60–s koolis (vt. Lisa 2). Vastavalt koolitüübile (põhikool/gümnaasium) kaasati uuringusse õpilased kõigist kolmest kooliastmest ja gümnaasiumiastmest (3., 6., 8., 11. klass), küsitlusele vastanud klasside lapsevanemad, kõik kooli õpetajad ja koolijuhid. Valimi täpsem kirjeldus on esitatud peatükis 2.

Õpilaste ja lapsevanemate valimi moodustamiseks kasutati süstemaatilist juhuvalimi meetodit. Õpetajate ja koolijuhtide valimi moodustamisel kasutati kõikset valimit, kaasates uuringusse kõiki õpetajaid ja koolijuhte.

Järgnevalt on kirjeldatud, kes valimist välja jäid:

1. Täiskasvanute gümnaasiumides (Tallinna Täiskasvanute Gümnaasium, Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasium, Vana–Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasium) küsitleti ainult 8. ja/või 11. klasside õpilasi, küsitlusest jäid välja õpilaste vanemad.
2. Hariduslike erivajadustega koolides (Tallinna Heleni Kool, Tallinna Kadaka Põhikool, Tallinna Tondi Põhikool, Tallinna Laagna Lasteaed–Põhikool) ei osalenud uuringus õpilased, kuna neid oli kas liiga vähe ning nende põhjal ei oleks saanud teha statistilisi järeldusi või nad ei oleks olnud erivajaduste tõttu võimelised ankeedile vastama.

3. Tallinna Juudi koolist ei osalenud 6., 8., 11. klasside, Tallinna Arte Gümnaasiumist 6. klasside ja Tallinna Reaalkoolist 8. klasside õpilased. Mitte-osalemise põhjused on uurijatele teadmata.

Uuringu valimid võimaldavad teha usaldusväärseid järeldusi 3., 6., 8., 11. klasside õpilaste ja nende vanemate lõikes, kes esindavad kõiki kolme kooliastet ja gümnaasiumiastet, samuti õpetajate ja koolijuhtide osas. Erinevate sihtrühmade lõikes ei ületa respondentide hinnangute maksimaalne, juhuvaliku protseduurist tulenev võimalik viga usaldusnivool 95% direktorite puhul 3,93% ning kõigi teiste sihtrühmade osas 1,82% taset.

Valimi moodustamise aluseks oli Eesti Hariduse Infosüsteem.

2.3 Küsitluse läbiviimine

Ankeetküsitlused viidi läbi elektrooniliselt Eesti Uuringukeskuse veebikeskkonnas. 3. klasside ankeete pilotiseeriti, mille järel viidi ankeeti sisse mõningad muudatused.

Kuna Tallinna Reaalkoolis (3. klass), Tallinna Westholmi Gümnaasiumis (3. klass) ja Tallinna Tehnika-gümnaasiumis (kõik klassid) ei olnud võimalik küsitlust elektrooniliselt läbi viia, siis vastasid õpilased paberankeetidele PAPI (*Paper And Pencil Interviewing*) meetodil.

Küsimustikele oli võimalik vastata nii eesti (kõik sihtrühmad), vene (õpilased/lapsevanemad) kui ka inglise keeles (ainult õpilased). Ankeetidele vastamine võttis aega keskmiselt 20 minutit.

3. klassi küsitlus viidi läbi küsitlusettevõtte poolse juhendajaga, kes selgitas õpilastele uuringu sisu, mõisteid ja eesmärke ning aitas vajadusel küsimusi lahti mõtestada – 6., 8., 11. klassi õpilaste küsitlus viidi läbi klasside kaupa koolipoolse juhendajaga.

Õpetajaid ja lapsevanemaid värvati uuringusse koostöös kooliga läbi sotsiaalmeedia, meililistide ja avaliku ruumi ning nad täitsid ankeedi iseseisvalt.

Küsitluse vastamismäär oli kõikide õpilaste seas 69% (3. klass 71%, 6. klass 77%, 8. klass 70%, 11. klass 54%), lapsevanematel 25%, õpetajatel 49% ja direktoritel 92%.

Küsitluse järgselt teostas uuringu läbiviija andmebaasides andmete loogilise ja sisulise kontrolli, andmebaaside puhastamise ning kadude ja andmelünkade tasandamise.

2.4 Andmete analüüs

Andmete analüüsimiseks kasutati statistikaprogramme R, SPSS ja MS Excel. Analüüsimeetodina kasutati sagedustabeleid ja regressioonanalüüsi. Statistilist olulisust mõõdeti Hii-ruut testidega. Raporti tulemuste osas on taustatunnuste (sugu, kooli õppekeel, koolitüüp jms) välja toodud vaid need jaotused, mis osutusid statistiliselt olulisteks ning mida saab seega laiendada ka üldkogumile. Küsimuste jaotused taustatunnuste lõikes on esitatud raporti lisades.

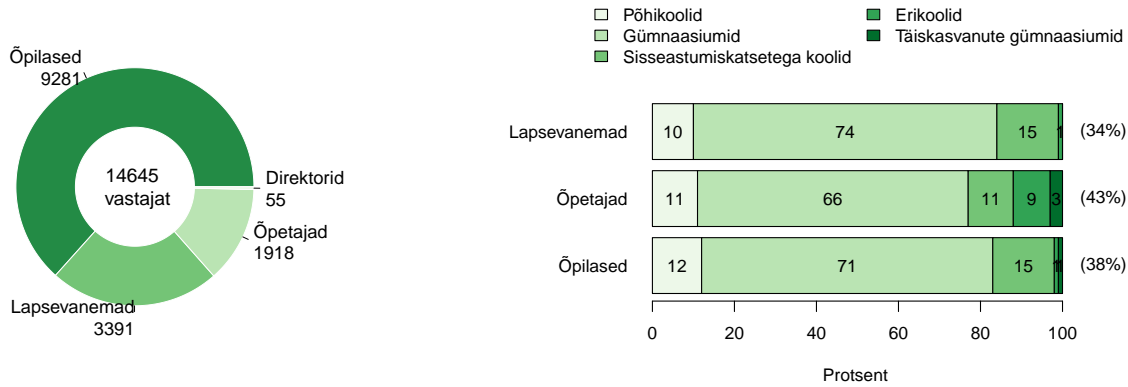
Koolijuhtide valimis selle väiksuse tõttu (55 vastajat) ning vastajate anonüümsuse tagamise huvides andmeid taustatunnuste lõikes ei analüüsitud.

Käesolevas raportis on tulemused illustreeritud jooniste ja tabelitena. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümardatud arvutiprogrammide poolt ja seetõttu võib ridade või veergude summa moodustada kohati 99% või 101%.

Lahtised vastused puhastati keeleliselt ning seejärel kodeeriti. Ankeetide ja ettepanekute koostamisel kaasati haridus- ja tervisevaldkonna eksperte Tallinna Ülikoolist, Tervise Arengu Instituudist ning Tallinna munitsipaalüldhariduskoolidest koolijuhte, lapsevanemaid, õpilasi, õpetajaid.

3 Vastajate jaotus

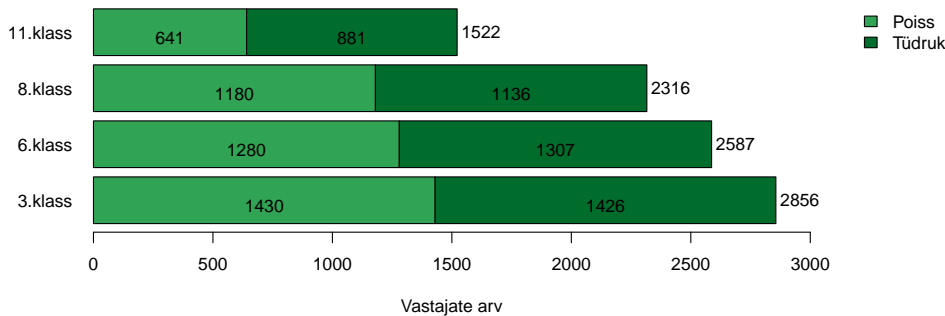
Joonisel 1 on esitatud vastajate jaotus sihtgruppide ning joonisel 2 koolitüüpide lõikes.

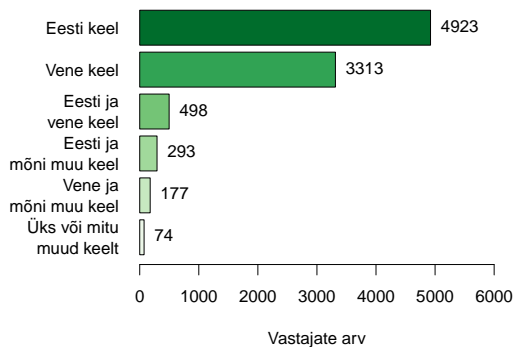
Joonis 1: Vastajate üldjaotus.

Joonis 2: Uuringus osalenute jaotus koolitüübi alusel. Sulgudes vene õppekeelega koolide vastajate osakaal.

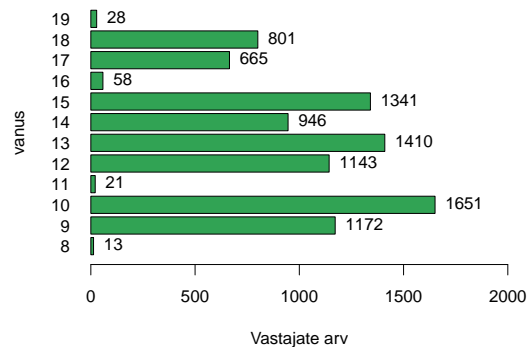
Järgnevalt on välja toodud uuringus osalenud õpilaste jaotus sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes: sugu ja klass (Joonis 3), kodune keel (Joonis 4) ja vanus (Joonis 5).

Joonis 3: Õpilaste jaotus klasside lõikes.

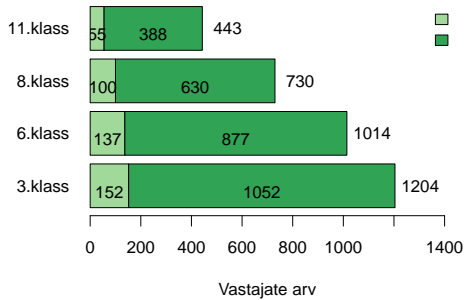

Joonis 4: Õpilaste jaotus koduse keele lõikes.

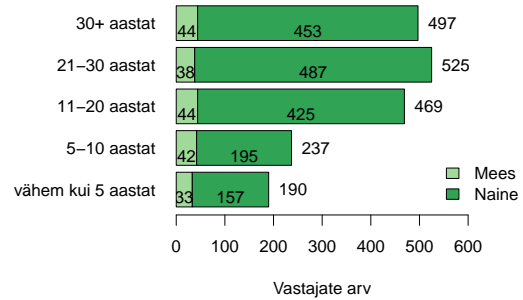

Joonis 5: Õpilaste jaotus vanuse lõikes.

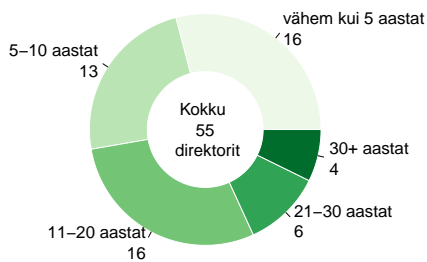
Joonis 6 kirjeldab uuringus osalenud lapsevanemate jagunemist soo ja klassi alusel, kus nende laps õpib, joonis 7 annab ülevaate küsitlusele vastanud õpetajate üldisest tööstaažist antud ametikohal ning joonis 8 direktorite tööstaažist haridusvaldkonnas kokku.

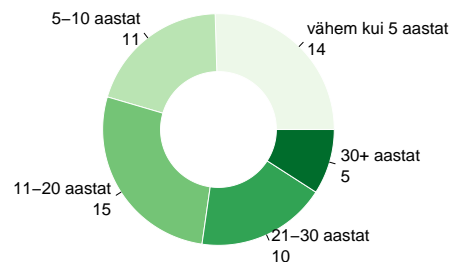
Joonis 6: Lapsevanemate jaotus klasside lõikes.

Joonis 7: Õpetajate jaotus üldise staaži alusel.

(a) direktorina antud koolis

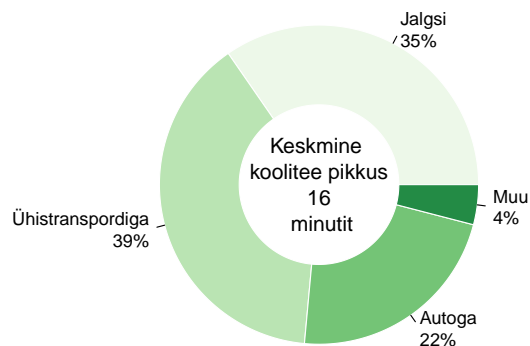

(b) direktorina haridusvaldkonnas kokku

Joonis 8: Direktorite jaotus staaži põhiselt.

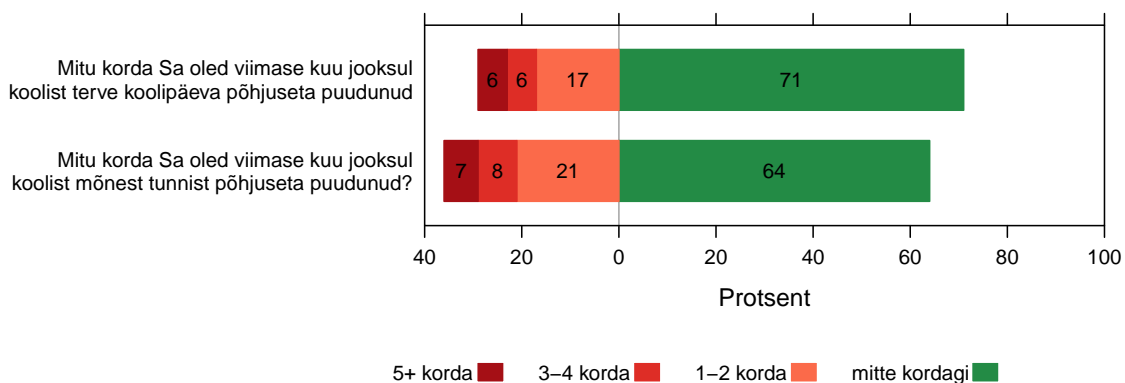
4 Õpilaste hinnangud kooliskäimisele ja õppimisele

Õpilastelt uuriti esmalt, kuidas nad tavaliselt läbivad suurema osa oma kooliteest ning kui kaua kulub neil kodust kooli minekuks aega (Joonis 9). Keskmiseks koolitee pikkuseks oli 16 minutit ning kõige levinumad viisid kooli minekuks olid ühistranspordiga (39%) ja jalgsi (35%). Autoga kooli minejaid oli veidi üle viiendiku ning muude võimaluste all toodi enim välja jalg- ja tõukeratast.

Joonis 9: Õpilaste koolitee.

Viimase kuu jooksul oli mõnest tunnist põhjuseta puudunud 36% ja terve koolipäeva 29% õpilastest. Enamasti oli mõlemal juhul puudunud kuu jooksul 1-2 korda ning nii 3-4 kui viiel ja rohkemal korral põhjuseta puudujaid oli alla 10% (Joonis 10).

Joonis 10: Põhjuseta puudumised.

Viimasel kuul mõnest tunnist põhjuseta puudumine oli noorematest klassidest oluliselt enam levinud 8. ja 11. klassides. Kolmel või enamal korral puudumise osas eristusid selgelt 11. klassi õpilased, kellest viis korda või rohkem oli viimasel kuul mõnest tunnist põhjuseta puudunud viiendik ning pea sama suur osakaal oli ka 3-4 korral puudujaid.

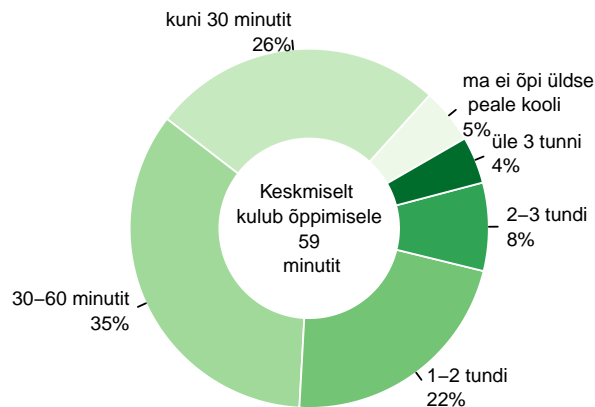
Viimasel kuul terve koolipäeva põhjuseta puudumise osas olid erinevused klasside vahel väiksemad, kõige harvemini oli terve päeva puudunud 6. ning sagedamini 11. klasside õpilased. Samas üle paari korra kuus

terve koolipäeva põhjusega puudujaid oli 3. klassides pea sama palju kui 8. ja 11. klassides.

Koolitüüpidest oli terve päeva põhjusega puudunuid enim erikoolide ning kõige vähem sisseastumiskatsetega koolide õpilaste seas. Mõnest tunnist põhjusega puudujate osakaal on suurim erikoolides.

Vene õppekeelega koolides oli viimasel kuul terve koolipäeva põhjusega puudnute osakaal eestikeelsetest koolidest suurem.

Kodus õppimisele ühes päevas kulutati tavapäraselt kõige sagedamini pool tundi kuni tund (35%), kuni 30 minutit kulutas kodustele koolitöödele ligi neljandik ning 1-2 tundi veidi üle viiendiku õpilastest (Joonis 11). Rohkem kui 2 tundi õppis kodus 12% ning peale kooli ei õppinud üldse 5% õpilastest.

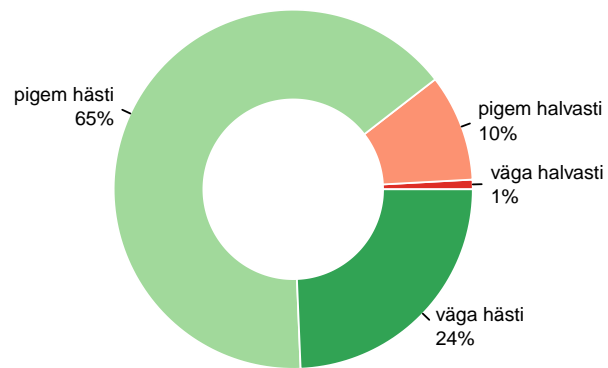
Joonis 11: Kui palju aega Sa kulutad tavaliselt kodus õppimisele ühes päevas?

Kui 3. ja 6. klassides oli neid, kes peale kooli üldse ei õpi, vaid 2%, siis 8. klassides juba 8% ning 11. klassides 12%. Enim oli kõigis klassides õpilasi, kes tegelesid kodus õppetööga 30–60 minutit päevas ning nii 2–3 tundi kui rohkem kodusele õppimisele kulutajate oskaal kasvas järk-järgult lähtuvalt sellest, mida vanemas klassis õpitakse.

Poiste seas oli tüdrukutest enam neid, kes kodus üldse ei õpi ning tüdrukud kulutasid jällegi kodusele õppetööle sagedamini rohkem kui ühe tunni.

Eri tüüpi koolidest kulutasid kodus õppimisele kõige vähem aega erikoolide õpilased ning eestikeelsetest enam vene õppekeelega koolide õpilased.

Oma õppeedukust hindasid õpilased ise üldiselt kõrgelt – ligi 2/3 leidis, et neil läheb koolis õppimine pigem hästi ning pea neljandik, et väga hästi (Joonis 12). Pigem halvaks pidas oma õppeedukust kümnendik ning väga halvaks vaid 1% õpilastest.

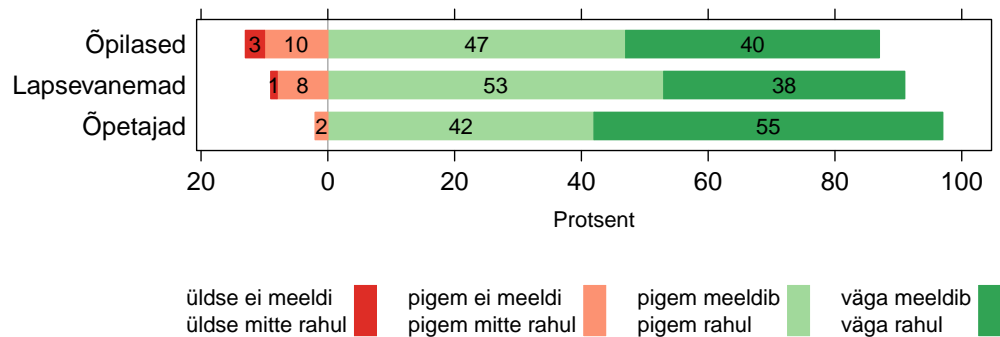

Joonis 12: Kui hästi Sul koolis õppimine läheb?

5 Üldine rahulolu kooliga

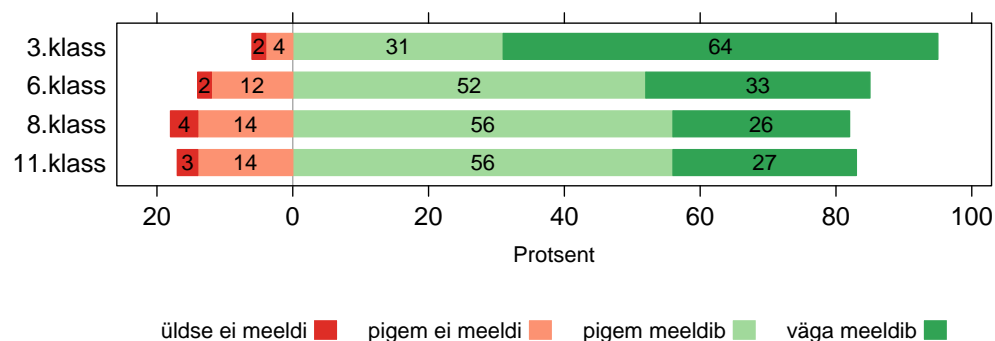
Hinnates üldist rahulolu kooliga, küsiti õpilastelt ja õpetajatelt, kuidas neile üldiselt meeldib kool, kus nad õpivad või töötavad ning lapsevanematelt, kuivõrd rahul on nad kooliga, kus nende laps õpib.

Üldine rahulolu kooliga oli kõrge kõigis sihtgruppides – väga või pigem meeldivaks pidas oma kooli 87% õpilastest ning 97% õpetajatest ning oma lapse kooliga oli üldiselt väga või pigem rahul 91% lapsevanematest (Joonis 13). Antud kooliga rahulematud olid 13% õpilastest ja 9% lapsevanematest. 2% õpetajatest leidis, et kool, kus nad töötavad, neile pigem ei meeldi, samas täielikku rahuolematust (“üldse ei meeldi”) antud sihtgrupis ei väljendatud.

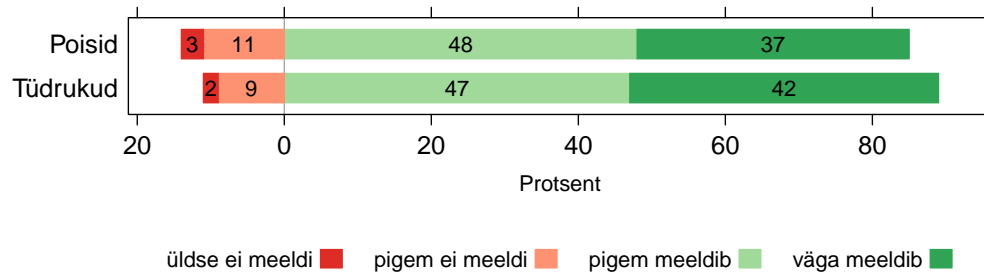
Joonis 13: Kooliga rahulolu sihtrühmade lõikes.

Vaadates rahulolu kooliga klasside lõikes, ilmneb, et enim meeldib oma kool 3. klasside õpilastele (Joonis 14). 6. klassi õpilaste seas on neid, kellele kool, kus õpitakse, väga meeldib juba ligi poole vähem ning 8. klassi jõudes väheneb antud osakaal veelgi. Samas 8. ja 11. klassi õpilaste hinnangud oma koolile on väga sarnased.

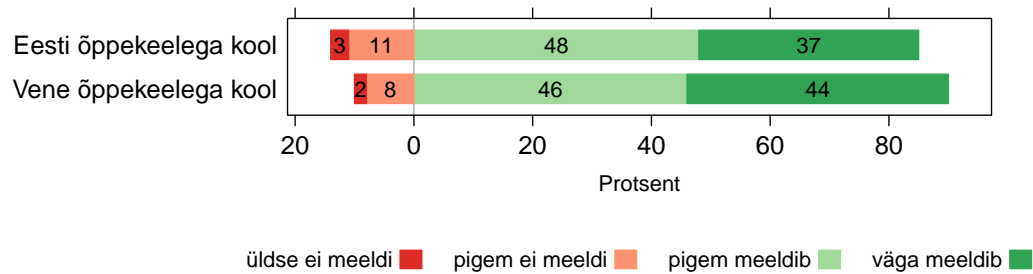
Joonis 14: Õpilaste kooliga rahulolu klasside lõikes.

Õpilaste soo lõikes on erinevused rahulolus oma kooliga väiksemad kui erinevate kooliastmete puhul, ent tüdrukute seas on siiski 5% võrra enam neid, kes pidasid oma kooli väga meeldivaks ning samas 3% võrra vähem õpilasi, kellele antud kool pigem või üldse ei meeldi (Joonis 15).

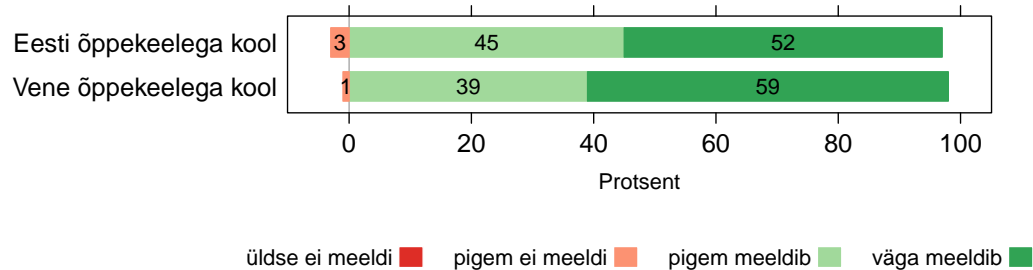
Joonis 15: Kooliga rahulolu õpilaste soo lõikes.

Võrreldes koole õppekeele alusel, ilmnes, et vene õppekeelega koolide õpilased olid eesti õppekeelega koolidega võrreldes rahulolevamad (Joonis 16).

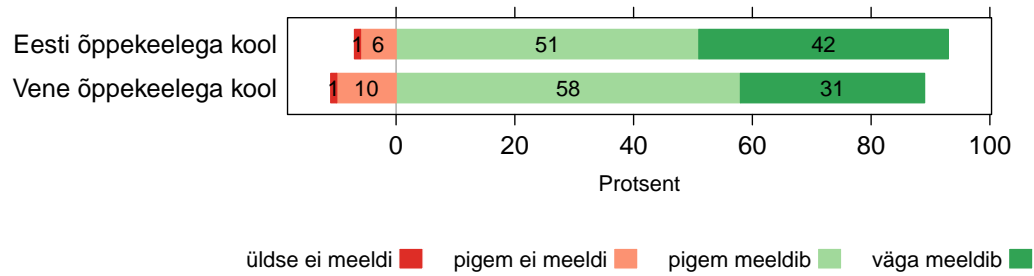
Joonis 16: Õpilaste kooliga rahulolu kooli õppekeele põhiselt.

Vene õppekeelega koolides oli õpetajaid, kellele meeldis oma koolis töötamine väga, 7% võrra enam kui eestikeelsetes koolides (Joonis 17).

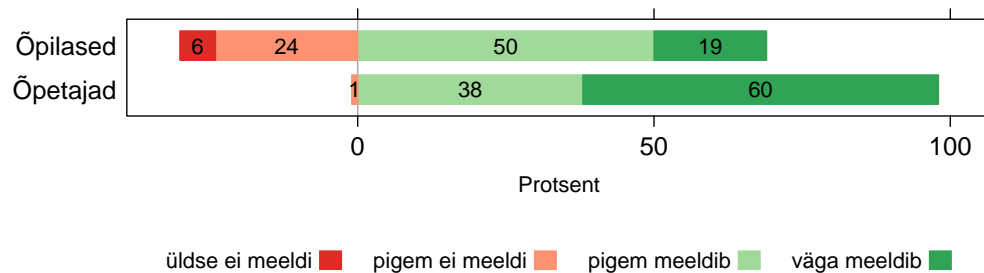
Joonis 17: Õpetajate kooliga rahulolu kooli õppekeele põhiselt.

Kui õpilaste ja õpetajate puhul oli vene õppekeelega koolides rahulolu oma kooliga eestikeelsetest koolidest mõnevõrra suurem, siis lapsevanemate osas on olukord vastupidine (Joonis 18).

Joonis 18: Lapsevanemate oma lapse kooliga rahulolu kooli õppekeele põhiselt.

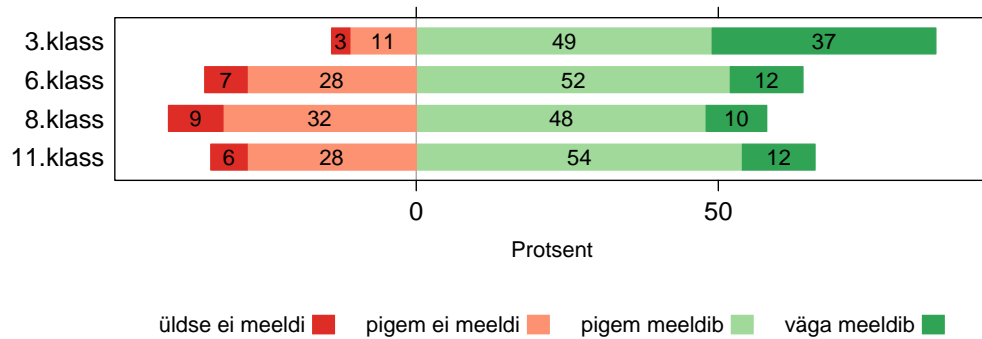
Lisaks kooliga rahulolule uuriti õpilastelt ja õpetajatelt, kuidas neile meeldib õppimine ja töö õpetajana (Joonis 19). Õpetajate osas on tulemused siinkohal õpilastega võrreldes oluliselt positiivsemad – kui õpetajatest kinnitas 60%, et neile meeldib oma töö väga, siis õppimise kohapealt väitis sama vaid ligi viiendik õpilastest. Pigem meelepärane on õppimine pooltele õpilastele, samas kui neljandikule õppimine pigem ning 6% üldse ei meeldi.

Joonis 19: Kui võrd meeldib õppimine/ töö õpetajana?

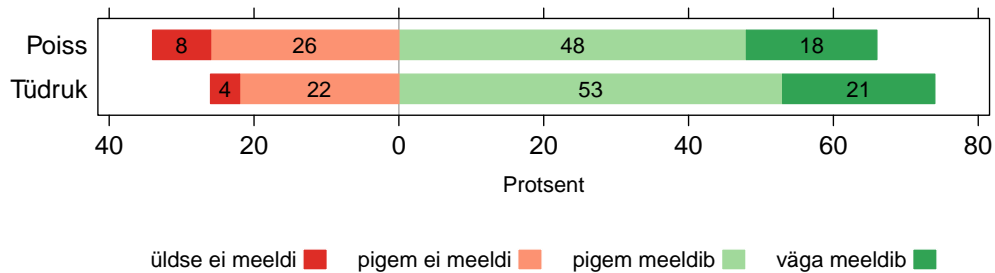
Kõige positiivsemalt on õppimise suhtes meelestatud 3. klasside õpilased, kellele meeldib õppimine väga enam kui kolm korda sagedamini kui vanemate klasside õpilastele ning neid, kellele see pigem või üldse ei meeldi, oli vanematest õpilastest üle kahe korra vähem (Joonis 20).

6. ja 11. klasside tulemused on väga sarnased – mõlemad puhul oli ligi 2/3 õpilastest õppimise suhtes positiivselt ning ligi kolmandik negatiivselt meelestatud. Kõige vähem meeldib õppimine aga 8. klasside õpilastele, kellest ligi kolmandikule see pigem ning ligi kümnendikule üldse ei meeldi.

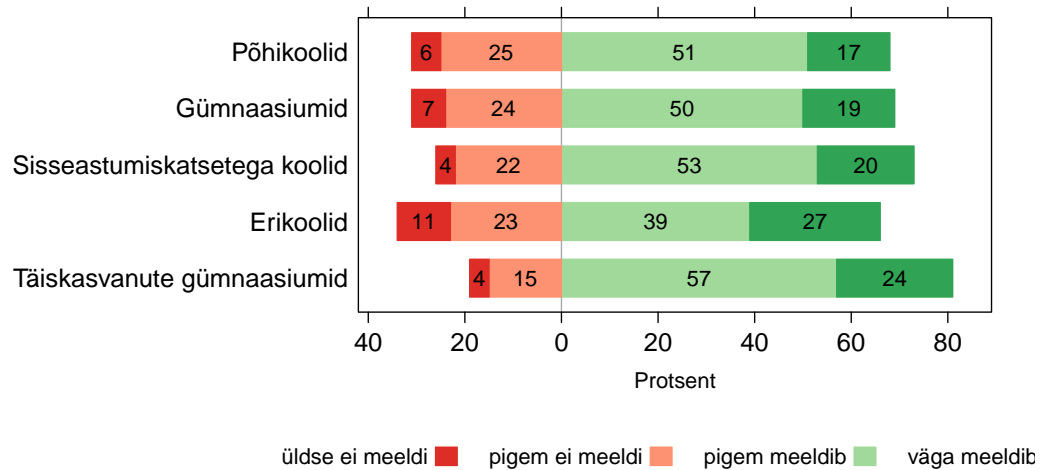
Joonis 20: Kuivõrd meeldib õppimine, klasside jaotus

Tüdrukute seas oli õpilasi, kellele õppimine väga või pigem meeldib, enam kui poiste hulgas, sealjuures oli nende õpilaste osakaal, kellele õppimine üldse ei meeldinud, poiste seas tüdrukutega võrreldes poole suurem (Joonis 21).

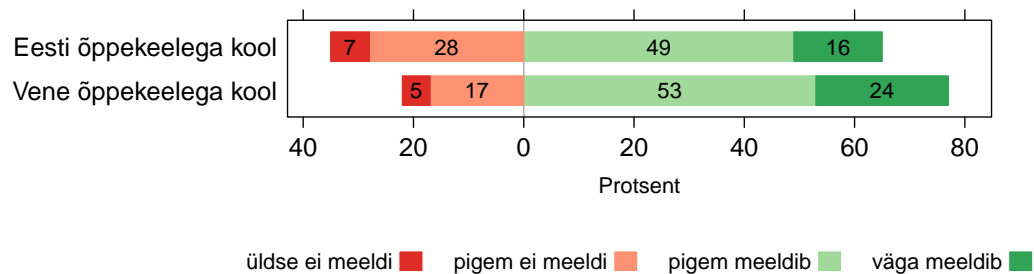
Joonis 21: Kuivõrd meeldib õppimine, sugude põhine jaotus

Koolitüüpide võrdluses meeldis õppimine kõige sagedamini täiskasvanute gümnaasiumide ja sisseastumiskatsetega koolide ning harvemini erikoolide õpilastele (Joonis 22).

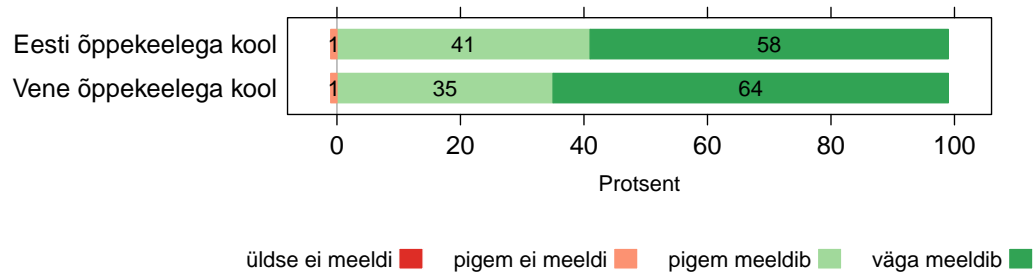
Joonis 22: Kuivõrd meeldib õppimine, koolitüübi põhine jaotus

Vaadates tulemusi koolide õppekeele lõikes, selgus, et õppimisse suhtuvad entusiastlikumalt venekeelsete koolide õpilased – kui viimastest pidas õppimist väga või pigem meeldivaks 77% ning see ei meeldinud veidi enam kui viiendikule, siis eestikeelsete koolide puhul olid vastavad osakaalud 65 ja 35 (Joonis 23).

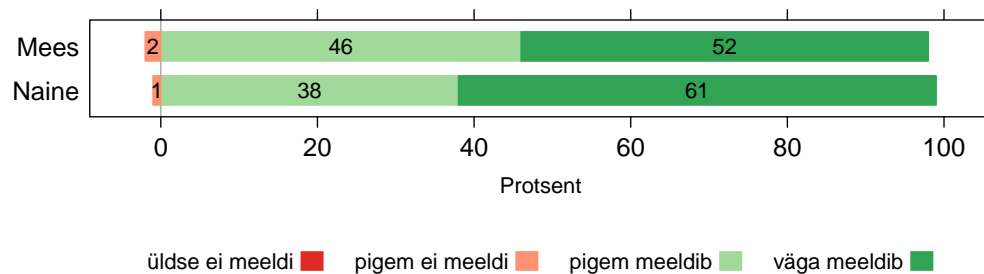
Joonis 23: Kuivõrd meeldib õppimine, kooli õppekeele põhine jaotus

Õpetajate osas olid erinevused õpilastest väiksemad, kuid ka nende puhul pidasid tööd õpetajana väga meeldivaks sagedamini vene õppekeelega koolides töötavad õpetajad (Joonis 24).

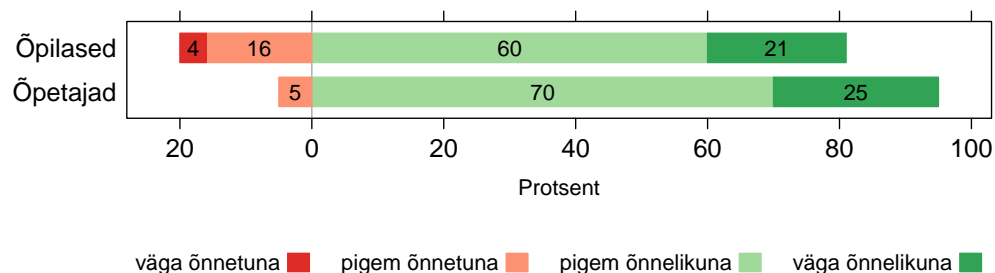
Joonis 24: *Kuivõrd meeldib töö õpetajana, kooli õppekeele põhine jaotus*

Õpetaja töö meeldivus olenes mõnevõrra ka õpetaja soost – naissoost õpetajate seas oli meestega võrreldes enam neid, kellele meeldis nende töö väga ning meesõpetajate hulgas rohkem õpetaja tööd pigem meeldivaks pidanud (Joonis 25).

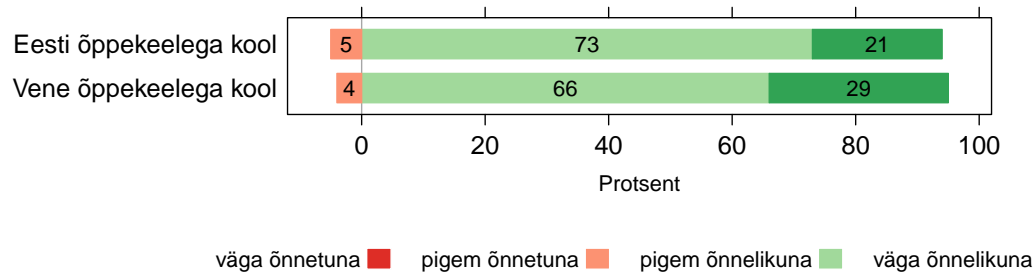
Joonis 25: *Kuivõrd meeldib töö õpetajana, sugude põhine jaotus*

Kooli ja õppimise meeldivuse kõrval uuriti ka seda, kui kui õnnelikuna nii õpilased kui õpetajad end koolis käies või töötades tunnevad. Sarnaselt eelnevaga olid ka siinkohal õpetajate tulemused õpilastest positiivsemad – õpetajana töötades tundis end üldiselt õnnelikuna 95% õpetajatest, sealjuures veerand väga õnnelikuna, samas kui õpilaste seas oli neid, kes tundsid end koolis olles väga õnnelikuna pea sama palju kui väga või pigem õnnetuid (Joonis 26).

Joonis 26: *Kui õnnelikuna Te end õpilase/ õpetajana üldiselt tunnete?*

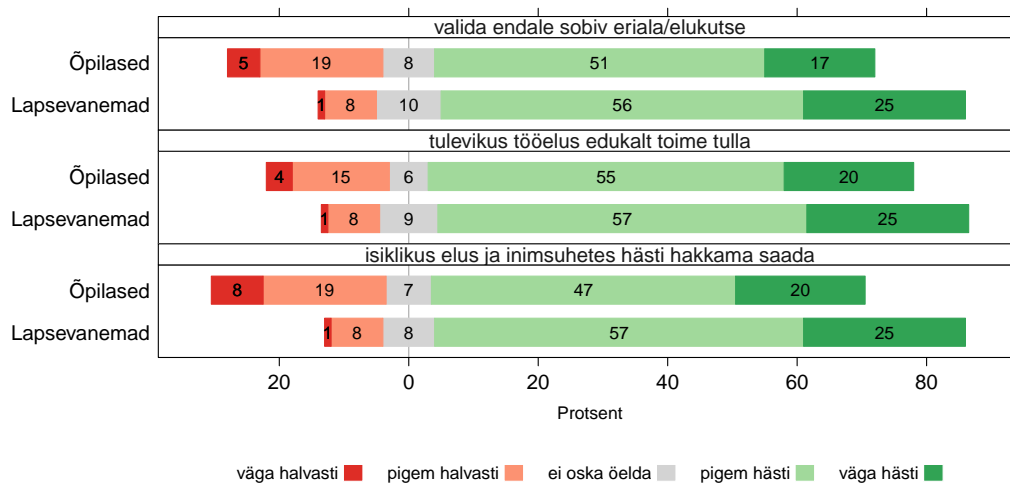
Eri kooliastmete puhul ilmnes selge tendents – mida vanema klassi õpilased, seda harvemini nad end koolis olles õnnelikuna tunnevad (Joonis 27). Kui 3. klassi õpilastest tundis end koolis olles väga õnnelikuna 41%

Joonis 29: Kui õnnelikuna end õpetajana töötades tuntakse, kooli õppekeele alusel.

8. ja 11. klassi õpilased ning kõik lapsevanemad andsid oma hinnangu ka sellele, kuivõrd aitavad antud koolist saadud üldised teadmised ja oskused (näiteks eneseväljenduse, iseseisva mõtlemise, valikute tegemise, koostöö, vastutuse võtmise, enda nõrkade ja tugevate külgede hindamise jms osas) valida endale sobiv eriala/elukutse, isiklikus elus ja inimsuhetes hästi hakkama saada ning tulevikus tööelus edukalt toime tulla.

Kõigi mainitud aspektide osas olid lapsevanemate hinnangud õpilaste endi omadest positiivsemad – koolist saadud üldised teadmised ja oskused aitavad tulevikus sobiva elukutse valikule väga või pigem hästi kaasa 68% õpilaste ja 81% vanemate hinnangul, tulevikus tööelus eduka toimetuleku puhul olid vastavad osakaalud 75% ja 82% ning isiklikus elus ja inimsuhetes hästi hakkama saamisel 67 ja 82 protsenti (Joonis 30).

Joonis 30: Kuivõrd aitavad antud koolist saadud üldised teadmised ja oskused...

Võrreldes omavahel 8. ja 11. klassi õpilaste hinnanguid, ilmnes, et 8. klassi õpilaste arvates aitavad koolist saadud üldised teadmised ja oskused neil kõigis kolmes aspektis sagedamini pigem või väga hästi toime tulla. Lapsevanemate puhul oli olukord aga täpselt vastupidine ning positiivsemalt olid selles osas meelestatud just 11. klasside õpilaste vanemad.

Koolitüüpide võrdluses hindasid koolist saadud üldiste teadmiste ja oskuste rolli tulevikus tööelus edukaks toimetulekuks teistega võrreldes kõrgemalt erikoolide ja täiskasvanute gümnaasiumide ning isiklikus elus

ja inimsuhetes hästi hakkama saamiseks madalamalt gümnaasiumide õpilased.

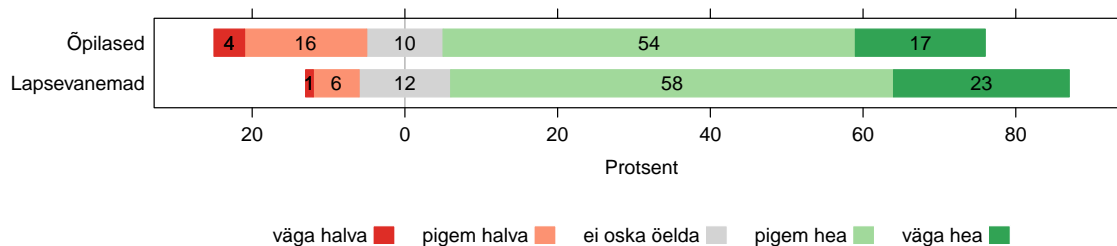
Sisseastumiskatsetega koolides õppivate laste vanemad hindasid lapse koolist saadud üldiste teadmiste ja oskuste mõju nii elukutse valikule kui tööelus hästi hakkama saamisele kõige positiivsemalt ning erikoolide lapsevanemad kõige madalamalt.

Eri õppekeelega koolide võrdluses ilmnas aga oluline erinevus õpilaste hinnangutes koolist saadud üldiste teadmiste ja oskuste mõjule isiklikus elus ja inimsuhetes hästi hakkama saamisele, mille osas olid oluliselt positiivsemalt meelestatud eestikeelsete koolide õpilased. Lapsevanemate puhul oli aga vene õppekeelega koolides enam neid, kelle hinnangul aitavad koolist saadud üldised teadmised ja oskused elukutse valikule ja tööelus toimetulekule väga hästi kaasa, samas kui eestikeelsete koolide lapsevanemad pidasid antud mõju sagedamini pigem heaks.

Selles osas, kuivõrd aitavad koolist saadud üldised teadmised ja oskused kaasa lapse tulevasele edule tööelus, olid mõnevõrra positiivsemalt meelestatud tüdrukute vanemad.

Koolist saadud teadmiste ja oskuste laiema mõju kõrval andsid nii 8. ja 11. klasside õpilased kui kõik lapsevanemad hinnangu sellele, kui hea hariduse saab antud koolist tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks.

Sarnaselt eelnevale teemale olid ka antud küsimuses lapsevanemate hinnangud õpilaste endi omadest positiivsemad – pigem või väga hea ettevalmistuse tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks saab antud koolist 81% vanemate ja 71% õpilaste arvates (Joonis 31).

Joonis 31: Kui hea hariduse (ettevalmistuse) saab antud koolist tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks?

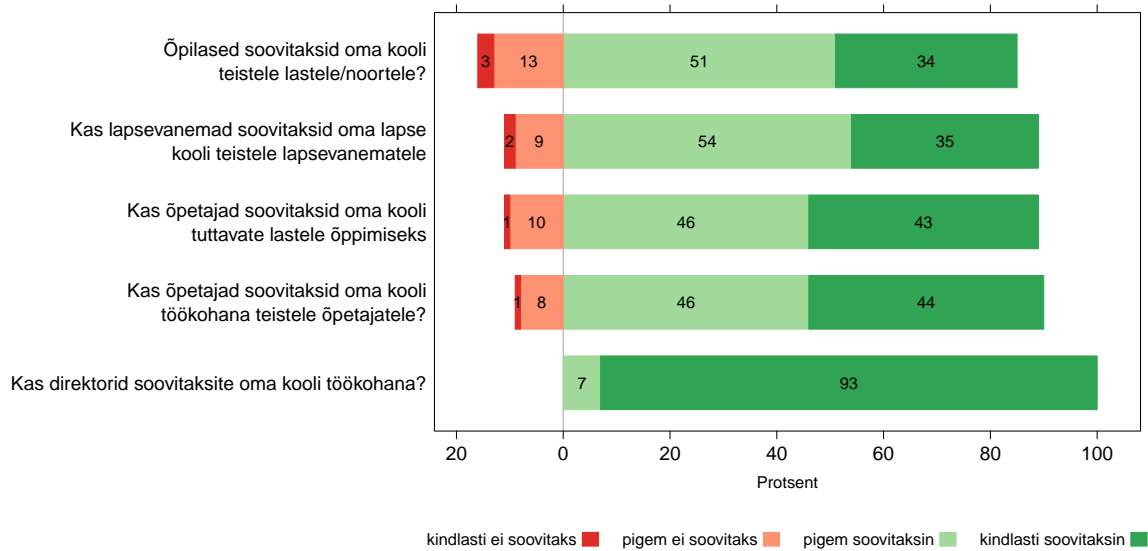
Kui 8. ja 11. klassi õpilaste tulemusi võrreldes ilmneb, et 8. klasside õpilaste hinnangud koolist saada-vale haridusele valitud erialal edasi õppimise kontekstis on 11. klassi õpilastest veidi positiivsemad, siis lapsevanemate puhul on olukord taas vastupidine.

Erinevate koolitüüpide lõikes on antud koolist saadava hariduse baasil valitud erialal edasiõppimise või-maluste suhtes kõige positiivsemad sisseastumiskatsetega koolide õpilased ja lapsevanemad – õpilastest hindab vastavaid võimalusi väga heaks ligi neljandik ning vanematest kolmandik. Teistega võrreldes olu-liselt madalamaks hindavad koolist saadud hariduse baasil oma laste edasiõppimise võimalusi erikoolide lapsevanemad. Erikoolide õpilased ise hindavad antud võimalusi valdavalt pigem heaks, kuid samas siiski teistest oluliselt harvemini väga heaks.

Eesti õppekeelega koolide lapsevanemad hindasid lapse koolist saadavat haridust tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks sagedamini väga heaks kui vene õppekeelega koolide lapsevanemad, kelle hinnangul on vastavad võimalused enamjaolt pigem head.

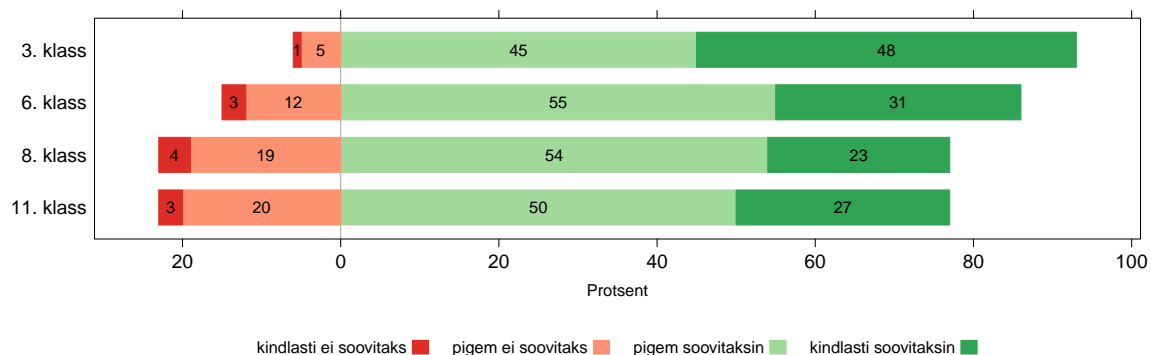
Rahulolu kooliga peegeldab ka oma kooli soovitamist teistele lastele/noortele, teiste vanemate ja tuttavate lastele ning töökohana teistele õpetajatele, millest annab ülevaate joonis 32.

Oma kooli soovitamise nii teistele lastele, lapsevanematele kui töökohana õpetajatele on üldiselt kõrge – väga või pigem soovitajate osakaal jääb 85-90% vahemikku. Koolijuhtidest on kindlad, et nende kool on hea koht töötamiseks, tervelt 93%. Kooli mitte soovitajate osakaal on sealjuures kõrgeim õpilaste puhul (16%). Õpetajate hulgas oli nii kooli soovitamisel tuttavate lastele õppimiseks kui töökohana teistele õpetajatele enam neid, kes antud kooli kindlasti soovitaks, samas kui õpilaste ja lapsevanemate puhul oli pigem soovitajaid oluliselt rohkem kui oma soovitusel kindel olijaid.

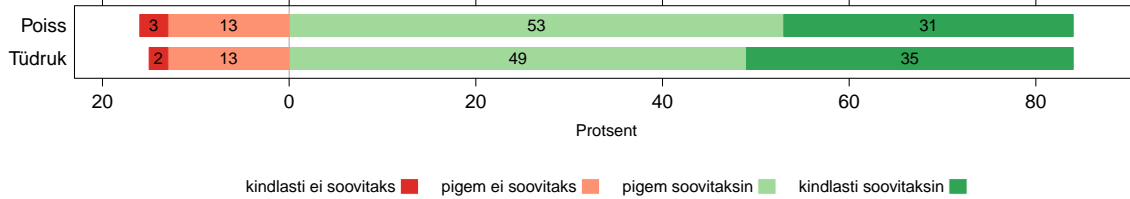
Joonis 32: Kas soovitaksite seda kooli teistele?

Oma kooli soovitavad teistele lastele kõige kindlamalt ja ülekaalukamalt 3. klasside õpilased – soovitajaid on nende seas kokku 93% ning veidi alla poole on oma soovitusel kindlad (Joonis 33). 6. klassis jääb kindlasti soovitajate osakaal alla kolmandiku ning mitted soovitajaid on juba 15%. 8. ja 11. klasside õpilaste tulemused on antud küsimuses üsna sarnased – oma kooli teistele noortele mitte soovitajaid on mõlemas 23%, vaid kindlasti soovitajate osakaal on 11. klassis pigem soovitajate arvelt veidi suurem kui 8. klassis.

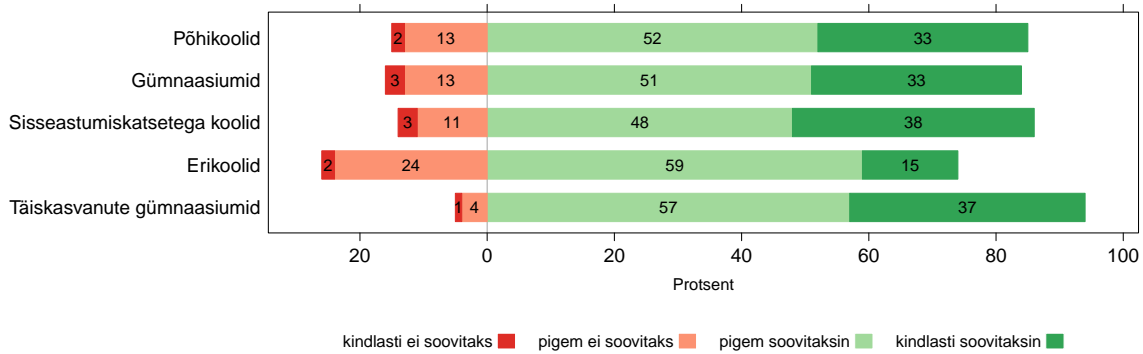
Joonis 33: Kas õpilased soovitaksid oma kooli teistele lastele lastele/noortele, klasside põhine jaotus.

Tüdrukute hulgas on oma kooli teistele lastele ja noortele kindlasti soovitajaid veidi enam kui poiste seas (Joonis 34).

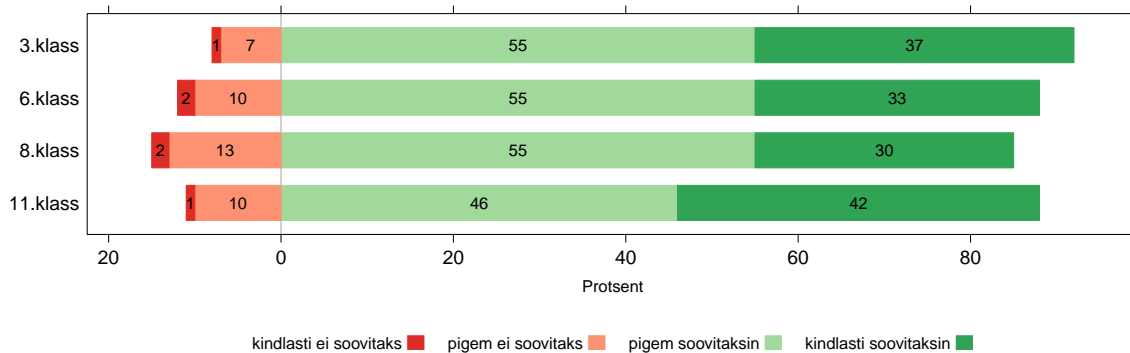
Joonis 34: Kas õpilased soovitaksid oma kooli teistele lastele/lastele/noortele, soo põhine jaotus.

Koolitüüpide võrdlus näitab, et enim soovitasid oma kooli teistele täiskasvanute gümnaasiumide ja vähim erikoolide õpilased (Joonis 35).

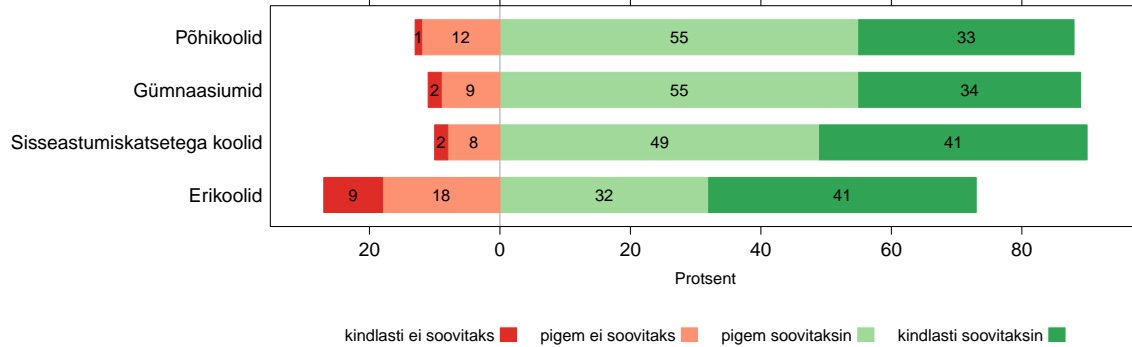
Joonis 35: Kas õpilased soovitaksid oma kooli teistele lastele/noortele, koolitüübi põhine jaotus.

Sarnaselt õpilastele endile on lapse kooli suhtes kõige positiivsemalt meelestatud 3. klasside lapsevanemad, kellest 92% soovitaks (pigem või väga) lapse kooli teistele vanematele (Joonis 36). Samas kindlaid soovitajaid on enim 11. klasside lapsevanemate hulgas.

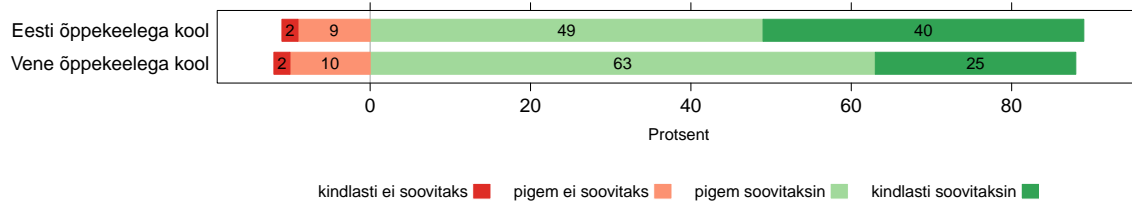
Joonis 36: Kas lapsevanemad soovitaksid oma lapse kooli teistele lapsevanematele, klasside põhine jaotus.

Vaadates lapsevanemate hinnanguid koolitüüpide lõikes, eristuvad taaskord erikoolide lapsevanemad, kelle seas on oma lapse kooli teistele vanematele soovitajate osakaal teiste koolidega võrreldes madalam (Joonis 37). Kindlasti soovitavad oma lapse kooli kõige sagedamini sisseastumiskatsetega koolide lapsevanemad.

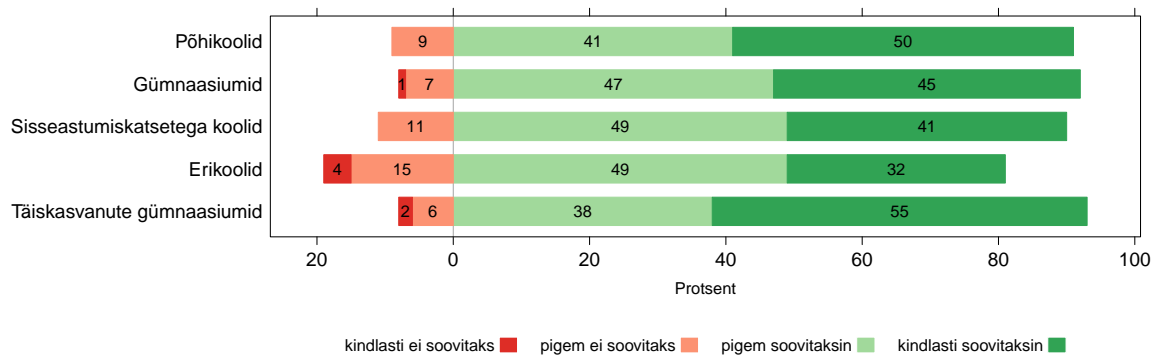
Joonis 37: Kas lapsevanemad soovitaksid oma lapse kooli teistele lapsevanematele, koolitüübi põhine jaotus.

Eesti ja vene õppekeelega koolide puhul seisneb peamine erinevus selles, et eestikeelsetes koolides oli oluliselt enam lapsevanemad, kes oma lapse kooli kindlasti teistele vanematele soovitavad (Joonis 38).

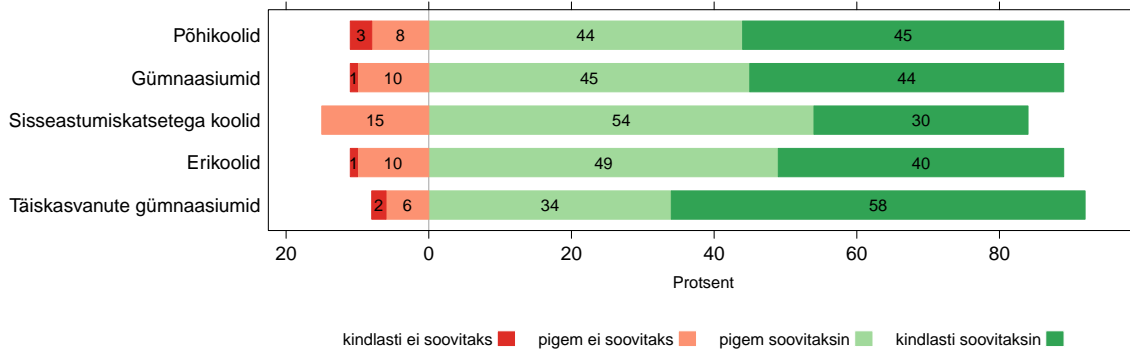

Joonis 38: Kas lapsevanemad soovitaksid oma lapse kooli teistele lapsevanematele, õppekeele põhine jaotus.

Oma kooli soovitavad nii tuttavate lastele õppimiseks kui töökohana teistele õpetajatele enim täiskasvanute gümnaasiumide õpetajad (Joonised 39 ja 40). Teistega võrreldes vähemal määral soovitavad oma kooli tuttavate lastele õppimiseks erikoolide ja töökohana teistele õpetajatele sisseastumiskatsetega koolide õpetajad.

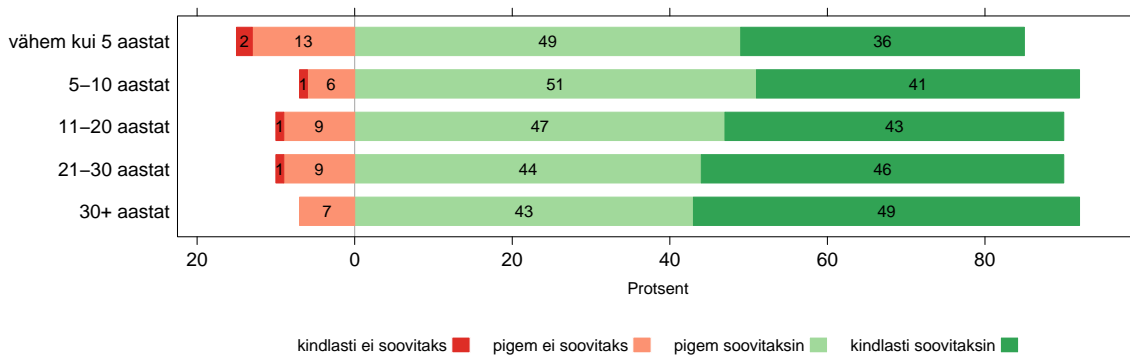

Joonis 39: Kas õpetajad soovitaksid oma kooli tuttavate lastele õppimiseks, koolitüübi põhine jaotus.

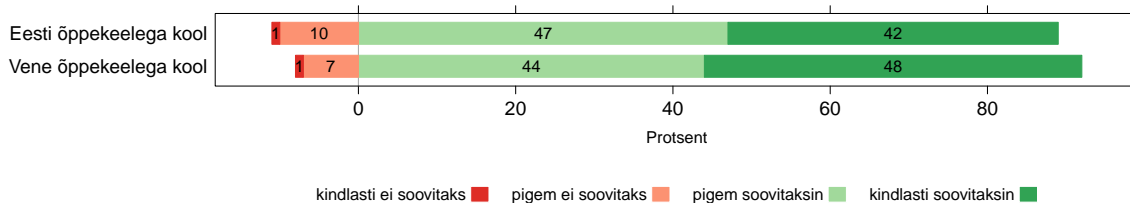

Joonis 40: Kas õpetajad soovitaksid oma kooli töökohana teistele õpetajatele, koolitüübi põhine jaotus.

Alla 5-aastase staažiga õpetajate hulgas on enim neid, kes oma kooli tuttavate lastele õppimiseks ei soovitaks (Joonis 41) ning vene õppekeelega koolide õpetajate hulgas enam neid, kes kooli soovitaksid (Joonis 42).

Joonis 41: Kas õpetajad soovitaksid oma kooli tuttavate lastele õppimiseks, õpetaja üldise staaži põhine jaotus.

Joonis 42: Kas õpetajad soovitaksid oma kooli tuttavate lastele õppimiseks, õppekeele põhine jaotus.

Kooliga rahulolu hindamisel küsiti vastuste kindlasti soovitaksin ja kindlasti ei soovitaks korral ka põhjendusi.

Õpilased soovitaks oma kooli teistele lastele või noortele eelkõige seetõttu, et nende kool on hea ning tore (sealhulgas kasutati ka sõnu parim ning lahe). Kooli soovitatakse ka põhjusel, et seal õpetavad head

õpetajad ning sealt saab hea hariduse. Õpilaste arvates on nende koolis ka head koolikaaslased, hea õppekeskkond ning hea maine.

Enamik lapsevanemaid soovitaks oma lapse kooli teistele vanematele, sest tegemist on üldiselt hea kooliga, samuti on koolis hea juhtkond, pädevad pedagoogid ja sõbralik õhkkond. Kool on ka lapse individuaalsust toetav, annab hea hariduse, sellel on hea maine ning see on turvaline.

Õpetajate hinnangul seisnevad peamised põhjused oma kooli tuttavate lastele soovitamisel kooli heades pedagoogides ja heas õpikeskkonnas. Lisaks toodi välja turvalist keskkonda, head haridust ning kooli üldist head taset.

Peamine põhjus, mille pärast oma kooli teistele õpetajatele töökohana soovitatakse, on hea töökollektiiv. Lisaks arvasid õpetajad, et nende koolis on head töötingimused, hea juhtkond ning head õpilased.

Direktorid soovitaksid oma kooli töökohana peamiselt meeldiva töökeskkonna pärast, millele järgnesid sõbralik ja hea töökollektiiv ning toredad õpilased. Samuti toodi põhjusena välja kooli head asukohta ja mainet ning traditsioone. Kool pakub direktoritele ka eneseteostust ja arenguvõimalust, seal on head õppevahendid, töötajaid väärtustatakse ja kooli toetab kohalik kogukond.

Põhjused, miks oma kooli teistele lastele või noortele kindlasti ei soovitata, seisnesid õpilaste puhul halvas õpetajates, halvas koolile antud üldhinnangus, liiga suures koolikoormuses, üldises ebameeldivuses, ebameeldivates koolikaaslastes ning halvas õhkkonnas ja antavas hariduses.

Lapsevanemate jaoks olid peamised oma lapse kooli mitte soovitamise põhjused kooli ebakompetentsed õpetajad, millele järgnes arvamus, et kool ei arenda last piisavalt ning sellel on halvad tulemused, maine ja juhtkond.

Peamised põhjused, miks õpetajad oma kooli tuttavate lastele õpikeskkonnana ei soovitaks, seisnevad distsipliini puudumises ning asjaolus, et koolis on palju raskelt käituvaid lapsi ja liigne müra.

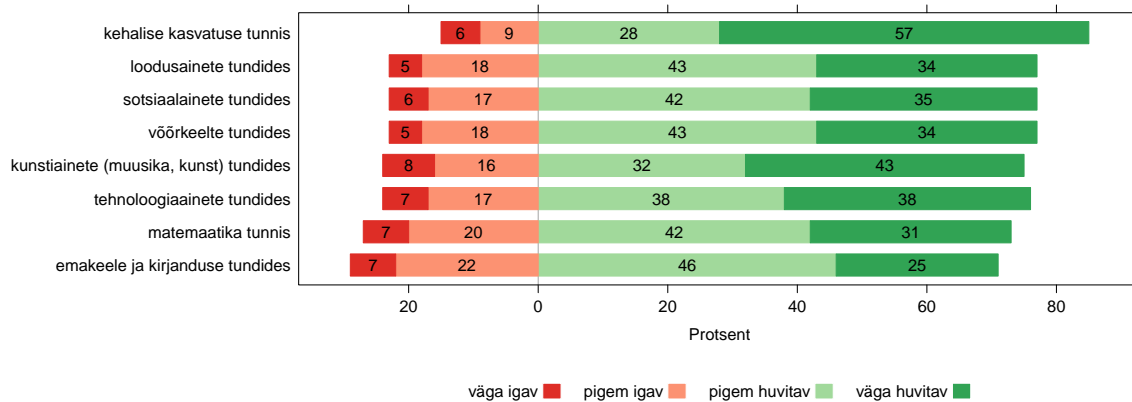
Oma kooli teistele õpetajatele töökohana mitte soovitamise peamised põhjused seisnesid aga õpetajate hinnangul kooli ebapädevas juhtkonnas, suures töökoormuses ning ebapädevuses HEV õpilastega tegelemisel.

6 Hinnangud õppemeetoditele, hindamisele ning koostööle õpetajatega

6.1 Õpilased

Kõigi kooliastmete õpilased avaldasid arvamust selle kohta, kui huvitav on nende jaoks õppimine erinevates ainetundides.

Erinevaid ainetunde peavad õpilased üldjuhul pigem huvitavaks kui ebahuvitavaks (Joonis 43). Samas on siiski tähelepanuväärne, et ligi neljandiku õpilaste jaoks on kõigis tundides peale kehalise kasvatuse õppimine pigem või väga igav, sealjuures enim riigieksamiainetes nagu eesti keel ja kirjandus ning matemaatika.

Joonis 43: Kui huvitav on õppimine Sinu jaoks...

Tüdrukud pidasid poistest huvitavamaks õppimist emakeele ja kirjanduse, võõrkeelte ja kunstiainete tundides ning poistele pakkusid jällegi enam huvi tehnoloogiaained ja kehaline kasvatus.

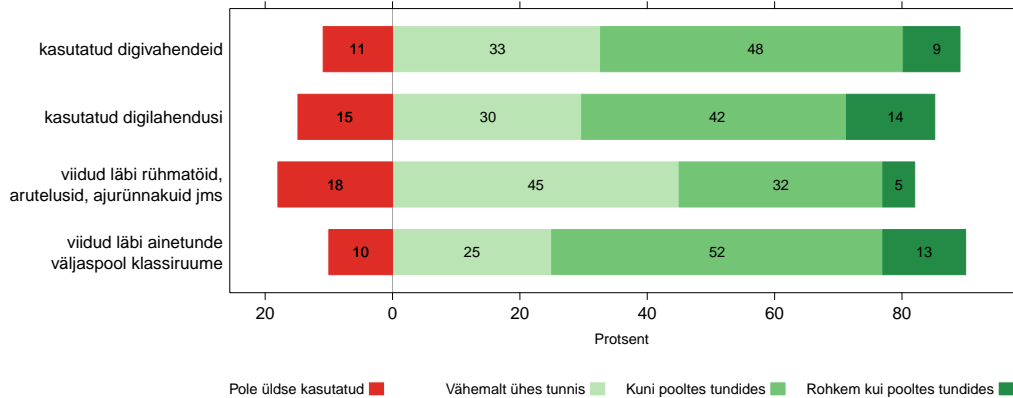
Klasside lõikes oli läbivalt kõigi õppeainete tundides kõige huvitavam 3. klasside õpilastel. Huvi õppimise vastu ainetundides langes oluliselt 6. klassiks ning oli noorematest klassidest juba oluliselt madalam 8. ja 11. klassis. Sealjuures pidasid ka 11. klassi õpilased kõige sagedamini väga huvitavaks kehalise kasvatuse tundi.

Mõningaid erinevusi ilmnes ka koolitüüpide lõikes: matemaatikat pidasid huvitavamaks sisseastumiskatsetega, põhi- ja erikoolide õpilased, loodusainete vastu tundi kõige enam huvi täiskasvanute gümnaasiumides, sotsiaalainete vastu erikoolides, võõrkeelte vastu sisseastumiskatsetega koolides ning kunstiainete vastu põhikoolides. Emakeele ja kirjanduse, tehnoloogiaainete ning kehalise kasvatuse tundide osas koolitüüpide vahel olulisi erinevusi ei ilmnenud.

Vene õppekeelega koolide õpilased pidasid kõiki ainetunde eestikeelsete koolide õpilastest sagedamini huvitavaks (v.a. kunstiained ja kehaline kasvatus, mille osas olulisi erinevusi ei ilmnenud). Suurimad erinevused olid sealjuures matemaatika ning emakeele ja kirjanduse tundide osas.

Kõigi kooliastmete õpilased andsid hinnangu erinevate õppemeetodite ja – vahendite kasutamise sagedusele õppetundides. Ilmnes, et kõige sagedamini oli viidud läbi ainetunde väljaspool klassiruumi ning kasutatud digivahendeid (Joonis 44). Kõige vähem levinud olid aga aktiivõppemeetodid nagu rühmatööd, arutelud,

ajurünnakud jms, mida polnud viimasel õppeaastal kordagi õppetundides kasutatud ligi viiendiku õpilaste väitel.

Joonis 44: Kui sageli on koolis viimasel õppeaastal kõigi ainete peale kokku õppetundides...

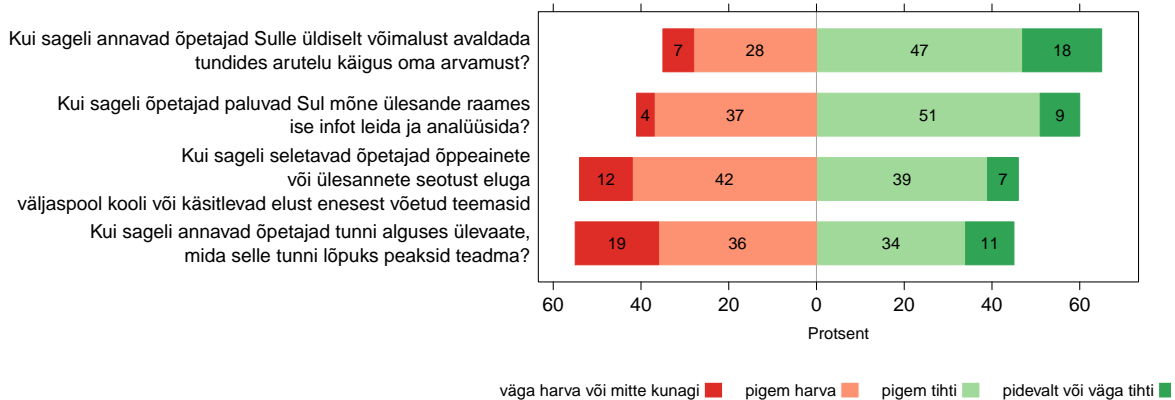
Digivahendid ja -lahendused on noorematest klassidest oluliselt sagedamini olnud kasutusel 11. klassides ning ainetunde väljaspool klassiruumi läbiviimine enam levinud 3. ja 6. klassides.

Koolitüüpide lõikes on digivahendeid kasutatud teistest koolidest sagedamini erikoolides ja täiskasvanute gümnaasiumides. Viimastes on kasutatud keskmisest oluliselt sagedamini ka digilahendusi ja harvemini rühmatöid ja arutelusid. Tundide läbiviimine väljaspool klassiruumi on teistest enam levinud erikoolides ning vähem täiskasvanute gümnaasiumides.

Vene õppekeelega koolides on kasutatud eestikeelsetest sagedamini digivahendeid ja lahendusi ning veidi harvemini rühmatöid ja tundide läbiviimist väljaspool klassiruumi.

Tundide läbiviimise osas tõid kõigi kooliastmete õpilased välja, kui sageli annavad õpetajad tunni alguses ülevaate, mida peaksid õpilased antud tunni lõpuks teadma ning kui sageli antakse õpilastele võimalust avaldada tundides arutelu käigus oma arvamust. 6., 8. ja 11. klassi õpilastelt küsiti täiendavalt, kui sageli paluvad õpetajad neil mõne ülesande raames ise infot leida ja analüüsida ning kui palju seletavad õpetajad õppeainete või ülesannete seotust eluga väljaspool kooli või käsitlevad elust enesest võetud teemasid.

Ilmnes, et tundides arutelu käigus arvamuse avaldamiseks võimaluse andmist ja iseseisvalt info leidmist ja analüüsimist rakendatakse tundides sagedamini kui tunni alguses selle eesmärgist ja oodatavast tulemusest ülevaate andmist ja õppeainete või ülesannete seostamist eluga väljaspool kooli (Joonis 45).

Joonis 45: Iseseisev töö, kaasamine, õppetöö laiem kontekst ja eesmärgistamine.

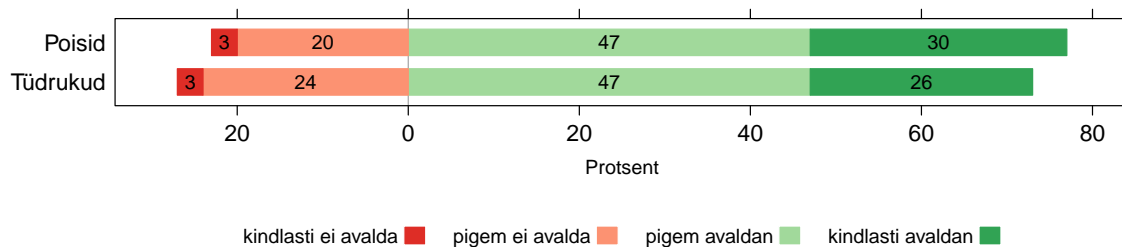
Iseseisev info otsimine ja analüüsimine on kõige levinum 11. klassides ja eestikeelsetest enam vene õppekeele koolides. Koolitüüpide osas siinkohal olulisi erinevusi ei esinenud.

Õppeainete või ülesannete seostamine eluga väljaspool kooli ja elust enesest võetud teemade käsitlemine on igas järgnevas kooliastmes aina vähem levinud – 6. klassides tehakse seda õpilaste hinnangul pigem või väga tihti 53%, 8. klassides 45% ja 11. klassides 37% ulatuses (3. klassis ei hinnatud). Koolitüüpide lõikes on see teistest enam levinud eri- ja põhikoolides ning õppekeele osas taaskord venekeelsetes koolides.

Tunni alguses ülevaate andmine, mida õpilased antud tunni lõpuks peaks omandanud olema on kõige levinum 3. klassis ja väheneb järk-järgult vanemates klassides – pigem või väga tihti tehakse seda 3. klassis 61%, 6. klassis 48%, 8. klassis 35% ning 11. klassis 23% õpilaste hinnangul. Koolitüüpidest on see teistest enam levinud eri- ja põhikoolides ning kooli õppekeele lõikes venekeelsetes koolides.

Tundides arutelu käigus oma arvamust avaldada võimaldatakse kõige sagedamini 11. klassis ning täiskasvanute gümnaasiumides.

Arvamuse avaldamise kohta uuriti ka seda, kui võrd õpilased tegelikkuses oma arvamust avaldavad, kui õpetaja selleks võimaluse annab ning kui seda ei tehta, siis mis on kõige sagedamini põhjuseks. Võimaluse tekkides avaldab kindlasti oma arvamust 28%, pigem avaldab 47%, pigem ei avalda 22% ning kindlasti ei avalda vaid 3% õpilastest. Poisid avaldavad oma arvamust tüdrukutega võrreldes mõnevõrra julgemalt, kuid erinevused ei ole samas kuigi suured (Joonis 46).

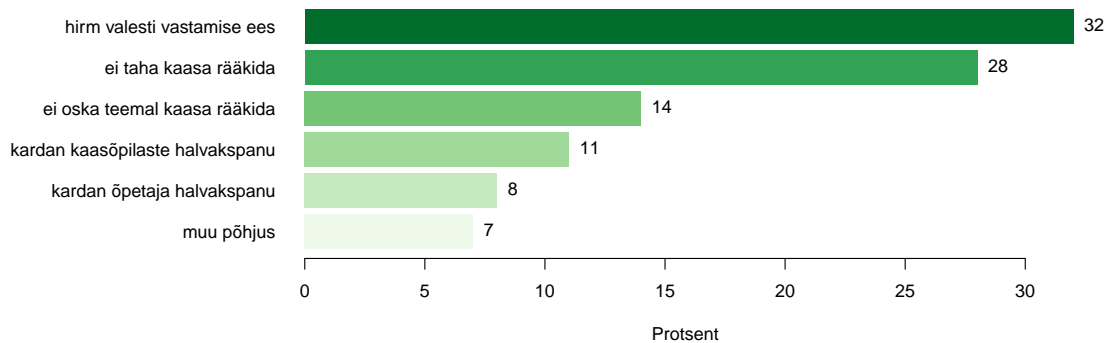

Joonis 46: Kas avaldad oma arvamust, kui õpetaja selleks võimaluse annab?

Mida noorem klass, seda sagedamini õpilased selleks võimaluse tekkides oma arvamust avaldavad – pigem

või kindlasti avaldavad arvamust 84% 3. klasside, 73% 6. klasside, 70% 8. klasside ja 66% 11. klasside õpilastest. Oma arvamuse avaldamises mõnevõrra aktiivsemad on vene õppekeele koolide õpilased.

Juhul, kui õpilased pigem või kindlasti oma arvamust ei avalda, on selle põhjuseks kõige sagedamini hirm valesti vastamise ees, millele järgneb soovimatus kaasa rääkida (Joonis 47).

Joonis 47: Mis on kõige sagedamini selle põhjuseks, miks õpilased oma arvamust ei avalda?

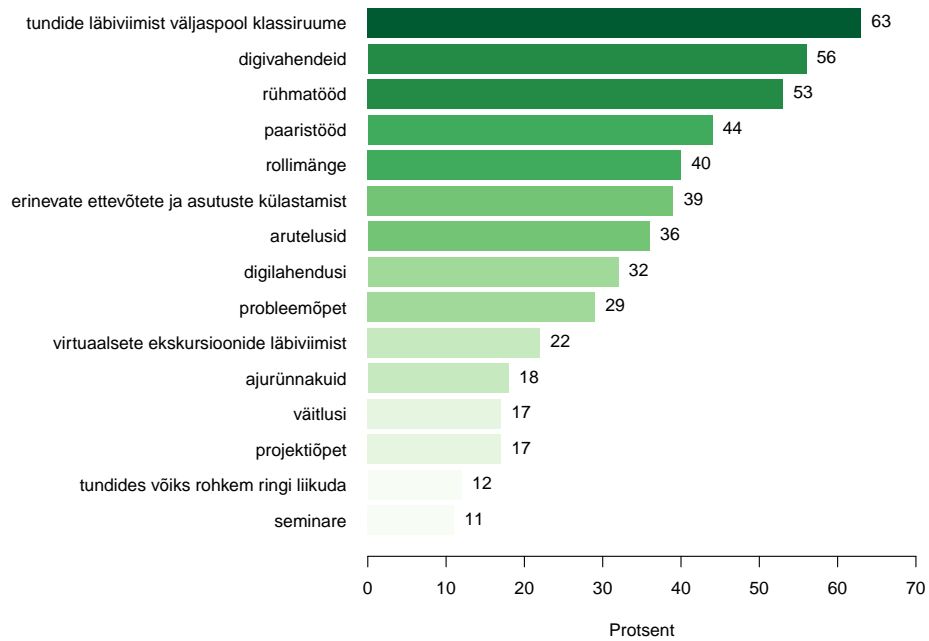
Hirm valesti vastamise ees on enam levinud nooremates klassides - 3. klassis tõi selle põhjusena välja 45%, 6. klassis 35%, 8. klassis 25% ja 11. klassis 26% oma arvamust mitte avaldada soovivatest õpilastest. Soovimatus kaasa rääkida tõuseb aga järk-järgult vanuse kasvades (3. klassis 19%, 6. klassis 25%, 8. klassis 30% ja 11. klassis 38%).

Tüdrukud kardavad poistest sagedamini valesti vastata ning kaasõpilaste halvaks panu pälvida ning poiste seas on enam levinud soovimatus kaasa rääkida.

Vene õppekeele koolides jätvad õpilased sagedamini oma arvamuse avaldamata, kuna kardavad valesti vastata ning õpetaja halvaks panu osaliseks saada, samal ajal kui eestikeelsete koolide õpilased pelgavad enam seda, et ei oska antud teemal kaasa rääkida.

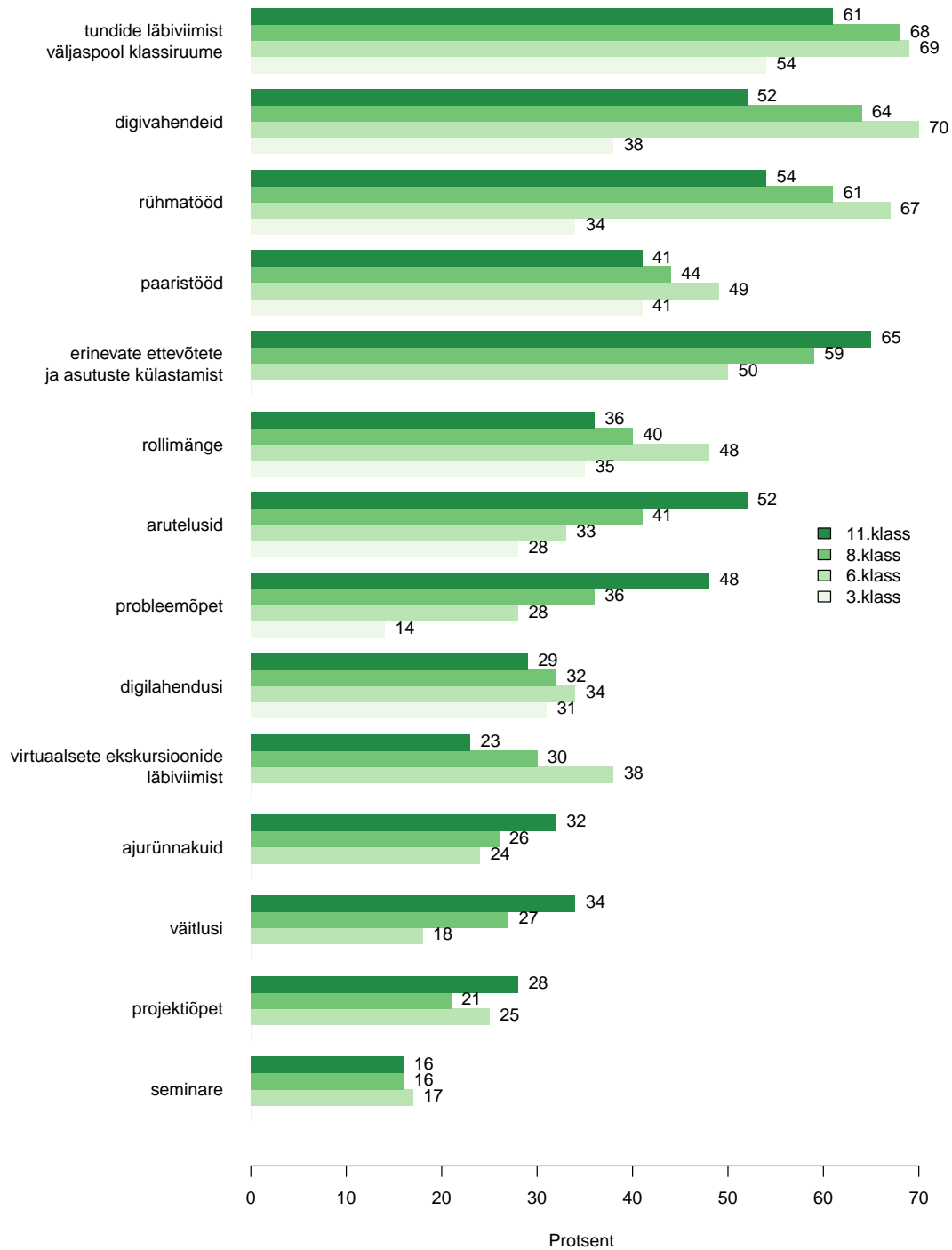
Õppemeetodite osas said õpilased valida etteantud nimekirja põhjal kuni 5 (3. klassis kuni 3) nende jaoks kõige olulisemat meetodit, mida võiks õpetegevuse huvitavamaks muutmiseks tundides sagedamini kasutada (Joonis 48). Kõigile meetoditele olid ankeedis lisatud ka õpilaste vanusest lähtuvad eakohased selgitused.

Kõige sagedamini sooviti, et tunde viidaks senisest suuremal määral läbi väljaspool klassiruumi ning üle poole õpilastest tahaks tundides kasutada ka rohkem digivahendeid ja rühmatööd. Vähemalt kolmandik õpilastest sooviks näha tundides ka rohkem paaritööd, rollimänge, erinevate ettevõtete ja asutuste külastamist, arutelude läbiviimist ning digilahenduste kasutamist.

Joonis 48: Milliseid õppemeetodeid võiks Sinu arvates tundides sagedamini kasutada, et muuta õppetegevust huvitavamaks?

Järgnevalt on kirjeldatud õpilaste eelistusi ka klasside lõikes (Joonis 49).

Joonis 49: Milliseid õppemeetodeid võiks Sinu arvates tundides sagedamini kasutada, et muuta õppetegevust huvitavamaks? Klassidepõhine jaotus.

Erinevate klasside õpilaste 5 eelistatumat õppemeetodit, mida soovitakse tundide huvitavamaks muutmiseks senisest enam kasutada on alljärgnevad:

11. klass:

1. erinevate ettevõtete ja asutuste külastamine 65%
2. tundide läbiviimine väljaspool klassiruumi 61%
3. rühmatöö 54%
4. arutelu 52%
5. digivahendid 52%

8. klass:

1. tundide läbiviimine väljaspool klassiruumi 68%
2. digivahendite kasutamine 64%
3. rühmatöö 61%
4. erinevate ettevõtete ja asutuste külastamine 59%
5. paaritöö 44%

6. klass:

1. digivahendite kasutamine 70%
2. tundide läbiviimine väljaspool klassiruumi 69%
3. rühmatöö 67%
4. erinevate ettevõtete ja asutuste külastamine 50%
5. paaritöö 49%

3. klass¹:

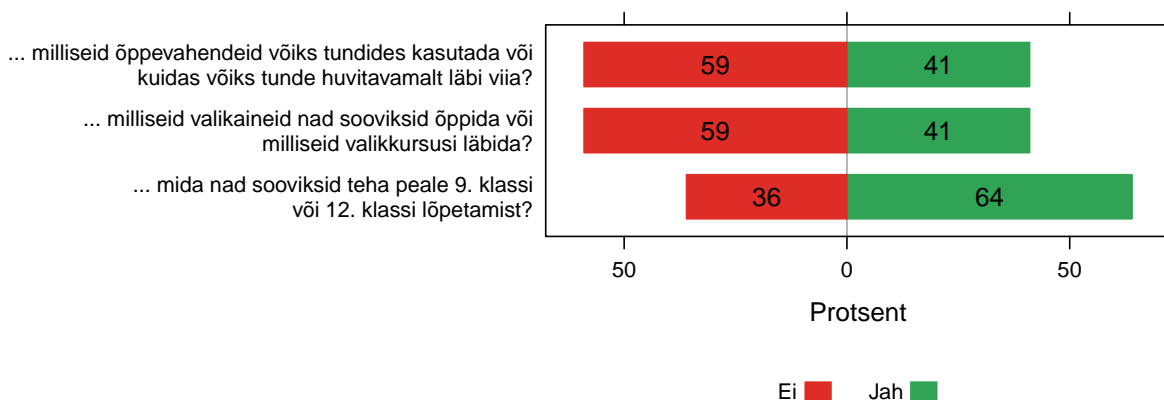
1. tundide läbiviimine väljaspool klassiruumi 54%
2. paaritöö 41%
3. tundides võiks rohkem ringi liikuda, mitte ainult istuda 39%
4. digivahendite kasutamine 38%
5. rollimängud 35%

¹3. klasside tulemustes on osakaalud madalamad, kuna 3. klasside õpilastel oli vähem valikuvariante ning nad said valida kuni 3 olulisemat meetodit (vanemad klassid 5). Erinevalt vanematest klassidest said 3. klasside õpilased valida ka vastusevarianti "Tundides võiks rohkem ringi liikuda, mitte ainult istuda"

Kaasamise teemal uuriti kõigilt õpilastelt, kas nende käest on antud õppeaastal küsitud arvamust selle kohta, milliseid õppevahendeid võiks tundides kasutada või kuidas võiks tunde huvitavamalt läbi viia. Antud teemal oli arvamust küsitud 49% õpilaste käest (Joonis 50).

8. ja 11. klassi õpilased tõid välja ka selle, kas nende käest on koolis küsitud, milliseid valikaineid nad sooviksid õppida või milliseid valikkursusi läbida ning karjääriplaneerimise teemal, mida nad sooviksid teha peale 9. või 12. klassi lõpetamist. Erinevate valikainete või kursuste läbimise soovi oli uuritud 41% ning tulevikuplaane 64% õpilastelt.

Seega on nii õpilaste kaasamist puudutavates aspektides kui karjääriplaneerimise teemade käsitlemisel kindlasti arenguruumi.

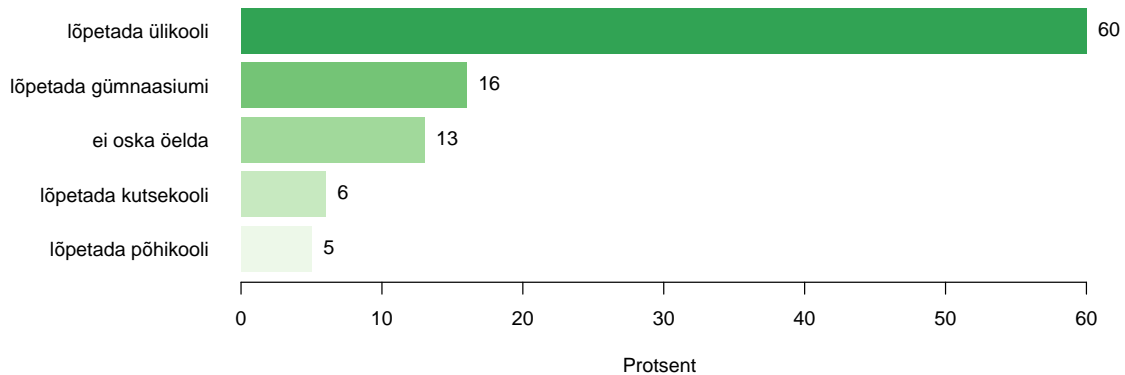
Joonis 50: Kas õpilastelt on koolis uuritud...

Õpilaste arvamust selle kohta, milliseid õppevahendeid võiks tundides kasutada või kuidas võiks tunde huvitavamalt läbi viia oli küsitud sagedamini 6. (50%) ja 11. (47%) klasside õpilastelt. Samas 3. klasside õpilastelt oli neil teemadel arvamust küsitud vaid 30% ulatuses. Erinevatest koolitüüpidest oli kõige sagedamini uuritud antud küsimusi sisseastumiskatsetega koolide ning teistest oluliselt harvemini täiskasvanute gümnaasiumide ja erikoolide õpilastelt, samuti tehti seda enam vene õppekeelega koolides.

Valikainete või –kursuste läbimise soove on uuritud 8. klassidest kaks korda sagedamini 11. klasside õpilastelt, mis tuleneb ilmselt ka erinevast valikainete mahust ja pakutavatest võimalustest. Koolitüüpide lõikes on antud teemad olnud aktuaalsemad sisseastumiskatsetega ja erikoolides ning vähem käsitletud põhikoolides ja täiskasvanute gümnaasiumides.

Karjääriplaneerimise koha pealt on 75% 11. klasside õpilastelt koolis uuritud, mida nad soovivad peale gümnaasiumi lõppu teha, samas 8. klasside õpilastelt on 9. ja/või 12. klassi lõpetamise järgseid plaane uuritud oluliselt harvemini (57%). Koolitüüpidest oli karjääriplaneerimise alaseid teemasid uuritud kõige sagedamini erikoolide õpilastelt ning õppekeele põhiselt enam venekeelsetes koolides.

Alates 6. klassist hindasid õpilased ka seda, kui kaugelt nad sooviksid tulevikus oma haridusteel jõuda, ehk millise kooliastme lõpetada. Haridustee planeerimisel domineeris ülekaalukalt soov lõpetada ülikool (60%), samas kui kutsekooli lõpetamise soov oli vaid 6% õpilastest (Joonis 51).

Joonis 51: *Kui kaugemale soovid Sa tulevikus oma haridusteel jõuda?*

Ülikooli lõpetamise plaan oli eriti valdav 11. klassi õpilaste seas, kellest soovis seda teha 88%, samas kui 6. ja 8. klassi õpilaste puhul oli vastav osakaal 62-64%. Enam kui viiendik neist tõi tulevikuplaanina välja gümnaasiumi lõpetamise soovi, millest ilmselt osadel juhtudel polnud jõutud veel kaugemale mõelda. Kutseõppehariduse omandamise soov oli 11. klassis 2%, 6. klassis 6% ning 8. klassis 10% õpilastest.

Ülikooli lõpetamise plaan oli sagedamini levinud tütarlaste ning kutsehariduse omandamise soov poiste seas.

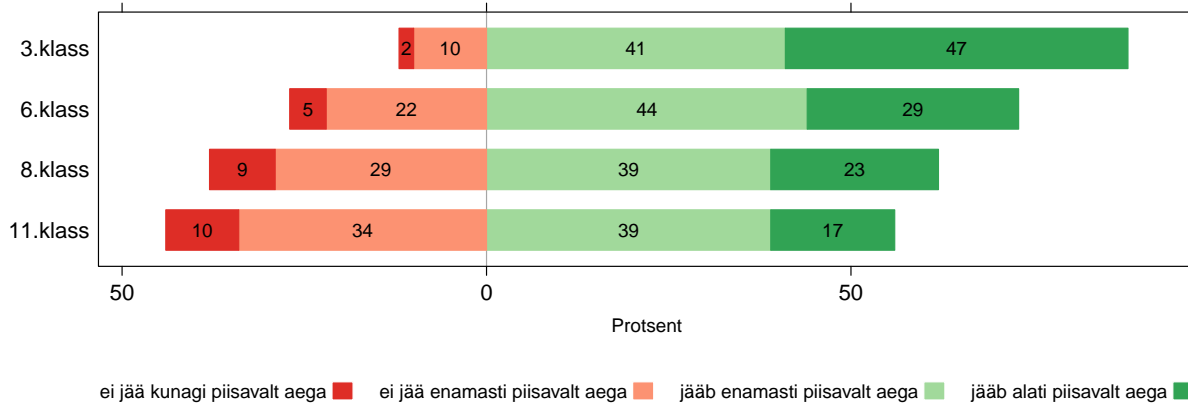
Koolitüüpidest oli ülikooli lõpetamise soov enim levinud sisseastumiskatsetega koolides (80%) ning erikoolides oli teistega võrreldes oluliselt rohkem põhi- (35%) ja kutsehariduse (29%) omandamise plaanidega õpilasi.

Kooli õppekeele põhiselt toodi kõrghariduse omandamise plaani sagedamini välja eestikeelsetes ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise soovi venekeelsetes koolides.

Õppetööd puudutavate temade kõrval hindasid kõigi kooliastmete õpilased, kui palju jääb neil õppimise kõrvalt aega muudeks tegevusteks, mil määral kogevad nad koolistressi ning kuivõrd aitavad õpetajad neil pikema koolist puudumise korral teistele õppetöös järele jõuda.

Muudeks õppetöö välisteks tegevusteks jääb piisavalt aega alati 31% ja enamasti 41% ning piisavalt aega ei jää enamasti 22% ja kunagi 6% õpilastest.

Kõige rohkem vaba aega on 3. klasside õpilastel, kellest ligi pooltel jääb õppimise kõrvalt muudeks tegevusteks alati ning 41% enamasti piisavalt aega (Joonis 53). Vanemates kooliastmetes õppimise kõrvalt muudeks tegevusteks jääv aeg järjest väheneb ning 11. klassis on õpilasi, kellel jääb õppimise kõrvalt alati või enamasti piisavalt vaba aega vaid 56%.

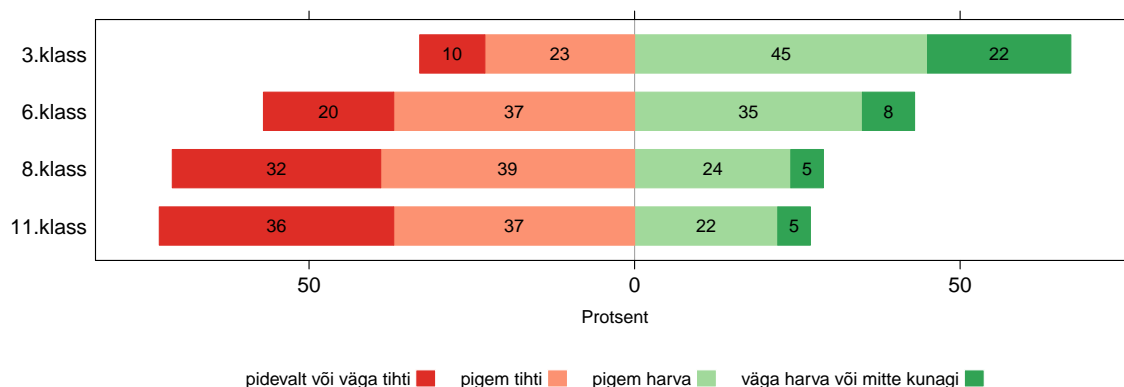
Joonis 52: Kui palju jääb Sul peale õppimist aega muudeks tegevusteks?

Poistel jääb vabaajategevusteks sagedamini piisavalt aega kui tüdrukutel ning veidi suurem on vastav osakaal ka eesti õppekeelega koolides. Erinevatest koolitüüpidest jääb kõige sagedamini piisavalt vaba aega erikoolide ning kõige harvemini sisseastumiskatsetega koolide õpilastel.

Koolistressi ilminguid, ehk koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia, on tundnud pidevalt või väga tihti 22%, pigem tihti ning samuti pigem harva kolmandik ning väga harva või mitte kunagi 11% õpilastest.

Samaaegselt, kui õppimise kõrvalt muudeks tegevusteks jääv vaba aeg vanemates klassides järjepidevalt kahaneb, kasvavad ka koolistressi ilmingud. Koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia tunneb pidevalt või väga tihti kümnendik 3. klasside, viiendik 6. klasside, veidi alla kolmandiku 8. klasside ning rohkem kui kolmandik 11. klasside õpilastest (Joonis 53).

Kui lisada pideva koolistressi all kannatajatele ka õpilased, kes kogevad koolistressi ilminguid pigem tihti, on vastavad osakaalud 3. klassides 33%, 6. klassides 57%, 8. klassides 71% ja 11. klassides 73%. Seega võib öelda, et koolistress on Tallinna üldhariduskoolides väga laialt levinud probleem.

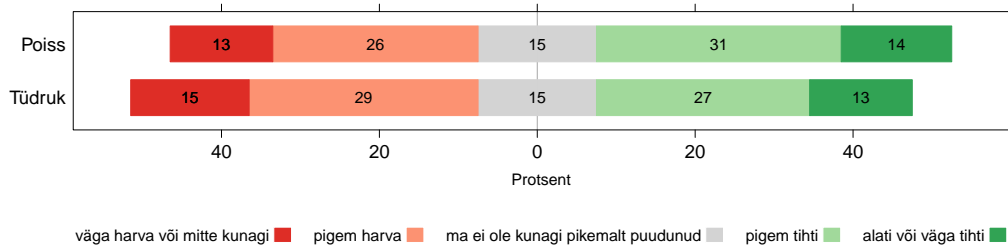
Joonis 53: Kuivõrd oled tundnud koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia?

Pidevalt või väga tihti vaevab koolistress keskmisest sagedamini sisseastumiskatsetega koolide ning vene-

keelsetest enam ka eesti õppekeelega koolide õpilasi, kõige harvemini kannatavad selle all aga täiskasvanute gümnaasiumides õppijad.

Juhul, kui ollakse koolist (nt haiguse, reisi vm põhjusel) pikemalt puudunud, aitavad õpetajad teistele õpilastele õppetöös järele jõuda alati või väga tihti 14%, pigem tihti 29%, pigem harva 28% ning väga harva või mitte kunagi 14% õpilaste hinnangul.

Poiste hinnangud on antud teemal tüdrukutega võrreldes positiivsemad – neist kinnitavad 45%, et õpetaja on aidanud neil pikema puudumise korral alati või pigem tihti teistele õpilastele õppetöös järele jõuda (Joonis 54).

Joonis 54: Kui võrd aitavad õpetajad sul teistele õpilastele õppetöös järele jõuda, kui oled koolist pikemalt puudunud (nt haiguse või reisi tõttu)?

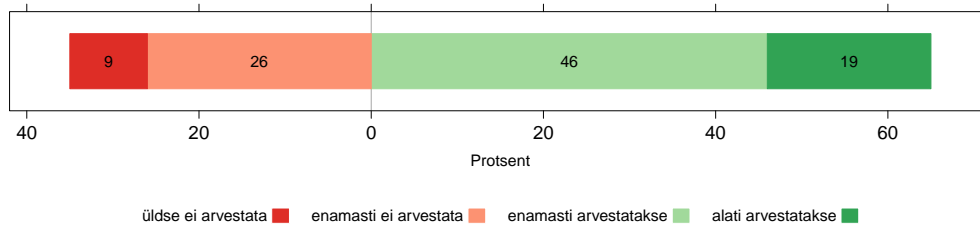
Pikema koolist puudumise korral on enim aidatud teistele õppetöös järele jõuda 3. klasside õpilastel, kellest on vastavat abi pigem tihti või alati kogenud 51%. Vanemates klassides samas selline abi järjest väheneb – 6. klassis on aidatud õppetöös teistele pigem tihti või alati järele jõuda 43%, 8. klassis 38% ning 11. klassis 36% õpilastest.

Koolitüüpide lõikes on kogenud abi õppetöös teistele järele jõudmisel keskmisest sagedamini täiskasvanute gümnaasiumide ja põhikoolide õpilased ning õppekeele põhiselt venekeelsete koolide õpilased.

Kõigilt õpilastelt küsiti, kas neil on mõni hariduslik erivajadus, näiteks liikumisraskused, halb kuulmine või nägemine, muud terviseprobleemid, raskused õppimisel või hoopis andekus mõnes õppeaines. Nendelt, kellel oli endi hinnangul mõni hariduslik erivajadus, uuriti, kuidas sellega koolis arvestatakse.

Mõni hariduslik erivajadus on enda hinnangul 28% õpilastest, sealjuures kinnitasid selle olemasolu kõige sagedamini 3. klasside (35%) ning kõige harvemini 11. klasside (20%) õpilased. Siinkohal on oluline meele pidada, et hariduslike erivajadusi hinnates pidasid õpilased silmas ka oma andekust mõnes õppeaines.

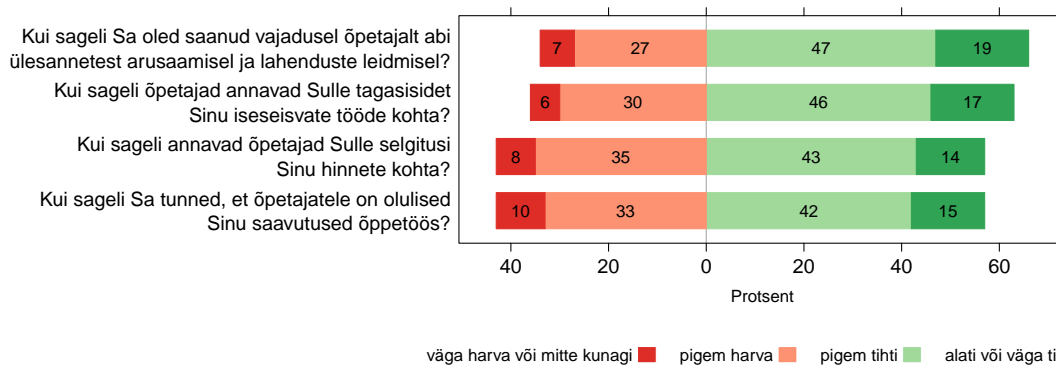
Õpilastest, kellel endi hinnangul on mõni hariduslik erivajadus, kinnitas 19%, et koolis võetakse seda alati arvesse ning 46% leidis, et seda tehakse enamasti (Joonis 55). Samas 26% hariduslike erivajadustega õpilastest väitis, et nende eripäraga enamasti ei arvestata ning 9% hinnangul ei tehta seda üldse.

Joonis 55: *Kuivõrd arvestatakse koolis Sinu hariduslike erivajadustega?*

Kõigi kooliastmete õpilased said anda hinnanguid õpetajatelt saadavale tagasisidele ja toele.

Pigem tihti või alati on saanud õpetajalt vajadusel ülesannetest arusaamisel ja lahenduste leidmisel abi 2/3 õpilastest, tagasisidet iseseisvate tööde kohta 63% ning selgitusi hinnete kohta 57% õpilastest (Joonis 56). Samuti 57% õpilastest tunneb alati või väga tihti, et õpetajatele on olulised nende saavutused õppetöös, mis väljendub näiteks selles, et õpetajad kiidavad neid heade tulemuste puhul ja uurivad kehvamate tulemuste korral nende põhjuseid.

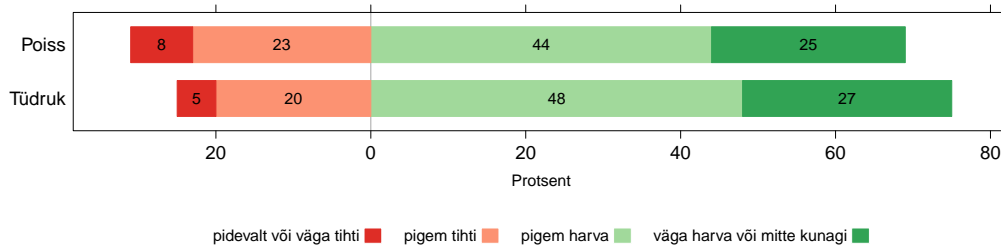

Joonis 56: *Õpetajate tagasiside õpilastele.*

Nii hinnete kohta selgituste ja iseseisvate tööde kohta tagasiside andmise sagedus kui tundmine, et õpetajatele on õpilaste saavutused õppetöös olulised, on seda madalamad, mida vanemas klassis õpilane käib.

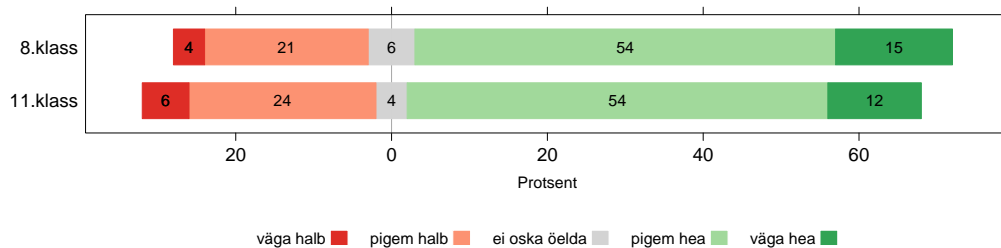
Õpetajatelt hinnete ja iseseisvate tööde kohta tagasiside saamist ning õpetajatele õpilaste saavutuste kordaminekut hindavad keskmisest kõrgemalt poisid ning eri- ja venekeelsete koolide õpilased. Ülesannetest arusaamisel ja lahenduste leidmisel saavad õpetajatelt keskmisest sagedamini abi aga 11. klasside, täiskasvanute gümnaasiumide ja põhikoolide õpilased.

Kõigi kooliastmete õpilased said tuua ka välja, kui sageli on nad tundnud, et õpetajad hindavad neid ebaõiglaselt. Ebaõiglast hindamist on kogunud alati või väga tihti 6%, pigem tihti 22%, pigem harva 46% ning väga harva või mitte kunagi 26%. Poisid on sealjuures kogunud ebaõiglast hindamist tüdrukutega võrreldes sagedamini (Joonis 57).

Joonis 57: Kui sageli Sa oled tundnud, et õpetajad hindavad Sind ebaõiglaselt?

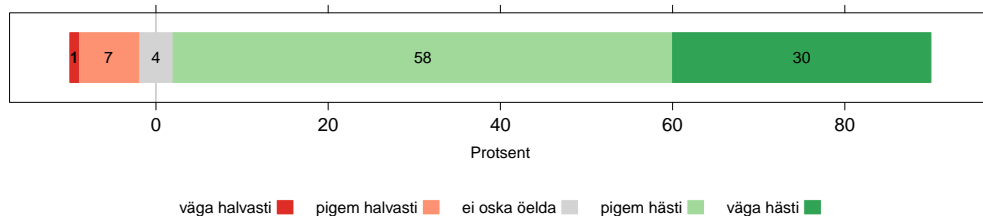
8. ja 11. klasside õpilased hindasid ka iseenda oskust oma õppimist planeerida ja oma edusamme hinnata, mida pidas väga heaks 14%, pigem heaks 57%, pigem halvaks 24% ning väga halvaks 5%. Tüdrukud olid selles osas veidi enesekriitilisemad kui poisid ning vene õppekeelega koolide õpilased positiivsemad kui eestikeelsetes koolides käijad. Klasside lõikes hindavad oma võimeid kõrgemalt nooremad vastajad (Joonis 58).

Joonis 58: Kuidas hindad iseenda oskust oma õppimist planeerida ja oma edusamme hinnata?

6.2 Lapsevanemad

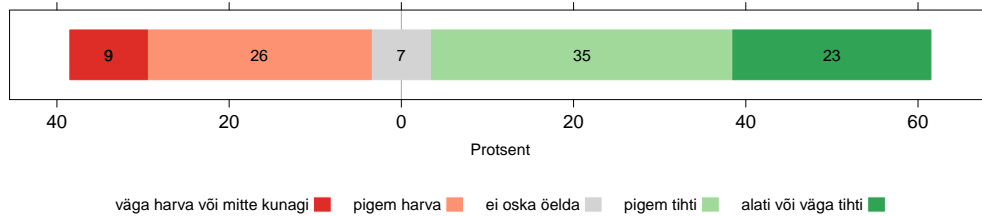
Lapsevanemad andsid antud teemal esmalt üldhinnangu oma lapse kooli õpetajate tööle tervikuna. Lapsevanemate hinnangul teevad lapse kooli õpetajad oma tööd üldiselt hästi – väga heaks pidas õpetajate tööd 30% ning pigem heaks ligi 60% (Joonis 59).

Joonis 59: Kuivõrd hästi teevad Teie hinnangul lapse kooli õpetajad üldiselt oma tööd?

Õpetajate tööga olid enim rahul 3. klasside ning vähim 8. klasside õpilaste vanemad ning koolitüüpidest olid teistest pisut vähem rahulolevad gümnaasiumides käivate õpilaste vanemad.

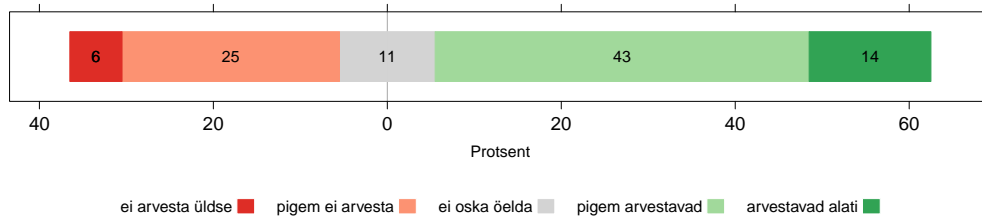
Lapsevanemate arvates on õpetajatele nende lapse saavutused õppetöös valdavalt olulised - 58% vanemate hinnangul kiidavad õpetajad last heade tulemuste korral ja uurivad kehvemate tulemuste korral nende põhjuseid pigem või väga tihti (Joonis 60). Kui õpilastest peab nende õppetöö alaseid saavutusi õpetajate jaoks alati või väga tihti oluliseks 15%, siis lapsevanematest toetab seda seisukohta ligi veerand.

Joonis 60: Kuivõrd on Teie hinnangul õpetajatele olulised Teie lapse saavutused õppetöös?

Klasside lõikes peavad kõige sagedamini oma lapse saavutusi õppetöös õpetajate jaoks oluliseks 3. klasside õpilaste vanemad ning kooli õppekeele põhiselt venekeelsete koolide lapsevanemad.

Lapse individuaalsuse, ehk tema eripära ja võimetega, arvestab õppetöös vanemate hinnangul veidi alla 60% õpetajaid (Joonis 61).

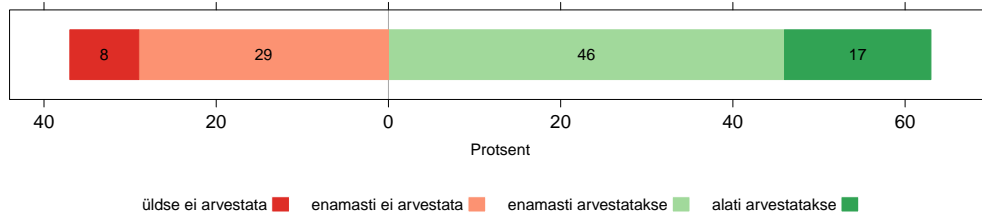
Joonis 61: Kuivõrd arvestavad õpetajad õppetöös Teie lapse individuaalsusega?

Kõige sagedamini arvestatakse õpilaste individuaalsusega 3. klassides ning eestikeelsetest sagedamini vene õppekeele koolides.

Sarnaselt lastele endile uuriti ka lapsevanematelt, kas nende lapsel on mõni hariduslik erivajadus ning juhul, kui on, siis kuivõrd sellega koolis arvestatakse.

Lapsevanemate hinnangul on nende lastel hariduslikke erivajadusi (nt liikumisraskused, halb kuulmine või nägemine, muud terviseprobleemid, raskused õppimisel, andekus mõnes õppeaines jms) harvemini kui laste endi arvates (20% vs 28%).

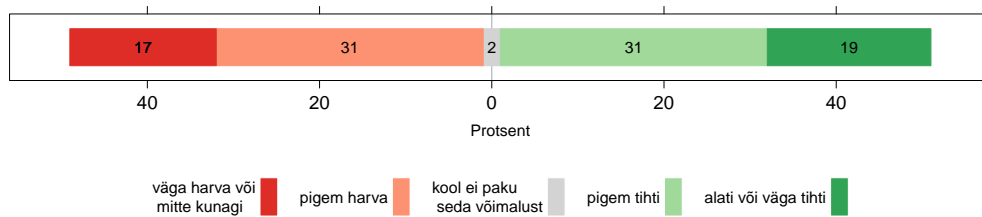
Lapsevanemate ja laste endi hinnangud sellele, kuivõrd nende hariduslike erivajadustega koolis arvestatakse langevad üldiselt kokku. Vanemate hinnangul võetakse laste erivajadusi arvesse alati 17%, enamasti 46%, enamasti mitte 29% ja üldse mitte 8% juhtudest (Joonis 62).

Joonis 62: *Kuivõrd arvestatakse koolis Teie lapse hariduslike erivajadustega?*

Klasside võrdluses ilmnis, et kõige sagedamini arvestatakse laste hariduslike erivajadustega 3. klassides (enamasti või alati 76%) ning kõige harvemini 6. klassides (53%).

Õpetajatelt konsultatsioonide ja järeleaitamistundide saamise osas jagunevad positiivsed ja negatiivsed hinnangud pea võrdselt – lapsevanematest, kelle lapsed on konsultatsioone vajanud (71%), leiavad pooled, et need on nende lapsele vajadusel kättesaadavad pigem tihti või alati ning veidi alla poole, et pigem harva või mitte kunagi (Joonis 63).

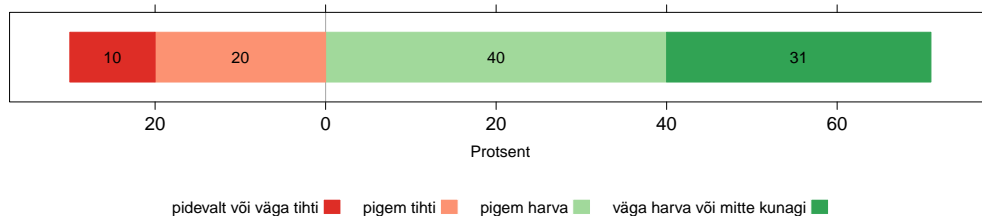

Joonis 63: *Kui sageli saab Teie laps vajadusel õpetajatelt konsultatsioone ja järeleaitamistunde?*

Järeleaitamistundide kättesaadavust peetakse kõige madalamaks 3. klassis ning eesti õppekeelega koolidest oluliselt kõrgemaks venekeelsetes koolides.

Õppetöö osas toe pakkumisel hindasid lapsevanemad koolis pakutavate konsultatsioonide ja järeleaitamistundide kõrval ka seda, mil määral vajab laps koduse õppetööga hakkama saamisel vanema abi ning kuivõrd osatakse last vajadusel selles osas aidata.

Pigem või väga tihti vajab koduse õppetööga hakkamasaamisel abi 30% lastest (Joonis 64).

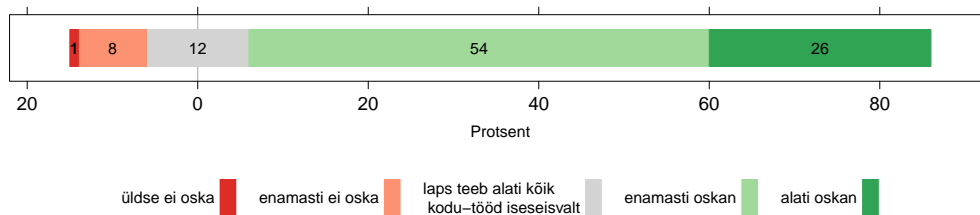

Joonis 64: *Kuivõrd vajab Teie laps abi koduse õppetööga hakkama saamisel?*

Lapsevanema abi vajamine õppetööga hakkama saamisel sõltub suuresti lapse vanusest – 3. klassis vajavad pigem või väga tihti abi 46%, 6. klassis 27%, 8. klassis 19% ning 11. klassis 7% õpilastest.

Koolitüüpide lõikes on vajadus vanema abi järele suurim erikoolide ning madalaim sisseastumiskatsetega koolide õpilaste puhul. Poisid vajavad õppetöös vanemate abi sagedamini kui tüdrukud ning vene õppekeelega koolide õpilased enam kui eestikeelsetes koolides käivad lapsed.

Vajadusel oskavad oma last koduse õppetöö osas alati aidata veerand ning enamasti üle poole lapsevanematest, samas vanemaid, kellel see üle jõu käib, on alla kümnendiku (Joonis 65).

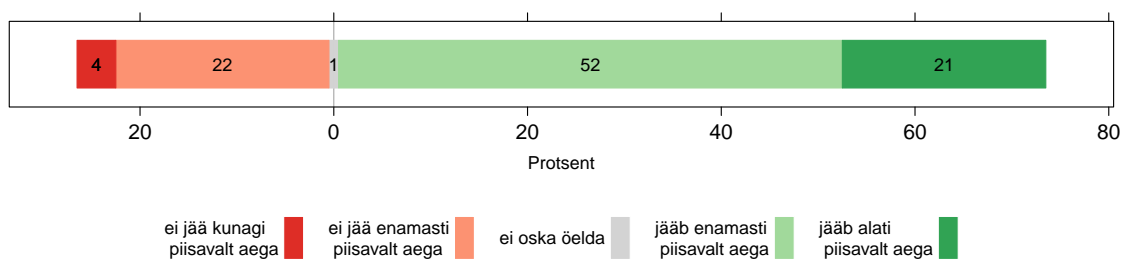
Joonis 65: *Kvivõrd oskate vajadusel last koduse õppetöö osas aidata?*

Mida vanemas klassis laps käib, seda vähem oskavad lapsevanemad teda vajadusel koduse õppetöö osas aidata – kui 3. klassis on sellega probleeme harva (2%), siis 11. klassi õpilaste puhul valmistab see raskusi juba ligi neljandikule vanematest. Samas on 11. klassis ka vajadus koduse abi järele õppetöös kõige väiksem ning kolmandik vanemaid kinnitab, et nende laps teeb kõik kodutööd alati iseseisvalt.

Erinevate koolitüüpide lõikes toovad oskuste puudumist laste koolitöödega aitamisel teistest sagedamini välja gümnaasiumide ja erikoolide lapsevanemad.

Õpilaste endi kõrval töid hinnangud oma lapse koolivälistele tegevustele jäävale ajale ja koolistressi ilmingutele välja ka lapsevanemad.

Lapsevanemate hinnang oma lapse õppimise kõrvalt jäävale vabale ajale on üsna sarnane õpilaste endi väljatooduga – ligi 3/4 leiavad, et lastele jääb vabaajategevusteks enamasti või alati piisavalt aega (õpilased 71%) (Joonis 66).

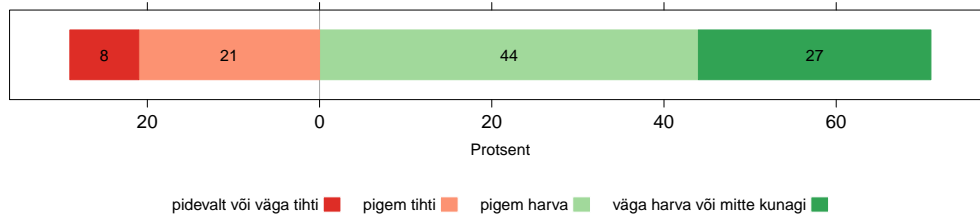

Joonis 66: *Mül määral jääb Teie lapsel peale õppimist aega muudele tegevustele?*

Sarnaselt õpilaste endi hinnangutele jääb ka lapsevanemate arvates poistel vabaajategevusteks sagedamini piisavalt aega kui tüdrukutel ning eesti õppekeelega koolide õpilastel sagedamini kui venekeelsetes koolides käivatel lastel. Kõige sagedamini on piisavalt vaba aega 3. klasside ning kõige harvemini 11. klassi õpilastel. Erinevate koolitüüpide lõikes olulisi erinevusi ei ilmnenu.

Vanemate hinnangud sellele, kui sageli väljendab nende laps koolistressile viitavaid tundemärke, erinevad suuresti sellest, kui sageli õpilased ise end vastavalt tunnevad.

Kui vanematele väljendas koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia pidevalt või väga tihti 8% ning pigem tihti 21% õpilastest (Joonis 67), siis ise tundis koolistressiga seonduvaid ilminguid pidevalt üle viiendiku ning pigem tihti kolmandik õpilastest. Seega on laste koolistress osaliselt vanemate eest varjatud.

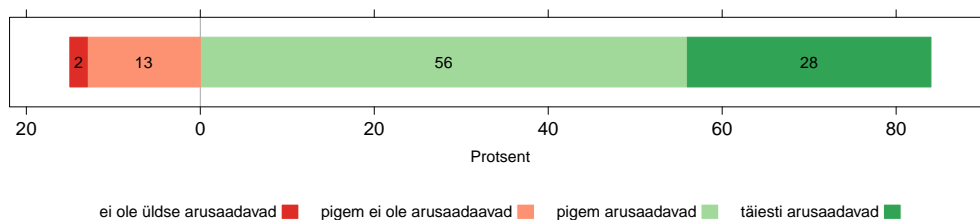

Joonis 67: *Kuivõrd väljendab Teie laps koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia?*

Koolistressi tundemärkide avaldumise osas poiste ja tüdrukute vahel olulisi erinevusi ei ilmnenud, ent vanematele väljendasid neid mõnevõrra sagedamini tüdrukud. Kui õpilaste endi hinnangute põhjal võib öelda, et koolistress vanemates klassides järjest kasvab, siis lapsevanemate sõnul väljendavad küll 3. klassi õpilased koolistressile viitavaid tundeid kõige harvemini, kui vanemate klasside õpilaste vahel on selles osas erinevused minimaalsed.

Hindamise teemal küsiti lapsevanematelt, kuidas arusaadavad on neile antud koolis kasutatavad hindamise põhimõtted (mida ja kuidas hinnatakse), mil määral toetab nende arvates lapse hindamine koolis lapse arengut ning kui sageli on nad tundnud, et õpetajad hindavad nende last ebaõiglaselt.

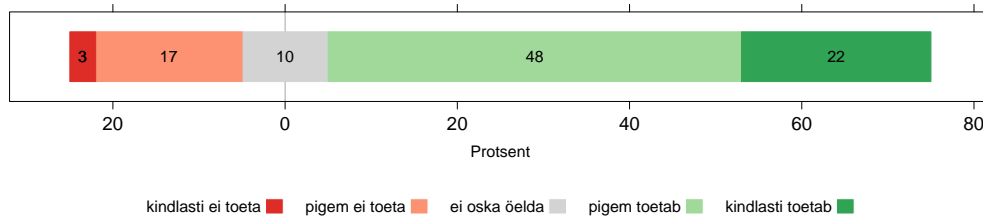
Koolis kasutatavad hindamise põhimõtted (mida ja kuidas hinnatakse) on lapsevanematele üldiselt arusaadavad – täielikult mõistab neid enam kui veerand ning pigem on need arusaadavad enam kui pooltele vanematele (Joonis 68). Vanemate klasside lapsevanematest paremini mõistavad sealjuures hindamise põhimõtteid 3. klasside õpilaste vanemad.

Joonis 68: *Kuivõrd arusaadavad on Teile koolis kasutatavad hindamise põhimõtted?*

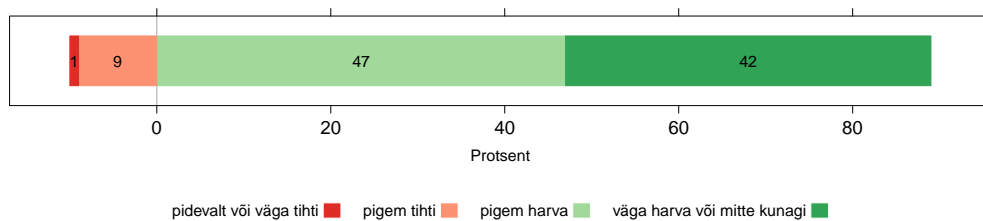
Asjaolus, et lapse hindamine koolis toetab lapse arengut, on kindel pea viiendik lapsevanematest ning pigem nõustuvad sellega veidi vähem kui pooled, samal ajal kui viiendik leiab, et see pigem või kindlasti nii ei ole (Joonis 69).

Lapse hindamine koolis toetab pigem või kindlasti lapse arengut kõige sagedamini 3. klasside lapsevanemate hinnangul.

Joonis 69: Kuivõrd toetab Teie arvates lapse hindamine koolis lapse arengut?

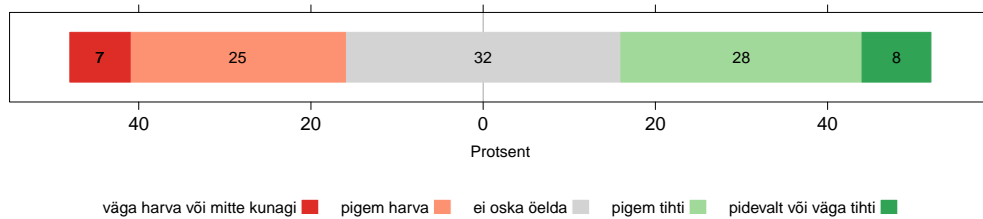
Õpilased ise on kogenud ebaõiglast hindamist sagedamini kui nende vanemad seda tajuvad – pigem tihti või pidevalt tunnetab hindamist ebaõiglasena kümnendik vanematest (Joonis 70) ja üle veerandi õpilastest endist.

Joonis 70: Kui sageli olete tundnud, et õpetajad hindavad Teie last ebaõiglaselt?

Laste ebaõiglast hindamist on kogenud kõige harvemini 3. klasside ja sagedamini 8. klasside õpilaste vanemad. Ka vene õppekeelega koolide lapsevanemad on kogenud seda eestikeelsete koolidega võrreldes veidi sagedamini.

Õppeainete või ülesannete seotust eluga või elust enesest võetud teemade käsitlemist hindavad lapsevanemad positiivsemalt kui õpilased – kui lapsevanemad leiavad pisut sagedamini, et seda tehakse pigem tihti kui harva (Joonis 71), siis õpilaste puhul on tulemused vastupidised.

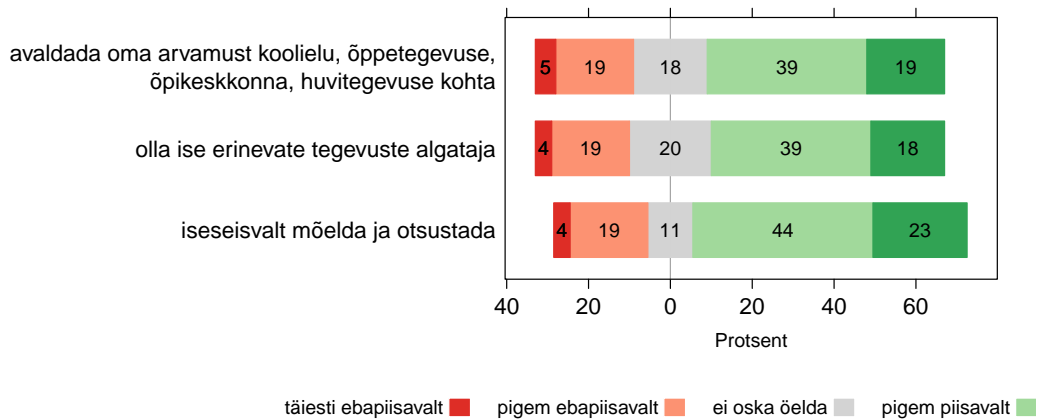

Joonis 71: Kuivõrd seletavad õpetajad lastele õppeainete või ülesannete seotust eluga või käsitlevad õpetöö käigus elust enesest võetud teemasid?

Kõige sagedasemaks peavad õppeainete või ülesannete eluga seostamist ja eluliste teemade käsitlemist 3. klasside lapsevanemad.

Lapsevanemad said anda oma hinnangu ka sellele, kuivõrd saab nende laps koolis üldiselt avaldada oma arvamust koolielu, õppetegevuse, õpikeskkonna, huvitegevuse jms kohta, olla ise erinevate tegevuste algataja ning iseseisvalt mõelda ja otsustada.

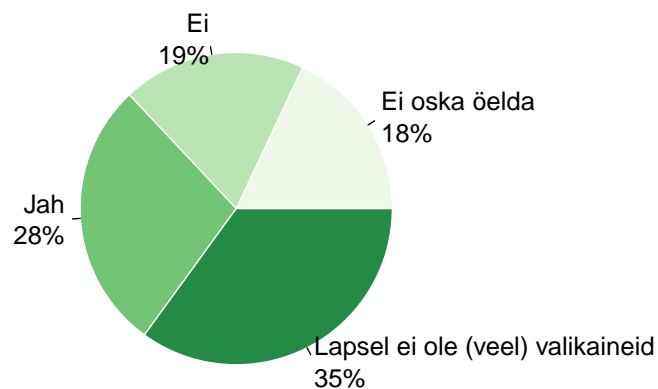
Kõigi eelpooltoodud aspektide lõikes olid lapsevanemad üldiselt positiivselt meelestatud, sealjuures enim leiti, et laps saab koolis piisavalt iseseisvalt mõelda ja otsustada (Joonis 72). Samas hindas kõigi kolme valdkonna puhul veidi alla veerandi vanematest lapse vastavaid võimalusi koolis ka ebapiisavaks.

Joonis 72: Kui võrd saab Teie hinnangul Teie laps koolis üldiselt...

Lapsevanemate hinnangul said õpilased koolis nii avaldada piisavalt oma arvamust koolielu, õppetegevuse, õpikeskkonna, huvitegevuse jms kohta kui iseseisvalt mõelda ja otsustada keskmisest sagedamini 11. ja 3. klassis, erikoolides ning vene õppekeelega koolides. Võimalus olla ise erinevate tegevuste algataja oli vanemate arvates sagedamini piisav 11. klassis ja erikoolides ning eestikeelsetes koolides.

Hinnates, kui võrd piisavalt pakub kool nende lapse huvidele vastavaid valikaineid või valikkursusi, leidsid lapsevanemad sagedamini, et pakkumine on piisav kui ebapiisav (Joonis 73).

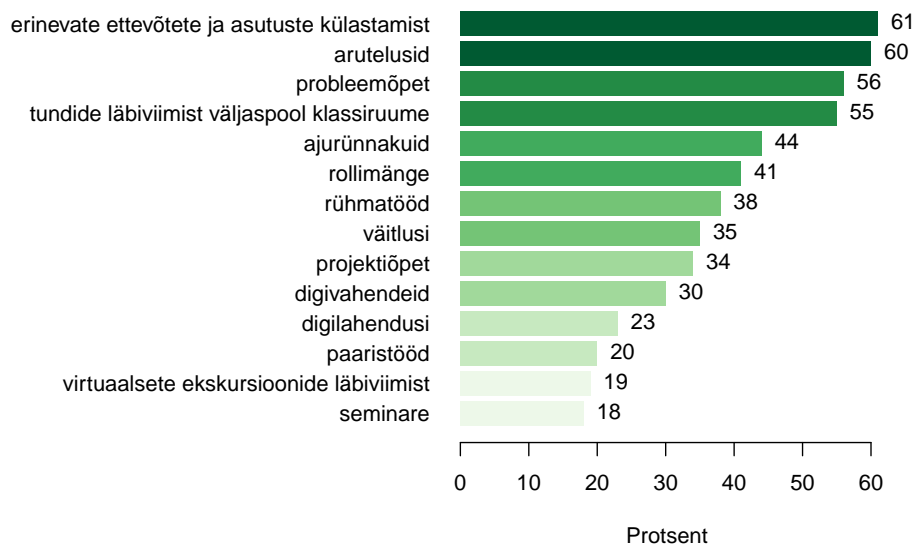

Joonis 73: Kas kool pakub piisavalt Teie lapse huvidele vastavaid valikaineid või valikkursusi?

Kõige sagedamini pidasid valikainete ja -kursuste pakkumist piisavaks 11. klasside ning gümnaasiumide ja sisseastumiskatsetega koolide õpilaste vanemad.

Sarnaselt õpilastele endile anti ka lapsevanematele võimalus pakkuda välja, milliseid õppemeetodeid (kuni 5 olulisemat) võiks nende arvates tundides sagedamini kasutada, et muuta õppetegevust huvitavamaks.

Kui õpilased soovisid kõige sagedamini, et tunde viidaks senisest suuremal määral läbi väljaspool klassiruumi (63%) ning kasutataks tundides rohkem digivahendeid (56%) ja rühmatööd (53%), siis lapsevanemad soovisid näha tundide raames eelkõige enam erinevate ettevõtete ja asutuste külastamist (61%), arutelusid (60%), probleemõpet (56%) ning samuti tundide läbiviimist väljaspool klassiruumi (55%) (Joonis 74). Vähemalt kolmandik lapsevanematest soovitas kasutada tundide huvitavamaks muutmisel ka senisest enam ajurünnakuid (44%), rollimänge (41%), rühmatööd (38%), väitlusi (35%) ja projektiõpet (34%).

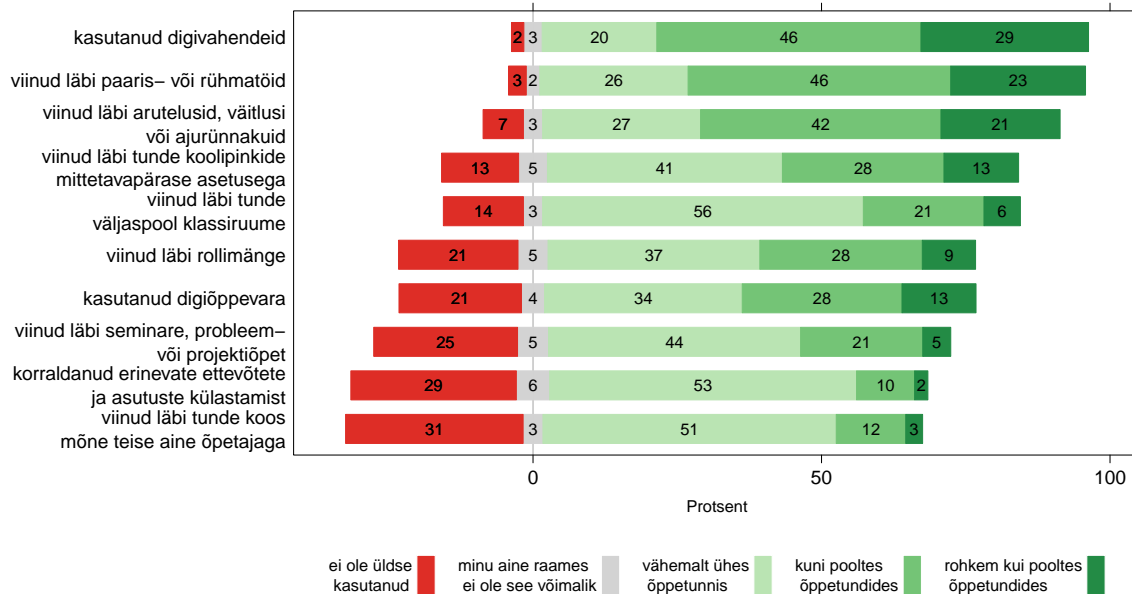
Joonis 74: Milliseid õppemeetodeid võiks Teie arvates tundides sagedamini kasutada, et muuta õppetegevust huvitavamaks?

Võrreldes õpilastega soovisid lapsevanemad seega näha koolides kasutatavat eelkõige enam probleemõpet, ajurünnakuid, arutelusid, ettevõtete ja asutuste külastamist, väitlusi ja projektiõpet, samas kui digivahendite ning paaris- ja rühmatöö sagedasema kasutamise soovitus toodi õpilastega võrreldes vähem välja.

6.3 Õpetajad

Kui õpilastelt ja nende vanematelt uuriti, milliseid õppemeetodeid võiks tundide huvitavamaks läbiviimiseks enam kasutada, siis õpetajatelt küsiti, kui sageli on nad viimasel õppeaastal õppetundides tegelikult erinevaid meetodeid kasutanud.

Kõige sagedamini on õpetajad kasutanud tundides digivahendeid, viinud läbi paaris- või rühmatöid, arutelusid, väitlusi ja ajurünnakuid ning kõige harvemini viinud teiste ainetega lõimumise eesmärgil tunde läbi koos mõne teise aine õpetajaga, korraldatud erinevate ettevõtete ja asutuste küllastamist ning viinud läbi semi-nare, probleem- või projektiõpet (Joonis 75).

Joonis 75: Kui sageli olete viimasel õppeaastal õppetundides...

Naissoost õpetajad on kasutanud meesõpetajatest sagedamini digivahendeid ja -õppevara, viinud läbi paaris- või rühmatöid, arutelusid, väitlusi, ajurünnakuid ja rollimänge ning tunde koolipinkide mittetavapärase asetusega ning korraldanud ettevõtete ja asutuste küllastamisi. Muude meetodite osas õpetaja soo lõikes erinevusi ei esinenud.

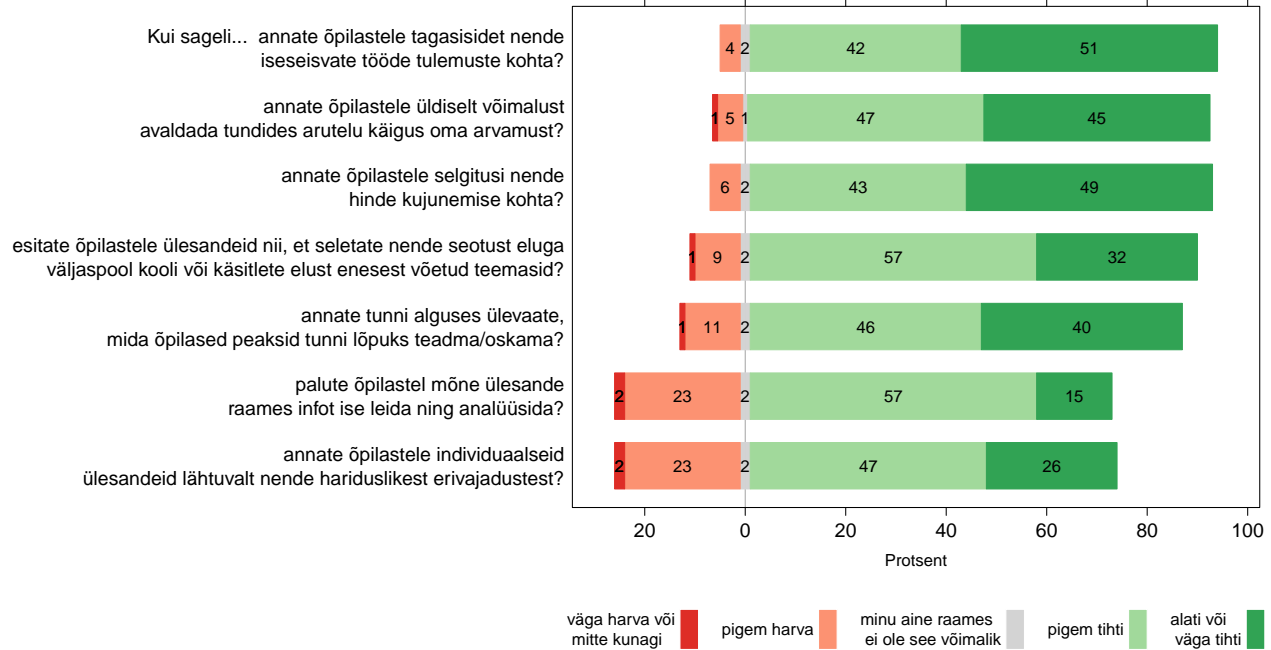
Samuti on mitmete meetodite kasutamisel olnud aktiivsemad vene õppekeelega koolid, kus on kasutatud eestikeelsetest sagedamini digivahendeid ja -õppevara, viidud läbi seminare, probleem- või projektiõpet, rollimänge ja tunde koos teise aine õpetajaga ning korraldatud ettevõtete ja asutuste küllastusi.

Koolitüüpide võrdlusest ilmneb, et digiõppevara on kasutatud teistest koolidest oluliselt sagedamini täiskasvanute gümnaasiumides, rollimänge viidud enim läbi sisseastumiskatsetega koolides ning mittetavapärase koolipinkide asetusega tunde erikoolides ja gümnaasiumides.

Arutelusid, väitlusi või ajurünnakuid on viinud kõige harvemini läbi 10-20-aastase ning tunde koos mõne teise aine õpetajaga 30-aastase ja suurema staažiga õpetajad. Viimased on korraldanud ka lühema staažiga (noorematest) kolleegidest oluliselt harvemini asutuste ja ettevõtete küllastusi.

Samuti uuriti õpetajatelt tunni alguses tunni eesmärgist ülevaate tegemise, õpilastele info otsimise ja analüüsimisega seotud ülesannete, tagasiside ja oma arvamuse avaldamiseks võimaluse andmise sagedust, ülesannete eluga seostamist ning hariduslike erivajadustega arvestamist.

Kõige rohkem kasutavad õpetajad ülaltoodud võimalustest õpilastele tagasiside andmist nende iseseisvate tööde tulemuste kohta ning tundides arutelude käigus oma arvamuse avaldamist (Joonis 76). Suhteliselt vähem levinud on aga hariduslikest erivajadustest lähtuvalt individuaalsete ülesannete andmine ning ka ülesannete andmine, mis sisaldavad iseseisvat info otsimist ja analüüsimist.

Joonis 76: Õpetamismeetodid.

Kõiki käsitletud õpetamismeetodeid kasutavad naisõpetajad meeskolleegidest sagedamini (v.a. erivajadustest lähtuvad individuaalsed ülesanded, mille osas erinevusi ei esinenud).

Tunni alguses annavad ülevaate sellest, mida õpilased peaks tunni lõpuks teadma, teistest sagedamini 5-20-aastase staažiga õpetajad.

Vene õppekeelega koolide õpetajad annavad eestikeelsete koolide kolleegidest sagedamini tunni alguses selle eesmärgist ülevaate, paluvad õpilastel mõne ülesande raames ise infot leida ja analüüsida ning annavad õpilastele hariduslikest erivajadustest lähtuvaid individuaalseid ülesandeid. Tundides võimalust arutelu käigus oma arvamust avaldada annavad aga õpilastele mõnevõrra sagedamini eestikeelsete koolide õpetajad.

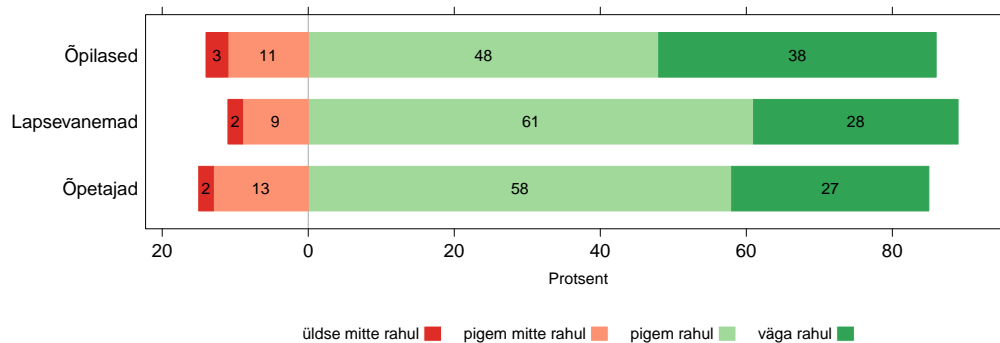
Koolitüüpide lõikes antud õpetamismeetodite kasutamise sageduses erisusi ei esinenud.

7 Hinnangud õppekeskkonnale

7.1 Hinnangud füüsiline keskkonnale

Õppesisu puudutavate teemade kõrval uuriti ka erinevate sihtrühmade rahulolu kooli füüsilise õppekeskkonnaga, ehk kooli ruumide ja sisustusega.

Rahulolu kooli õpikeskkonnaga oli üldiselt kõrge, enim rahul olid sealjuures lapsevanemad (pigem või väga rahul 89%) (Joonis 77). Õpilastest ja õpetajatest olid kooli füüsilise keskkonnaga rahul 85-86%, kuid väga rahulolevad olid sagedamini õpilased ise.

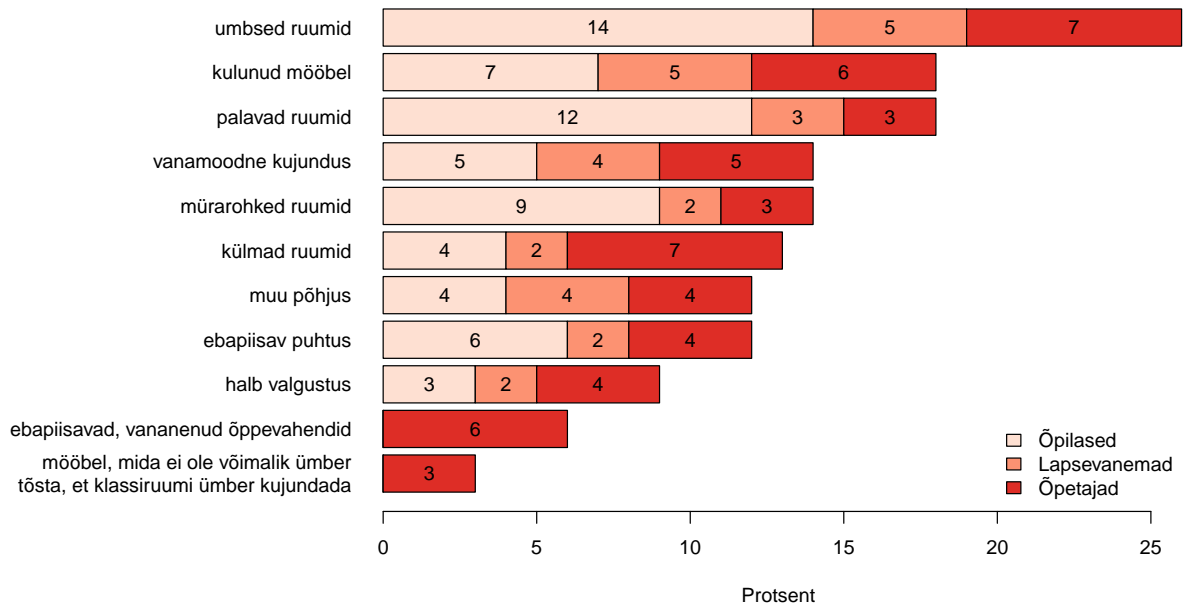
Joonis 77: *Kuivõrd oled Sa rahul kooli õpikeskkonnaga (kooli ruumid ja sisustus)?*

Kooli klassiruumide ja õpikeskkonnaga olid keskmisest enam rahul 10-20-aastase staažiga õpetajad ja 3. klasside õpilased.

Vene õppekeelega koolides oli eestikeelsetega võrreldes rahulolu kooli õpikeskkonnaga kõrgem nii õpetajate, kui õpilaste ja lapsevanemate seas.

Teiste koolitüüpidega võrreldes olid kooli õpikeskkonnaga vähem rahul erikoolide õpilased ja lapsevanemad.

Vastuste pigem ei ole rahul ja üldse ei ole rahul korral küsiti ka põhjendusi, millest annab ülevaate joonis 78.

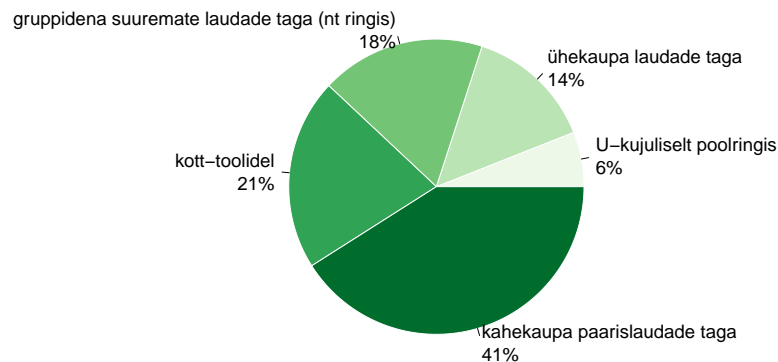

Joonis 78: Mis on peamised kooli klassiruumidega rahulolematuse põhjused?

Kooli füüsilise keskkonnaga rahulolematuse põhjuseks olid kõige sagedamini umbsed ruumid, samuti kulunud mööbel ja liiga kõrge temperatuur.

Kõigilt õpilastelt küsiti, milline laudade paigutus klassiruumis aitaks neil kõige paremini saavutada õppetöös häid tulemusi (3. klassi puhul, millises klassiruumis oleks kõige parem õppida).

Kõige sagedamini eelistasid õpilased istuda traditsiooniliselt kahekaupa paarislaudade taga (41%), viiendik soovis istuda kott-toolidel ning veidi alla selle gruppides suuremate laudade taga (Joonis 79).

Joonis 79: Milline klassiruumi paigutus aitaks Sul kõige paremini saavutada õppetöös häid tulemusi? Kui õpilased istuvad...

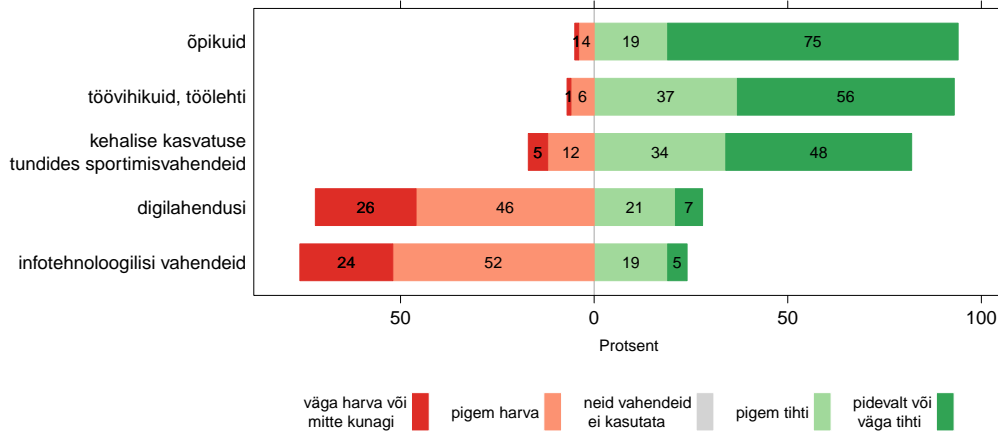
Koolitüüpide lõikes eristusid eelistatava klassiruumi paigutuse poolest teistest erikoolide ja täiskasvanute gümnaasiumide õpilased. Erikoollaste õpilastest eelistaks üle poole istuda ühekaupa laudade taga, samas nii kahekaupa kui suuremate gruppidega laudade taga ja kott-toolidel sooviti istuda keskmisest oluliselt harvemini. Täiskasvanute gümnaasiumi õpilased eelistasid keskmisest sagedamini istuda traditsioonilist kahekaupa (50%), üksinda (24%) ja U-tähe kujuliselt poolringis (13%) ning toetasid oluliselt harvemini kott-toolidel (6%) või gruppidega suuremate laudade taga (7%) istumisega klassiruumi paigutust.

Vene õppekeelega koolide õpilased eelistaks eestikeelsetega võrreldes sagedamini istuda kott-toolidel ning mõnevõrra harvemini kahekaupa laudade taga.

7.2 Hinnangud õppevahenditele

Õppevahendite kohta uuriti, kui sageli erinevaid õppevahendeid kasutatakse, kuivõrd nendega rahul ollakse ning kas neid on piisavalt ja jätkub kõigile õpilastele.

Õppevahenditest kasutatakse tundides kõige sagedamini õpikuid, kuid ka töövihikuid ja töölehti ning kehalise kasvatuses sportimisvahendeid (Joonis 80). Samas digilahenduste ja infotehnoloogiliste vahendite kohta väitsid ligi pooled õpilased, et neid kasutatakse pigem harva ning veerand, et väga harva või üldse mitte.

Joonis 80: Kui sageli kasutate tundides erinevaid õppevahendeid. (Õpilased)

11. klassides kasutatakse noorematest klassides harvemini õpikuid ja töölehti ning sagedamini digivahendeid ja digilahendusi. 6. ja 8. klassides on aga kehalise kasvatuses tundides sagedamini kasutusel erinevad sportimisvahendid.

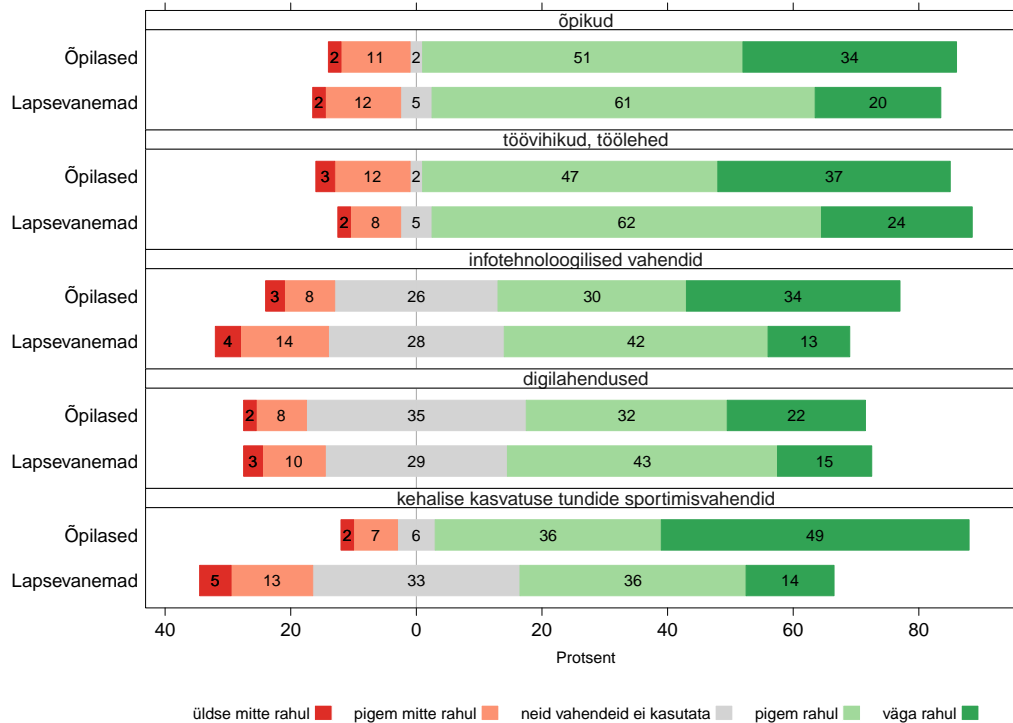
Koolitüüpide lõikes kasutatakse täiskasvanute gümnaasiumides harvemini töövihikuid ja töölehti ning sagedamini digilahendusi, erikoolides sagedamini digivahendeid ja lahendusi ning sisseastumiskatsetega koolides kehalise kasvatuses tundides sagedamini sportimisvahendeid.

Kooli õppekeele põhised erinevused ilmnesevad selles, et venekeelsetes koolides kasutatakse eestikeelsetega võrreldes sagedamini infotehnoloogilisi vahendeid ja digilahendusi.

Õppevahenditega rahulolu hindasid nii õpilased kui lapsevanemad ning mõlema rahulolu on üldjoontes kõrge. Kõige enam ollakse rahul õpikute ja töövihikute ning töölehtedega (Joonis 81).

Infotehnoloogiliste vahendite, digilahenduste ja kehalise kasvatuses tundide sportimisvahenditega on lapsevanemad lastest vähem rahulolevad.

Erinevate õppevahenditega väga rahulolevaid õpilasi on läbivalt rohkem kui lapsevanemaid.

Joonis 81: Kui rahul ollakse järgmiste õppevahenditega koolis.

Õpikutega on vanematest klassidest sagedamini rahul 3. klasside õpilased ning töövihikute ja töölehtedega tüdrukud, 3. klasside ja täiskasvanute gümnaasiumide õpilased.

Infotehnoloogiliste vahenditega on samuti kõige rahulolevamad 3. klasside ning keskmisest vähem rahul sisseastumiskatsetega koolide ja gümnaasiumide õpilased.

Digilahendustega on rahulolevamad 6. klasside ja vene õppekeele koolide õpilased, ning rahulolematumad gümnaasiumide õpilased.

Kehalise kasvatuses kasutatavate sportimisvahenditega on sagedamini rahul nooremate klasside, täiskasvanute gümnaasiumide ning vene õppekeele koolide õpilased.

Lapsevanemate osas eristuvad teistest enim 11. klassi õpilaste vanemad, kes on vähemal määral rahul töövihikute ja töölehtedega ning samas sagedamini rahulolevad digivahendite ja -lahendustega. Digilahendustega on aga keskmisest vähem rahul põhikoolide lapsevanemad.

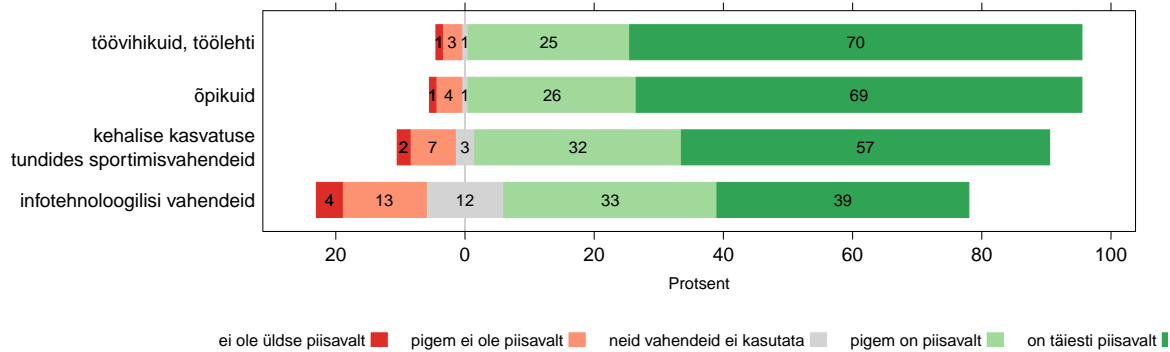
Õppevahenditega rahulolu kõrval uuriti õpilastelt täiendavalt, kas erinevate vahendite kasutamisel on neid piisavalt ja jätkub kõigile õpilastele.

Õpikuid, töövihikuid ja töölehti on täiesti piisavalt ligi 70% õpilaste hinnangul ning veerand õpilastest väidab, et mainitud vahendeid on pigem piisavalt (Joonis 82).

Kehalise kasvatuses kasutatavate sportimisvahenditega varustatust peab täiesti piisavaks alla 60%, pigem piisavaks ligi kolmandik ning pigem või täiesti ebapiisavaks veidi alla kümnendiku õpilastest. Seega on antud valdkonnas eelnevatest rohkem parendusruumi.

Infotehnoloogiliste vahendite kohta väitis 12% õpilastest, et neid ei kasutata tundides üldse. Vaadates digivahendite piisavust tundides ainult nende õpilaste vastustele tuginedes, kes olid tundides antud vahendeid

kasutanud, ilmnes, et täiesti piisavaks peab nendega varustatust 44%, pigem piisavaks 37%, pigem ebapiisavaks 15% ning täiesti ebapiisavaks 4%. Seega on ligi viiendiku õpilaste hinnangul digivahenditega varustatus koolides ebapiisav ja neid ei pruugi jätkuda kõigile õpilastele.

Joonis 82: *Kui te kasutate tundides õppevahendeid, siis kas neid on piisavalt?*

Õpikuid, töövihikuid ja -töölehti oli õpilaste hinnangul mõnevõrra sagedamini ebapiisavalt 11. klassides, kus oli samas järele parem varustatus infotehnoloogiliste vahenditega.

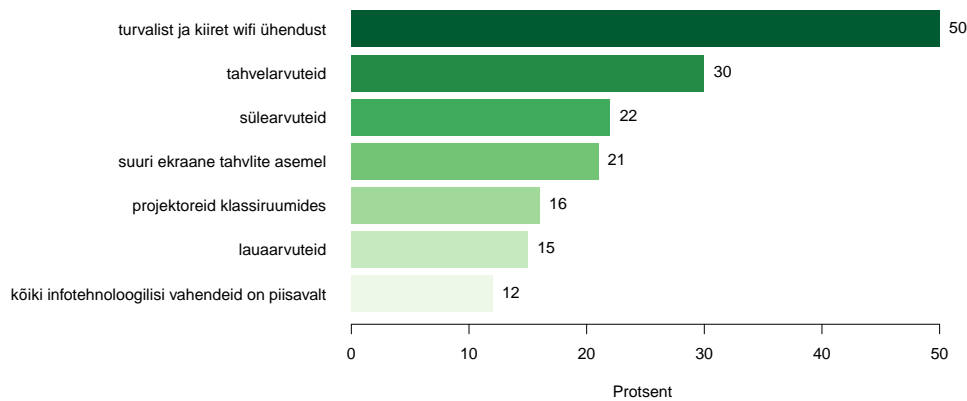
Koolitüüpidest oli täiskasvanute gümnaasiumides sagedamini ebapiisavalt õpikuid, töövihikuid ja töölehti ning erikoolides samuti töövihikuid ja -lehti. Põhikoolides oli aga kõige sagedamini ebapiisavalt infotehnoloogilisi ja sportimisvahendeid.

Vene õppekeelega koolide õpilaste hinnangul oli neil eestikeelsete koolidega võrreldes harvemini õppetöök täiesti piisavalt nii õpikuid kui töövihikuid- ja lehti.

Alates 6. klassist küsiti õpilastelt ka seda, milliseid infotehnoloogilisi vahendeid ei ole nende hinnangul koolis piisavalt (sai valida mitu vastusevarianti).

Pooled õpilased tundsid puudust turvalisest ja kiirest Wifi ühendusest, digivahendite kohapealt oleks 30% õpilaste hinnangul vaja rohkem tahvelarvuteid ning ligi viiendiku arvates sülearvuteid ja tahvlite asemel suuri ekraane (Joonis 83).

Kõigi infotehnoloogiliste vahenditega varustatust peab koolis piisavaks vaid veidi üle kümnendiku õpilastest.

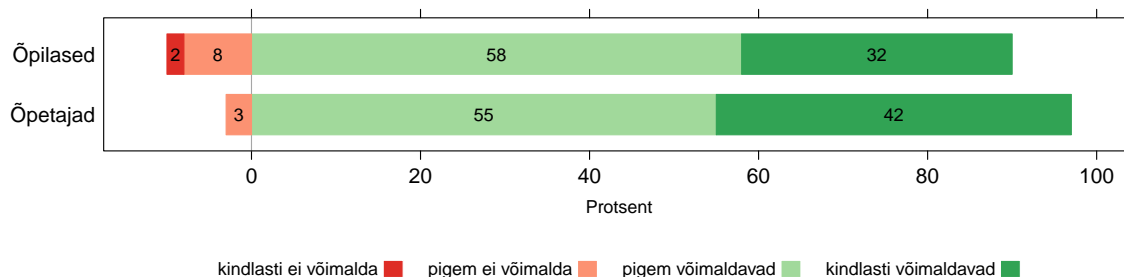

Joonis 83: Milliseid infotehnoloogilisi vahendeid ei ole Sinu arvates koolis piisavalt?

Õpetajad, koolidirektorid ja õpilased alates 6. klassist hindasid, kas kooli poolt pakutavad õppevahendid ja ruumid võimaldavad õpilastel saavutada õppimises häid tulemusi. Koolijuhid hindasid sealjuures õppevahendeid ja õpikeskkonda eraldi.

Õpetajad on õpilastega võrreldes sagedamini veendunud, et kooli poolt pakutavad õppevahendid ja õpikeskkond võimaldavad õpilastel saavutada õppimises häid tulemusi (Joonis 84).

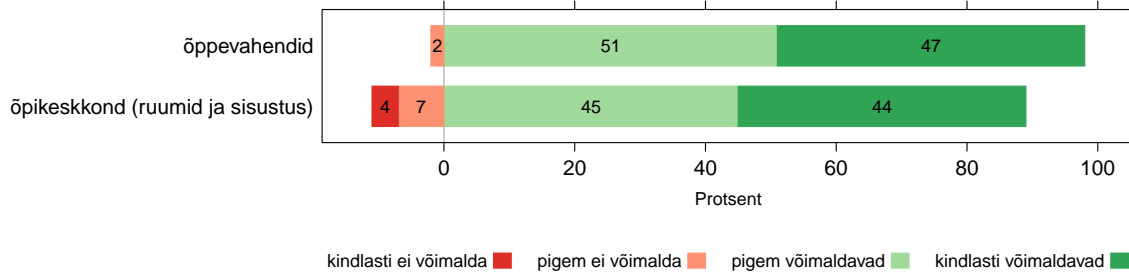
Kui õpetajatest leidsid pea kõik, et kooli õppevahendid ja ruumid toetavad pigem või kindlasti õppimises heade tulemuste saavutamist, siis õpilastest nõustus sellega kindlasti vaid kolmandik, samas kui iga kümenda õpilase arvates kooli poolt pakutavad vahendid ja ruumid heade õppetulemuste saavutamist pigem (või kindlasti) ei võimalda.

Joonis 84: Kas kooli poolt pakutavad õppevahendid/ruumid võimaldavad saavutada õppimises häid tulemusi?

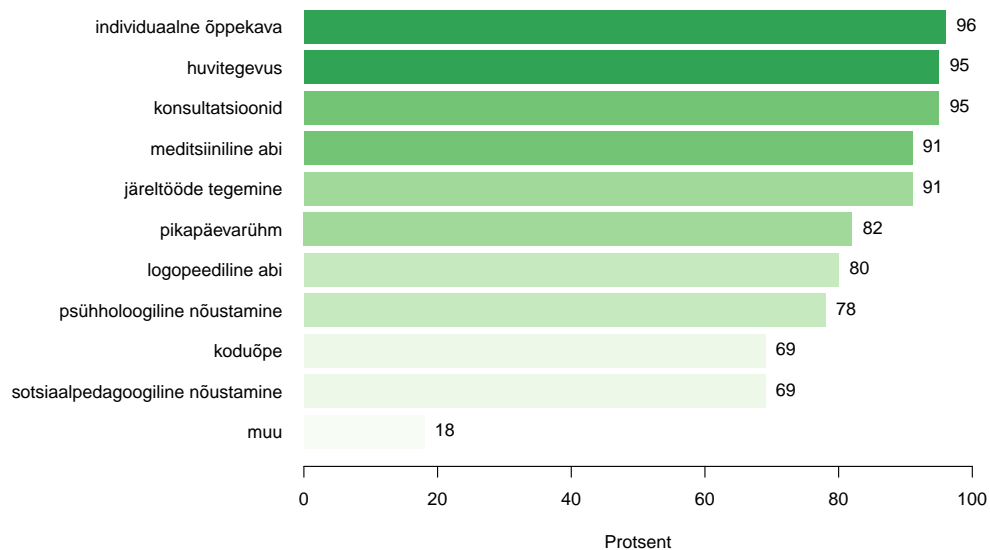
Kooli poolt pakutavate õppevahendite ja ruumide õppimises heade tulemuste saavutamise toetamise osas on keskmisest kriitilisemad 8. klasside ja põhikoolide õpilased.

Pea kõigi (98%) koolijuhtide hinnangul võimaldavad koolis pakutavad õppevahendid saavutada õppetöös häid tulemusi, kuid samas õpikeskkonna suhtes ollakse mõnevõrra kriitilisemad - 11% koolijuhtide hinnangul ei võimalda nende kooli õpikeskkond pigem või kindlasti õppetöös häid tulemusi saavutada (Joonis 85).

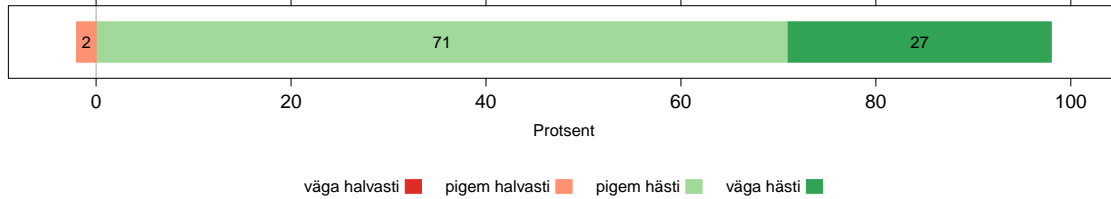
Joonis 85: *Kuivõrd Teie kooli poolt võimaldatud õppevahendid võimaldavad õpilastel saavutada õppetöös häid tulemusi? (Direktorid)*

Koolijuhid tõid välja, et koolides rakendatakse kõige enam tugiteenustena individuaalseid õppekavasid (96%), huvitegevust (95%) ning konsultatsioone. Mõnevõrra vähem rakendatakse koduõpet (69%) ja sotsiaalpedagoogilist nõustamist (69%).

Joonis 86: *Koolis rakendatavad tugiteenused. (Direktorid)*

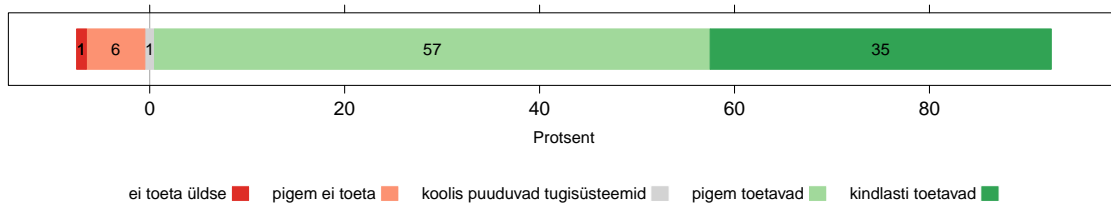
Koolijuhtide hinnangul toimivad kooli tugisüsteemid pigem või väga hästi (98%) (Joonis 87).

Joonis 87: Kuivõrd hästi toimib Teie hinnangul koolis õpilaste tugisüsteem? (Direktorid)

Enam kui kolmandiku õpetajate hinnangul toetavad kooli tugisüsteemid kindlasti nende tööd õpilastega ning pea 60% leiab, et tugisüsteemid on pigem toetavad. Tugisüsteemidega pigem või täiesti rahulolematuid õpetajaid oli alla kümnendiku.

Tugisüsteemidega rahulolematud õpetajad tõid selle põhjusena kõige sagedamini välja ebapiisavat tugispetsialistide hulka, vähemal määral ka vastava toe puudumist või ebaprofessionaalsust.

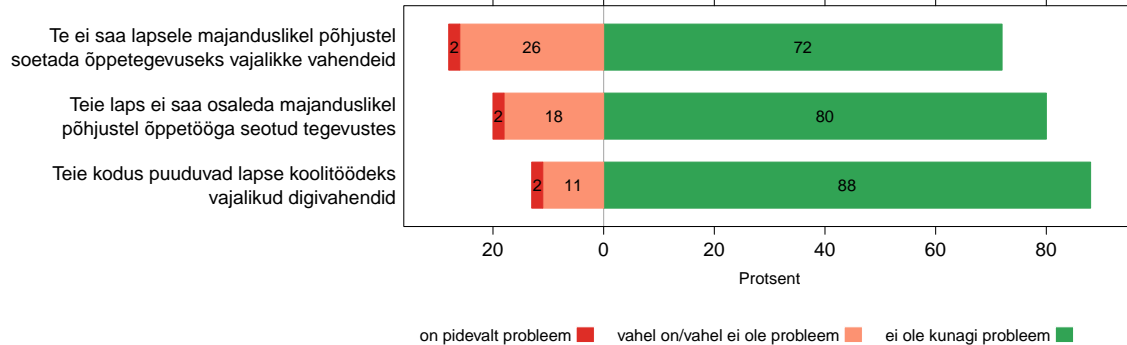

Joonis 88: Kuivõrd tunnete, et kooli tugisüsteemid toetavad Teie tööd õpilastega? (Õpetajad)

Lapsevanematelt uuriti, kuivõrd esineb neil lapse õppetöö toetamisel majanduslikke probleeme.

Lapsele õppetööks vajalike vahendite hankimine ja õppetööga seotud tegevustes osalemise kulude katmine ei ole olenevalt valdkonnast kunagi probleemiks 72%-88% lapsevanemate jaoks (Joonis 89).

Kõige vähem probleemseks peeti kodus lapse koolitöödeks vajalike digivahendite olemasolu tagamist, mis valmistab suuremal või vähemal määral raskusi 13% peredes. Majanduslikel põhjustel õppetööga seotud tegevustes osalemine oli raskendatud viiendiku ning õppetegevuseks vajalike vahendite soetamine veidi alla 30% lapsevanemate hinnangul. Sealjuures esines erinevates valdkondades õppetöö või -tegevuste toetamisel pidevalt majanduslikke probleeme 2% lapsevanematest.

Joonis 89: Mil määral on Teie jaoks probleemiks järgnevad asjaolud... (Lapsevanemad)

Lapse õppetöoks vajalike vahendite soetamisel ning õppetööga seotud tegevuste toetamisel esines majanduslikke probleeme sagedamini vene õppekeelega koolides õppivate laste vanematel. Õppetöoks vajalike digivahendite olemasolu osas samas erisusi ei esinenud.

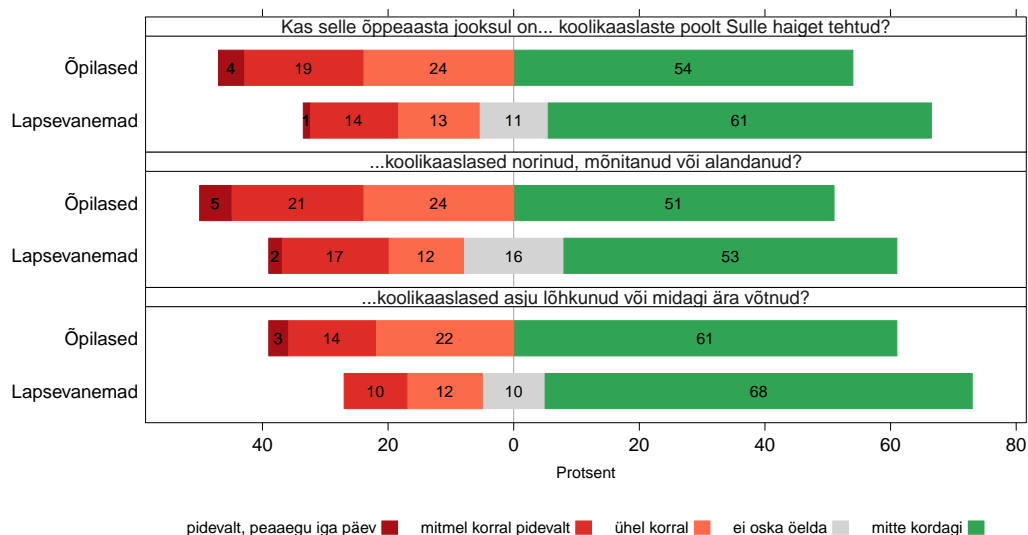
Õppetööga seotud tegevuste majanduslike kulude katmine oli nooremate klassidega võrreldes sagedamini probleemiks 11. klassi õpilaste vanematele.

8 Turvalisus

Turvalisuse teemal küsiti nii õpilastelt kui nende vanematelt tagasisidet selle kohta, kas ja kui sageli on last koolikaaslaste poolt kiusatud või laps ise mõnda oma koolikaaslast kiusanud.

Kümnendik lapsevanematest ei olnud kursis, kuivõrd on nende lapsele viimase õppeaasta jooksul haiget tehtud, tema asju lõhutud või midagi ära võetud. Norimise, mõnitamise või alandamise osas ei osanud hinnangut anda 16% lapsevanematest.

Lapsevanemate hinnangud selles osas, kuivõrd on nende laps koolikiusamise ohvriks langenud, on mõnevõrra optimistlikumad kui laste endi väited seda kinnitavad (Joonis 90).

Joonis 90: Kas õpilast on viimase õppeaasta jooksul koolikaaslaste poolt kiusatud.

Õpilaste endi väitel on viimase õppeaasta jooksul vähemalt ühel korral koolikaaslaste poolt haiget tegemise, norimise, mõnitamise või alandamise all kannatanud veidi alla poole õpilastest ning asju on ära võetud või lõhutud ligi 40% õpilastest.

Ligi veerandi õpilaste puhul ei ole haiget tegemine ja norimine, mõnitamine või alandamine ühe korraga piirdunud. 17% õpilaste puhul on olnud korduv ka asjade lõhkumine või äravõtmine. Pea igapäevaselt kannatab erinevat liiki koolikiusamise all 3-5% õpilastest.

Lapsevanematele teadaolevalt on nende lapsed kannatanud kõige sagedamini norimise, mõnitamise ja alandamise all, mida on viimasel õppeaastal vähemalt korra kogenud 31% õpilastest, füüsilise vägivalla ohvriks on langenud 28% ning asjade lõhkumist ja äravõtmist kogenud 22%. Igapäevase koolivägivalla all kannatab vanematele teadaolevalt 1-2% õpilasi.

Koolikiusamine on kõige sagedamini levinud 3. klassides ning väheneb järk-järgult vanemates õppeastmetes – viimasel õppeaastal on mitmel korral koolikaaslaste poolt füüsiliselt haiget tehtud 37% 3. klasside, 23% 6. klasside, 16% 8. klasside ja 5% 11. klasside õpilastest. Norimise, mõnitamise ja alandamise all on korduvalt kannatanud üle kolmandiku 3. klasside ja ligi kümnendik 11. klasside õpilastest. Koolikaaslaste asjade äravõtmine ja lõhkumine on samavõrra levinud nii 3. kui 6. klassides, kus on seda kogenud viiendik õpilastest, 8. klassiks on antud osakaal vähenenud 16 ning 11. klassiks 6 protsendini.

Koolikiusamise all kannatavad läbivalt sagedamini poisid ja vene õppekeelega koolide õpilased.

Ka lapsevanematele teadaolevate koolikiusamise juhtude põhjal on kiusamine kõige laialdasemalt levinud 3. klassides ning väheneb seejärel igas järgnevas kooliastmes.

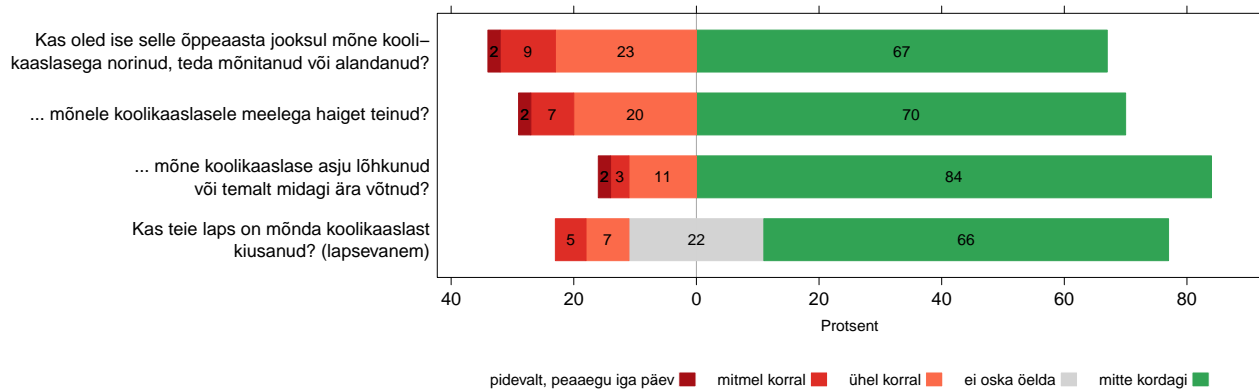
Kui narrimine, mõnitamine ja alandamine ei olene vanemate hinnangute põhjal lapse soost ega kooli õppekeelest, siis nii füüsilise vägivalla kui asjade äravõtmise ja lõhkumise all kannatavad sagedamini poisid ja venekeelsete koolide õpilased.

Koolitüüpide lõikes ei esinenud õpilaste ega lapsevanemate hinnangute põhjal koolikiusamise levikul üldiselt olulisi erinevusi, vaid füüsilise vägivalla all kannatajaid on vanematele teadaolevalt oluliselt enam erikoolide õpilaste seas, kus viimasel õppeaastal oli kaasõpilaste poolt mitmel korral meelega haiget tehtud kolmandikule õpilastest.

Kaasõpilaste kiusamist tunnistavad õpilased oluliselt harvemini kui ise kiusatud olemist – vähemalt ühel korral mõnele kaasõpilasele meelega haiget tegemist või koolikaaslaste mõnitamist tuuakse välja 15-16% võrra vähemal määral kui selle all kannatamist ning asjade äravõtmise ja lõhkumise osas on vahe juba 23% (Joonis 91).

Igapäevase koolikiusamise toimepanemist tunnistab igas uuritud aspektis 2% õpilastest.

Enam kui viiendik lapsevanematest ei oska öelda, kas nende laps on viimase õppeaasta jooksul mõnda koolikaaslast kiusanud või mitte, 2/3 arvab, et nende lapsed sellega seotud ei ole ning vaid 12% on kursis, et nende laps on mõnda kaasõpilast ühel või mitmel korral kiusanud.

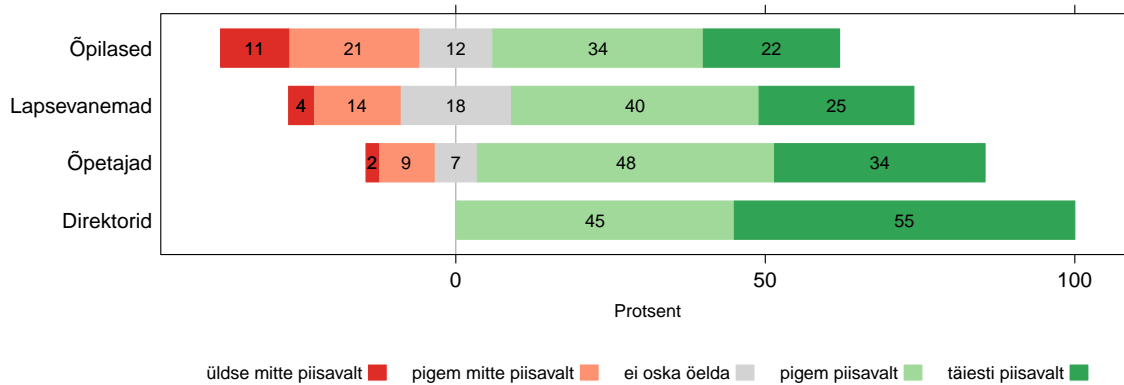

Joonis 91: Kas õpilane on viimase õppeaasta jooksul ise mõnda koolikaaslast kiusanud.

Kaasõpilaste kiusamist tunnistavad oluliselt sagedamini poisid ning vene õppekeelega ja erikoolide õpilased.

Klasside lõikes on seaduspärasused kiusajate endi osas veidi erinevad kui kiusatute – kaasõpilaste narrimist või mõnitamist tunnistavad sagedamini 6. ja 8. klasside õpilased ning füüsilise vägivald ja asjade äravõtmine või lõhkumine on üsna ühtlaselt levinud nii 3., 6., kui 8. ning väheneb märkimisväärselt 11. klassis.

Erinevad sihtgrupid avaldasid arvamust ka selles osas, kui palju pööratakse antud koolis tähelepanu koolikiusamise ärahoidmisele ja takistamisele, näiteks toimuvad koolikiusamist ennetavad programmid ja projektid. Kui leiti, et tähelepanu kiusamisele on kas täiesti või pigem piisav, uuriti täiendavalt, kas koolipoolsed pingutused koolikiusamist ära hoida ja takistada on aidanud kiusamist ka tegelikkuses vähendada.

Joonis 92: *Kuivõrd pööratakse Teie (lapse) koolis tähelepanu koolikiusamise ärahoidmisele ja takistamisele?*

Võrreldes teiste sidusrühmadega, on koolijuhid koolikiusamise ärahoidmise osas kõige optimistlikumad. Kõik koolijuhid arvavad, et nad pööravad pigem (45%) või täiesti piisavalt (55%) tähelepanu koolikiusamise ärahoidmisele oma koolis (Joonis 93).

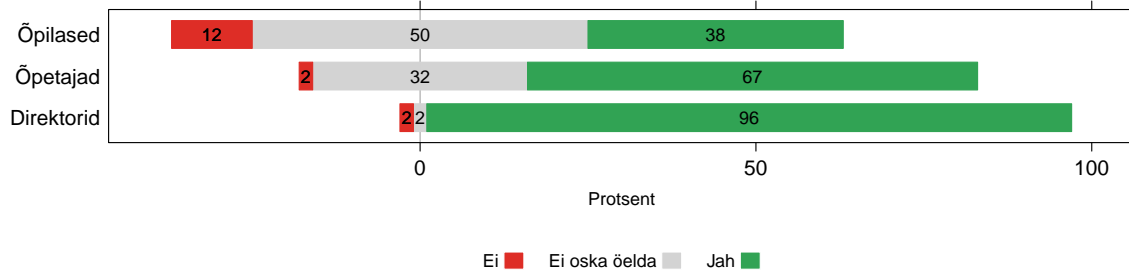
Seevastu õpetajatest peab koolikiusamise ärahoidmisele ja takistamisele tähelepanu pööramist koolis pigem või täiesti ebapiisavaks veidi üle kümnendiku, lapsevanematest pisut alla viiendiku ning õpilastest endist pea kolmandik.

Koolikiusamise ärahoidmist ja takistamist peavad sagedamini pigem või täiesti ebapiisavaks 8. ja 11. klasside, gümnaasiumide ja eesti õppekeelega koolide õpilased, samuti 6. klasside ning gümnaasiumide ja põhikoolide õpilaste vanemad.

Koolikiusamise vältimisega tegelemist peavad sagedamini sagedamini ebapiisavaks ka alla 5-aastase staaži ning sisseastumiskatsetega koolide ja gümnaasiumide õpetajad.

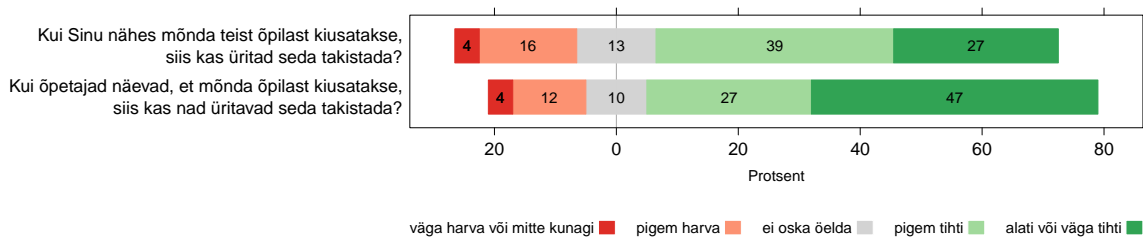
Koolijuhid, kelle hinnangud koolikiusamise ärahoidmise ja takistamise osas on kõige positiivsemad, on veendunud, et selles osas tehtud pingutused on aidanud kiusamist ka tegelikkuses vähendada. Samas õpetajatest jagab antud seisukohta 2/3 ja õpilastest veidi alla 40%. Kolmandik õpetajatest ja pooled õpilastest ei oska koolikiusamise ärahoidmisele tähelepanu pööramise tulemuslikkust hinnata, selles osas tehtud pingutusi peab ebaefektiivseks aga 2% direktoritest ja õpetajatest ning 12% õpilastest.

Koolikiusamise ennetamisele ja takistamisele suunatud tegevused ei ole aidanud kiusamist tegelikkuses vähendada sagedamini 8. klasside ja vene õppekeelega koolide õpilaste hinnangul.

Joonis 93: Kas koolipoolsed pingutused koolikiusamist ära hoida ja takistada on aidanud kiusamist ka tegelikkuses vähendada?

Samuti uuriti koolikiusamise teemal, kuivõrd üritavad õpilaste hinnangul õpetajad ja õpilased ise kiusamist takistada, kui see toimub nende silme all. Pigem tihti või alati üritavad nende silma all aset leidvat kiusamist takistada 2/3 õpilastest ja kolmveerand õpetajatest (Joonis 94). Pigem harva üritavad kiusamise õpilaste hinnangul sekkuda 12% õpetajatest ja 16% neist endist ning sekkumisest hoidub nii õpilastest kui õpetajatest 4%.

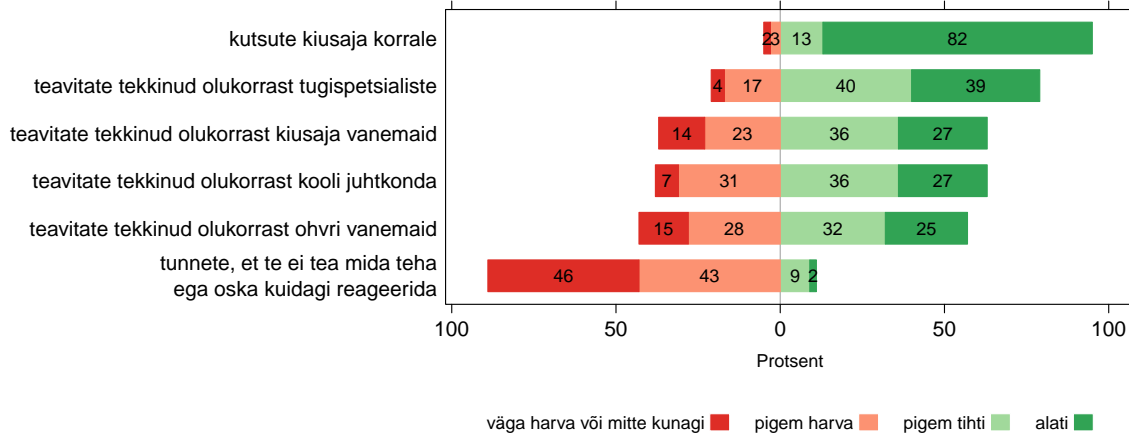

Joonis 94: Kiusamisele reageerimine.

Vanematest klassidest sagedamini üritavad nende silme all toimuvat kiusamist takistada 3. klasside õpilased ning poistest enam tüdrukud. Koolitüüpidest on kiusamisse sekkumisel kõige aktiivsemad täiskasvanute gümnaasiumide õpilased, enim hoidutakse sellest aga erikoolides.

Õpetajate koolikiusamisse sekkumist hindavad keskmisest kõrgemalt 3. klasside, täiskasvanute gümnaasiumide ja sisseastumiskatsetega koolide õpilased, samuti ollakse selles osas mõnevõrra positiivsemalt meelestatud vene õppekeelega koolides.

Õpetajatelt uuriti, kuidas nad reageerivad, kui nende nähes mõnda õpilast kiusatakse. Valdav enamik õpetajaid kutsub koolikiusamist pealt nähes kiusaja korrale – 82% teeb seda endi sõnul alati ja 13% pigem tihti (Joonis 95). Ligi 80% õpetajatest teavitab tekkinud olukorrast üldjuhul ka tugispetsialiste, veidi üle 60% kiusaja vanemaid ja kooli juhtkonda ning pisut alla 60% ohvri vanemaid. Kümnendik õpetajatest tunnistab, et nad ei oska kiusamist pealt nähes sageli sellele kuidagi reageerida.

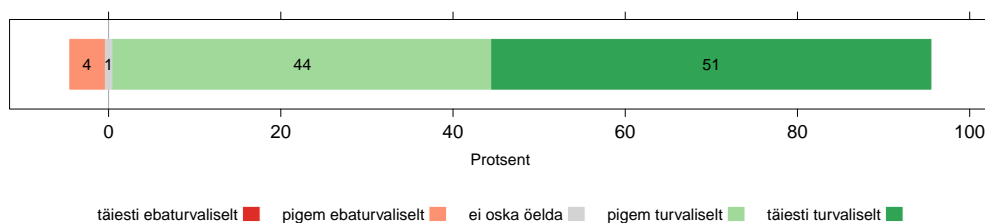
Joonis 95: Kui Teie nähes mõnda õpilast kiusatakse, siis kas Te... ?

Koolikiusamist pealt nähes kutsuvad õpetajad kiusaja korrale sagedamini eesti õppekeelega koolides ning venekeelsete koolide õpetajad tunnistavad sagedamini oskamatus antud olukorrale reageerida. Samas teavitavad vene õppekeelega koolide õpetajad kiusamisest aktiivsemalt nii tugispetsialiste, kooli juhtkonda kui ohvri ja kiusaja vanemaid.

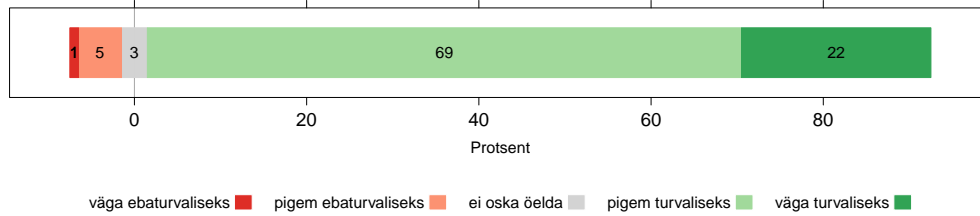
Koolikiusamisest teatamisel on läbivalt kõige passiivsemad vähem kui 5-aastase staažiga õpetajad. Tugispetsialistidele ning ohvri ja kiusaja vanematele teatavad koolikiusamisest sagedamini naisõpetajad, samas kui juhtkonna olukorrast informeerimise osas õpetajate soo lõikes olulisi erinevusi ei olnud. Samuti ei erine õpetajate poolne kiusamisele reageerimine koolitüüpide lõikes.

Kooli üldise turvalisuse teemal hindasid õpetajad, kui turvaliselt nad ennast ise õpetajana koolikeskkonnas ja klassiruumis tunnevad (Joonis 96), lapsevanemad, kui turvaliseks peavad nad oma lapse kooli (Joonis 97) ning direktorid, kui turvaliseks peavad nad oma kooli õpilastele ja õpetajatele (Joonis 98).

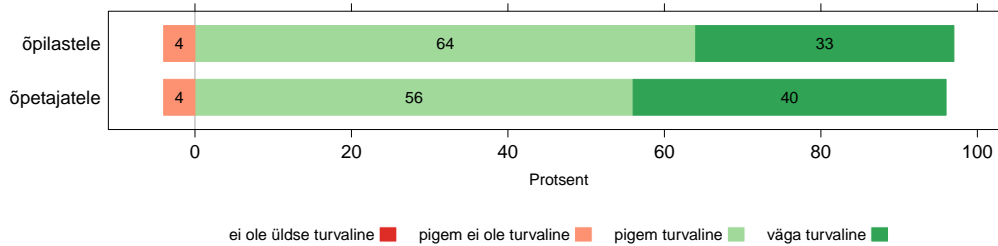
Nii õpetajad, koolijuhid kui lapsevanemad peavad kooli üldiselt turvaliseks - vaid 4-6% igast sihtrühmast leidis, et antud koolis on kas õppida või töötada pigem ebaturvaline. Sealjuures väga turvaliselt tunnevad end koolis kõige sagedamini õpetajad (51%), samas kui koolijuhtidest pidas kooli õpetajate jaoks väga turvaliseks 40% ja õpilastele kolmandik ning lapsevanematest vaid veidi üle viiendiku.

Joonis 96: Kui võrd turvaliselt tunnete end üldiselt ise õpetajana koolikeskkonnas ja klassiruumis?

Joonis 97: *Kuivõrd turvaliseks peate üldiselt oma lapse kooli? (Lapsevanemad)*

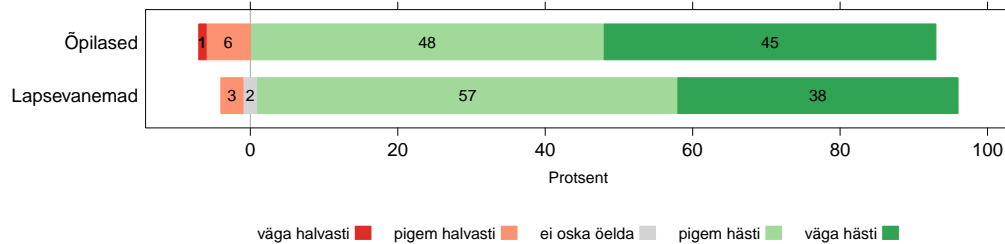
Joonis 98: *Kuivõrd turvaliseks peate üldiselt oma kooli õpilastele ja õpetajatele? (Direktorid)*

Lapsevanemad peavad kooli sagedamini turvaliseks 11. klassis ning ebaturvaliseks erikoolides käivate laste puhul. Õpetajatest tundsid ennast koolikeskkonnas ja klassiruumis sagedamini turvaliselt meessoost õpetajad.

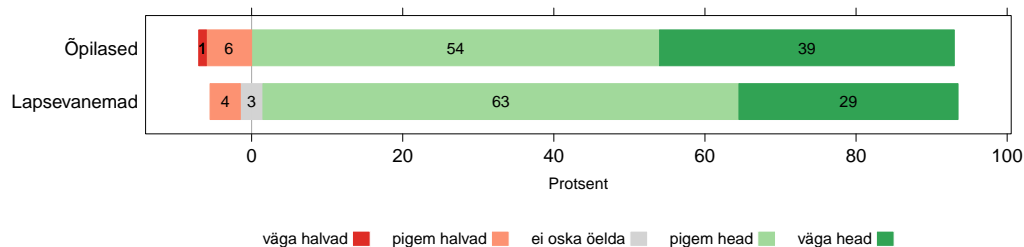
9 Suhted koolis

Nii õpilastelt kui nende vanematelt küsiti tagasisidet lapse suhete kohta kaasõpilaste (Joonis 99) ja õpetajatega (Joonis 100).

Lapse suhteid kaasõpilaste ja õpetajatega pidas pigem või väga heaks üle 90% nii õpilastest kui lapsevanematest, sealjuures olid suhted õpilaste enda arvates lapsevanemate hinnangutega võrreldes sagedamini nii väga head kui pigem halvad.

Joonis 99: Kui hästi saad Sa/ saab Teie laps üldiselt läbi oma kaasõpilastega?

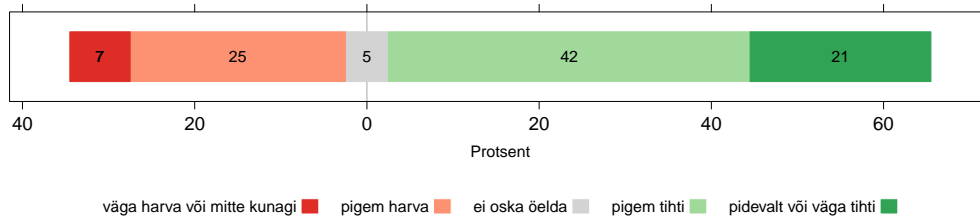
Joonis 100: Kuivõrd head on üldiselt õpilaste ja õpetajate vahelised suhted?

Suhted kaasõpilastega on nii õpilaste enda kui lapsevanemate hinnangul mõnevõrra sagedamini head 3. ja 11. klasside ning eesti õppekeelega koolide õpilaste vahel. Koolitüüpide lõikes hindasid suhteid kaasõpilastega kõige kõrgemalt täiskasvanute gümnaasiumide ning madalamalt erikoolide õpilased. Suhetes õpetajatega oli erinevused koolitüüpide lõikes õpilaste hinnangute põhjal minimaalsed ning lapsevanemate puhul ebaolulised.

Lapsevanemate hinnangute põhjal on lapse suhted õpetajatega harvemini head 8. klassides ning väga head sagedamini tüdrukutel kui poistel. Õpilaste enda arvates saavad oma kooli õpetajatega teistest paremini läbi 3. ja 11. klasside õpilased ning tüdrukud.

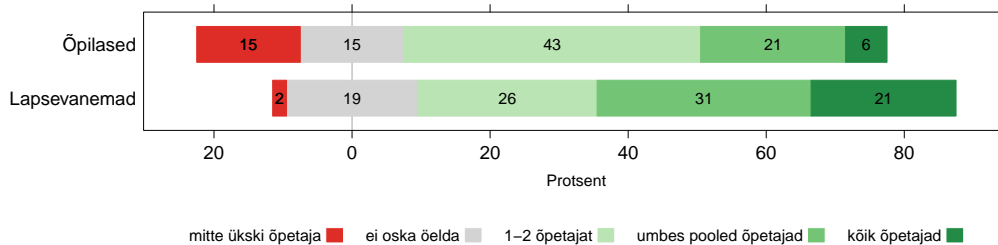
Õpilased hindasid, kui sageli arutavad õpetajad nendega avatult koolis tekkinud probleeme (Joonis 101) ning nii õpilased (alates 6. klassist) kui nende vanemad, kui paljud antud kooli õpetajad on lastele eeskujuks (Joonis 102).

Õpetajad arutavad õpilastega avatult koolis tekkinud probleeme 2/3 õpilaste hinnangul, sealjuures pidevalt tehakse seda viiendiku ja väga harva või mitte kunagi vähem kui kümnendiku arvates. Kõige sagedamini arutatakse avatult probleeme 3. klasside, erikoolide ning vene õppekeelega koolide õpilase hinnangul.

Joonis 101: Kui sageli õpetajad arutavad õpilastega avatult koolis tekkinud probleeme? (Õpilased)

Oma kooli õpetajad on lastele eeskujuks oluliselt suuremal määral lapsevanemate kui õpilaste endi arvates – üle poole lapsevanematest leiab, et vähemalt pooled kooli õpetajad on nende lastele eeskujuks, samas kui õpilastest agab seda seisukohta veidi üle neljandiku. Kooli õpetajate näol mitte ühtegi eeskujut ei ole 15% õpilastest, ent vanematest nõustub sellega vaid 2%.

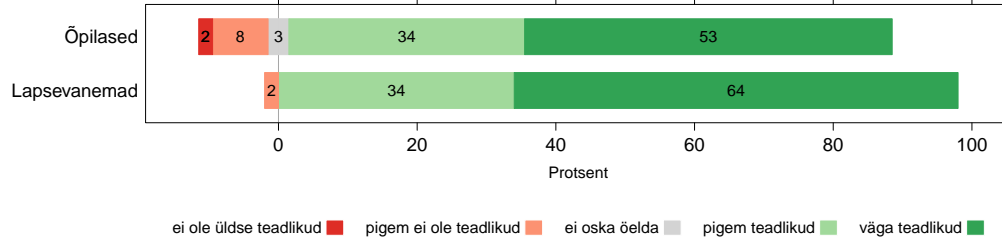

Joonis 102: Kui paljud lapse kooli õpetajad on talle eeskujuks?

Õpetajad on oluliselt sagedamini eeskujuks 6. klasside, erikoolide, täiskasvanute gümnaasiumide ja vene õppekeelega koolide õpilastele. Lapsevanemate hinnangul on õpetajad õpilastele eeskujuks enam nooremas kooliastmes ja eesti õppekeelega koolides.

Õpilased ja nende vanemad hindasid mõlemad ka lapsevanemate teadlikkust sellest, kui hästi nende lapsel koolis läheb (Joonis 103).

Lapsevanemad on lapse hinnetest, õppetegevusest ja kooliprobleemidest nii endi kui laste hinnangul üldiselt hästi teadlikud. Vanemad ise peavad oma teadlikkust sellest, kuidas nende lapsel koolis läheb, suuremaks kui õpilased ise – väga teadlikuks peab ennast vanematest ligi 2/3, samas kui õpilastest peavad oma vanemate kooliasjadega kursisolekut väga heaks veidi üle poole. Kümnendiku õpilaste ja 2% lapsevanemate arvates ei ole vanemad sellest, kuidas lapsel koolis läheb, pigem või üldse teadlikud.

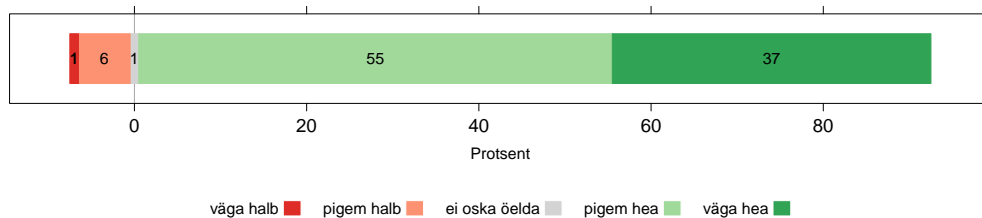

Joonis 103: Kui teadlikud on vanemad sellest, kuidas õpilasel koolis läheb

Mida nooremad õpilased, seda paremini on lapsevanemad nii nende endi kui laste hinnangul kooliasjadega kursis. Veidi suurem teadlikkus lapse koolielus toimivast on tüdrukute vanematel. Oma lapse käekäiguga koolis on väga hästi kursis nii õpilaste kui vanemate arvates sagedamini vene õppekeelega ning sellest vähem teadlikud erikoolide lapsevanemad. Samuti informeerivad oma vanemaid koolis toimust harvemini täiskasvanute gümnaasiumis õppijad.

Lisaks lapse koolieluga kursisolekule hindasid lapsevanemad ka oma lapse üldist õppeedukust.

Üle 90% vanematest leidis, et nende lapsel läheb koolis üldiselt hästi (Joonis 104). Vanemate hinnang lapse õppeedukusele oli laste endi omast (Joonis 12) positiivsem – vanemad pidasid lapse õppeedukust sagedamini väga heaks ning harvemini pigem heaks või halvaks.

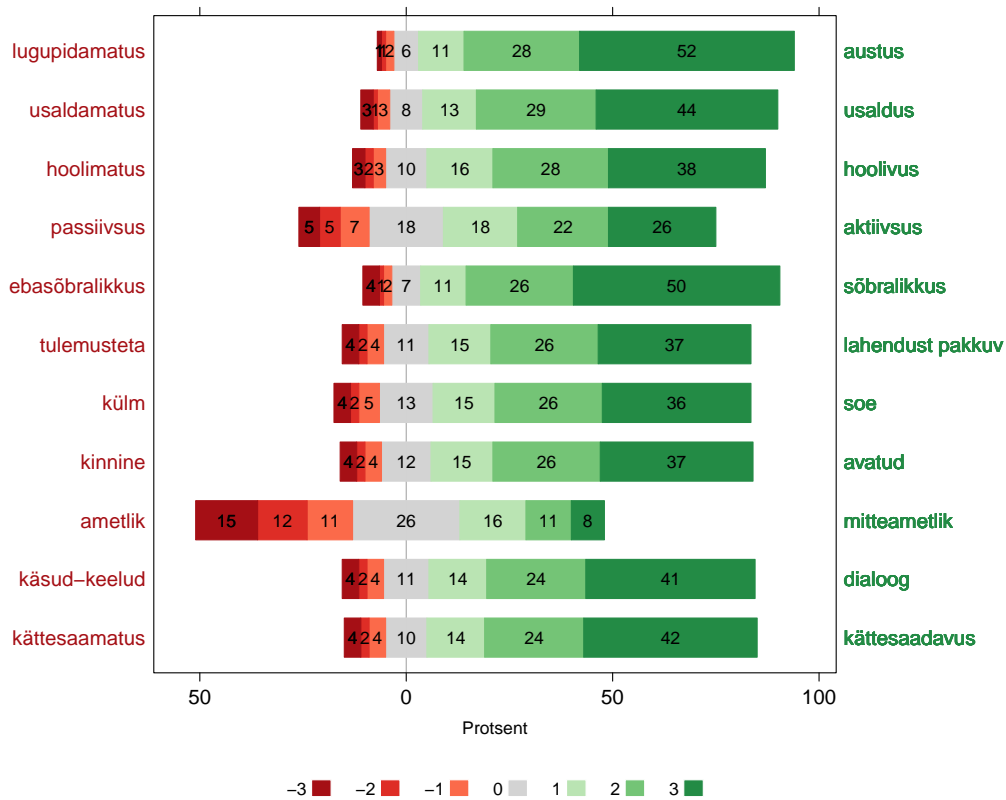

Joonis 104: Milline on Teie lapse üldine õppeedukus koolis?

Lapse õppeedukust pidasid sagedamini väga heaks tüdrukute ning 3. klasside, sisseastumiskatsetega ja eesti õppekeele koolide õpilaste vanemad.

Suhtlust õpetajatega hindasid lapsevanemad valides vastandlike sõnapaaride vahelisel skaalal punkti, mis iseloomustab nende vahelist suhtlust kõige paremini (Joonis 105). Samuti andsid lapsevanemad nende ja õpetajate vahelise suhtlusega rahulolule üldhinnangu (Joonis 106).

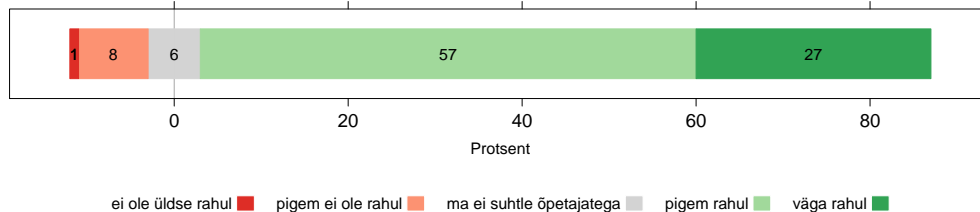
Lapsevanemate suhtluses õpetajatega domineerivad positiivsed omadused ning suhteid iseloomustavad enim austus (91%), sõbralikkus (87%), usaldus (86%), hoolivus (82%) ja kättesaadavus (80%). Veidi vähemal määral peetakse suhtlust aktiivseks (66%) ning samuti leitakse, et suhtlusstiil on pigem ametlik (38%) kui mitteametlik (35%).

Joonis 105: Mis iseloomustab lapsevanemate hinnangul nende suhtlust õpetajatega?

Kokkuvõttes on suhetega õpetajatega pigem või väga rahulolevad 84% lapsevanematest, rahulolematuid on alla kümnendiku ning 6% ei suhtle õpetajatega üldse (Joonis 106).

Suhetega õpetajatega ollakse seda enam rahul, mida nooremas klassis laps õpib ning eestikeelsetega võrreldes veidi rahulolevamad on ka vene õppekeelega koolide lapsevanemad.

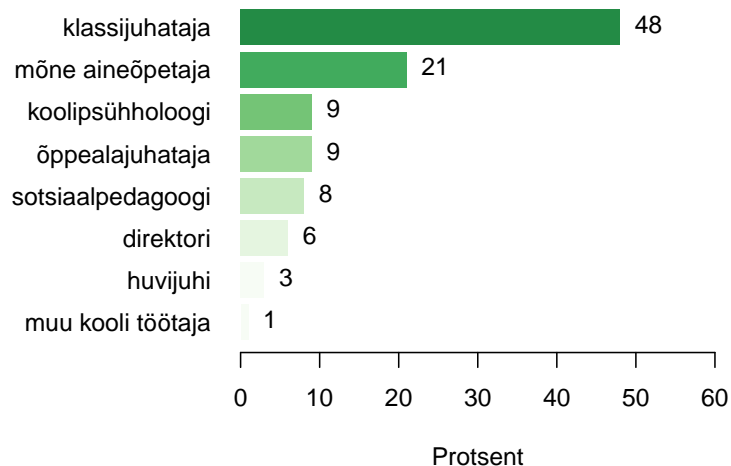

Joonis 106: *Kuivõrd olete üldiselt rahul õpetajate ja Teie vahelise suhtlusega?*

Alates 6. klassist küsiti õpilastelt, kelle poole nad oma kooli töötajatest pöörduvad, kui neil on mõni mure või probleem (võis valida mitu vastusevarianti).

Oma murede või probleemidega pöörduvad õpilased ülekaalukalt kõige sagedamini klassijuhataja poole, teistest kooli töötajatest eelistatakse aineõpetajaid (Joonis 107).

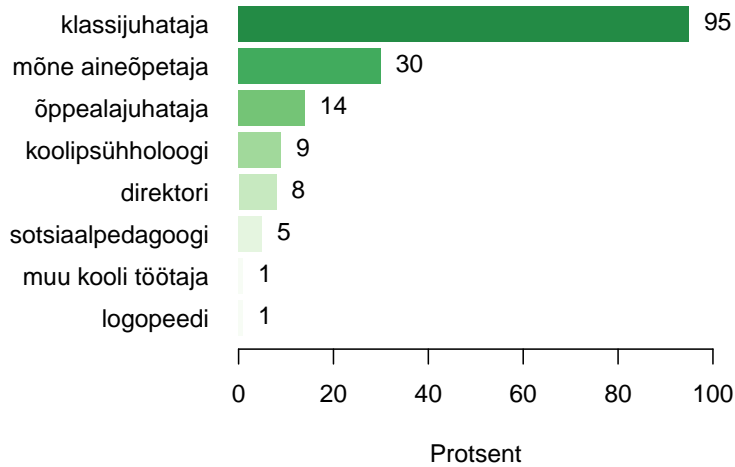
3. klasside õpilastelt küsiti üldisemalt vaid seda, et kui neil on koolis mõni mure, kas nad saavad sellest rääkida oma klassijuhataja või mõne teise õpetajaga. 77% neist vastas antud küsimusele positiivselt.

Joonis 107: *Kelle poole Sa oma kooli töötajatest pöörduvad, kui Sul on mõni mure või probleem? (Õpilased)*

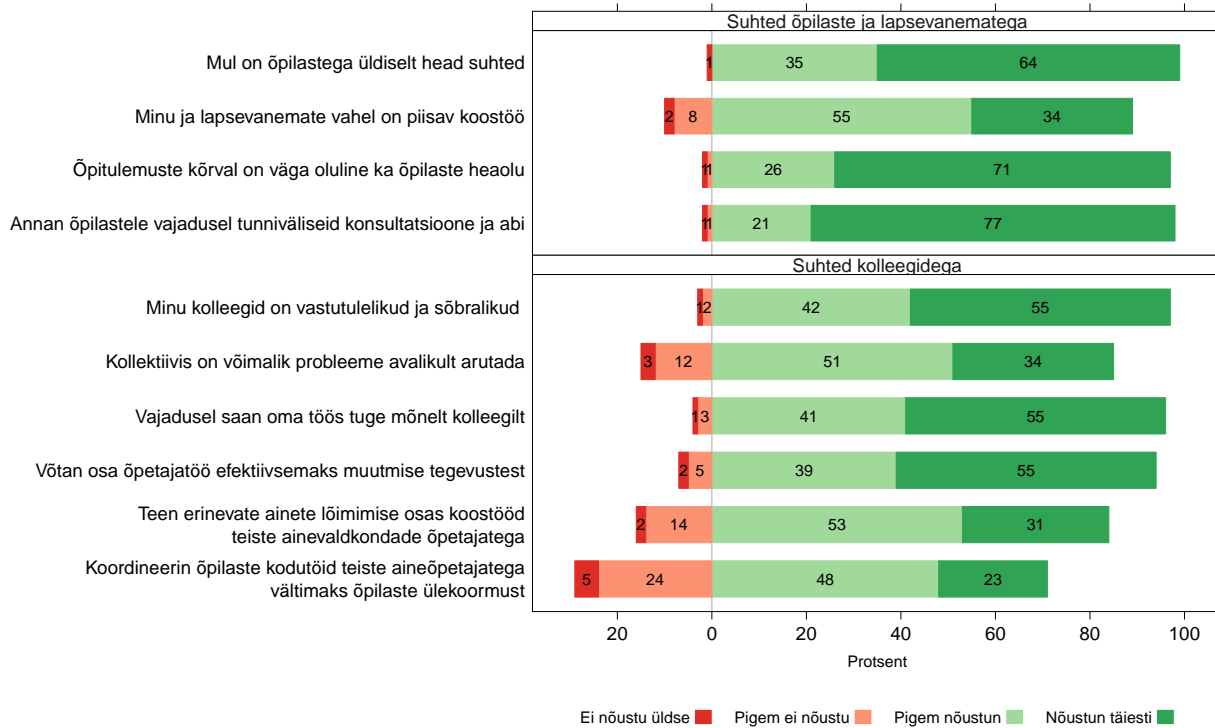
Analoogselt küsimusele – kelle poole abi saamiseks esmalt pöörduetakse, kui nende lapsel on koolis mõni mure või probleem - vastasid ka lapsevanemad (kuni 3 vastust).

Ka lapsevanemad pöörduvad lapse koolimurede või probleemide korral abi saamiseks esmalt lapse klassijuhataja poole ning teistest koolitöötajatest eelistatakse aineõpetajaid (Joonis 108).

Joonis 108: Kui Teie lapsel on koolis mõni mure/probleem, siis kelle poole abi saamiseks esmalt pöördute? (Lapsevanemad)

Õpetajate hinnangud oma suhetele õpilaste, lapsevanemate ja kolleegidega on toodud joonisel 109.

Joonis 109: Õpetajate suhted õpilaste, lapsevanemate ja kolleegidega: nõustumine väidetega.

Õpetajad hindavad oma suhteid õpilastega heaks, õpitulemuste kõrval on neile oluline ka õpilaste heaolu ning õpilastele antakse vajadusel tunniväliseid konsultatsioone ja abi. Viimase osas on õpetajad ise positiivsemad kui õpilased ja lapsevanemad. Kui õpetajatest kinnitas õpilastele vajadusel tundide väliselt konsultatsioonide ja abi andmist 98%, siis õpilastest ja lapsevanematest leidsid vaid pooled, et õpetajad aitavad õpilastel vajadusel teistele õppetöös järele jõuda (Joonis 56, Joonis 63). Suhtlus lapsevanematega on täiesti piisav kolmandiku ning ebapiisav kümnendiku õpetajate jaoks.

Õpetajate suhted kolleegidega on samuti head – kolleege peetakse vastutulelikeks ja sõbralikeks ning vajadusel saadakse neilt oma töös tuge. Valdavalt võetakse osa ka õpetaja töö efektiivsemaks muutmise tegevustest. Pisut kriitilisemad oldi võimaluse osas kollektiivis avalikult probleeme arutada, mida pidas täiesti võimalikuks kolmandik ning pigem mitte võimalikuks 15%. Erinevate ainete lõimimise osas teeb teiste ainevaldkondade õpetajatega kindlasti koostööd ligi poole rohkem õpetajaid kui sellest pigem hoidub. Vältimaks õpilaste ülekoormust, koordineerib nende kodutöid teiste aineõpetajatega kindlasti neljandik õpetajaid, ligi pooled teevad selle nimel samuti pingutusi, samas kui neljandik sellega pigem ning 5% üldse ei tegele.

Suhetes õpilastega ei ole olulisi erinevusi õpetajate staaži, soo, kooli tüübi ega kooli õppekeele osas.

Naisõpetajate jaoks on sagedamini täiesti piisav koostöö lapsevanematega, õpitulemuste kõrval meeskolleegidest olulisem õpilaste heaolu, vajadusel annavad nad ka õpilastele enam tunniväliseid konsultatsioone ja abi ning erinevate aineõpetajatega tehakse koostööd nii ainete lõimimise kui ülekoormuse vältimiseks õpilaste kodutööde koordineerimise osas. Samuti võtavad naisõpetajad sagedamini osa õpetajatöö efektiivsemaks muutmise tegevustest nagu koolitused ja projektitöö ning saavad vajadusel oma töös kindlasti mõnelt kolleegilt tuge.

Koostööd lapsevanematega peavad sagedamini ebapiisavaks alla 5-aastase staažiga õpetajad, kes teevad ka pikema töökogemusega õpetajatega võrreldes erinevate ainete lõimimise osas vähem koostööd teiste ainevaldkondade õpetajatega ning koordineerivad nendega õpilaste ülekoormuse vältimiseks harvemini õpilaste kodutöid. Samas on just nende jaoks õpitulemuste kõrval kõige olulisem ka õpilaste heaolu.

Oma kolleege peavad vastutulelikeks ja sõbralikeks enim alla 5- ja üle 30-aastase staažiga õpetajad. Kõige pikema töökogemusega õpetajad peavad enim võimalikuks ka probleemide avalikku arutamist kollektiivis.

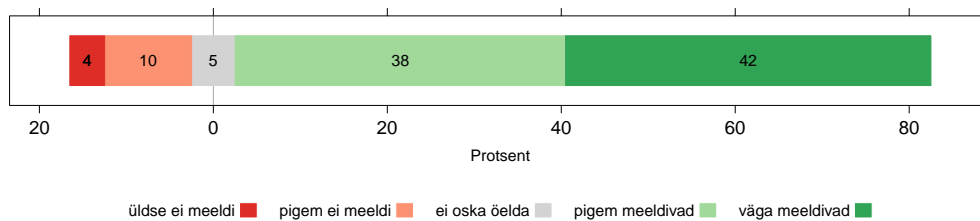
Vajadusel saavad oma töös kindlasti mõnelt kolleegilt tuge sagedamini eesti õppekeelega koolide õpetajad, samas kui venekeelsete koolide õpetajad peavad sagedamini piisavaks oma koostööd lapsevanematega ning on enam veendunud, et kollektiivis on võimalik probleeme avalikult arutada.

10 Eestvedamine/ kaasamine/ kooli juhtimine

10.1 Õpilased

Kõigilt õpilastelt õpilastelt küsiti, kuivõrd meeldivad neile nende kooli traditsioonid – kooli üritused, spordivõistlused, väljasõidud, teemanädalad jms (Joonis 110) ning kuivõrd tunnevad nad oma kooli üle uhkust (Joonis 111).

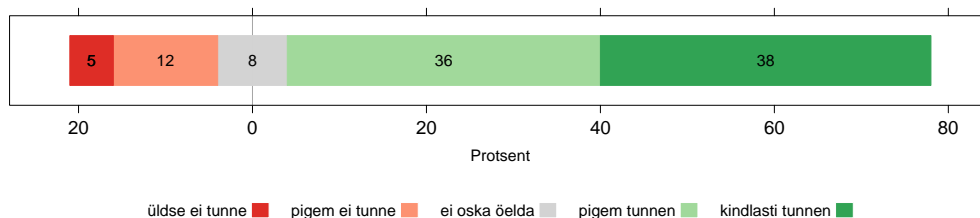
Oma kooli traditsioonid - üritused, spordivõistlused, väljasõidud, teemanädalad jms - meeldivad 4/5 õpilastest. Sealjuures enim meeldivad need 3. klasside, aga vanematest sagedamini ka 6. klasside õpilastele, tüdrukutele ning põhikooli õpilastele. Väga toredaks peavad kooli traditsioone eestikeelsetest sagedamini vene õppekeelega koolide õpilased.

Joonis 110: Kuivõrd meeldivad Sulle Sinu kooli traditsioonid? (Õpilased)

Oma kooli üle tunneb pigem või kindlasti uhkust kolmveerand õpilastest. Sarnaselt kooli traditsioonide meeldivaks pidamisele, on oma kooli üle enim uhked 3. klasside, ent vanematest sagedamini ka 6. klasside õpilased ning tüdrukud.

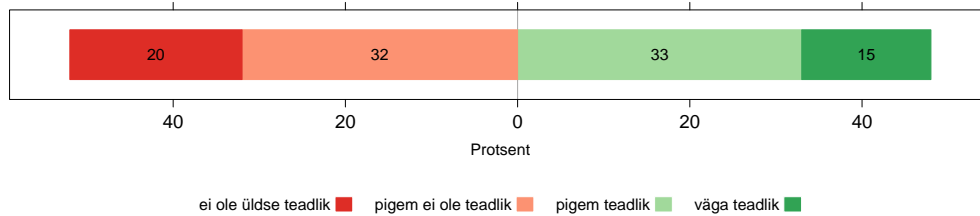
Koolitüüpide lõikes tunnevad enim oma kooli üle uhkust täiskasvanute gümnaasiumide ning teistest sagedamini ka sisseastumiskatsetega koolide õpilased ning oluliselt harvemini erikoolides käijad. Oma kooli üle enam uhked on ka vene õppekeelega koolide õpilased.

Joonis 111: Kuivõrd tunned Sa uhkust oma kooli üle?

Kooli õpilasesinduse tegevust hindasid õpilased alates 6. klassist, tuues esmalt välja oma teadlikkuse kooli õpilasesinduse tegevusest (Joonis 112) ning hinnates seejärel, kuivõrd nad tunnevad, et saavad ise mõjutada õpilasesinduse tööd ja lahendada selle kaudu oma kooliga seotud muresid (Joonis 113).

Oma kooli õpilasesinduse tegevusest ollakse pigem mitteteadlikud kui teadlikud, väga hästi on selle tege- mistega kursis vaid 15%, samas kui viiendik ei tea sellest midagi.

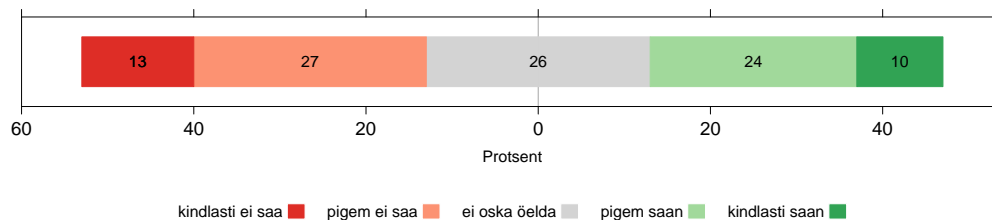

Joonis 112: *Kui teadlik oled Sa oma kooli õpilasesinduse tegevusest? (Õpilased)*

Õpilasesinduse tegevusega on vanematest enam kursis 6. klasside õpilased, veidi sagedamini tüdrukud kui poisid ning eestikeelsetest koolidest oluliselt paremini vene õppekeelega koolide õpilased. Koolitüüpidest on kõige kõrgem teadlikkus erikoolides ning madalam täiskasvanute gümnaasiumides.

Vaid kümnendik õpilastest tunneb, et saab õpilasesinduse tööd kindlasti mõjutada ja selle kaudu oma kooliga seotud muresid lahendada, pigem peab seda võimalikuks neljandik õpilastest, samas kui 40% hinnangul ei ole see pigem või üldse võimalik (Joonis 113).

Õpilasesinduse tööd saavad enda hinnangul rohkem mõjutada 6.klasside ja vene õppekeelega koolide õpilased.

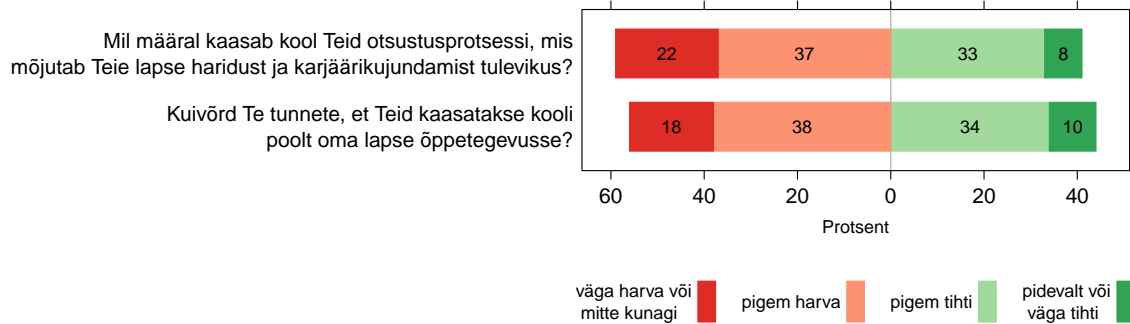

Joonis 113: *Kuivõrd Sa tunned, et saad mõjutada õpilasesinduse tööd ja lahendada selle kaudu oma kooliga seotud muresid? (Õpilased)*

10.2 Lapsevanemad

Lapsevanemad hindasid eestvedamist ja kaasamist vastates küsimustele, mil määral kaasab kool neid otsustusprotsessi, mis mõjutab nende lapse haridust ja karjäärirajundamist tulevikus ning kuivõrd nad tunnevad end kooli poolt kaasatuna oma lapse õppetegevusse (Joonis 114).

Vanemate kaasatus lapse kooli otsustusprotsessidesse ja lapse õppetegevusse ei ole kuigi hea - lapse haridust ja karjäärirajundamist mõjutavatesse otsustesse ning õppetegevusse tunnevad end pigem või väga harva kaasatuna veidi alla 60% lapsevanematest, sealjuures ligi viiendik leiab, et neid ei kaasata (praktiliselt) üldse.

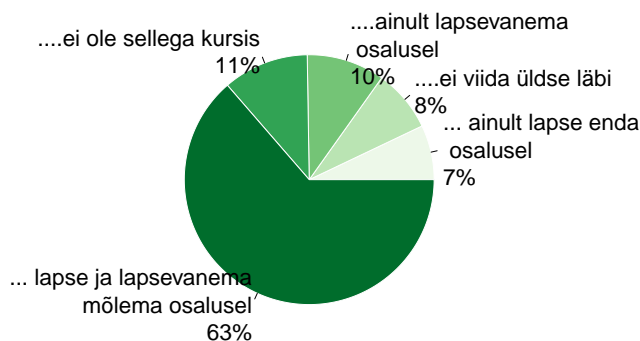

Joonis 114: Lapsevanemate kaasamine.

Lapse haridust ja tuleviku karjäärikujundamist mõjutavatesse otsustesse tunnevad end sagedamini kaasatud olevat 3. klasside õpilaste vanemad ning koolitüüpidest eelkõige erikoolide, ent teistest enam ka sisseastumiskatsetega koolide lapsevanemad. Vanemate kaasatus lapse õppeprotsessi on seda levinum, mida nooremas klassis laps käib. Nii kooli otsustusprotsessidesse kui lapse õppetegevusse on paremini kaasatud vene õppekeelela koolide lapsevanemad.

Lapsevanemad tõid välja ka selle, kas ja mil viisil viiakse neile teadaolevalt lapse koolis läbi arenguvestlusi (Joonis 115) ning juhul, kui vestlused toimusid, lapsevanem oli sellest teadlik ja tal oli võimalik neis osaleda, siis kas nad olid antud õppeaastal oma lapse arenguvestlusel osalenud (Joonis 116).

Lapse arenguvestlusi viiakse ligi 2/3 koolides läbi lapsevanema ja lapse mõlema osalusel, ainult lapsevanema osalusel toimuvad need kümnendikus koolides ning ainult lapse osalusel veelgi harvemini. Ligi kümnendik lapsevanemaid ei ole kursis, kas nende lapse koolis arenguvestlused toimuvad või mitte ning 8% väidab, et neid läbi ei viida.

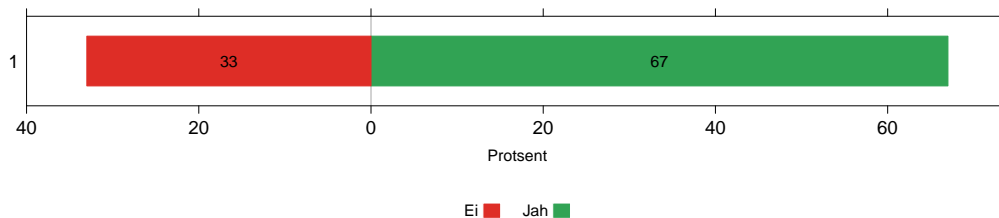
Joonis 115: Kas Teie lapse koolis viiakse läbi arenguvestlusi... (Lapsevanemad)

Koolitüüpide võrdlusest ilmneb, et nii lapse kui lapsevanema osalusel viiakse arenguvestlusi sagedamini läbi sisseastumiskatsetega koolides. Gümnaasiumides viiakse arenguvestlusi teistest veidi harvemini läbi ainult õpilase enda osalusel ning sagedamini ei toimu neid üldse. Erikoolides ei toimu arenguvestlused kunagi ainult lapse osalusel, samas teistest koolidest oluliselt sagedamini on sinna kaasatud ainult lapse-

vanem. Samuti oli erikoolides enim lapsevanemaid, kes ei olnud arenguveestluste toimumisega kursis.

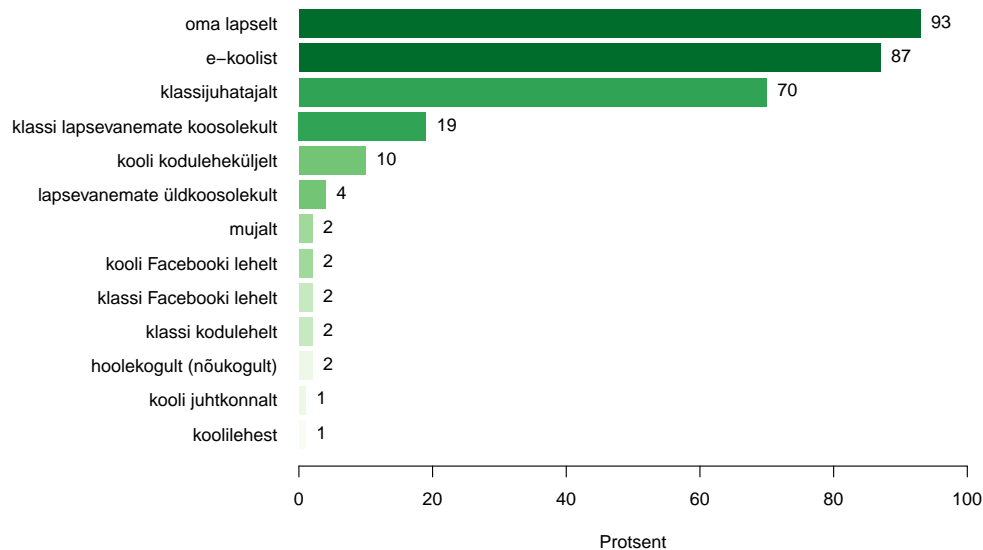
Eesti õppekeelega koolides toimuvad arenguveestlused venekeelsetest koolidest sagedamini kas ainult lapsevanema või lapse ja vanema mõlema osalusel. Vene õppekeelega koolide lapsevanemad ei ole arenguveestluste toimumisega sagedamini kursis ning eestikeelsetes koolides õppijate vanemad väidavad jällegi enam, et arenguveestlust ei toimu koolis üldse.

Juhul, kui koolis toimusid lapsevanema osalusega arenguveestlused ning vanem oli sellest teadlik, osales arenguveestlustel 2/3 vanematest. Vanemate aktiivsus arenguveestlustel osalemisel oli seda suurem, mida nooremas klassis nende laps õppis. Keskmisest harvemini osalesid arenguveestlustel põhikoolide ning sagedamini erikoolide ning sisseastumiskatsetega ja vene õppekeelega koolide lapsevanemad.

Joonis 116: Kas olete sel õppeaastal osalenud oma lapse arenguveestlustel? (Lapsevanemad)

Peamised kanalid (kuni 3 peamist), mille kaudu saavad lapsevanemad infot koolis toimuva ja oma lapsega seonduva kohta, on esitatud joonisel 117.

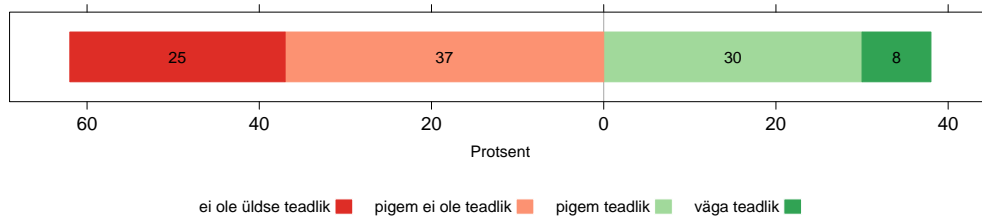

Joonis 117: Kust saate peamiselt infot koolis toimuva ja oma lapsega seonduva kohta?

Kuni kolme peamise kanalina, mille kaudu saadakse valdavalt infot koolis toimuva ja oma lapsega seonduva kohta, mainiti enim lapse enda kaudu info saamist, e-Kooli ja klassijuhatajat. Klassi lapsevanemate koosolekut tõi kolme peamise infokanali hulgas välja ligi viiendik ning kooli kodulehekülge kümnendik vanematest. Teiste infokanalite osatähtsus oli madal.

Lapsevanemate teadlikkuse määr kooli hoolekogu tegevusest on võrreldav õpilaste teadlikkusega õpi-lasesinduse tööst ning samuti pigem madal – pea 2/3 vanematest ei ole hoolekogu tegevusega pigem või üldse kursis, sealjuures neljandik ei ole hoolekogu tegevusest üldse teadlik.

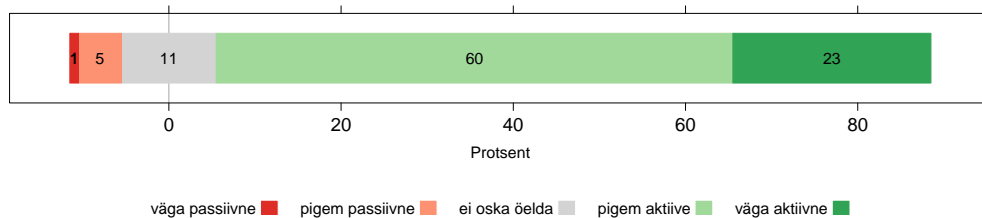
Lapsevanemate teadlikkus kooli hoolekogu tegevusest ei erine oluliselt lähtuvalt lapse klassist, soost ega kooli õppekeelest, kuid on võrreldes teiste koolitüüpidega madalaim gümnaasiumides.

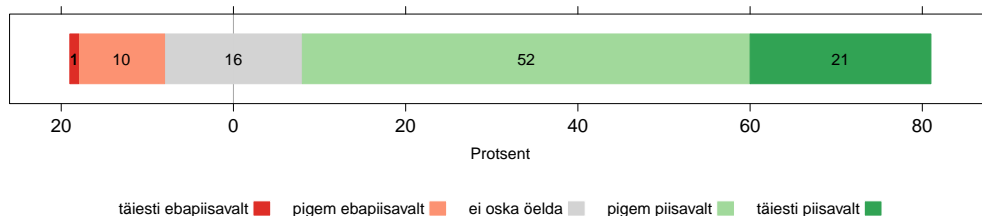
Joonis 118: *Kui võrd olete teadlik kooli hoolekogu tegevusest?*

Hoolekogu tegevusega kursis olevad (vastused väga teadlik ja pigem teadlik) lapsevanemad andsid hinnangu ka hoolekogu aktiivsusele (Joonis 119) ja suutlikkusele koolis toimuvat mõjutada (Joonis 118).

Hoolekogu tegevusest teadlikud lapsevanemad hindasid selle tööd üldiselt kõrgelt, neist ligi neljandik pidas hoolekogu väga ja 60% pigem aktiivseks ning viiendiku arvates suutis hoolekogu koolis toimuvat ka täiesti ja enam kui poolte hinnangul pigem piisavalt mõjutada.

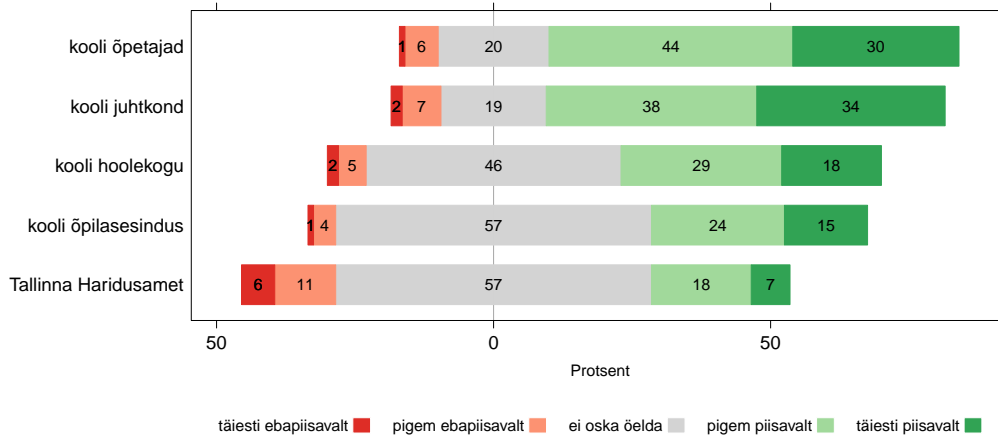
Joonis 119: *Kui võrd aktiivne on Teie arvates kooli hoolekogu?*

Joonis 120: *Kui võrd hoolekogu suudab Teie arvates mõjutada koolis toimuvat?*

Väga aktiivseks peeti kooli hoolekogu tegevust teiste koolitüüpidega võrreldes harvemini põhikoolides. Samas hinnati just seal hoolekogu suutlikkust koolis toimuvat mõjutada sagedamini piisavaks. Aktiivseks ja kooli tegevust piisavalt mõjutada suutvaks peeti hoolekogu sagedamini põhikoolides. Erikooldes oli aga keskmisest enam neid vanemaid, kes pidasid kooli hoolekogu nii väga aktiivseks kui pigem passiivseks.

Lapsevanemate hinnangud kooli juhtkonna, õpetajate, hoolekogu, õpilasesinduse ning Tallinna Haridusameti poolsele kooli arengu toetamisele on esitatud joonisel 121 ning hinnangud suundumustele juhtkonna tegevuses joonisel 122.

Joonis 121: Kui võrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut...

Kooli arengut toetavad ligi 3/4 lapsevanemate hinnangul piisavalt kooli õpetajad ja juhtkond. Kuna teadlikkus nii kooli hoolekogu, õpilasesinduse kui Tallinna Haridusameti tegevusest on madal, siis peeti ka nende kooli arengu toetamist madalamaks. Kooli õpilasesindus toetab lapsevanemate hinnangul samas kooli arengut enam kui Tallinna Haridusamet – pigem või täiesti ebapiisavaks pidas neist selles osas esimese rolli 5 ning teise panust 17 protsenti vanematest.

Kooli õpetajad toetavad kooli arengut enim 3. klasside lapsevanemate hinnangul, samas kui kooli hoolekogu ja õpilasesinduse tugi kooli arengule on sagedamini piisav 11. klassides ning kooli juhtkonna toetus kõige harvemini piisav 8. klassides õppijate vanemate arvates.

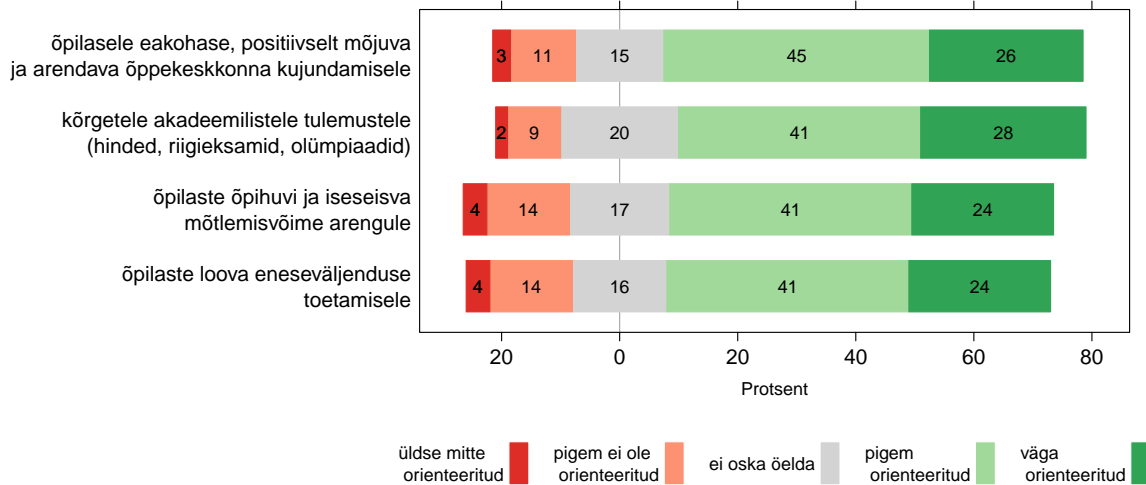
Erikoolide lapsevanemad peavad teistest sagedamini ebapiisavaks kooli õpetajate ja hoolekogu rolli kooli arengu toetamisel. Vene õppekeele koolides käivate laste vanemad on veidi sagedamini veendunud, et kooli arengut toetab piisavalt kooli juhtkond ning oluliselt sagedamini seisukohal, et seda teeb Tallinna Haridusamet.

Kooli juhtkond on lapsevanemate hinnangul orienteeritud veidi suuremal määral õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele (71%) ning kõrgetele akadeemilistele tulemustele (69%) kui õpilaste õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule ning nende loova eneseväljenduse toetamisele (mõlemad 65%) (Joonis 122).

Koolitüüpide võrdluses on sisseastumiskatsetega koolide juhtkonnad lapsevanemate hinnangul orienteeritud kõige sagedamini kõrgetele akadeemilistele tulemustele ja teistest koolidest veidi vähemal määral õpilaste õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule.

Juhtkonna orienteeritust nii õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele, õpilaste õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule kui nende loova eneseväljenduse toetamisele peavad kõrgemaks 3. ja 11. klasside lapsevanemad.

Vene õppekeele koolide lapsevanemad peavad eestikeelsetest kõrgemaks juhtkonna keskendumist nii kõrgetele akadeemilistele tulemustele kui õpilastele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele.

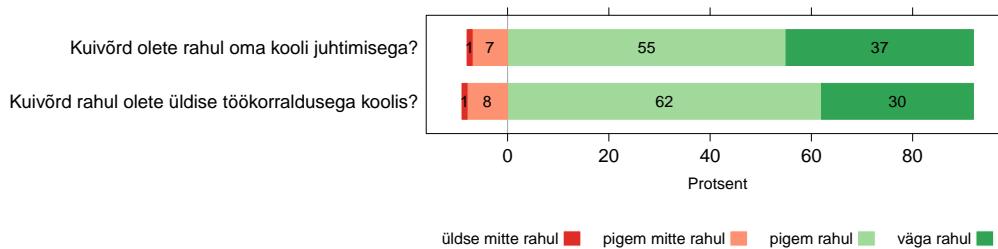

Joonis 122: Kuivõrd on kooli juhtkond Teie hinnangul orienteeritud...

10.3 Õpetajad

Õpetajad hindasid eestvedamise osas rahulolu kooli juhtimise ja üldise töökorraldusega (Joonis 123) ning töid välja, kuivõrd nad oma kooli juhtkonda usaldavad (Joonis 124).

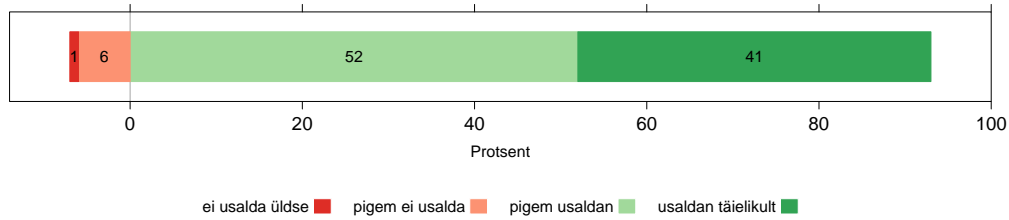
Kooli juhtimise ja üldise töökorraldusega koolis on rahul üle 90% õpetajatest, sealjuures väga rahul ollakse sagedamini juhtimisega.

Joonis 123: Õpetajate rahulolu kooli juhtimise ja töökorraldusega.

Kooli juhtimisega on enim rahul täiskasvanute gümnaasiumide ning üldise töökorraldusega koolis erikoolide õpetajad. Mõlemat aspekti hinnati aga teistest kõrgemalt vene õppekeele ja madalamalt sisseastumiskatsetega koolides.

Usaldus kooli juhtkonna vastu on samuti kõrge, ka seda väljendas üle 90% õpetajatest, sealjuures täiel määral enam kui 40%.

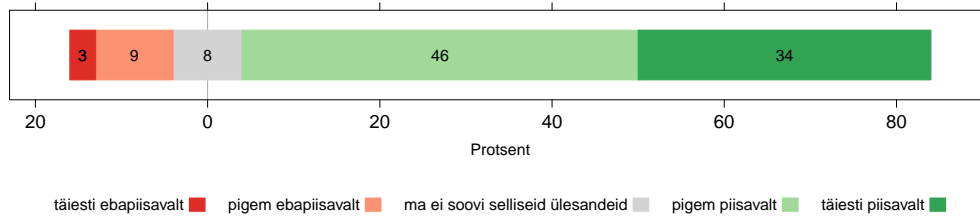

Joonis 124: *Kuivõrd usaldate kooli juhtkonda? (Õpetajad)*

Kooli juhtkonda usaldavad sagedamini meessoost, erikoolide, täiskasvanute gümnaasiumide ja vene õppekeelelega koolide õpetajad. Sarnaselt eelnevaga oli ka usaldus juhtkonna vastu kõige madalam sisseastumiskatsetega koolide puhul.

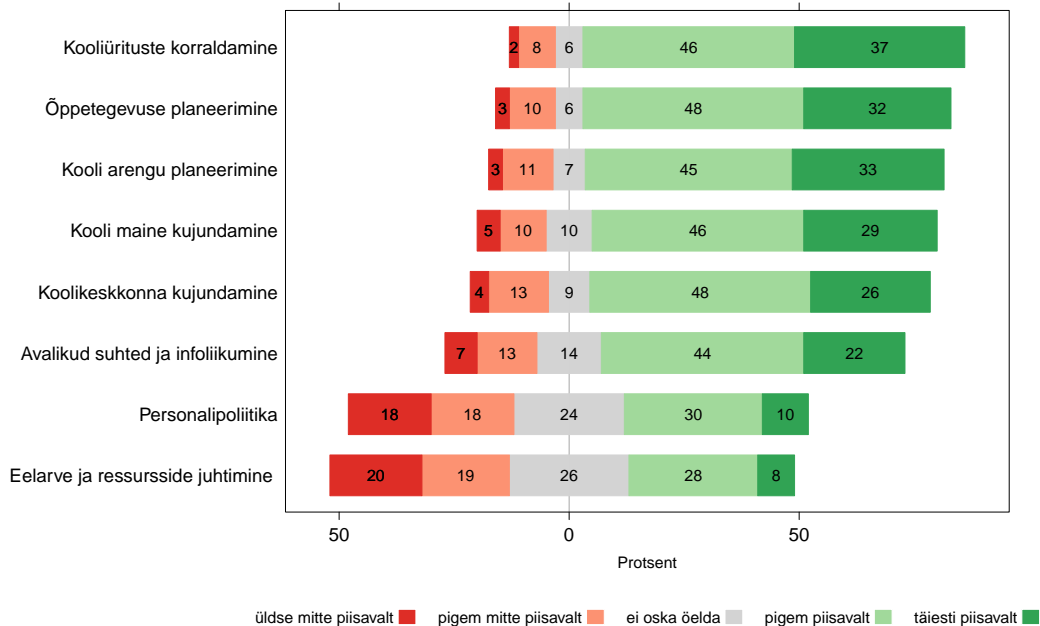
Kaasamise teemal said õpetajad anda tagasisidet selle kohta, kui võrd antakse neile kooli juhtkonna poolt juhtimisülesandeid, näiteks võimalust olla protsesside, meeskonna või töörühma juht (Joonis 125) ning mil määral kaasatakse neid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse (Joonis 126).

Kolmandiku õpetajate arvates antakse neile juhtimisega seotud ülesandeid täiesti ning veidi vähem kui poolte arvates pigem piisavalt. Ebapiisavaks peab juhtkonnalt vastavate ülesannete saamist 12% ning vaid 8% väidab, et nad sellist tüüpi ülesandeid ei soovigi.

Joonis 125: *Kuivõrd antakse õpetajatele juhtkonna poolt juhtimisülesandeid. (Õpetajad)*

Juhtkonnalt juhtimisülesannete saamist peavad sagedamini piisavaks vene õppekeelelega koolide õpetajad, kelle seas on eestikeelsetega võrreldes ka neli korda vähem neid, kes vastavaid ülesandeid ise ei soovi.

Joonis 126: *Kuivõrd kaasatakse õpetajaid erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse. (Õpetajad)*

Erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse kaasatakse õpetajaid nende endi hinnangul piisavalt sagedamini seoses kooliürituste korraldamise (83%), õppetegevuse (80%) ja kooli arengu planeerimise (78%) ning kooli maine (75%) ja koolikeskkonna kujundamisega (74%). Avalikke suhteid ja infoliikumist puudutavate otsuste kujundamisse tundis end pigem või täiesti piisavalt kaasatuna 2/3, personalipoliitika osas 40% ning eelarve ja ressursside juhtimise teemadesse veidi üle kolmandiku õpetajatest.

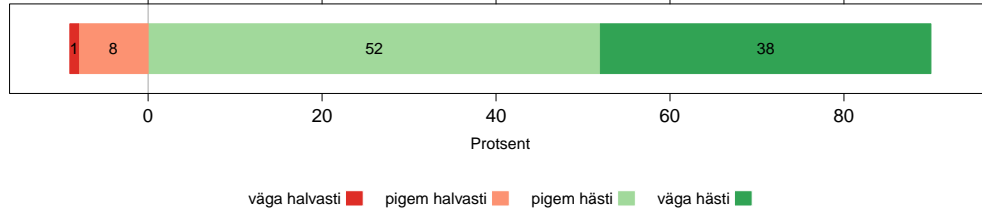
Kooliürituste korraldamisse kaasatakse sagedamini naisõpetajaid. Eelarve ja ressursside juhtimist, personalipoliitikat ning avalikke suhteid ja infoliikumist puudutavatesse otsustesse on kaasatud sagedamini pikima (enam kui 30-aastase) ning kõige harvemini lühima (alla 5-aastase) staažiga õpetajad.

Koolitüüpide võrdluses ilmnas, et avalikke suhteid ja infoliikumist puudutavate otsuste kujundamisse kaasatakse õpetajaid kõige sagedamini täiskasvanute gümnaasiumides ning teistest vähemal määral tava-gümnaasiumides ning kõige harvemini sisseastumiskatsetega koolides.

Kõigisse käsitletud koolielu valdkondi puudutavate otsuste tegemisse olid kaasatud sagedamini vene õppekeelega koolide õpetajad, eranditeks oli siinkohal vaid kooli arengu planeerimine ja maine kujundamine, mille puhul polnud olulisi erinevusi ka õpetaja soo, staaži ega kooli tüübi osas.

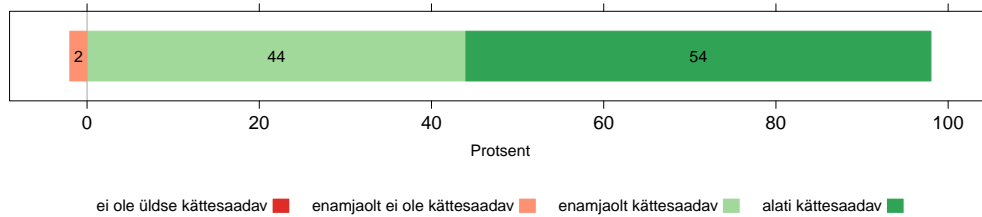
Samuti andsid õpetajaid hinnangu tööalase informatsiooni liikumisele koolis (Joonis 127), kooli juhtkonna kättesaadavusele (Joonis 128), vajadusel oma töös juhtkonnalt toe saamisele (Joonis 129) ning koolis kollegiaalsete ühisürituste korraldamise piisavusele (Joonis 130).

Tööalase informatsiooni liikumist koolis peavad heaks 90% ning juhtkonna kättesaadavust 98% õpetajatest. Enam kui poolte õpetajate jaoks on juhtkond sealjuures alati kättesaadav.

Joonis 127: *Kuivõrd hästi liigub koolis tööalane informatsioon? (Õpetajad)*

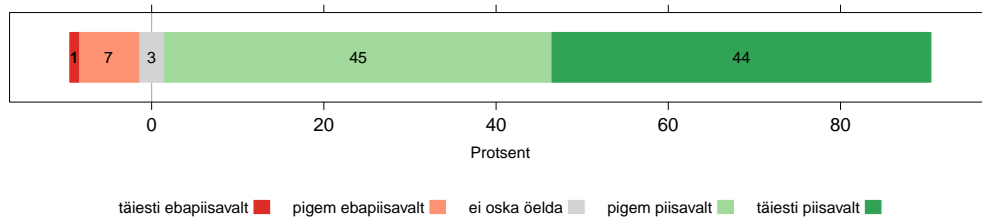
Tööalase informatsiooni liikumist koolis hindavad kõige kõrgemalt üle 30-aastase staažiga, erikoolide, täiskasvanute gümnaasiumide ja vene õppekeelega koolide õpetajad.

Joonis 128: *Kuivõrd kättesaadav on Teie jaoks kooli juhtkond? (Õpetajad)*

Alati kättesaadav on kooli juhtkond sagedamini vene õppekeelega koolides ja täiskasvanute gümnaasiumides ning harvemini sisseastumiskatsetega koolides.

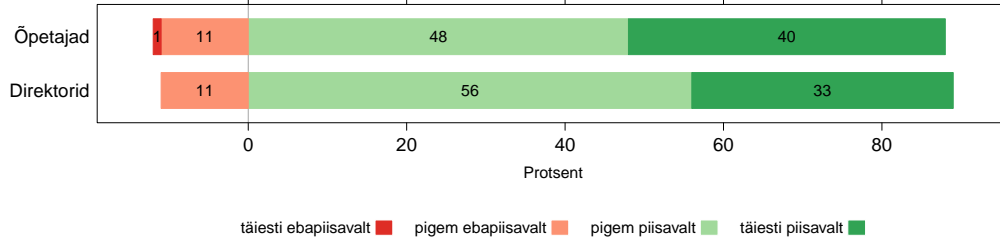
Kooli juhtkonnalt saab vajadusel oma töös tuge samuti ligi 90% õpetajatest, kellest pooled peavad saanud toetust täiesti ja pooled pigem piisavaks (Joonis 129).

Joonis 129: *Kuivõrd saate kooli juhtkonnalt vajadusel oma töös tuge? (Õpetajad)*

Kooli juhtkonna poolset tuge tunnevad oma töös sagedamini vene õppekeelega koolide, täiskasvanute gümnaasiumide ja erikoolide ning harvemini sisseastumiskatsetega koolide õpetajad.

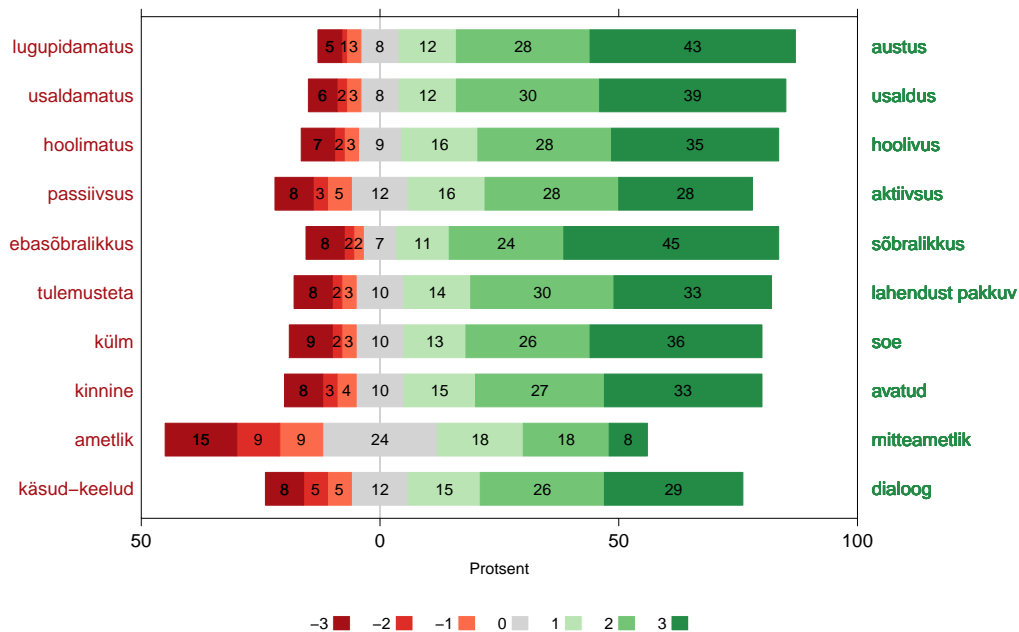
Kolleegiaalseid ühisüritusi korraldatakse nii õpetajate kui ka koolijuhtide arvates koolis üldiselt piisavalt, ent täiesti piisavaks pidasid vastavate ürituste hulka sagedamini õpetajad (Joonis 130).

Joonis 130: *Kuivõrd piisavalt korraldatakse Teie arvates koolis kollegiaalseid ühisüritusi?*

Sagedamini pidasid kollegiaalsete ühisürituste korraldamist piisavaks 20-aastase ja pikema staažiga õpetajad. Koolitüüpide võrdluses ilmnes, et ühisürituste hulka peavad enim piisavaks täiskasvanute gümnaasiumides ning kõige harvemini sisseastumiskatsetega koolides töötavad õpetajad.

Sarnaselt suhetele lapsevanematega andsid õpetajad hinnanguid ka suhetele juhtkonnaga, valides vastandlike sõnapaaride vahelisel skaalal punkti, mis iseloomustab nende omavahelist suhtlust kõige paremini (Joonis 131).

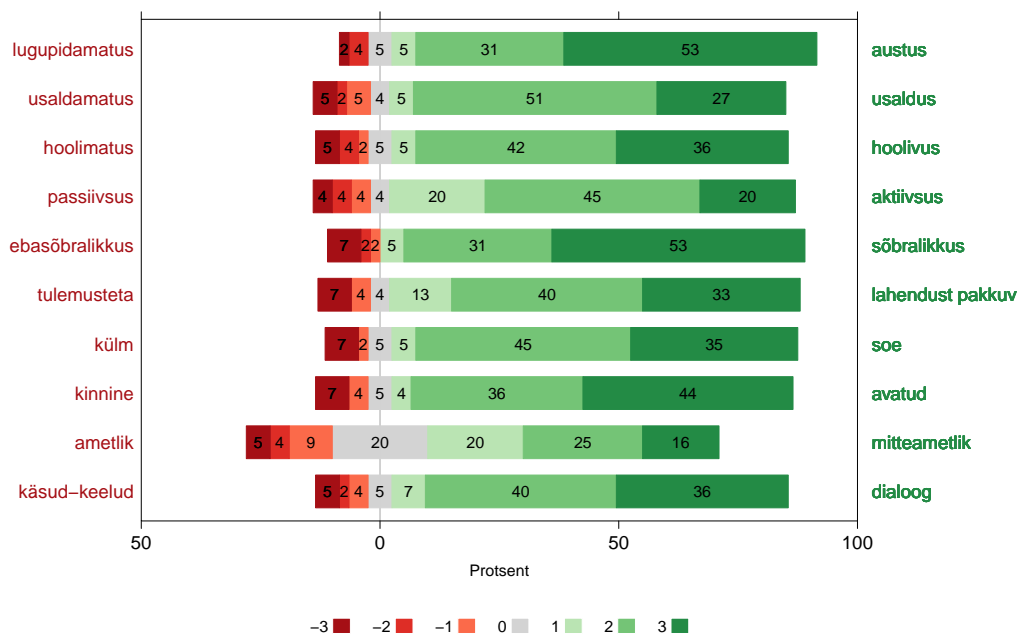
Joonis 131: *Kuidas iseloomustaksite enda ja juhtkonna vahelisi suhteid? (õpetajad)*

Õpetajate suhetes juhtkonnaga domineerivad sarnaselt suhtlusele lapsevanematega positiivsed omadused: austus (83%), usaldus (81%), sõbralikkus (80%), hoolivus (79%), lahendusteni jõudmine (77%), soojus (75%), avatus (75%), aktiivsus (72%) ja dialoog (70%). Suhtlemisstiili formaalsuse osas erinevad hinnangud teistest omadustest enam, kuid suhtlemist juhtkonnaga peetakse siiski pigem mitteametlikuks (44%) kui ametlikuks (33%).

10.4 Direktorid

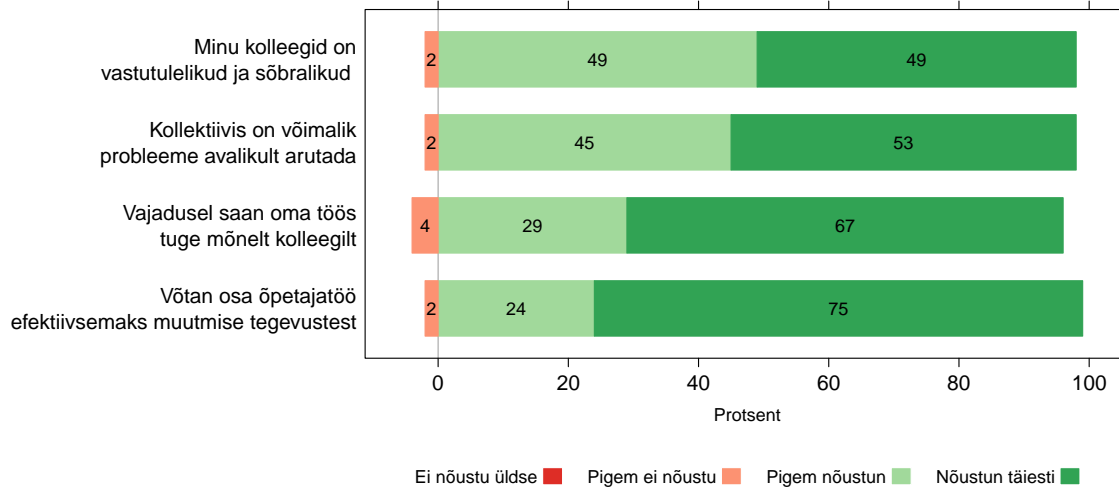
Koolijuhid hindavad suhtlemist teiste kooli töötajatega (enamjaolt õpetajad) mõnevõrra positiivsemalt kui õpetajad juhtkonnaga. Koolijuhtide arvates domineerivad kooli töötajatega suheldes järgmised omadused: sõbralikkus (89%), lahenduste pakkumine (86%), aktiivsus (85%), soojus (85%), avatus (84%), dialoog (83%), usaldus (83%) ja hoolivus (83%). Teistest oluliselt vähem iseloomustab suhtlust töötajatega mitteametlikkus (61%) - ligi viiendik direktoritest peab vastavat suhtlust pigem ametlikuks.

Kui enamjaolt mõlema sihtgrupi hinnang suhtlusstiilile kattus, siis võrreldes koolijuhtidega toodi õpetajate seas veidi enam välja negatiivseid hinnanguid: ametlikkus (33%), käsud-keelud (18%), passiivsus (16%) ja kinnine suhtlemine (15%) (Joonis 132).

Joonis 132: Kuidas iseloomustaksite enda ja teiste kooli töötajate vahelisi suhteid? (Direktorid)

Direktorid hindasid oma suhteid kolleegidega ka erinevate väidetega nõustumise kaudu (Joonis 133).

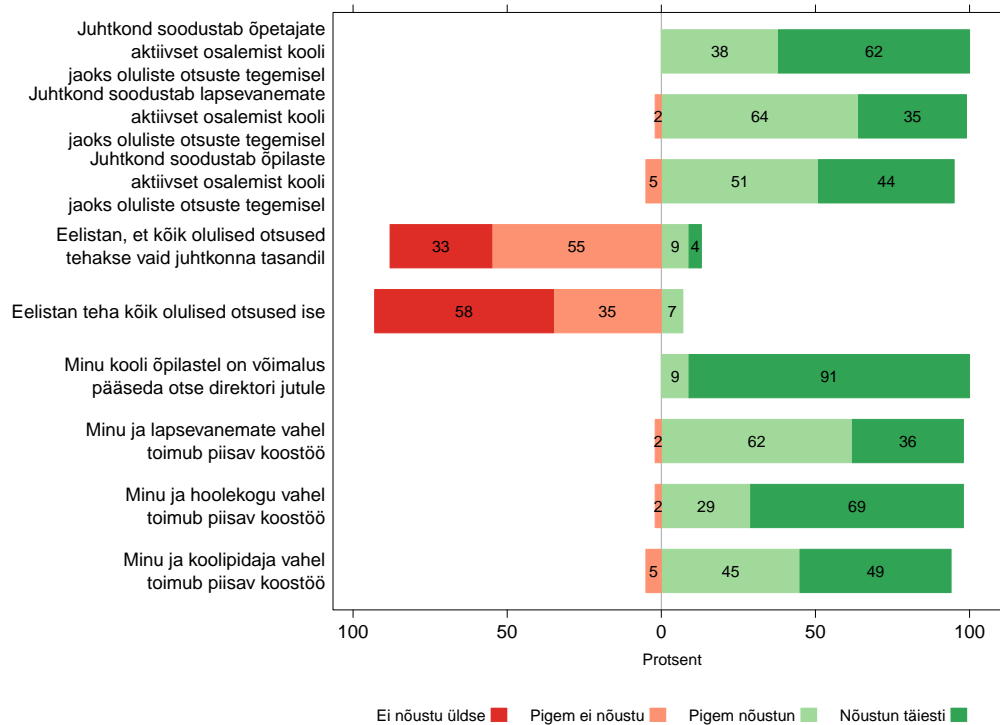

Joonis 133: Direktorite suhted kolleegidega: nõustumine väidetega.

Koolijuhtidest ligi pooled olid veendunud, et nende kolleegid on vastutulelikud ja sõbralikud ning kollektiivis on võimalik probleeme avalikult arutada, pigem nõustus nende väidetega veidi alla poole. Õppetöö efektiivsemaks muutmise tegevustest võtab kindlasti osa 3/4 koolijuhtidest ning 2/3 kinnitab, et saab vajadusel oma töös tuge mõnelt kolleegilt.

Üldiselt hindavad koolijuhid koostööd kolleegidega õpetajatega sarnaselt, kuid võrreldes õpetajatega on direktorite seas rohkem neid, kes arvavad, et kollektiivis on võimalik probleeme avalikult arutada (98%, õpetajad 85%).

Koolijuhtidelt uuriti täiendavalt, milline on koostöökultuur erinevate sidusrühmadega koolis ning kuivõrd tsentraliseeritud on kooli juhtimine (Joonis 134).

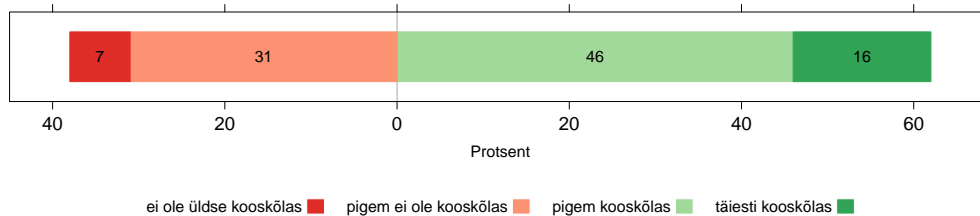
Joonis 134: *Kuivõrd nõustute järgmiste väidetega? (direktorid)*

Üldiselt arvavad koolijuhid, et nad kaasavad erinevaid sidusrühmi aktiivselt osalema kooli jaoks olulistesse otsustusprotsessidesse. Vaid 13% koolijuhtidest eelistaksid otsuseid teha juhtkonna tasandil ning 7% ainuisikuliselt.

Kõige enam kaasavad direktorid otsuste tegemisse õpetajaid (62%), seejärel õpilasi (44%) ning lapsevanemaid (35%).

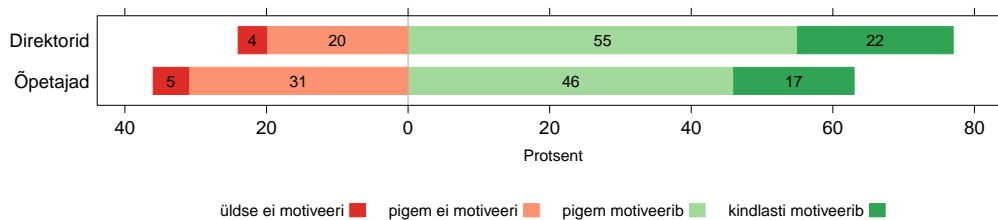
11 Õpetajate palk ja professionaalne areng

Palgapoliitika osas hindasid õpetajad saadava töötasu vastavust enda tööpanusega (Joonis 135) ning nii õpetajad kui direktorid, kuivõrd kooli palgapoliitika motiveerib õpetajaid tulemuslikult töötama (Joonis 136).

Joonis 135: Kuidas hindaksite töötasu vastavust Teiepoolse tööpanusega? (Õpetajad)

Üle 60% õpetajate hinnangul on nende töötasu üldiselt tööpanusega kooskõlas, sealjuures arvatakse üle kahe korra sagedamini, et töötasu ja antav panus on täiesti kooskõlas, kui et pole üldse kooskõlas.

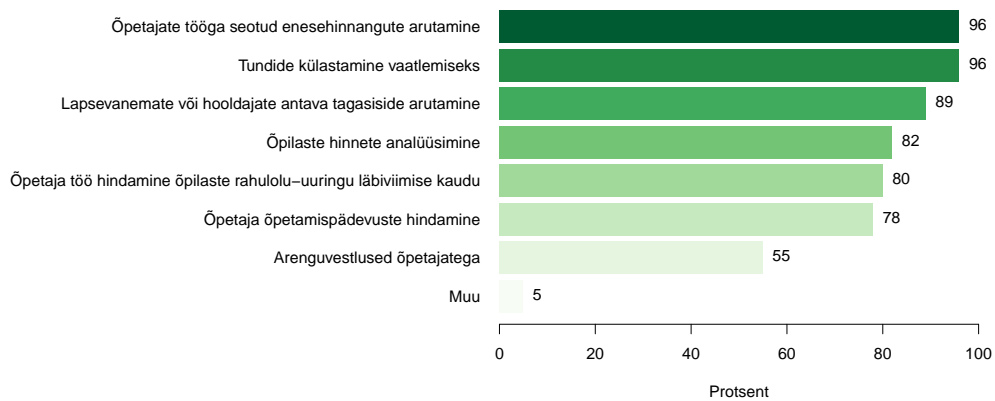
Joonis 136: Kuivõrd tunnete, et kooli palgapoliitika motiveerib õpetajaid tulemuslikult töötama?

Direktorite hinnang sellele, kuivõrd motiveerib kooli palgapoliitika õpetajaid tulemuslikult töötama, on õpetajate endi omast positiivsem – pigem motiveerivaks peab kooli palgapoliitikat enam kui kolmveerand koolijuhtidest ning veidi alla 2/3 õpetajatest.

Enda töötasu ja tööpanuse vastavust hindavad sagedamini kooskõlas olevaks täiskasvanute gümnaasiumide, erikoolide ja vene õppekeelega koolide õpetajad ning kõige negatiivsemad on selles osas sisseastumiskatsetega koolide õpetajad. Sama tendents kehtib ka palgapoliitikast tuleneva motiveerituse osas.

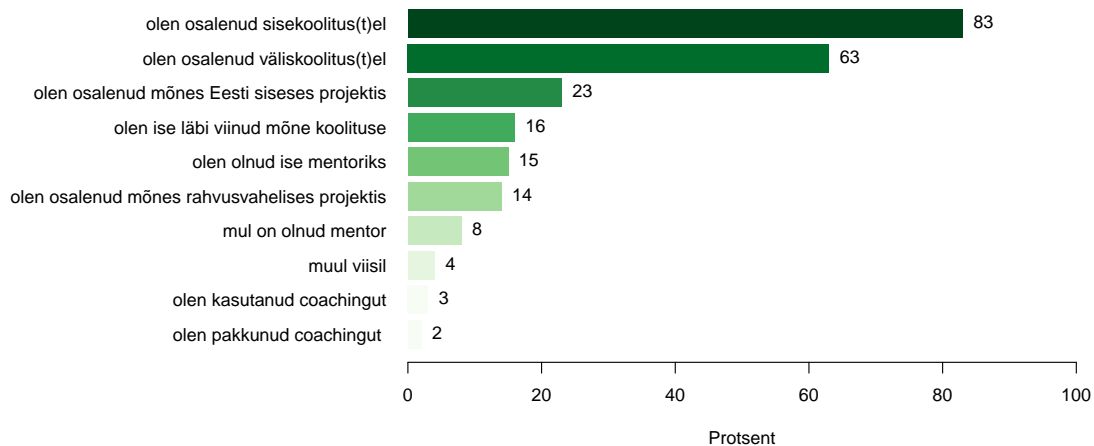
Professionaalset arengut käsitledes hindasid õpetajad, kuivõrd kooli juhtkond üldiselt nende professionaalset arengut toetab, millistel viisidel on seda viimasel õppeaastal tehtud ning kuivõrd nad tajuvad oma tööd tehes professionaalset arengut. Koolis kasutatavad õpetajate professionaalse arengu toetamise viisid ning rahulolu õpetajate pädevusega töid välja ka direktorid.

Koolijuhtide hinnangul viiakse enim läbi õpetaja tööga seotud enesehinnangute arutelusid (96%) ning tundide vaatlust (96%) ning kõige vähem toetavad juhid õpetaja professionaalse arengu võimalusi läbi arenguvestluste (55%) (Joonis 137).

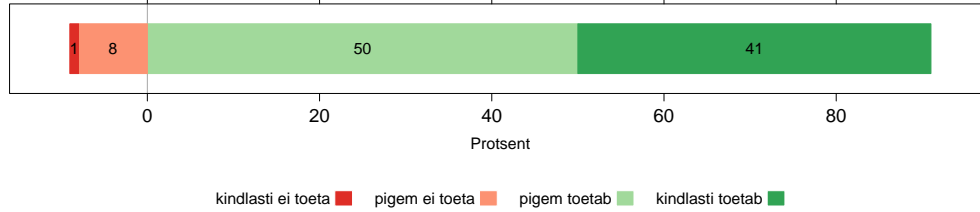
Joonis 137: *Kuidas toetatakse Teie koolis õpetaja professionaalset arengut? (Direktorid)*

Õpetajate väitel toetavad koolid nende professionaalset arengut eelkõige läbi sisekoolituste (83%) ning mõnevõrra vähem läbi väliskoolituste (63%). Vähem kui neljandik õpetajatest on viimasel õppeaastal osalenud mõnes Eesti siseses projektis ning 14% rahvusvahelises projektis. Kõige harvemini on kasutatud ja pakutud coachingut (Joonis 138).

Joonis 138: *Kuidas on käesoleval õppeaastal Teie professionaalset arengut kooli poolt toetatud? (Õpetajad)*

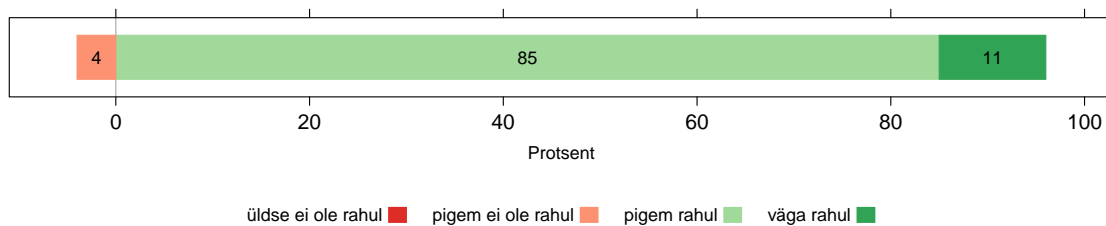
Kokkuvõttes leiab üle 90% õpetajatest, et kooli juhtkond üldiselt toetab nende professionaalset arengut (Joonis 139).

Joonis 139: *Kuivõrd kooli juhtkond toetab üldiselt Teie professionaalselt arengut? (Õpetajad)*

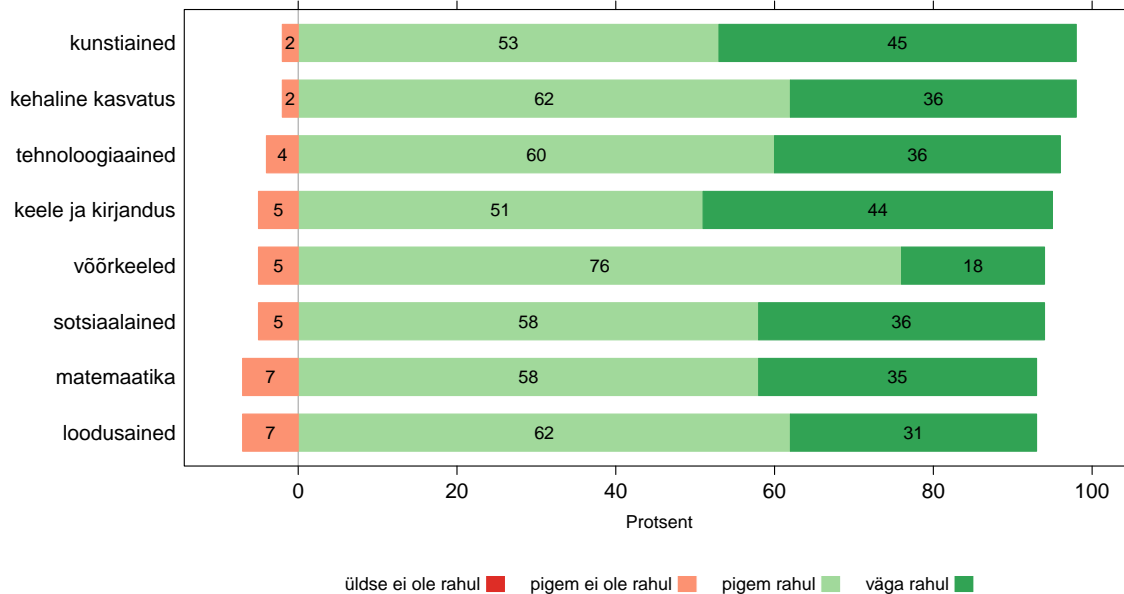
Õpetajate professionaalse arengu toetamises kooli juhtkonna poolt on enim kindlad 5-10-aastase staažiga, täiskasvanute gümnaasiumide ja vene õppekeelega koolide õpetajad.

Koolijuhid hindasid nii üldist rahulolu oma kooli õpetajate pedagoogilise pädevuse (Joonis 140) kui ai-nealase pädevusega erinevates valdkondades (Joonis 141).

Joonis 140: *Kuivõrd rahul olete üldiselt oma kooli õpetajate pedagoogilise pädevusega? (Direktorid)*

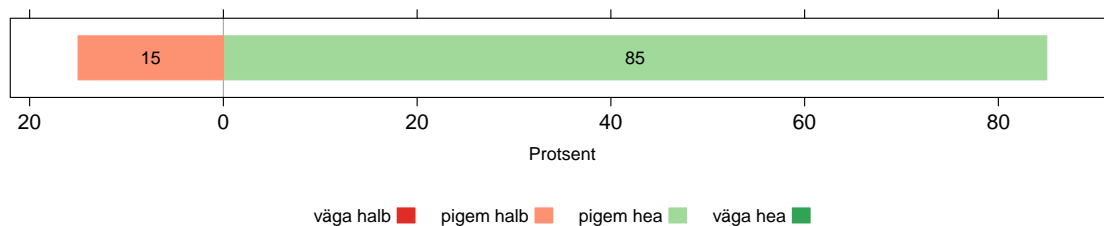
Oma kooli õpetajate pedagoogilise pädevusega oli üldiselt rahul 96% direktoritest, ent väga rahulolev vaid kümnendik.

Joonis 141: Kuivõrd rahul olete üldiselt oma kooli õpetajate ainealase pädevusega järgnevatel valdkondades? (Direktorid)

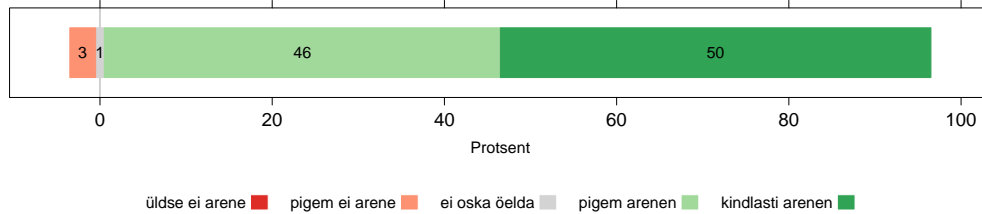
Õpetajate ainealase pädevuse osas on koolijuhid üldiselt kõige enam rahul kunstiainetes ja kehalise kasvatusõpetajatega (98%) ning väga rahul samuti kunstiainetes (45%) ja keele ning kirjanduse õpetajatega (44%). Kõige harvemini ollakse aga väga rahulolevad võõrkeelte õpetajatega (18%) ning pigem rahulolematud enim reaalsainete õpetajatega (7%).

Vene õppekeelega koolide direktoritest hindab 85% oma kooli õpetajate eesti keele oskust pigem heaks ning 15% pigem halvaks (Joonis 142).

Joonis 142: Kuidas hindate oma kooli õpetajate eesti keele oskust? (Vene õppekeelega koolide direktorid; 20 vene õppekeelega kooli lõikes)

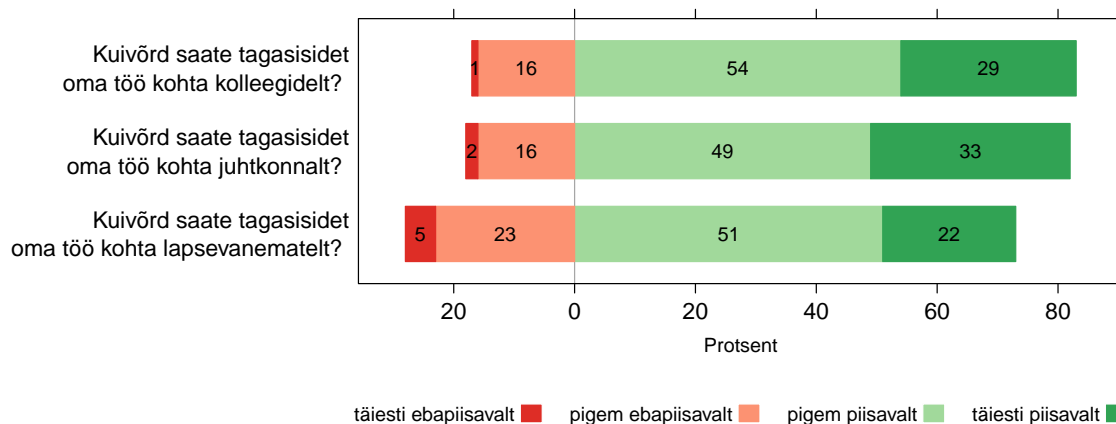
Õpetajad on üldiselt seisukohal, et nende töö tegemisega kaasneb professionaalne areng, sealjuures kindlalt veendunud on selles pool õpetajaskonnast (Joonis 143).

Joonis 143: *Kuivõrd Te tunnete oma tööd tehes, et arenete professionaalselt? (Õpetajad)*

Õpetaja töö tegemisega kaasnevas professionaalses arengus on kõige sagedamini kindlad alla 5-aastase staažiga õpetajad, kellest tunneb seda 2/3.

Professionaalse arengu oluliseks aspektiks oleva tagasiside saamisest kolleegidelt, kooli juhtkonnalt ja lapsevanematelt annab ülevaate joonis 144.

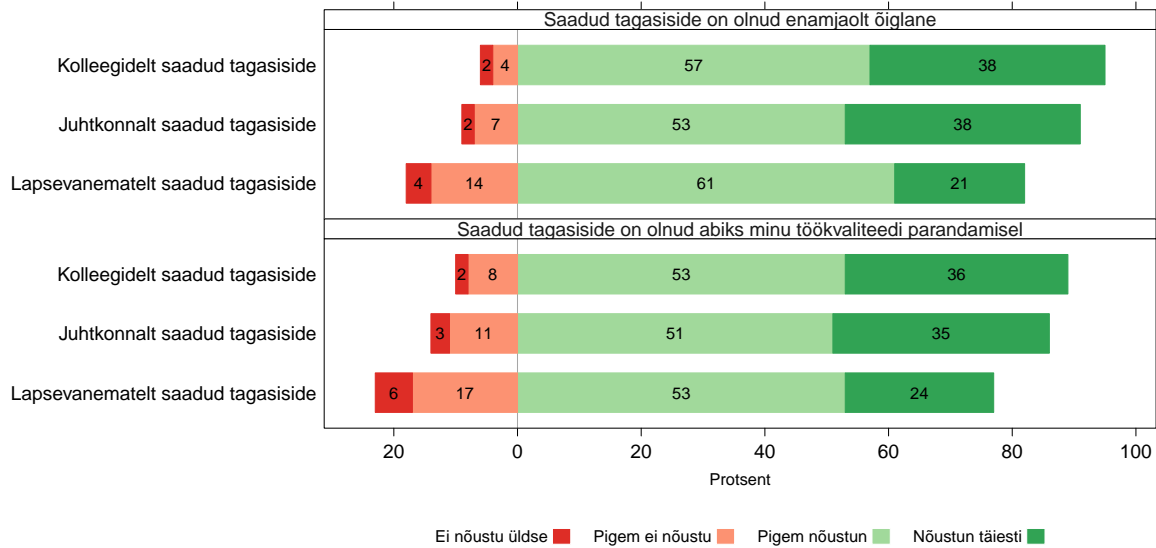

Joonis 144: *Kuivõrd saate tagasisidet oma töö kohta? (Õpetajad)*

Õpetajad saavad nii kolleegidelt, juhtkonnalt kui lapsevanematelt oma töö kohta enamjaolt piisavalt tagasisidet, ent lapsevanematelt veidi vähemal määral kui kooli personalilt – kui kolleegide ja juhtkonna poolne tagasiside on sagedamini täiesti piisav kui pigem ebapiisav, siis lapsevanemate osas on olukord vastupidine.

Nii kolleegidelt, juhtkonnalt, kui lapsevanematelt saavad piisavalt tagasisidet sagedamini vähemalt 20-aastase staažiga ning vene õppekeelega koolide õpetajad. Kolleegidelt ja juhtkonnalt saavad sagedamini tagasisidet erikoolide ning harvemini sisseastumiskatsetega koolide õpetajad ning lapsevanematelt enam tagasisidet naisõpetajad.

Täiendavalt hindasid õpetajad ka seda, kuivõrd on erinevatelt gruppideelt saadud tagasiside olnud nende arvates õiglane ning abiks nende töö kvaliteedi parandamisel (Joonis 145).

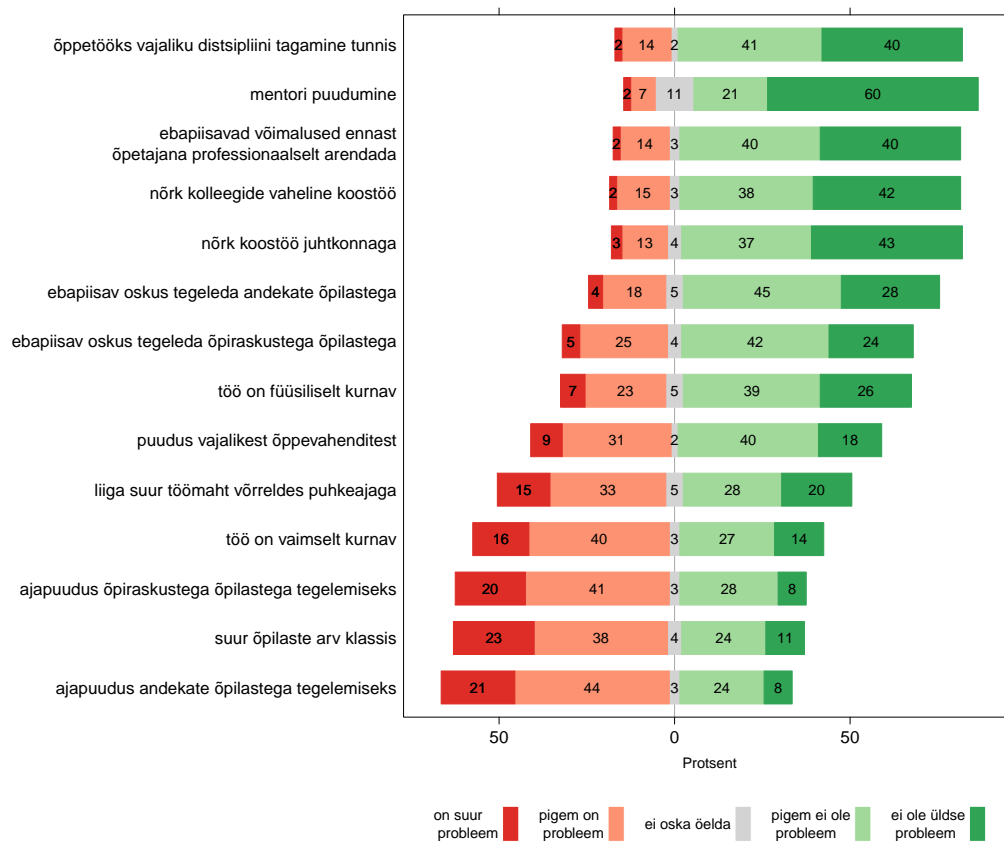

Joonis 145: Tagasiside iseloom ja praktilisus. (Õpetajad)

Kolleegidelt saadud tagasiside on olnud õpetajate hinnangul kõige sagedamini nii õiglane (95%), kui ka abiks töökvaliteedi parandamisel (89%), samas kui lapsevanematelt saadud tagasisidet peetakse teiste gruppidega võrreldes enam ebaõiglaseks (18%) ja ebapraktiliseks (23%).

Juhtkonnalt saadud tagasiside on olnud õpetajatele töökvaliteedi parandamisel abiks sagedamini vene õppekeelega koolides ning lapsevanematelt saadud tagasisidet peavad nii õiglaseks kui praktiliseks sagedamini naisõpetajad.

Õpetajate hinnangud erinevate aspektide problemaatilisusele koolis töötades on esitatud joonisel 146.

Joonis 146: *Kuivõrd on Teie jaoks koolis töötades probleemiks... (Õpetajad)*

Koolis töötades on õpetajate jaoks kõige sagedamini probleemideks ajapuudus andekate õpilastega tegelemiseks (65%), suur õpilaste arv klassis (61%), ajapuudus õpiraskustega õpilastega tegelemiseks (61%), töö vaimne kurnavus (56%) ning liiga suur töömaht võrreldes puhkeajaga (48%). Vähim probleeme valmistavad aga mentori puudumine (9%) ning õppetööks vajaliku distsipliini tagamine tunnis, ebapiisavad võimalused ennast õpetajana professionaalselt arendada ja nõrk koostöö juhtkonnaga (kõik 16%).

Puudus vajalikest õppevahenditest ja suur õpilaste arv klassis on enim probleemiks sisseastumiskatsetega koolides ja teistest koolidest oluliselt vähem täiskasvanute gümnaasiumides. Viimane neist valmistab vähem probleeme ka erikoolides.

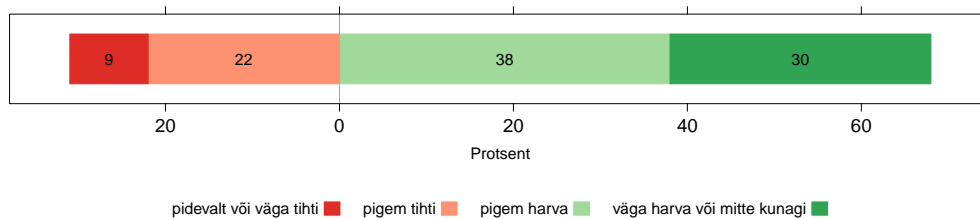
Alla 5-aastase staažiga õpetajatele on kõige enam probleemiks nii ajapuudus kui oskused andekate ja õpiraskustega õpilastega tegelemiseks, õppetööks vajaliku distsipliini tagamine tunnis, nõrk kolleegide vaheline koostöö ja mentori puudumine. Töö vaimset kurnavust pidasid kõige harvemini probleemiks üle 30-aastase ning mõnevõrra vähem ka 20-30-aastase staažiga õpetajad.

Naisõpetajatele valmistab meeskolleegidest enam muret töö vaimne kurnavus, liiga suur töömaht võrreldes puhkeajaga ning ebapiisav oskus tegeleda õpiraskustega õpilastega.

Eesti õppekeelega koolide õpetajate jaoks on sagedamini probleemideks ajapuudus nii õpiraskustega kui andekate õpilastega tegelemiseks, liiga suur töömaht võrreldes puhkeajaga ja töö vaimne kurnavus, samas kui nende venekeelsete koolide kolleegid toovad murekohtadena enam välja õppetööks vajaliku distsipliini tagamist tunnis, nõrka kolleegide vahelist koostööd, mentori puudumist ning töö füüsilist kurnavust.

Õpetajad said lisaks välja tuua ka selle, kui sageli on nad antud õppeaastal ostnud oma raha eest õppetundide läbiviimiseks vajalikke vahendeid, ilma et kool need hiljem kompenseeriks (Joonis 147).

Tulemustest selgus, et pigem tihti või pidevalt on viimasel õppeaastal oma raha eest õppetundide läbiviimiseks vajalikke vahendeid ostnud üle 30% ning pigem harva veidi alla 40% õpetajaid. Seega kokku on ligi 70% õpetajatest teinud õppetöö läbiviimiseks kulutusi, mida kool neile hiljem ei kompenseeri.

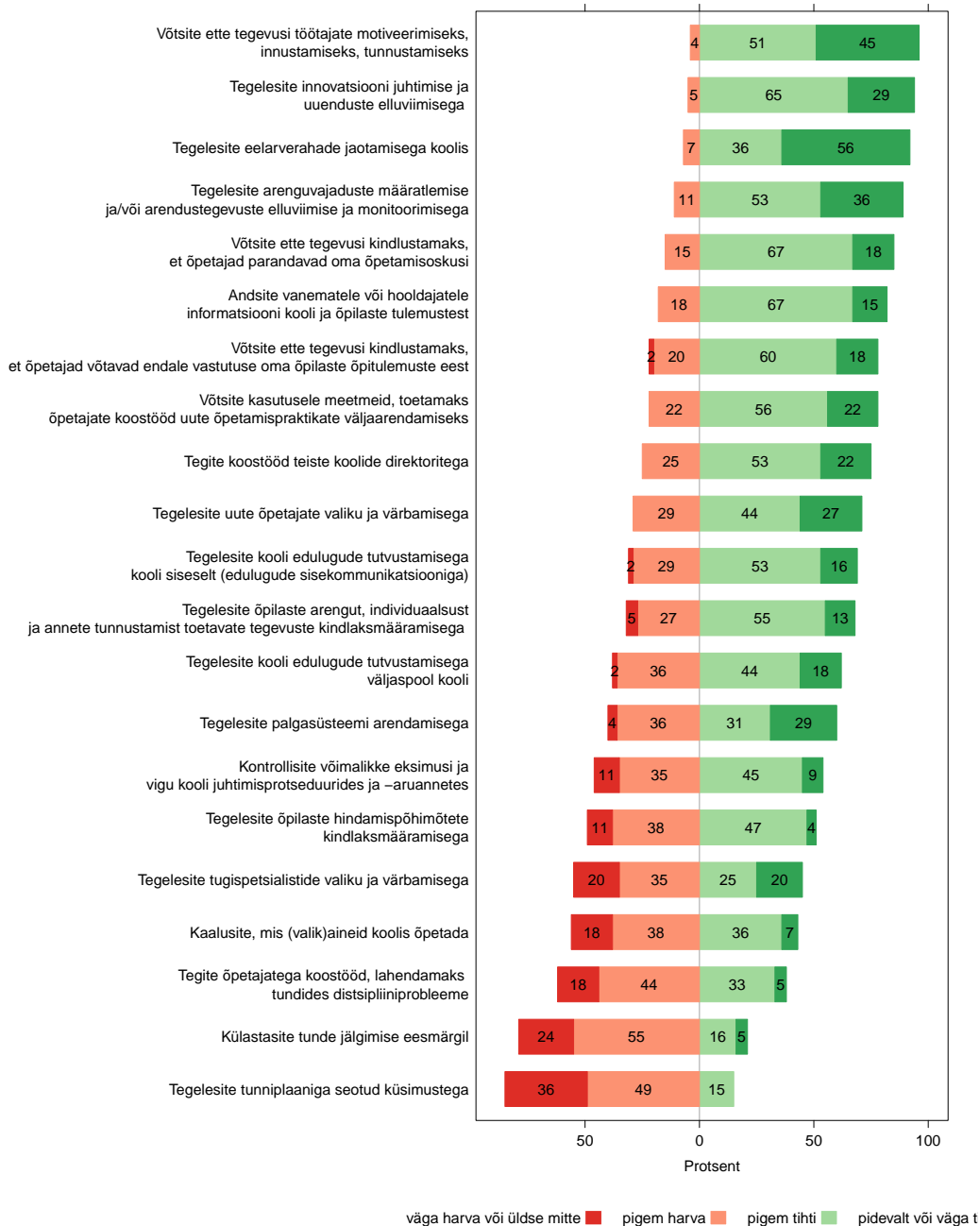

Joonis 147: Kui sageli olete käesoleval õppeaastal ostnud oma raha eest õppetundide läbiviimiseks vajalikke vahendeid (ilma et kool need hiljem kompenseeriks)? (Õpetajad)

Oma raha eest on ostnud õppevahendeid sagedamini naissoost, erikoolide ning sisseastumiskatsete ja vene õppekeelega koolide õpetajad. Keskmisest oluliselt harvemini on selliseid kulutusi teinud aga täiskasvanute gümnaasiumide õpetajad.

12 Direktorite palk ja professionaalsus

Koolijuhtidelt uuriti, millised on olnud põhilised tööülesanded, millega nad on pidanud viimasel õppeaastal tegelema, lisaks paluti täpsustada ka vastavate ülesannetega tegelemise sagedust (Joonis 148).

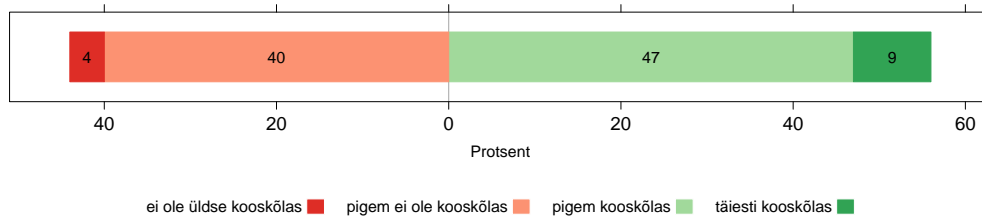

Joonis 148: Kuivõrd olete viimase õppeaasta jooksul puutunud kokku järgmiste tegevustega? (Direktorid)

Kõige sagedamini on koolijuhid tegelema pidanud personali innustamise ja motiveerimise (96%), innovatsiooni juhtimise ja elluviimise (94%) ning eelarvete (92%). Oluliselt vähem on kokku puutunud õppe- ja kasva-

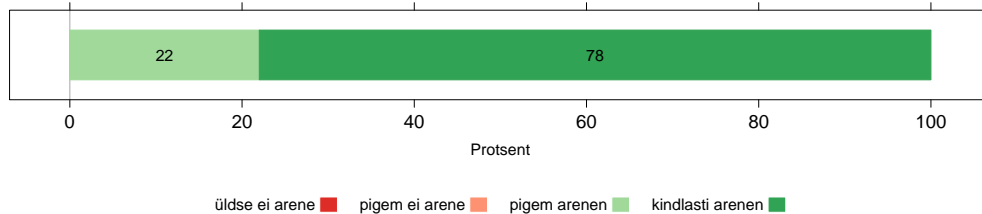
tustööd toetavate tegevustega, näiteks tundide distsipliini probleemide (38%), tundide küllastamise (21%) ja tunniplaanide teemadega (15%).

Palgapoliitika osas hindasid koolijuhid saadava töötasu vastavust enda tööpanusega (Joonis 149). Enam kui pooled koolijuhtidest arvasid, et nende töötasu ja tööpanus on pigem või täiesti kooskõlas, samas kui vaid 4% leidis, et see kindlasti nii ei ole.

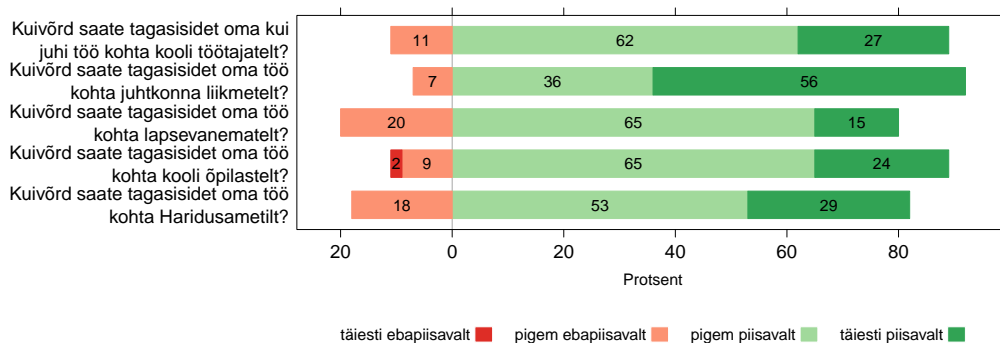
Joonis 149: Kuidas hindaksite oma töötasu vastavust Teie tööpanusega? (Direktorid)

Sarnaselt õpetajatele hindasid ka koolijuhid, kuivõrd nad tajuvad oma tööd tehes professionaalset arengut (Joonis 150). Ilmnes, et võrreldes õpetajatega tunnevad koolijuhid professionaalset arengut oma töös oluliselt sagedamini – ligi 80% direktoritest oli selles täiesti ning ülejäänud pigem veendunud.

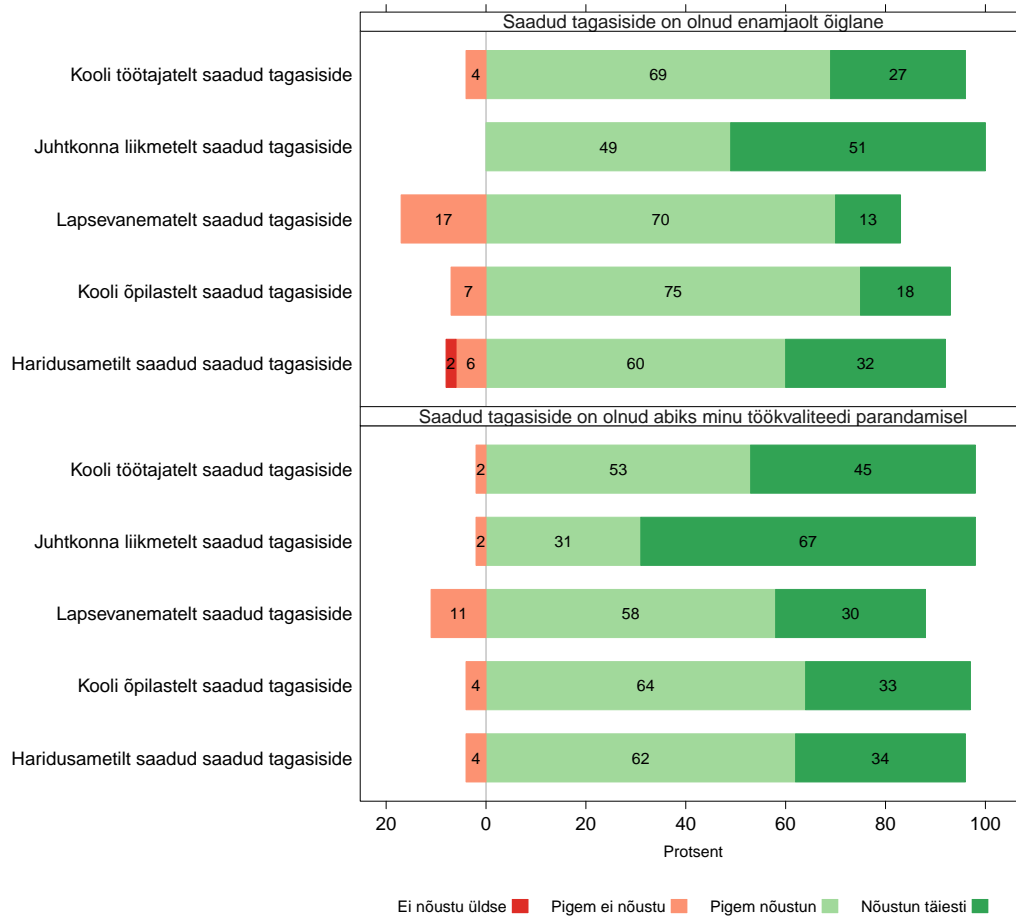
Joonis 150: Kuivõrd Te tunnete oma tööd tehes, et arenete professionaalselt? (Direktorid)

Professionaalse arengu oluliseks aspektiks oleva tagasiside saamisest sidusrühmadelt annab ülevaate joonis 151. Täiendavalt hindasid koolijuhid ka seda, kuivõrd on erinevatelt gruppideelt saadud tagasiside olnud nende arvates õiglane ning abiks nende töö kvaliteedi parandamisel (Joonis 152).

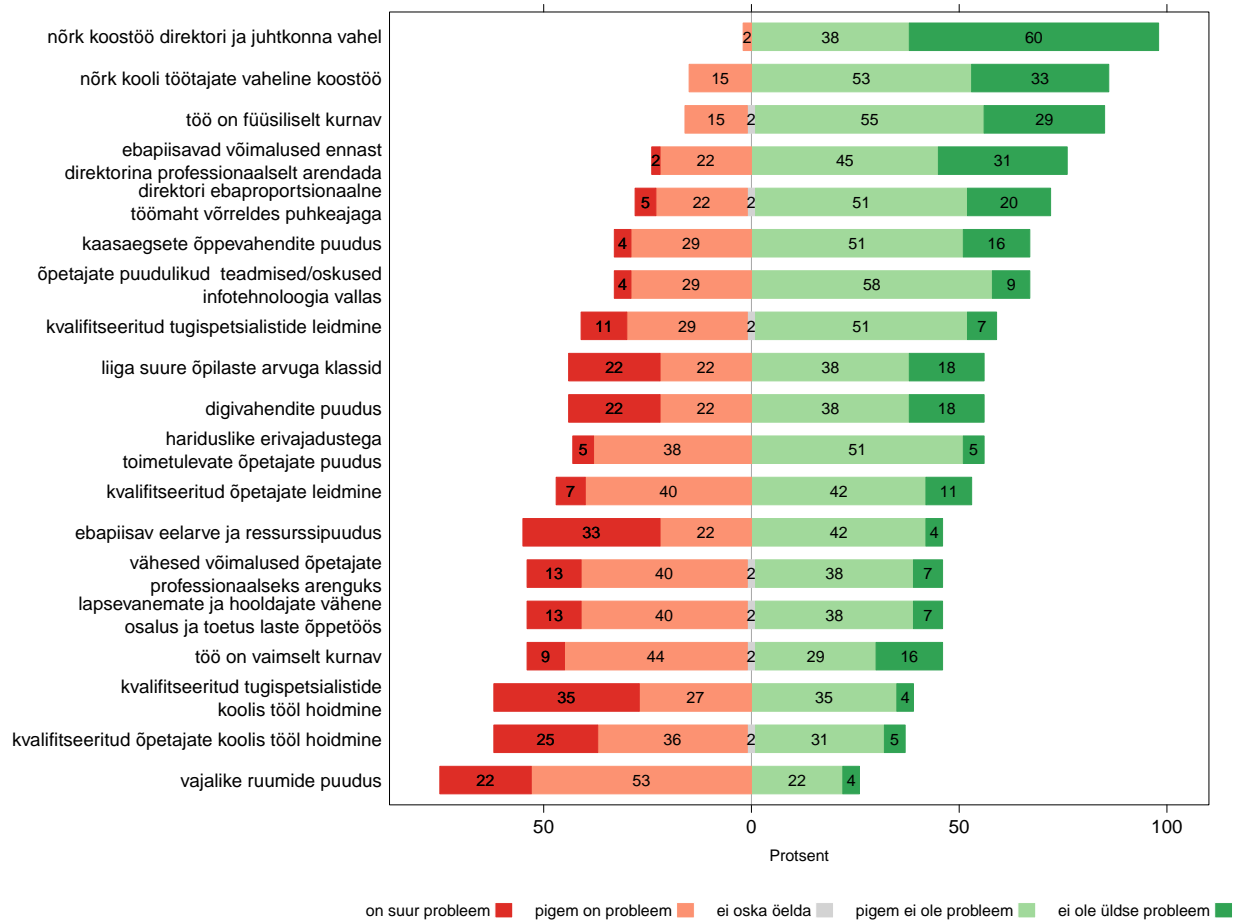
Joonis 151: Kuivõrd saate tagasisidet oma töö kohta? (Direktorid)

Kõige enam saavad koolijuhid tagasisidet juhtkonnaliikmetelt (92%), kelle tagasisidet hindavad nad ka kõige õiglasemaks (96%) ja konstruktiivsemaks (98%). Lapsevanematelt oodatakse seevastu rohkem tagasisidet (20%), mis oleks õiglane (17%) ning aitaks juhti ka töökvaliteedi parandamisel (11%).

Joonis 152: Kuivõrd nõustuse järgmiste väidetega? (Direktorid)

Koolijuhtide hinnangud erinevate aspektide problemaatilisusele koolis töötades on esitatud joonisel 153.

Joonis 153: Kuivõrd on Teie hinnangul teie koolis probleemiks... (Direktorid)

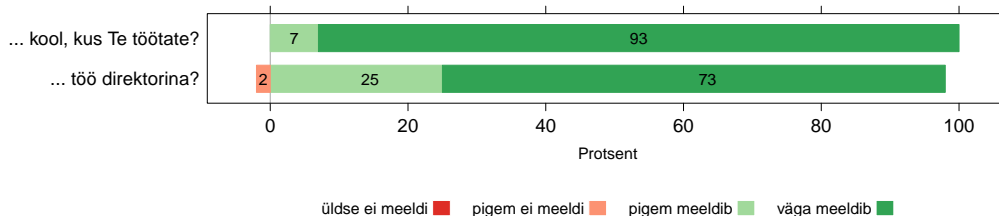
Koolijuhid tajuvad enda töös kõige sagedasemate probleemidena vajalike ruumide puudumist (75%) ja kvalifitseeritud õpetajate (61%) ning tugipersonali (62%) tööl hoidmist. Tihti leitakse ka seda, et koolijuhid töö on vaimsest kurnav (53%). Samas koostööd juhtkonnaga hindavad pea kõik direktorid probleemivabaks (98%) ja ilmselt seetõttu hindavad nad juhtkonnalt saadud tagasisidet võrreldes teiste sidusrühmadega ka kõige kõrgemalt.

Küllaltki levinud probleemidena toodi lisaks välja ebapiisavat eelarvet ja ressurssipuudust (55%), väheseid võimalusi õpetajate professionaalseks arenguks (53%) ning lapsevanemate ja hooldajate vähest osalust ja toetust laste õppetöös (53%).

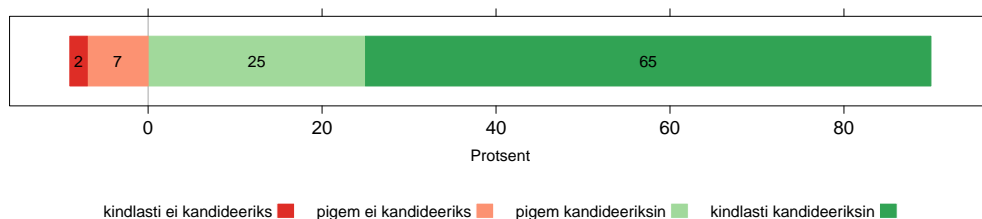
Kõige vähem on samas koolijuhte, kes peavad oma kooli töötajate vahelist koostööd nõrgaks (15%) ning kelle arvates on direktori töö füüsiliselt kurnav (15%).

Kuigi 93% koolijuhtidest väga meeldib kool, kus nad töötavad ning 3/4 ka töö direktorina (Joonis 154), siis direktori ametikohale kandideeriks neist uuesti kindlasti vaid 65% (Joonis 155). Peamised põhjused, miks direktorid oma ametikohale tagasi kandideeriks, olid emotsionaalne seotus kooliga, kus nad töötavad, meeldiv töökeskkond ja head eneseteostusvõimalused töökohal. Lisaks mainiti head töökollektiivi ja toredaid õpilasi. Direktorid soovivad ka oma püsitatud eesmärgid ellu viia, mis nõuaksid töökohale tagasi kandideerimist.

Põhjustena, miks oma kooli direktorikohale tagasi mitte kandideerida, toodi välja erimeelsusi hoolekoguga ja ameti mitteseotust kindla kooliga, samuti vanust ja tervisega seonduvaid probleeme.

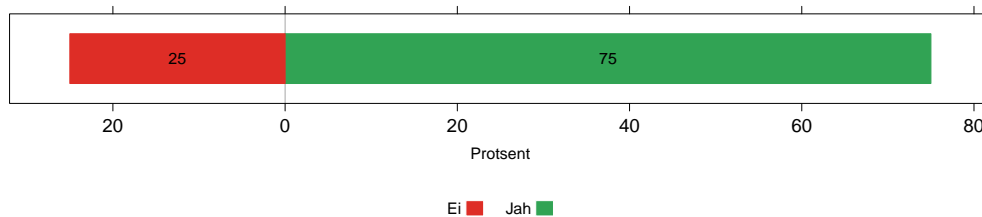
Joonis 154: Kui võrd Teile üldiselt meeldib... (Direktorid)

Joonis 155: Kas Te kandideeriksite uuesti oma kooli direktori ametikohale, kui Te peaks tänna otsustama? (Direktorid)

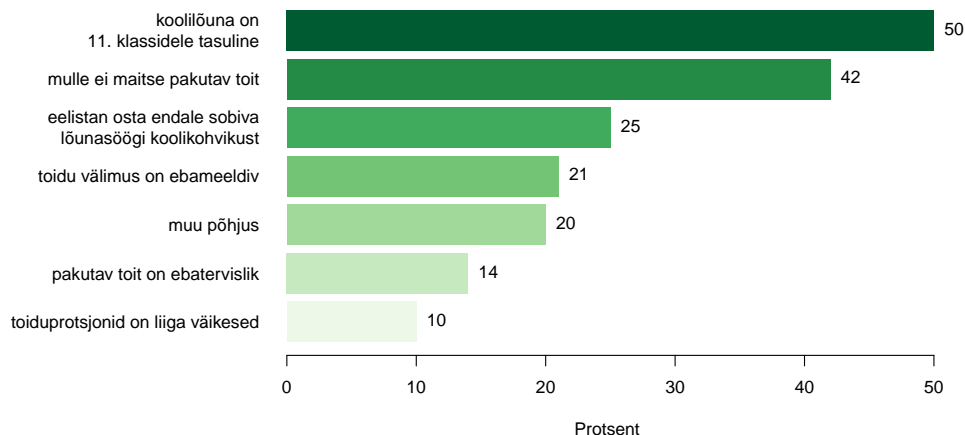
13 Õpilaste hinnang koolitoidule

11. klassi õpilastelt küsiti koolitoidu teemat käsitledes esmalt, kas nad on viimasel kuul koolisööklas koolilõunat söönud (Joonis 156).

Joonis 156: Kas oled viimasel kuul söönud koolisööklas koolilõunat? (11. klassi õpilased)

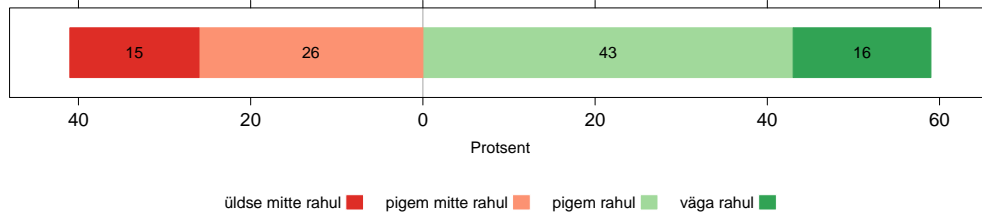
Viimasel kuul oli koolisööklas koolilõunat söönud 3/4 11. klasside õpilastest. Neljandikult õpilastelt, kes koolilõunat söönud ei olnud, küsiti ka selle mitte söömise põhjust (võis valida mitu põhjust; Joonis 157).

Joonis 157: Mis põhjusel Sa ei ole koolisööklas lõunat söönud? (11. klassi õpilased)

Enim välja toodud koolilõuna mitte söömise põhjused olid asjaolu, et koolilõuna on 11. klassi õpilastele tasuline ning pakutav toit ei maitse. Muude põhjustena tõi valdav enamus välja, et koolis pakutav toit ei sobi nende toitumisharjumustega. Õpilased eelistavad ka enda kaasavõetud toitu ning on arvamusel, et koolitoitlustaja on halb. Samuti mainiti, et kooli lähedal on teisi paremaid toitlustuskohti ning koolisööklas on tihti liiga palju inimesi.

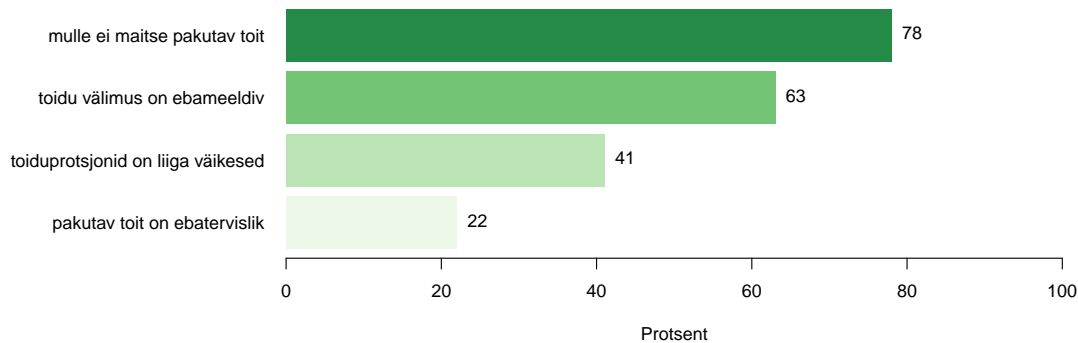
Kõigilt 6. ja 8. klasside õpilastelt ning viimasel kuul koolitoitu söönud 11. klasside õpilastelt uuriti, kuidas nad koolitoiduga rahul on (Joonis 158). Koolitoiduga rahulolematutelt õpilastelt (vastused "üldse mitte rahul" ja "pigem mitte rahul") uuriti ka selle põhjuseid (Joonis 159).

Joonis 158: *Kuivõrd rahul oled Sa koolitoiduga? (Õpilased)*

Koolitoiduga üldjoontes rahulolevaid õpilasi on veidi alla 60%, kusjuures väga rahulolevaid ja täiesti rahulolematuid on pea võrdselt.

Märkimisväärne on see, et koolitoiduga rahulolevaid õpilasi on oluliselt enam vene õppekeelega koolides.

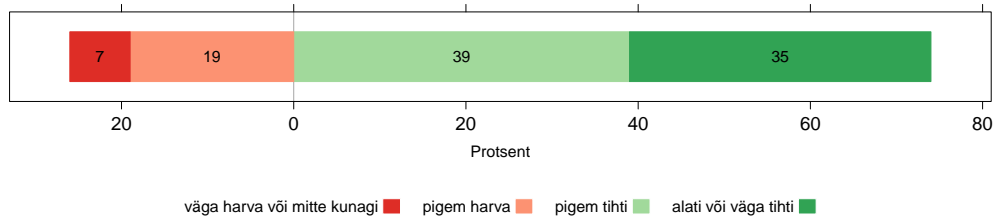

Joonis 159: *Miks Sa ei ole pakutava koolitoiduga rahul? (Õpilased)*

Koolitoiduga rahulolematuse peamised põhjused olid asjaolu, et pakutav toit ei maitse ning toidu ebameeldiv välimus.

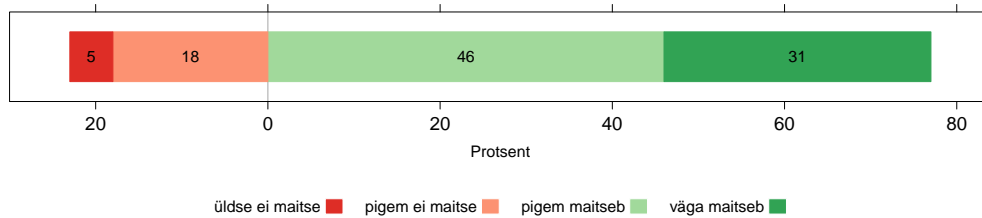
Rahulolematus koolitoiduga väljendus lisaks selles, et pakutavas toidus leidub juuksekarvu. Samuti toodi välja, et toit on liiga ühekülgne, sööklas ei pakuta taimetoitu, pakutav söök pole piisavalt maitsestatud, toidunõud pole puhtad ning toit on liiga rasvane ja kallid.

3. klasside õpilastelt uuriti koolitoidu kohta, kas nad saavad sellest kõhu täis (Joonis 160) ning kuidas neile koolitoit maitseb (Joonis 161).

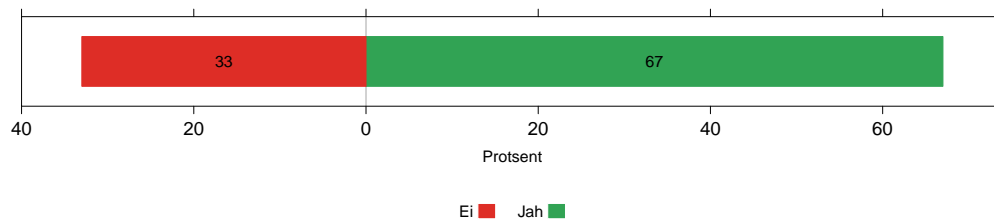
Joonis 160: Kas Sa saad koolilõunast tavaliselt kõhu täis? (3. klassi õpilased)

Enam kui neljandik 3. klassi õpilastest ei saa koolilõunast enamasti kõhtu täis ning pea sama palju on neid, kellele koolitoit kas pigem või üldse ei maitse. Samuti ilmnes, et need õpilased, kellele pakutav toit ei maitse, ei saa sellest ka üldiselt kõhtu täis.

Joonis 161: Kuidas Sulle koolitoit maitseb? (3. klassi õpilased)

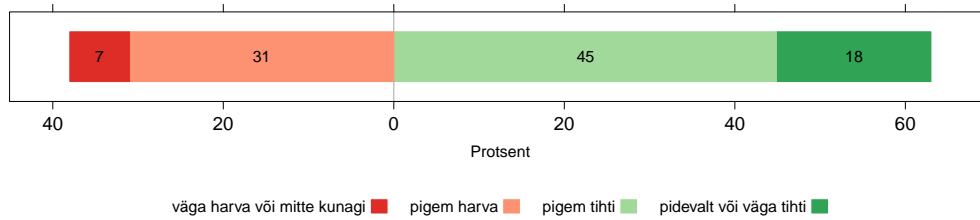
Viimase koolitoitu puudutava teemana küsiti kõigilt 3., 6. ja 8. ning viimasel kuul koolitoitu söönud 11. klasside õpilastelt, kas söögivahetund on piisavalt pikk, et nad jõuavad sööklas rahulikult oma toidu ära süüa. Ilmnes, et kolmandiku õpilaste jaoks jääb söögivahetund liiga lühikeseks (Joonis 162).

Joonis 162: Kas söögivahetund on piisavalt pikk, et jõuad sööklas rahulikult oma toidu ära süüa? (Õpilased)

Söögivahetundi pidasid vanematest klassidest oluliselt sagedamini piisavalt pikaks 3. klasside õpilased.

Lisaks koolitoidu teemalistele küsimustele uuriti kõigi kooliastmete õpilastelt, kui sageli räägitakse nende koolis tervislikust toitumisest ja liikumisest (Joonis 163).

Joonis 163: *Kui sageli räägitakse teie koolis tervislikust toitumisest ja liikumisest?*

Tervislikust toitumisest ja liikumisest räägitakse koolis väga tihti alla viiendiku ning pigem või väga harva ligi 40% õpilaste hinnangul.

Mida nooremates klassides on õpilased, seda sagedamini tervisliku toitumise ja liikumise teemadel räägitakse. Koolitüüpide võrdluses räägitakse antud teemadel sagedamini erikoolides ning sisseastumiskatsetega koolides ning oluliselt harvemini täiskasvanute gümnaasiumides. Eesti õppekeelega koolidest enam on tervislik toitumine ja liikumine päevakorras ka venekeelsetes koolides.

14 Õpilaste huviringides osalemine

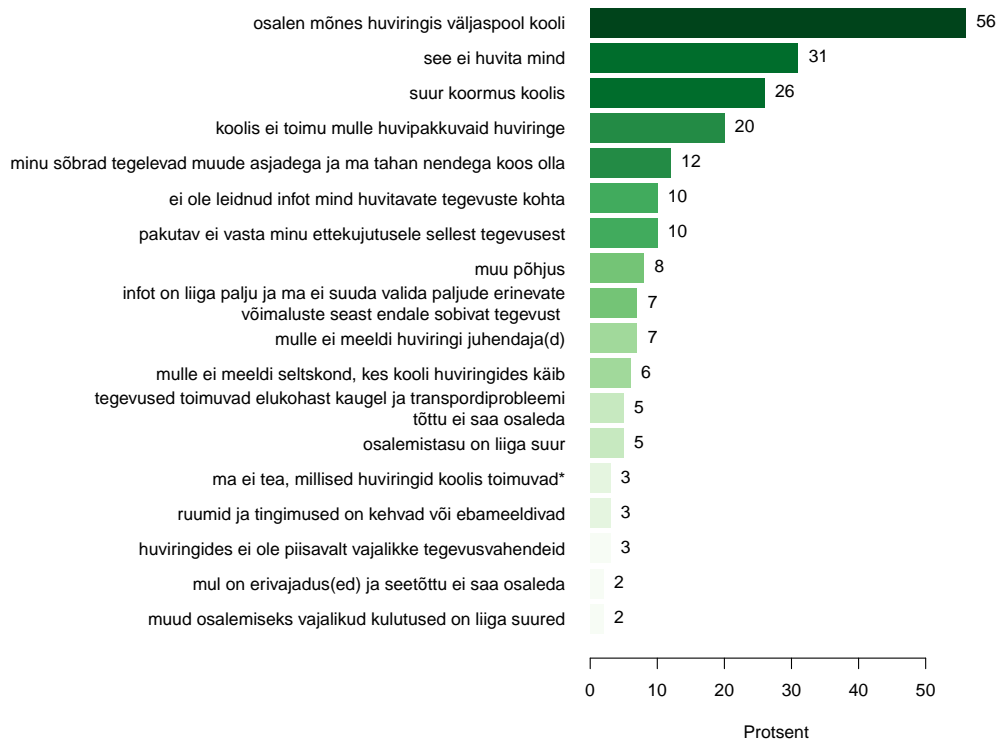
Huvitegevuse osas uuriti õpilaste osalemist kooli huviringides (Joonis 164) ning mitteosalemise korral uuriti põhjuseid nii õpilastelt kui ka lapsevanematelt (õpilased Joonis 165; lapsevanemad Joonis 166).

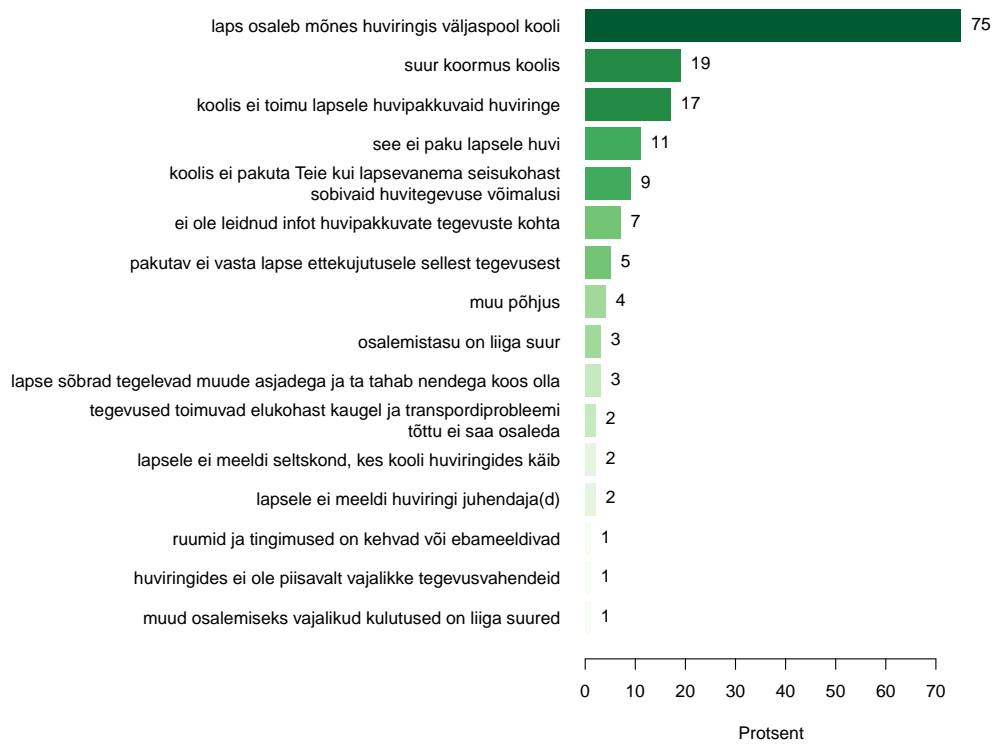
Joonis 164: Kas õpilane osaleb oma koolis mõnes huviringis? (Õpilased)

Oma kooli huviringides osaleb kokku veidi alla 30% õpilastest - 3. klassidest 45%, 6. klassidest 27%, 8. klassidest 17% ning 6. klassidest 16%. Sagedasemad kooli huviringides käijad on tüdrukud ning põhi- ja erikoolide õpilased.

Peamiseks kooli huviringides mitte osalemise põhjuseks on nii õpilaste kui nende vanemate hinnangul asjaolu, et laps käib mõnes huviringis väljaspool kooli. Ka teisi levinumaid põhjuseid – huvipuudus, huvipakkuvate ringide puudus ja suur koolikoormus – tõid välja nii õpilased kui lapsevanemad.

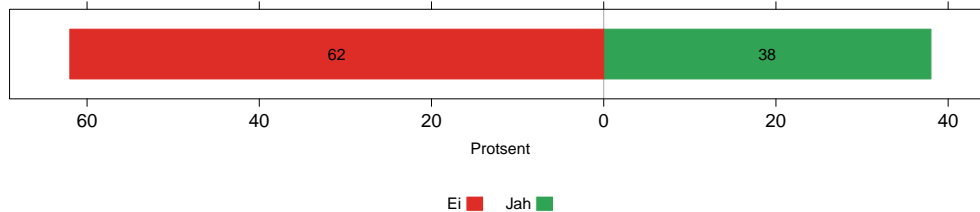
Joonis 165: Miks Sa oma kooli huviringides ei osale? (Õpilased)

Joonis 166: Miks Teie laps ei osale kooli huviringides? (Lapsevanemad)

15 Eestikeelne õpe vene õppekeelega koolides

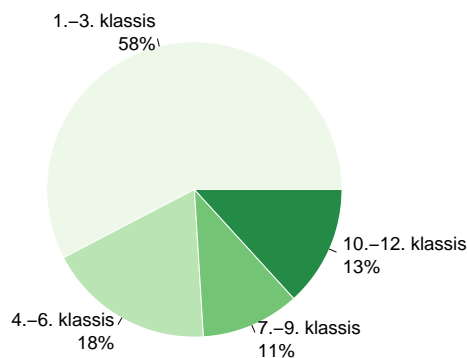
Vene õppekeelega koolide õpilastelt küsiti lisaks ka mõned täiendavad küsimused õppeainete eesti keeles omandamise kohta. Esmalt tehti sealjuures kindlaks, kas õpilane õppis keelekümblusklassis (Joonis 167).

Joonis 167: Kas Sa õpid keelekümblusklassis?

Keelekümblusklassides õppis veidi alla 40% vene õppekeelega koolide õpilastest, sealjuures enam 6. ja 11. kui 8. klasside õpilasi.

Õpilaste hinnangud sellele, millises klassis peaks alustama õppeainete omandamist eesti keeles, et osata gümnaasiumis õppeainete omandamiseks piisavalt hästi eesti keelt on toodud joonisel 168.

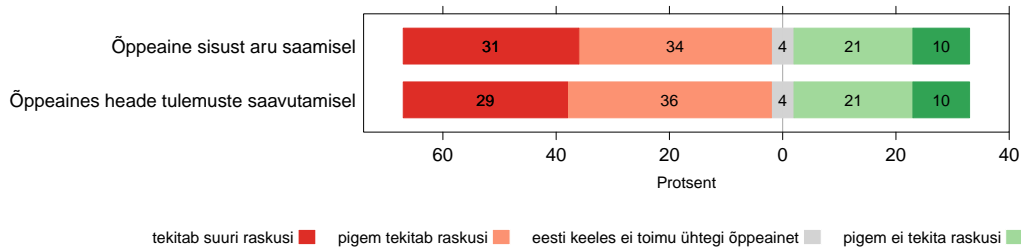
Joonis 168: Millises klassis peaks Sinu arvates alustama õppeainete omandamist eesti keeles, et osata gümnaasiumis õppeainete omandamiseks piisavalt hästi eesti keelt?

Ligi 60% vene õppekeelega koolide õpilaste hinnangul peaks selleks, et osata gümnaasiumis õppeainete omandamiseks piisavalt hästi eesti keelt, alustama õppeainete omandamist eesti keeles juba 1.-3. klassis.

Eesti keeles õppimise kohta uuriti, kui võrd tekitab see õpilastes raskusi (Joonis 169), mil määral arendab eesti keele oskust (Joonis 170) ning kui võrd heal tasemel on õpilaste hinnangul koolis omandatud eesti keele oskus (riigi)eksamite edukaks sooritamiseks (Joonis 171).

65% õpilastest tekitab eesti keeles õppimine raskusi nii õppeaine sisust arusaamisel kui õppeaines heade tulemuste saavutamisel, sealjuures suuri raskusi valmistab see ligi 30% ning täiesti jõukohane on vaid

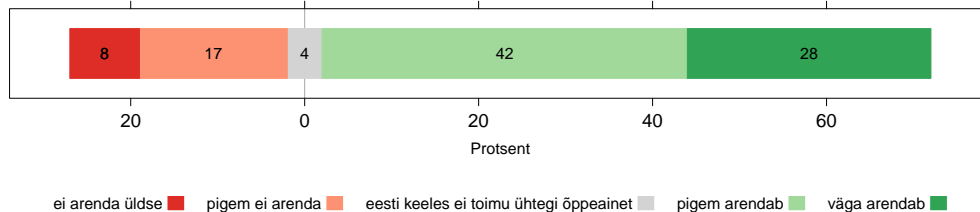
kümnendikule (Joonis 169).

Joonis 169: *Kuivõrd eesti keeles õppimine tekitab Sul raskusi...*

Eesti keeles õppimine tekitab sagedamini raskusi nii õppeaine sisust arusaamisel kui õppeaines heade tulemuste saavutamisel tüdrukutel ning 6. klasside õpilastel.

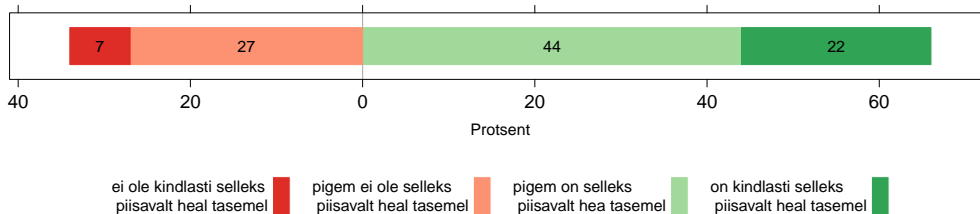
70% õpilaste hinnangul arendab eesti keeles õppimine ka keeleoskust, samas kui neljandik õpilastest seda seisukohta pigem või üldse ei toeta (Joonis 170).

Joonis 170: *Kuivõrd arendab Sinu arvates eesti keeles õppimine Sinu eesti keele oskust?*

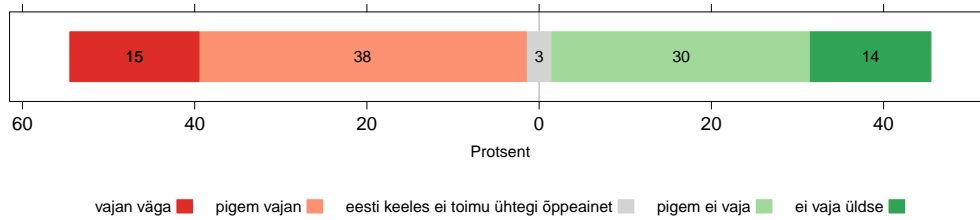
Mida nooremas klassis õpilased käivad, seda sagedamini arvavad nad, et eesti keeles õppimine arendab ka nende eesti keele oskust. Sagedamini toetavad seda arvamust ka tüdrukud.

2/3 õpilaste hinnangul on nende koolis omandatud eesti keele oskus tüliselt (riigi)eksamite edukaks sooritamiseks piisavalt heal tasemel (Joonis 171).

Joonis 171: *Kuivõrd heal tasemel on Sinu arvates koolis omandatud eesti keele oskus (riigi)eksamite edukaks sooritamiseks?*

Täiendavalt uuriti, mil määral vajavad õpilased õppeainete eesti keeles omandamiseks lisatuge (Joonis 172) ning juhul, kui vajadus selle järele on väga suur (vastused vajan väga), siis millist lisatuge kasutatakse (Joonis 173).

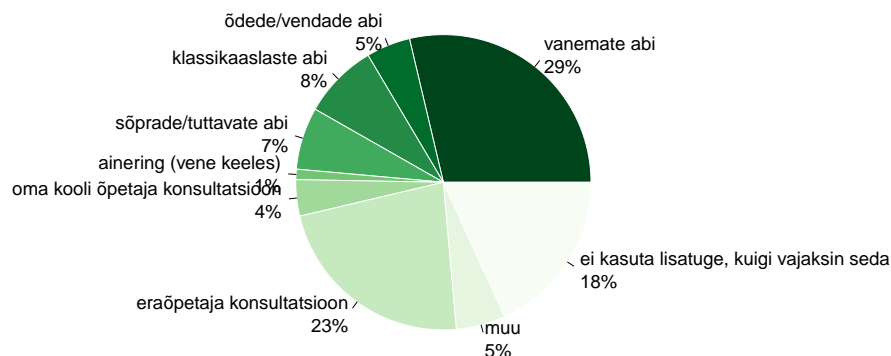

Joonis 172: *Kuivõrd Sa vajad lisatuge õppeaine omandamiseks eesti keeles?*

Lisatuge õppeainete eesti keeles omandamiseks vajab üle poole vene õppekeelega koolide õpilastest, sealjuures on neid, kelle vajadus vastava toe järele on väga suur, pea sama palju kui seda ebavajalikuks pidajaid.

Vanemate klasside õpilastest sagedamini vajavad eesti keeles ainete omandamiseks lisatuge 6. klasside õpilased.

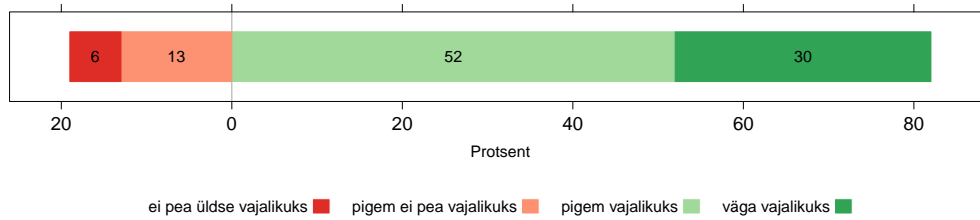
Lisatuge väga vajalikuks pidavatest õpilastest kasutab selleks kõige sagedamini oma vanemate abi (29%) ning ligi neljandik ka eraõpetaja konsultatsiooni. Tähelepanuväärne on see, et pea viiendik õpilastest, kes lisatuge vajavad, seda tegelikkuses ei kasuta.

Joonis 173: *Millist lisatuge Sa kasutad õppeainete omandamiseks eesti keeles? (vastuse vajab väga korral)*

Lisatoena õppeainete omandamiseks eesti keeles kasutavad vanemate abi sagedamini 6. klasside ning eraõpetaja konsultatsiooni enam 11. klasside õpilased, mis on ilmselt seotud vanemate oskusega vajalikku abi pakkuda. Lisatuge vajades ei kasuta seda samas kõige sagedamini 8. klasside õpilased.

Antud teema kokkuvõtteks küsiti õpilastelt hinnangut selle kohta, kui vajalikuks peetakse eesti keele õppimist selleks, et elus üldiselt hästi toime tulla (Joonis 174).

Joonis 174: *Kuivõrd vajalikuks pead Sa eesti keeles õppimist selleks, et elus üldiselt hästi toime tulla?*

Eesti keeles õppimist selleks, et elus üldiselt hästi toime tulla, pidasid vajalikuks üle 80% õpilastest, sealjuures väga vajalikuks 30%.

Noorematest klassidest harvemini tunnetasid antud vajadust 11. klasside õpilased ning tüdrukutest veidi vähemal määral poisid.

16 Järeldused ja ettepanekud

Õpilaste rahulolu tõstmine koolis

Enamik Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide õpilastest on üldiselt enda kooliga rahul, kuid siiski tunneb viiendik õpilastest end koolis kas pigem või täiesti õnnetuna. Uuringu analüüs näitas, et õnnelikumad on need õpilased, kellele meeldib õppida ning kes on õppimises edukamad, kellel kulub õppimisele vähem aega ning kes tajuvad vähem kooliga seotud stressi. Õpilaste õnnelikkus koolis sõltub tugevalt õpilaste õppeedukusest, kuid paljuski ka vanusest ja konkreetse koolikeskkonnaga (suhted ja füüsiline keskkond) rahulolust.

Selleks, et koolides oleks rohkem rahulolevamaid õpilasi, tuleks pöörata enam tähelepanu õpikoormuse ja kooliga seotud stressi vähendamisele, õpimotivatsiooni suurendamisele ning headele suhetele sidusrühmade vahel. Eriti tuleks kõigile neile aspektidele tähelepanu pöörata põhikooli II ja III astmes ning gümnaasiumis.

Põhjuseta puudujate osakaalu ning õpikoormuse vähendamine

Ligikaudu kolmandik pealinna õpilastest ütlevad, et nad on kuu jooksul mõnest tunnist või terve koolipäeva põhjuseta puudunud.

Mitmed varasemad uuringud on näidanud, et kooli kohustuse mittetäitmine on üks riskitegureid koolist väljalangemisel. Käesolevast analüüsist selgus, et põhjuseta puudumise risk on madalam kõrgema õppeedukuse ning madalama koolistressiga õpilastel. Koolistressiga on seotud aga nii suur õpikoormus koolis, kui ka suhted õpetajate ning kaasõpilastega.

Õpilaste põhjuseta puudumiste vähendamiseks tuleks kooli poolt rakendada rohkem individuaalset lähenemist probleemsematele õpilastele, nt kaasata kooli tugisüsteemid õpilase toetamise, vajadusel vähendada õpikoormust vastavalt õpilase individuaalsusele ning tekitada õpilases eduelamust. Kindlasti tuleks pöörata tähelepanu ka konkreetse õpilase suhetele kaasõpilaste ja õpetajatega ning uurida, kas õpilase käitumine on seotud koolikiusamisega ning kuidas saaks seda ennetada.

Uuring näitas ka, et kõige vähem teevad õpetajad omavahelist koostööd erinevate ainete lõimimisel ning koostööd teiste aineõpetajatega eesmärgiga vähendada õpilaste kodutööde mahtu.

Ainetundidest põhjuseta puudumise vähendamiseks tuleks kahandada õpikoormust, suurendades koolides integreeritud õpet ainevaldkondade põhiselt või kasutada teemapõhist õpet. Samas selleks, et õpetajad saaksid planeerida ja ette valmistada integreeritud või teemapõhist õpet, peaks koolisiselt pöörama tähelepanu koolikorralduslikele meetmetele, et õpetajatel tekiks reaalne aeg neid meetodeid omavahel arutada ja ellu rakendada (nt tekitada koolides õpetajatele koolipäeva jooksul aeg, mil nad saaks ühistööd teha).

Lisaks tuleks koolides hajutada rohkem ajaliselt erinevate õppeainete iseseisvate tööde mahtu ning vähendada kokkuvõtivate hindamiste perioodide arvu.

Üks võimalus õpikoormust vähendada on ka senisest enama mitteformaalse õppe arvestamine formaalharidussüsteemis, seda eriti gümnaasiumiastmes. Koolipidaja võiks koguda koolidelt parimaid praktikaid, kuidas on õppekavade täitmisel mitteformaalset haridust arvestatud, et julgustada vastavate praktikate laiemat levikut.

Õpikoormuse ja koolistressi vähendamiseks tuleks riiklikul tasandil üle vaadata põhikooli ja eriti gümnaasiumi õppekavade kohustuslike ainete osakaal. Uuringu tulemuste põhjal võib eeldada, et liiga suure õpikoormuse tõttu tunnevad paljud õpilased koolistressi, seda eriti gümnaasiumiastmes. Kohustuslike ainete osakaalu vähendamine võimaldaks rohkem rakendada ka individuaalset lähenemist jõukohase õpikoormuse määramisel, mille õpiülesanded soodustaksid ka iga õpilase arengut.

Ainetundide huvitamaks muutmine

Ligi neljandikul õpilastest on erinevates ainetundides igav, kõige igavamateks õppeaineteks peetakse sealjuures neid, milles toimuvad riigieksamid - eesti keel ja kirjandus ning matemaatika. Samas ligikaudu 2/3 õpilastest ütlevad, et õpetajad pole nende käest küsinud, kuidas tunde huvitavamalt läbi viia ning veidi üle poolte õpilastest väidavad, et õpetajad pigem või üldse ei anna tunni alguses ülevaadet õppetegevuse eesmärgist ning oodatavast tulemusest ega seosta õppeainete ja ülesannete sisu eluga väljaspool kooli.

Õpilaste jaoks ainetundide huvitavamaks muutmiseks tuleks õpetajatel õppeülesandeid senisest enam eesmärgistada ning seostada neid eluga väljaspool kooli.

Samuti on soovitatav uurida õpilastelt, kuidas nende arvates võiks tunde läbi viia, et jõutaks õppe eesmärkideni nii, et õpilased oleksid ka ise motiveeritud õppetegevuses osalema.

Lisaks tuleks senisest enam praktiseerida erinevaid aktiivõppemeetodeid, et soodustada õpilaste aktiivset osalemist õppetöös. Õpilased ise soovivad, et õppeprotsess toimuks rohkem väljaspool traditsioonilisi klassiruumi, kasutataks rohkem digivahendeid ning rühmatöid, kuid ka paaristööd, rollimänge, erinevate ettevõtete ja asutuste külastamist, arutelude läbiviimist ning digilahendusi.

Õpilaste arvamuse avaldamise soodustamine õppeprotsessis

Põhikooli riikliku õppekava alusel on kooli ülesanne luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimi ning gümnaasiumi riikliku õppekava alusel on kooli ülesanne toetada õpilaste iseseisvumist, oma maailmapildi kujunemist ja valmisolekut elus toime tulla.

Käesolevast küsitlusest selgus, et lapsevanemate hinnangul on koolijuhid orienteeritud veidi suuremal määral õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele ning kõrgetele akadeemilistele tulemustele (eriti sisseastumiskatsete ja vene õppekeelega koolides), kui õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule ning õpilaste loova eneseväljenduse toetamisele.

Sealjuures võib välja tuua, et kolmandiku õpilaste arvates ei anna õpetajad neile piisavalt võimalust avaldada oma arvamust. Küsitlusest selgus ka, et arvamuse avaldamise võimalust saades neljandik õpilastest ikkagi arvamust ei avalda. Mida vanem klass, seda enam antakse õpilastele võimalust arvamust avaldada, kuid samas seda vähem tahavad õpilased oma arvamust välja öelda. Kui nooremates klassides on peamiseks arvamuse mitteavaldamise põhjuseks hirm valesti vastamise eest, siis vanemates klassides tahtmatus kaasa rääkida.

Põhikooli esimeses ja teises astmes on oluline rakendada rohkem pedagoogilisi meetodeid, kus õpilane ei tunne ennast arvamuse avaldamisel ohustatuna.

Selleks, et õpiksid ja harjuksid vanemates klassides oma arvamust avaldama, tuleks praktiseerida ka nooremates klassides senisest enam aktiivõppemeetodeid, kus õpilane saab vabalt

oma arvamust avaldada ning kus ei ole õigeid ega valesid vastuseid. Selleks sobib hästi näiteks ajurünnak, aga ka paaristöö, probleemõpe, diskussioon jne.

Kujundava hindamise soodustamine

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava alusel on hindamine süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Käesoleva analüüsi põhjal ütleb veidi alla poole Tallinna õpilastest, et nad ei saa õpetajatelt selgitusi hinnete kohta ning nad tunnevad, et õpetajatele ei ole nende saavutused õppetöös olulised. Ligikaudu kolmandik õpilastest ei saa õpetajatelt tagasisidet iseseisvate tööde kohta. Probleem suureneb õpilase vanuse kasvades. See tähendab, et osade õpilaste jaoks jääb hindamisprotsess poolikuks ja ühesuunaliseks, mis kokkuvõttes ei toeta õpilaste arengupotentsiaali. Iga õppija jaoks peab õppimine olema tähenduslik ja mõtestatud.

Koolidel on vaja rohkem tähelepanu pöörata individuaalsele tagasisidestamisele õppeprotsessis ja õpilase arengu toetamisele, seda eriti vanemates klassides.

Kuid antud probleemi lahendamisel tuleb arvestada ka muude taustprobleemidega. Uuringu põhjal võib eeldada, et üks põhjuseid, miks individuaalne lähenemine ei ole õppeprotsessides rakendunud, on õpetajate ajapuudus töötamiseks suure õpilaste arvuga klassides, mida ka õpetajad ise olulise probleemina välja toovad. Lisaks toovad koolijuhid olulise igapäeva probleemina välja ruumipuuduse, mis kahandab omakorda võimalust muuta klassid väiksemaarvuliseks.

Koolijuhtidel ja ka -pidajal tuleks (eriti põhikooli II ja III astmes ning gümnaasiumis) otsida koostöös õpetajatega võimalusi ja lahendusi, kuidas rakendada suure õpilaste arvuga klassides individuaalset lähenemist õppeprotsessides, et toetada ja innustada õpetajaid nende töös ja õpilasi nende arengus. Sealjuures on oluline, et õpetajaid kaasataks muutuste planeerimisse, mitte ei tehtaks neile ettekirjutusi. Tegevuste planeerimisel on kindlasti oluline selgitada õppeprotsessi ka lapsevanematele, et ka nemad mõistaks toimuvat ja toetaks lapse arengut koolis.

Individuaalse lähenemise rakendamiseks tuleks koolides luua õpetajate jaoks laiendatud tugisüsteeme (tugiõpetajad, sotsiaalpedagoogid jne), kuid see vajab kindlasti täiendavat rahalist ressursi.

Individuaalse karjäärinõustamise praktiseerimise suurendamine

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava alusel peab põhikool aitama õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagama valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks, gümnaasiumi põhitaotlus on, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Eesti elukestva õppe strateegia 2020 üheks eesmärgiks on, et karjäärinõustamise läbinud õpilaste arv oleks 2018. aastaks 100%. Käesolevast küsitlusest selgus, et ligikaudu kolmandiku 8. ja 11. klassi õpilaste käest ei ole koolis küsitud, mida nad sooviksid teha peale põhikooli või gümnaasiumi lõpetamist ning sama palju on neid, kes arvavad, et nad ei saa oma koolist edasiseks õppimiseks head või väga head ettevalmistust.

Ettepanek on pöörata koolides rohkem tähelepanu just individuaalsele karjäärinõustamisele ning seda eriti põhikooliastmes.

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 üheks eesmärgiks on seatud, et kutsehariduse statsionaarses õppes õpinguid jätkavate põhikooli lõpetajate määr oleks 2018. aastaks 35%. Käesolevast uuringust selgub, et

ligikaudu 2/3 Tallinna koolide 6., 8. ja 11. klasside õpilastest soovib lõpetada ülikooli ning vaid alla kümnendiku õpilastest sooviks lõpetada kutseõppeasutuse.

Ettepanek on teavitada õpilasi rohkem kutsekoolide võimalustest ning väljunditest.

Vene õppekeelega koolide õpilaste eesti keele oskuse arendamine

Ligikaudu kolmandikul Tallinna vene õppekeelega koolide õpilastest tekitab eesti keeles õppimine raskusi nii õppeaine sisust arusaamisel kui ka õppeaines heade tulemuste saavutamisel. Lisatuge õppeainete eesti keeles omandamiseks vajab üle poole vene õppekeelega koolide õpilastest, sealjuures kuuendik vajab seda väga.

Eesti keeles õppeainete omandamise reguleerimine vene õppekeelega koolides on enamjaolt riigitasandi küsimus, kuid on mõned aspektid, mida koolipidaja ja koolid ise saaks ära teha. Haridus- ja teadusministeerium on koostanud perioodiks 2015-2020 meetmete plaani, kuidas tõhustada põhikooli tasemel eesti keele õpet ning seeläbi parandada muukeelsete õpilaste eesti keele oskust (viide: https://www.htm.ee/sites/default/files/analuus_ja_ettepanekud_eesti_keeles_oppe_tohustamiseks_pohikoolis.pdf).

Lähtuvalt Haridus- ja Teadusministeeriumi plaanist ja käesoleva uuringu tulemustest on vene õppekeelega koolide õpilaste eesti keele oskuse arendamiseks järgmised ettepanekud:

1. Koolid ja koolipidaja peaks eesti keeles õppimist lapsevanemate, laste ja õpetajate jaoks rohkem mõtestama.
2. Võimalusel tuleks koostada väiksemad klassikomplektid vastavalt laste keelelisele arengutasemele ja vajadustele.
3. Soodustada keelekümblusõpet.
4. Toetada ja soodustada rahaliselt koolides laiendatud tugisüsteemi arendamist keeleprobleemidega laste aitamiseks.
5. Toetada kooli ja koolipidaja poolt õpetajate individuaalset, süsteemset ja pikaajalist eesti keele õpet riigi poolt planeeritavate tugisüsteemide kaasabil.
6. Soodustada koolipidaja poolt eesti keele kui teise keele õppimist toetava õppevara välja töötamist.
7. Soodustada koolitasandil aktiivõppemeetodite kasutamist eesti keelses keskkonnas

Õppevahendite soetamise toetamine

Veidi vähem kui kolmandikul lapsevanematest on majanduslikke probleeme lapsele õppetegevuseks vajalike vahendite soetamisel, viiendikul lapse õppetööga seotud tegevustes osalemise kulude katmisega ning ligi kümnendikul puuduvad kodus koolitöödeks vajalikud digivahendid. Kõige enam on majanduslikke probleeme gümnaasiumi õpilaste peredes ja selle põhjuseks võib olla asjaolu, et kui põhikooli õpilasele on õppekirjandus tasuta, siis gümnaasiumiastmes peab iga õpilane ise selle eest tasuma (va õpikud).

Koolipidajal tuleks kaaluda toetusmeetme loomist õppekirjanduse soetamiseks vähekindlustatud peredest pärit gümnaasiumi õpilastele.

Koolipidaja võiks informeerida õpilasi digivahendite kasutamise võimalustest Tallinna linnas. Kuna koolidel on piiratud kogus digivahendeid, siis õpilastel, kellel puudub kodus ligipääs digivahenditele, ei pruugi ka koolides alati olla võimalusi iseseisvate tööde teostamiseks.

Ligikaudu 1/3 õpetajatest on viimasel õppeaastal ostnud oma raha eest õppetundide läbiviimiseks vajalikke õppevahendeid, mida kool neile hiljem ei kompenseeri.

Ilmselt on selleks põhjuseks asjaolu, et koolidel ei ole eelarveliselt võimalik neid õppevahendeid oma eelarvest kompenseerida. Kuid kuna praegusest küsitlusest otseselt ei selgunud, miks nii suur hulk õpetajatest investeerib õppevahenditesse oma isiklikku raha, **siis on koolipidajal soovitatav uurida, kui suures mahus ja mis põhjustel ostavad õpetajad õppevahendeid isiklikest vahenditest. Seejärel saab otsustada, mida oleks vaja olukorra muutmiseks kas kooli, koolipidaja või riiklikul tasandil ette võtta.**

Lapsevanemate kaasamine lapse õppetegevusse ja otsustusprotsessidesse

Kui vaid kümnendik õpetajatest sooviks, et koostöö lapsevanematega võiks olla parem, siis lapsevanemate hinnangul kaasatakse neid lapse kooli otsustusprotsessidesse ja lapse õppetegevusse pigem harva, sealjuures on lapsevanemate teadlikkus kooli hoolekogu tööst madal. Teistest enam tunnevad end kaasatuna nooremate klasside, erikoolide ning sisseastumiskatsete ja vene õppekeele koolide lapsevanemad. Ilmselt väheneb koostöö lapsevanematega põhikooli II ja III astmes osaliselt seetõttu, et õpe läheb klassiõppest üle ainesüsteemi põhiseks.

Ettepanek on, et ainesüsteemile üle minnes korraldatakse koolides lapsevanematele nt kontaktpäevi aineõpetajatega, mis aitaks luua usalduse õpetajate ja lapsevanemate vahel.

Koolidel, kuid ka koolipidajal tuleks lapsevanemaid rohkem teavitada kooli hoolekogu tegevustest ja funktsioonidest ning võimalustest mõjutada läbi selle oma lapse kooli otsustusprotsesse.

Õpilaste teadlikkuse tõstmine õpilasesinduse tegevustest

Õpilaste teadlikkus õpilasesinduse tööst on puudulik – pooled õpilased ei ole selle tegevusest teadlikud.

Õpilasesindused peaksid koolis rohkem õpilasi teavitama oma tegevustest, funktsioonidest ja õigustest.

Koolikiusamise vähendamine

Pea igapäevaselt kannatab eri liiki koolikiusamise all kuni 5% õpilastest. Ligikaudu kolmandiku õpilaste arvates pööratakse nende koolis koolikiusamise ennetamisele ebapiisavalt tähelepanu, samas kui koolijuhtide hinnangul on ennetustöö täiesti piisav. Võib oletada, et ilmselt need ennetustegevused, mida koolis tehakse, reaalselt osades koolides ei toimi.

Koolidel tuleb välja selgitada, millised koolikiusamise mustrid on nende koolis levinud ning seejärel planeerida konkreetseid tegevusi koolikiusamise ära hoidmiseks ning mõne aja pärast mõõta, kas antud tegevused avaldasid ka mõju.

Õpetajate ja koolijuhi vaimse kurnatuse vähendamine

Nii koolijuhid kui ka õpetajad ütlevad, et nende töös on suur probleem vaimne kurnatus. Õpetajad leiavad ka seda, et töömaht ei ole kooskõlas puhkeajaga. Selle põhjal võib eeldada, et koolides on suur ressursipuudus nii õpetajate seas kui juhtimistasandil.

Ettepanek on koolipõhiselt välja selgitada, mis põhjustavad koolides töäjõu vaimset kurnatust ning lisaks üle vaadata koolikorralduslikud meetmed aja- ja tegevuste lõikes.

Alla 5-aastase staažiga õpetajatele on kõige enam probleemiks nii ajapuudus kui oskused andekate ja õpiraskustega õpilastega tegelemiseks, õppetööks vajaliku distsipliini tagamine tunnis, nõrk kolleegide vaheline koostöö ja mentori puudumine. Töö vaimset kurnavust pidasid kõige harvemini probleemiks üle 30-aastase ning mõnevõrra vähem ka 20-30-aastase staažiga õpetajad.

Kindlasti vajavad nooremad õpetajad senisest enam koolipoolset tuge, mentorit ning toimivat ja järjepidevat koostööd pikema staažiga kolleegidega.

Õpilaste koolilõuna süsteemi arendamine.

Koolitoit on õpilaste jaoks üks olulisi toidukordi päevas. Tallinna linna munitsipaalühikoolides on alg- ja põhikooli õpilastele koolilõuna tasuta, kuid gümnasistid peavad ise oma koolilõuna eest osaliselt maksma. Küsitlusest selgus, et pooled 11. klassi õpilastest, kes ei söö koolis lõunat, ei tee seda sellepärast, et nad peavad selle eest tasuma.

Koolipidajal tuleks kaaluda võimalust gümnaasiumi õpilastele koolilõuna kompenseerimist kohaliku omavalitsuse eelarvest sõltumata õpilase sotsiaalmajanduslikust taustast.

Küsitlusest selgus, et kolmandiku õpilaste jaoks jääb söögivahetund liiga lühikeseks ning nad ei jõua oma toitu rahulikult lõpuni süüa. Samas söögivahetund peab olema piisavalt pikk, et laps jõuaks sööklasse, võtta toitu ning seda rahulikult süüa, kartmata järgmise tundi hilinemist. **Koolidel tuleks üle vaadata söögivahetundide pikkus, et kõik lapsed jõuaksid koolilõuna ettenähtud ajaga söödud.**

Kindlasti tuleks teha rohkem toitumisalast teavitustööd erinevates sihtrühmades. Õpilastele, eriti põhikooliealistele, tuleks rohkem selgitada, miks tervislikult toitumine (sh koolilõuna söömine) on kasvavale organismile vajalik ja oluline. Teiselt poolt tuleks toitlustajatega mõtestada lahti sihtrühma toitumiseripärad nt mille alusel lapsed otsustavad, kas nad söövad koolitoitu või mitte - tühi kõht ei ole alati ainuke argument.

Toitlustajatel tuleks pöörata enam tähelepanu toiduhügieenile, - välimusele ja -maitsele. Lisaks võiks muuta ettenähtud koolilõuna eelarve kasutamise paindlikumaks ja läbipaistvamaks, et võimalikult paljud õpilased ikkagi täisväertuslikku ja tasuta koolilõunat saaksid (sealhulgas gümnaasiumi õpilased). Lisaks tuleks kontrollida, kas toitlustajad kulutavad seaduse järgi koolitoidu toorainele mõeldud raha sihipäraselt. Sest just mitteshipäraselt kulutatud raha võib mõjutada oluliselt koolilõuna kvaliteeti.

Väga oluline on toitlustaja leidmisel hanke koostamine ning läbiviimine nii, et hiljem lepingut sõlmides ning teenust saades oleks teenuse tellijal, ehk koolil, õigus kontrollida koolitoidu kvaliteeti ning teha vajadusel ka lepingupartnerile ettekirjutisi. Toitlustajate leidmise hankedokumentide näidised, mis tagaksid võimalikult kvaliteetse koolitoidu, on välja töötanud Tervise Arengu Instituut ning need on kättesaadavad aadressil: <http://terviseinfo.ee/et/uudised/4610-lasiteaiad-ja-koolid-leiavad-nuud-terviseinfo-ee-st-toitlustusteenuse-hankedokumentide-naidised>

A Lisa 1: Kooliga rahulolu, õppimise meeldivust, põhjuse ta puudumisi ning õnnelikkust koolis mõjutavad tegurid

Tabelid 1 ja 2 kirjeldavad lineaarse regressioonanalüüsi tulemusi, mis vaatleb kompleksemalt õppimise meeldivuse ja kooliga rahulolu kujundavaid tegureid. Mõlemas analüüsis on võrreldud kolme mudelit, millest esimene sisaldab õpilase üldist sotsiaaldemograafilist tausta (sugu, klassi ja kodust keelt), teine õpilase õppimis-eripära (õppeedukust, hariduslikke erivajadusi, kooli ja õppimisega seotud stressi ja õppeharjumusi), ning kolmandas mudelis on lisatud ka konkreetse kooliga seotud kontekst (koolitüüp ning füüsiline ja vaimne õppekeskkond). Kategoorilistel tunnustel on referentsgrupiks soo puhul poisid, klassi puhul 3. klass, koduse keele puhul eesti keel ja koolitüübi puhul põhikool. Hariduslike erivajaduste puhul on tunnus binaarne, kus 1 on jah ja 2 on ei, ning ülejäänud tunnuste puhul tähistavad väiksemad väärtused negatiivsemaid hinnanguid ja suuremad väärtused positiivsemaid hinnanguid.

Tabel 1: Regressioonanalüüs: õppimise meeldivust mõjutavad tegurid

	Sõltuv tunnus: Kuidas Sulle üldiselt meeldib õppimine?		
	sots. dem. taust	+ õppimise eripära	+ kooli kontekst
sugu (tüdruk)	0.151*** (0.016)	0.125*** (0.015)	0.106*** (0.014)
klass (6)	-0.510*** (0.021)	-0.303*** (0.019)	-0.254*** (0.019)
klass (8)	-0.598*** (0.021)	-0.290*** (0.021)	-0.236*** (0.021)
klass (11)	-0.450*** (0.024)	-0.092*** (0.024)	-0.076*** (0.024)
kodune keel (vene keel)	0.216*** (0.017)	0.235*** (0.016)	0.222*** (0.016)
kodune keel (muu)	0.174*** (0.026)	0.198*** (0.024)	0.212*** (0.023)
hariduslik erivajadus		-0.062*** (0.016)	-0.076*** (0.016)
edukus		0.298*** (0.013)	0.265*** (0.013)
kooli stress		0.247*** (0.008)	0.206*** (0.009)
aega muudeks tegevusteks		0.082*** (0.009)	0.057*** (0.009)
koolitüüp (gümnaasium)			0.004 (0.023)
koolitüüp (katsetega kool)			0.085*** (0.028)
koolitüüp (erikool)			0.078 (0.070)
koolitüüp (täiskasvanute güm.)			0.152* (0.087)
õiglane hindamine			0.057*** (0.009)
rahulolu õppekeskkonnaga			0.133*** (0.011)
läbisaamine kaasõpilastega			0.061*** (0.011)
Constant	3.023*** (0.018)	1.185*** (0.056)	0.655*** (0.067)
R ²	0.118	0.279	0.302

Note:

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

Ootuspäraselt on mõlema analüüsi tulemused kooskõlas 5. peatükis välja toodud jaotuste ja võrdlustega. Nii õppimise meeldivus, kui ka kooliga rahulolu eristuvad nii soo, klassi (mis sisuliselt vastab ka vanusele), kui ka koduse keele lõikes, kus positiivsemalt on meelestatud tüdrukud, 3. klasside õpilased ning kodus vene keelt kõnelevad õpilased.

Kui haridusliku erivajadusega õpilastele meeldib õppimine pisut enam, siis konkreetse kooliga rahulolu osas nende hinnangud ei eristu. Nii rahulolu kui õppimise meeldivus on seotud positiivselt õppeedukuse

ning negatiivselt kooli stressiga. Samuti on rahulolevamad need, kellel jääb rohkem aega õppimise kõrvalt muudeks tegevusteks.

Tabel 2: Regressioonanalüüs: kooliga rahulolu mõjutavad tegurid

	Sõltuv tunnus: Kuidas Sulle üldiselt meeldib kool, kus Sa õpid?		
	sots. dem. taust	+ õppimise eripära	+ kooli kontekst
sugu (tüdruk)	0.106*** (0.015)	0.099*** (0.014)	0.063*** (0.013)
klass (6)	-0.398*** (0.019)	-0.217*** (0.018)	-0.116*** (0.017)
klass (8)	-0.534*** (0.020)	-0.258*** (0.019)	-0.145*** (0.018)
klass (11)	-0.498*** (0.022)	-0.182*** (0.022)	-0.140*** (0.021)
kodune keel (vene keel)	0.105*** (0.016)	0.125*** (0.015)	0.091*** (0.014)
kodune keel (muu)	-0.026 (0.024)	0.002 (0.022)	0.018 (0.021)
hariduslik erivajadus		0.009 (0.015)	-0.017 (0.014)
edukus		0.205*** (0.012)	0.142*** (0.011)
kooli stress		0.223*** (0.008)	0.142*** (0.008)
aega muudeks tegevusteks		0.106*** (0.008)	0.055*** (0.008)
koolitüüp (gümnaasium)			0.024 (0.020)
koolitüüp (katsetega kool)			0.061** (0.024)
koolitüüp (erikool)			0.074 (0.061)
koolitüüp (täiskasvanute güm.)			0.284*** (0.076)
õiglane hindamine			0.077*** (0.008)
rahulolu õppekeskkonnaga			0.297*** (0.009)
läbisaamine kaasõpilastega			0.129*** (0.010)
Constant	3.478*** (0.017)	1.807*** (0.053)	0.714*** (0.059)
R ²	0.100	0.246	0.358

Note:

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

Koolitüübi alusel on õppimine meeldivam sisseastumiskatsetega koolide ning täiskasvanute gümnaasiumide õpilastele. Seegi on ootuspärane, kuivõrd mõlemal juhul on õpilased suhteliselt motiveeritumad. Samuti suurendavad nii õppimise meeldivust kui veelgi enam kooliga rahulolu soodne õppekeskkond ning paremad suhted õpetajate ning kaasõpilastega.

Regressioonanalüüs võimaldab lisaks koosmõjudele kirjeldada ka determinatsioonikordaja (R²) abil erinevate tegurite mõju ulatust, ehk seda, kui suures ulatuses mudelisse kaasatud tegurid kirjeldavad uuritava tunnuse varieeruvust. Ilmneb, et mõlema analüüsi puhul kirjeldavad sotsiodemograafilised taustatunnused umbes 10% sellest, kuivõrd õpilasele meeldib õppida ja kuivõrd meeldib talle tema kool. Samas kui individuaalse eripäraga seotud tegurite kirjeldusvõime on mõlemal juhul üle 15%, siis konkreetse kooli konteksti arvestamine lisab õppimise meeldivuse puhul mudeli kirjeldusvõimele 2% ning kooli meeldivuse puhul 11%.

Kokkuvõtvalt viitavad antud tulemused sellele, et see, kuivõrd õpilasele meeldib õppida ja kuivõrd meeldib talle tema kool, on vähem sõltuvad soolistest, vanuselistest või keelelistest iseärasustest, kui tema isikomadusest. Seejuures on huvitav, et muid tunnuseid arvesse võttes mõjutab spetsiifiline koolikontekst suhteliselt vähe õppimise meeldivust, kuid samas suhteliselt palju kooli meeldivust, mis näitab, et antud hinnangud ei ole õpilaste jaoks täiel määral kattuvad.

Tabel 3: Regressioonanalüüs: tundidest puudumist mõjutavad tegurid

	Sõltuv tunnus: Põhjusteta puudumine			
	sots. dem. taust	+ õppimise eripära	+ koolitüüp/ kaugus	+kooliga rahulolu
sugu (tüdruk)	-0.11*** (0.02)	-0.05*** (0.02)	-0.05*** (0.02)	-0.03* (0.02)
klass (6)	-0.01 (0.02)	-0.11*** (0.02)	-0.12*** (0.02)	-0.15*** (0.02)
klass (8)	0.32*** (0.02)	0.19*** (0.03)	0.16*** (0.03)	0.13*** (0.03)
klass (11)	0.84*** (0.03)	0.70*** (0.03)	0.65*** (0.03)	0.63*** (0.03)
kodune keel (vene keel)	0.08*** (0.02)	0.06*** (0.02)	0.06*** (0.02)	0.06*** (0.02)
kodune keel (muu)	0.17*** (0.03)	0.15*** (0.03)	0.15*** (0.03)	0.13*** (0.03)
hariduslik erivajadus		-0.08*** (0.02)	-0.07*** (0.02)	-0.06*** (0.02)
edukus		-0.27*** (0.02)	-0.26*** (0.02)	-0.23*** (0.02)
kooli stress		-0.08*** (0.01)	-0.09*** (0.01)	-0.06*** (0.01)
aega muudeks tegevusteks		0.04*** (0.01)	0.04*** (0.01)	0.05*** (0.01)
meeldib õppida		-0.06*** (0.01)	-0.06*** (0.01)	-0.03** (0.01)
koolitüüp (gümnaasium)			0.06** (0.03)	0.06** (0.03)
koolitüüp (katsetega kool)			-0.02 (0.03)	-0.02 (0.03)
koolitüüp (erikool)			0.30*** (0.09)	0.31*** (0.09)
koolitüüp (täiskasvanute güm.)			0.48*** (0.11)	0.49*** (0.11)
koolitee (11- 20 minutit)			0.01 (0.02)	0.01 (0.02)
koolitee (21- 30 minutit)			0.03 (0.03)	0.03 (0.03)
koolitee (31- 60 minutit)			0.05 (0.03)	0.04 (0.03)
koolitee (rohkem kui tund)			0.36*** (0.08)	0.34*** (0.08)
trans. vahend (ühistransport)			0.06** (0.02)	0.06** (0.02)
trans. vahend (auto)			-0.06** (0.03)	-0.06** (0.03)
trans. vahend (muu)			0.11** (0.05)	0.11** (0.05)
õiglane hindamine				-0.07*** (0.01)
rahulolu õppekeskkonnaga				-0.004 (0.01)
läbisaamine kaasõpilastega				-0.01 (0.01)
läbisaamine õpetajatega				-0.07*** (0.02)
üldine kooliga rahulolu				-0.03* (0.02)
Constant	1.37*** (0.02)	2.68*** (0.07)	2.58*** (0.07)	2.88*** (0.09)
R ²	0.12	0.17	0.18	0.19

Note:

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

Tabel 3 kirjeldab regressioonanalüüsi tulemusi, mis vaatlleb tundidest puudumist mõjutavaid tegureid. Sõltuvaks tunnuseks on küsimus — *Mitu korda Sa oled viimase kuu jooksul koolist mõnest tunnist põhjuseta puudunud?* Sarnaselt eelnevatele analüüsidele (Tabelid 1 ja 2) on võrreldud erinevaid mudeleid, millest esimene sisaldab sotsiaaldemograafilisi taustatunnuseid (sugu, klass, kodune keel), teises on lisatud ka õppimise eripära kirjeldavad muutujad (hariduslik erivajadus, edukus, kooli stress, õppimiseks kuluv aeg ja üldine õppimise meeldivus), kolmandas on lisatud koolitüüp, kooli jõudmise aeg ja viis ning viimases, neljandas mudelis, on analüüsi kaasatud ka konkreetse kooliga rahulolu mõõtvad indikaatorid (õiglane hindamine, rahulolu õppekeskkonna ja kooliga üldiselt ning kaasõpilastega ja õpetajatega läbisaamine).

Kokkuvõttes on kõige olulisemaks mõjuriks klass – kui 3. ja 6. klassi õpilastest on mõnest tunnist viimase kuu jooksul puudunud vaid neljandik, siis 11. klasside puhul on sama näitaja ligi kaks kolmandikku (Lisa 3). Puudujad on tõenäolisemalt poisid ning kodus vene või muud keelt kõnelejad. Ülejäänud indikaatorite lisamisel sotsiodemograafiliste tunnuste mõju väheneb, kuid jääb siiski statistiliselt oluliseks.

Ootuspäraselt on puudumise risk madalam kõrgema õppeedukuse ning madalama koolistressiga õpilastel, kuid riski maandab ka näiteks hariduslik erivajadus. Tihedamini puuduvad HEV koolide ning täiskasvanute gümnaasiumite õpilased, viimane on ilmselt paljuski seletatav intensiivsema töö ning pereeluga. Huvitav on aga see, et võrreldes teiste õpilastega puuduvad tõenäolisemalt õpilased, kes elavad koolist kaugel (koolitee pikkus üle tunni). Samuti omab puudumiste sagedusele mõju kooli tulemise viis – võrreldes õpilastega, kes tulevad kooli jala, puuduvad vähem need, kes tulevad (keda tuuakse) autoga ning rohkem need, kes tulevad kooli muul viisil. Kooli tulemise viis mõjutab ilmselt eelkõige esimestest tundidest puudumisi.

Kooliga rahulolu bloki põhjal suurendab mõneti üllatuslikult puudumise riski rohkem kehv läbisaamine õpetajatega kui kehv läbisaamine kaasõpilastega. Õpilased, kes on õpetajatega paremates suhetes, puuduvad ilma põhjuseta harvemini.

Tabel 4 vaatlleb analoogsel viisil tegureid, mis mõjutavad seda, kui võrd õnnelikult õpilane end koolis tunneb.

Ilmneb, et sotsiodemograafilistest faktoritest omab peamist mõju taaskord klass. Mida kooliaste edasi, seda vähem tõenäoliselt õpilane end koolis olles õnnelikult tunneb. Esimese mudeli puhul sugu õnnelikkust ei mõjuta, kuid võrreldes teiste õpilastega on kodus vene keelt kõnelejad pisut õnnelikumad.

Õppimise eripära kirjeldavate tegurite lisamisel suureneb mudeli kirjeldusvõime 22% võrra, mida on pea 2 korda enam, kui klassi ja keele mõju. Ootuspäraselt on õnnelikumad need õpilased, kellele meeldib õppida ning kes on õppimises edukamad, kellel kulub õppimisele vähem aega ning kes tajuvad vähem kooliga seotud stressi. Seejuures väheneb antud tegurite kaasamisel oluliselt klassi mõju ning kaovad ära ka koduse keele põhised erinevused.

Koolitüüp otseselt õpilaste õnnelikkust ei mõjuta, küll aga mõjutavad seda rahulolu kooli, kaasõpilaste ja õpetajatega. Kooli konteksti lisamine suurendab mudeli kirjeldusvõimele veel 10%, vähendades seejuures veelgi klasside-põhiseid erinevusi. Huvitaval kombel muutub antud konteksti lisamisel oluliseks ka soo mõju – ehk kui võtta arvesse erinevaid tausta, õppimise eripära ning koolikontekstiga seonduvaid tegureid, siis ilmneb, et tüdrukud võrdluses sarnase taustaga poistestega, tunnevad end koolis olles vähem õnnelikenä.

Antud regressioonimudeli lõplik kirjeldusvõime on väga kõrge (44% õnnelikkuse variatiivsusest), mis tähendab seda, et õpilaste õnnelikkus koolis sõltub tugevalt õpilaste õppeedukusest, kuid paljuski ka kooliastmest ja konkreetse koolikeskkonnaga rahulolust.

Tabel 4: Regressioonanalüüs: kui õnnelikuna Sa end koolis olles üldiselt tunnend?

	Sõltuv tunnus: kui õnnelikuna Sa end koolis olles üldiselt tunnend?		
	sots. dem. taust	+ õppimise eripära	+ kooli kontekst
sugu (tüdruk)	0.02 (0.01)	-0.01 (0.01)	-0.04*** (0.01)
klass (6)	-0.38*** (0.02)	-0.12*** (0.02)	-0.07*** (0.02)
klass (8)	-0.55*** (0.02)	-0.20*** (0.02)	-0.13*** (0.02)
klass (11)	-0.63*** (0.02)	-0.28*** (0.02)	-0.24*** (0.02)
kodune keel (vene keel)	0.04** (0.02)	0.003 (0.01)	-0.003 (0.01)
kodune keel (muu)	0.01 (0.02)	-0.01 (0.02)	0.03 (0.02)
hariduslik erivajadus		0.03** (0.01)	0.01 (0.01)
edukus		0.12*** (0.01)	0.05*** (0.01)
kooli stress		0.18*** (0.01)	0.12*** (0.01)
aega muudeks tegevusteks		0.10*** (0.01)	0.06*** (0.01)
meeldib õppida		0.23*** (0.01)	0.13*** (0.01)
koolitüüp (gümnaasium)			0.02 (0.02)
koolitüüp (katsetega kool)			-0.01 (0.02)
koolitüüp (erikool)			0.08 (0.05)
koolitüüp (täiskasvanute güm.)			0.07 (0.07)
õiglane hindamine			0.004 (0.01)
rahulolu õppekeskkonnaga			0.07*** (0.01)
läbisaamine kaasõpilastega			0.16*** (0.01)
läbisaamine õpetajatega			0.07*** (0.01)
üldine kooliga rahulolu			0.24*** (0.01)
Constant	3.30*** (0.02)	1.31*** (0.05)	0.34*** (0.05)
R ²	0.12	0.34	0.44

Note:

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

B Lisa 2: Uuringus osalenud koolid

Gümnaasiumid:	Põhikoolid:	Täiskasvanute gümnaasiumid:
Haabersti Vene Gümnaasium	Tallinna Südalinna Kool	Tallinna Täiskasvanute Gümnaasium
Tallinna Järveotsa Gümnaasium	Tallinna Maatra Põhikool	Tallinna Vanalinna Täiskasvanute Gümnaasium
Tallinna Mustjõe Gümnaasium	Tallinna Merekalda Kool	Vana-Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasium
Tallinna Õismäe Gümnaasium	Tallinna Kivimäe Põhikool	
Tallinna Õismäe Vene Lütseum	Tallinna Nõmme Põhikool	
Tallinna Ühisgümnaasium	Merivälja Kool	
Jakob Westholmi Gümnaasium	Kalamaja Põhikool	
Tallinna Kristiine Gümnaasium	Karjamaa Põhikool	
Tallinna Lilleküla Gümnaasium	Tallinna Rahumäe Põhikool	
Tallinna Humanitaargümnaasium		
Lasnamäe Gümnaasium	Sisseastumiskatsetega koolid:	
Lasnamäe Vene Gümnaasium	Gustav Adolfi Gümnaasium	
Tallinna Kesklinna Vene Gümnaasium	Tallinna Mustamäe Gümnaasium	
Tallinna Kuristiku Gümnaasium	Kadrioru Saksa Gümnaasium	
Tallinna Laagna Gümnaasium	Tallinna 21. Kool	
Tallinna Läänemere Gümnaasium	Tallinna Linnamäe Vene Lütseum	
Tallinna Pae Gümnaasium	Tallinna Inglise Kolled	
Tallinna Sikupilli Keskkool	Tallinna Juudi Kool	
Tallinna 32. Keskkool	Vanalinna Hariduskollegium	
Tallinna 53. Keskkool	Tallinna Prantsuse Lütseum	
Tallinna Arte Gümnaasium	Tallinna Reaalkool	
Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium	Tallinna Tõnismäe Reaalkool	
Tallinna Mustamäe Realgümnaasium		
Tallinna Saksa Gümnaasium	Erikoolid:	
Tallinna Tehnikagümnaasium	Ristiku Põhikool	
Tallinna Nõmme Gümnaasium	Lasnamäe Põhikool	
Tallinna Pääsküla Gümnaasium	Tallinna Heleni Kool	
Pirita Majandusgümnaasium	Tallinna Kadaka Põhikool	
Ehte Humanitaargümnaasium	Tallinna Laagna Lasteaed-Põhikool	
Pelgulinna Gümnaasium	Tallinna Tondi Põhikool	
Tallinna Kunstigümnaasium		

C Lisa 3: Vastuste sagedustabelid

Järgnevad tabelid koondavad õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate vastuste jaotuseid koondandmestikus ning peamiste taustatunnuste lõikes. Punasel taustal on toodud välja jaotused, mis konkreetse taustatunnuse lõikes omavad statistiliselt olulist erinevust (usaldusnivool. 95%) ning rohelisel taustal on jaotused, mille lõikes olulisi erinevusi ei eksisteeri.

C.1 Õpilased

Tunnuse nimetus	Skaala	Üljajotus	KLASS				SUGU		KOOLI TÜÜP					KOOLI KEEL	
			3.klass	6.klass	8.klass	11.klass	pois	tüdruk	Põhikoolid	Gümnaasiumid	Sisestatumis-katsetega koolid	Eriskoolid	Täiskasvanute gümnaasiumid	Eesti keel	Vene keel
Mitu korda Sa oled viimase kuu jooksul koolist TERVE KOOLIPÄEVA põhjusega puudunud?	mitte ühtegi korda	71	72	77	69	65	70	73	72	71	77	55	28	75	66
	1-2 korda	17	16	15	19	19	17	17	18	17	15	20	29	15	20
	3-4 korda	6	6	4	6	8	6	6	5	6	5	9	18	5	7
	5 korda või rohkem	6	6	3	7	8	6	5	5	6	4	16	25	5	7
Mitu korda Sa oled viimase kuu jooksul koolist MÕNEST TUNNIST põhjusega puudunud?	mitte ühtegi korda	64	75	75	57	37	63	66	70	63	68	57	25	65	64
	1-2 korda	21	17	17	25	27	21	20	22	20	20	19	26	20	22
	3-4 korda	8	5	5	9	17	8	7	5	8	6	8	22	8	8
	5 korda või rohkem	7	4	3	9	20	8	7	3	8	6	16	26	8	7
Kui palju aega kulub Sul tavaliselt peale kooli õppimisele ühes päevas?	ma ei õpi üldse peale kooli	5	2	2	8	12	7	4	2	5	4	12	19	6	3
	kuni 30 minutit	26	38	22	21	21	28	24	28	26	27	43	19	31	19
	30-60 minutit	35	38	39	31	25	36	33	40	34	35	28	15	35	34
	1-2 tundi	22	16	26	25	22	20	24	20	22	23	12	31	19	28
Milline on Sinu õppeedukus koolis (6-11.kl) /Kui hästi Sul koolis õppimine läheb (3. klass)	2-3 tundi	8	4	8	10	13	6	10	6	8	8	4	12	6	11
	üle 3 tunni	4	2	3	6	7	3	5	3	4	4	2	4	3	6
	väga halvasti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
	pigem halvasti	10	5	9	13	14	12	7	9	10	7	16	16	9	11
Kuidas Sulle üldiselt meeldib kool, kus Sa õpid?	pigem hästi	65	60	69	65	68	67	63	63	66	65	62	60	64	68
	väga hästi	24	35	21	21	17	20	29	27	23	28	21	24	27	20
	üldse ei meeldi	3	2	2	4	3	3	2	3	3	2	3	0	3	2
	pigem ei meeldi	10	4	12	14	14	11	9	10	11	8	11	1	11	8
Kuidas Sulle üldiselt meeldib õppimine?	pigem meeldib	47	31	52	56	56	48	47	48	47	50	45	47	48	46
	väga meeldib	40	64	33	26	27	37	42	39	40	40	41	51	37	44
	üldse ei meeldi	6	3	7	9	6	8	4	6	7	4	11	4	7	5
	pigem ei meeldi	24	11	28	32	28	26	22	25	24	22	23	15	28	17
Kui õnnelikuna Sa end koolis olles üldiselt tunned?	pigem meeldib	50	49	52	48	54	48	53	51	50	53	39	57	49	53
	väga meeldib	19	37	12	10	12	18	21	17	19	20	27	24	16	24
	väga õnnetuna	4	1	3	6	7	4	3	3	4	4	2	0	4	3
	pigem õnnetuna	16	6	15	22	27	15	16	15	16	17	11	13	17	14
Mis Sa arvad, kui võrd aitavad Sinu koolist saadud üldised teadmised ja oskused valida endale sobiv eriala/elukutse? (8-11)	pigem õnnelikuna	60	52	68	62	56	60	60	60	59	59	67	71	60	59
	väga õnnelikuna	21	41	15	11	10	21	21	21	21	21	20	16	19	24
	väga halvasti	6					5	7	6	6	6	3	5	5	8
	pigem halvasti	20					18	24	19	21	16	22	19	12	21
Mis Sa arvad, kui võrd aitavad Sinu koolist saadud üldised teadmised ja oskused tulevikus tööelus edukalt toime tulla? (8-11)	pigem hästi	55					56	53	55	55	59	54	65	70	59
	väga hästi	18					21	15	19	18	20	18	20	13	15
	väga halvasti	4					4	5	5	4	3	5	4	0	2
	pigem halvasti	16					14	19	17	15	16	17	14	9	5
Mis Sa arvad, kui võrd aitavad Sinu koolist saadud üldised teadmised ja oskused isiklikus elus ja inimsuhtes hästi hakkama saada? (8-11)	pigem hästi	58					58	58	58	58	54	58	57	63	78
	väga hästi	22					24	18	20	23	27	21	24	29	15
	väga halvasti	8					8	9	8	8	5	9	8	3	2
	pigem halvasti	20					19	22	18	22	17	21	17	20	20
Mis Sa arvad, kui hea hariduse (ettevalmistuse) saab Sinu koolist tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks? (6-11)	pigem hästi	50					50	50	51	50	51	54	51	54	57
	väga hästi	21					23	19	22	20	27	20	21	26	25
	väga halva	4					3	5	5	3	2	4	4	0	3
	pigem halva	18					17	19	16	19	24	18	12	17	14
Kas Sa soovitaksid oma kooli teistele lastele?	pigem hea	60					60	60	61	59	57	60	74	70	59
	väga hea	18					20	17	18	19	18	17	24	9	16
	kindlasti ei soovitaks	3	1	3	4	3	3	2	2	3	3	2	1	3	2
	pigem ei soovitaks	13	5	12	19	20	13	13	13	13	13	11	24	4	14
Kui huvitav on õppimine Sinu jaoks... – ...matemaatika tunnis (6-11)	pigem soovitaksin	51	45	55	54	50	53	49	52	51	48	59	57	47	57
	kindlasti soovitaksin	34	48	31	23	27	31	35	33	33	38	15	37	36	29
	väga igav	7	2	9	10	10	8	6	5	8	6	10	6	8	5
	pigem igav	20	9	24	27	24	20	20	19	21	18	14	26	23	16
...emakeele ja kirjanduse tundides (6-11)	pigem huvitav	42	39	44	42	42	39	44	44	41	42	41	37	41	43
	väga huvitav	31	49	24	21	24	33	30	32	30	34	35	31	28	36
	väga igav	7	2	7	9	12	8	5	4	7	6	9	7	8	5
	pigem igav	22	11	23	31	29	24	20	22	22	23	23	18	26	16
...loodusainete (bioloogia, keemia, füüsika, geograafia) tundides (6-11)	pigem huvitav	46	49	49	43	40	46	46	51	45	48	42	51	46	46
	väga huvitav	25	38	21	17	19	22	28	23	26	24	26	24	20	33
	väga igav	5	3	6	7	8	6	5	4	6	4	8	0	6	5
	pigem igav	18	11	20	20	24	17	19	18	18	17	17	18	20	15
...loodusainete (bioloogia, keemia, füüsika, geograafia) tundides (6-11)	pigem huvitav	43	38	45	44	46	42	44	38	43	44	39	54	44	41
	väga huvitav	34	49	29	29	22	35	33	40	33	35	36	28	30	40

...sotsiaalaine (ajalugu, inimese- ja ühiskonnaõpetus) tundides (6-11)	väga igav	6	3	5	8	9	6	5	4	6	6	7	6	6	5
	pigem igav	17	10	17	22	23	16	18	18	17	18	9	24	19	15
	pigem huvitav	42	40	42	42	43	40	43	44	41	43	26	44	44	39
...võrkeelte tundides (6-11)	väga huvitav	35	47	36	28	24	37	34	35	36	33	59	26	32	41
	väga igav	5	4	5	7	6	7	4	5	6	3	6	9	6	4
	pigem igav	18	9	18	23	25	19	17	18	18	17	20	24	20	14
...kunstiainete (muusika, kunst) tundides (6-11)	pigem huvitav	43	32	47	46	48	42	44	42	42	45	40	40	43	42
	väga huvitav	34	55	30	23	20	33	35	35	34	36	34	28	31	40
	väga igav	8	3	9	11	16	12	5	7	9	9	11	3	8	9
...tehnoloogiaainete tundides (tööõpetus, käsitöö, kodundus, tehnoloogiaõpetus) (6-11)	pigem igav	16	6	17	22	26	20	13	15	17	17	15	22	17	16
	pigem huvitav	32	24	36	35	36	35	30	31	32	35	24	47	33	30
	väga huvitav	43	68	38	32	22	33	52	47	43	40	50	28	42	45
...kehalise kasvatus tunnis (6-11)	väga igav	7	4	8	12	7	8	5	7	9	4	12	7	7	7
	pigem igav	17	11	17	24	13	20	13	17	18	13	15	18	15	15
	pigem huvitav	38	31	41	43	36	39	37	37	43	35	43	39	35	43
...kehalise kasvatus tunnis (6-11)	väga huvitav	38	53	34	20	44	33	45	39	30	49	31	35	43	43
	väga igav	6	2	4	7	13	4	7	4	6	7	9	19	5	6
	pigem igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli on koolis viimasel õppeaastal kõigi ainete peale kokku õppetundides... – kasutatud digivahendeid	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli on koolis viimasel õppeaastal kõigi ainete peale kokku õppetundides... – kasutatud digilahendusi	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli on koolis viimasel õppeaastal kõigi ainete peale kokku õppetundides... – viidud läbi rühmatööd, arutelusid, ajurünnakuid jms	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli on koolis viimasel õppeaastal kõigi ainete peale kokku õppetundides... – viidud läbi ainete (v.a. kehaline kasvatus) väljaspool klassiruumi	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli annavad õpetajad tunni alguses ülevaate, mida selle tunni lõpuks peaksid teadma?	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli õpetajad paluvad Sul mõne ülesande raames ise infot leida ja analüüsida? (6-11)	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui palju õpetajad seletavad õppeainete või ülesannete seotust eluga väljaspool kooli või käsitlevad elust enesest võetud teemasid? (6-11)	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kui sageli annavad õpetajad Sul üldiselt võimalust avaldada tundides arutelu käigus oma arvamust?	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Kas avaldad oma arvamust, kui õpetaja selleks võimaluse annab?	pigem huvitav	28	17	28	34	39	24	32	26	28	27	27	38	29	27
	väga huvitav	57	77	61	45	31	66	49	63	57	56	54	28	56	59
	väga igav	9	4	7	13	18	6	12	7	9	10	11	15	10	8
Mis on kõige sagedamini selle põhjuseks, et Sa oma arvamust ei avalda?	kindlasti avaldan	28	40	23	23	20	30	26	26	28	30	37	21	26	31
	kardan õpetaja halvakspsanu	11	9	13	13	6	8	13	12	11	10	4	4	11	11
	kardan kaasõpilaste halvakspsanu	32	45	35	25	26	29	35	34	32	32	46	38	30	36
Kas keegi on Sinu käest sel õppeaastal küsinud arvamust selle kohta, milliseid õppevahendeid võiks tundides kasutada või kuidas võiks tunde huvitavamalt läbi viia?	hirm valesti vastamise ees	14	13	13	15	15	14	13	12	14	13	19	17	16	10
	ei oska teemal kaasa rääkida	28	19	25	30	38	32	25	28	28	28	19	33	29	27
	ei taha kaasa rääkida	7	3	8	8	9	9	6	6	7	8	4	8	8	5
Kas Sinu käest on koolis küsitud, mida Sa sooviksid teha peale 9. klassi või 12. klassi lõpetamist	muu põhjus	7	3	8	8	9	9	6	6	7	8	4	8	8	5
	jah	41	30	50	41	47	40	42	40	40	48	35	25	39	45
	ei	59	70	50	59	53	60	58	60	60	52	65	75	61	55
Kas Sinu käest on koolis küsitud, milliseid valikaineid Sa sooviksid õppida või milliseid valikkursusi läbida?(6-11)	jah	41			29	60	43	40	29	41	48	49	35	41	42
	ei	59			71	40	57	60	71	59	52	51	65	59	58
	jah	64			57	75	63	65	70	62	68	74	49	60	70
Kui palju jääb Sul peale õppimist aega muudeks tegevusteks?	ei	36			43	25	37	35	30	38	32	26	51	40	30
	ei jää kunagi piisavalt aega	6	2	5	9	10	5	6	4	6	6	2	7	6	5
	ei jää enamasti piisavalt aega	22	10	22	29	34	19	25	19	22	25	15	21	20	24
Kui võrd oled tundnud koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia?	jääb enamasti piisavalt aega	41	41	44	39	39	40	43	43	41	41	35	31	41	41
	jääb alati piisavalt aega	31	47	29	23	17	36	26	34	31	28	48	41	32	29
	pidevalt või väga tihti	22	10	20	32	36	21	24	20	22	25	20	15	25	19
Kui tihti aitavad õpetajad Sul teistele õpilastele õppetöös järele jõuda, kui oled koolist pikemalt puudunud?	pigem tihti	33	23	37	39	37	34	32	34	33	33	38	32	32	35
	pigem harva	33	45	35	24	22	34	32	34	33	32	31	37	33	33
	väga harva või mitte kunagi	11	22	8	5	5	11	11	11	12	10	11	16	10	13
Kas Sul on mõni hariduslik erivajadus?	väga harva või mitte kunagi	14	11	12	17	21	13	15	6	15	11	14	13	15	13
	pigem harva	28	24	27	32	30	26	29	31	27	30	29	22	29	26
	pigem tihti	29	30	31	28	28	31	27	37	29	30	28	38	28	31
Kas Sul on mõni hariduslik erivajadus?	alati või väga tihti	14	22	12	10	8	14	13	14	14	15	14	15	12	18
	ma ei ole kunagi pikemalt puudunud	15	14	19	13	13	15	15	14	15	15	16	12	16	13
	jah	28	35	25	27	20	27	28	31	28	26	36	18	23	35
Kas Sul on mõni hariduslik erivajadus?	ei	72	65	75	73	80	73	72	69	72	74	64	82	77	65
	jah	28	35	25	27	20	27	28	31	28	26	36	18	23	35
	ei	72	65	75	73	80	73	72	69	72	74	64	82	77	65

Kui võrd arvestatakse koolis Sinu hariduslike erivajadustega	üldse ei arvestata	9	9	7	9	10	10	7	8	9	9	5	0	8	9	
	enamasti arvestatakse	26	23	26	28	29	25	26	22	27	25	14	33	24	28	
	alati arvestatakse	46	46	49	47	43	46	47	50	45	48	57	58	48	45	
Kui kaugel soovid Sa tulevikus oma haridustee lõpata (millise kooliastme soovid lõpetada)? (6-11)	lõpetada põhikooli (9. klassi)	6		8	8	0	8	4	8	6	3	35	3	2	11	
	lõpetada gümnaasiumi (12. klassi)	19		22	21	10	20	17	20	19	13	23	31	13	27	
	lõpetada kutsekooli	7		6	10	2	9	5	12	6	3	29	7	7	6	
Kui sageli annavad õpetajad Sulle selgitusi Sinu hinnete kohta?	lõpetada ülikooli	69		64	62	88	63	75	59	69	80	14	59	78	55	
	väga harva või mitte kunagi	8	9	6	7	8	7	8	9	7	7	5	1	8	7	
	pigem harva	35	29	35	36	44	32	37	35	35	35	23	37	38	29	
Kui sageli õpetajad annavad Sulle tagasisidet Sinu iseseisvate tööde kohta?	igapäev	43	42	47	45	38	46	41	44	43	44	43	46	41	47	
	alati või väga tihti	14	20	12	12	10	15	14	13	14	14	29	16	12	17	
	väga harva või mitte kunagi	6	5	5	7	8	5	7	7	6	6	3	6	6	6	
Kui sageli õpetajad annavad Sulle tagasisidet Sinu iseseisvate tööde kohta?	pigem harva	30	22	30	35	39	28	32	31	30	31	18	40	32	28	
	pigem tihti	46	45	50	46	43	49	44	47	46	45	61	32	46	46	
	alati või väga tihti	17	27	14	12	10	18	16	15	17	17	18	22	16	19	
Kui sageli Sa oled tundnud, et õpetajad hindavad Sind ebaõiglaselt?	alati või väga tihti	6	5	7	8	5	8	5	6	6	6	12	1	6	6	
	pigem tihti	22	14	23	28	23	23	20	23	21	21	20	22	22	21	
	pigem harva	46	37	49	48	55	44	48	41	46	50	33	44	47	45	
Kui sageli Sa oled saanud vajadusel õpetajalt abi ülesannetest arusaamisel ja lahenduste leidmisele?	väga harva või mitte kunagi	26	44	20	16	17	25	27	30	26	23	32	25	27	27	
	väga harva või mitte kunagi	7	9	6	6	5	6	7	2	7	6	6	3	6	8	
	pigem harva	25	25	26	26	24	26	25	25	25	26	24	19	26	24	
Kui sageli Sa oled saanud vajadusel õpetajalt abi ülesannetest arusaamisel ja lahenduste leidmisele?	pigem tihti	44	35	44	50	51	43	45	39	44	42	44	52	44	44	
	alati või väga tihti	18	24	17	13	16	19	18	33	18	19	20	24	17	20	
	ei ole vajanud abi	6	7	7	5	4	6	6	2	6	7	6	3	7	5	
Kui võrd Sa tunned, et õpetajatele on olulisel Sinu saavutused õppetöös?	väga harva või mitte kunagi	10	6	8	14	17	10	10	9	11	9	4	9	11	9	
	pigem harva	33	24	33	39	42	31	35	33	33	34	18	38	36	28	
	pigem tihti	42	45	46	37	34	43	40	44	41	42	56	43	40	44	
Kuidas hindad iseenda oskust oma õppimist planeerida ja oma edusamme hinnata? (6-11)	alati või väga tihti	15	25	13	10	7	15	15	14	15	15	22	10	13	19	
	väga halv	5			5	6	6	4	5	5	5	0	3	6	4	
	pigem halv	24			23	25	25	22	19	25	22	19	27	26	20	
Kuidas hindad iseenda oskust oma õppimist planeerida ja oma edusamme hinnata? (6-11)	pigem hea	57			57	56	54	59	60	55	62	72	50	56	59	
	väga hea	14			16	12	15	14	16	15	12	8	20	12	18	
	üldse ei ole rahul	3	2	3	5	3	4	2	3	3	2	6	1	3	3	
Kui võrd oled Sa rahul kooli õpikeskkonnaga (kooli ruumid ja sisustus)?	pigem ei ole rahul	11	5	13	14	14	11	11	12	11	10	12	10	12	9	
	pigem rahul	48	31	54	58	55	48	49	47	48	52	45	47	50	46	
	väga rahul	38	62	30	23	27	37	38	39	38	37	38	41	35	43	
Kuidas Sulle tundub, milline klassiruumi paigutus aitaks Sul kõige paremini saavutada õppetöös häid tulemusi? Kui õpilased istuvad...	...ühekaupa laudade taga	14	17	15	15	9	14	15	17	13	14	51	24	14	14	
	...kahekaupa laudade taga	41	39	40	41	44	42	39	41	40	42	30	50	43	38	
	...gruppides suuremate laudade taga	18	20	17	15	19	18	18	17	18	16	6	7	18	17	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – töövihikuid või töölehti	... "U" tähe kujuliselt poollingis	6	4	5	7	12	6	7	4	7	6	2	13	7	5	
	...kott-toolidel	21	21	24	22	17	20	22	22	21	22	12	6	18	27	
	väga harva või mitte kunagi	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	6	19	1	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – töövihikuid või töölehti	pigem harva	4	4	1	3	15	4	5	3	4	5	3	31	5	3	
	pigem tihti	19	23	11	16	31	20	18	18	20	18	20	26	20	19	
	pidevalt või väga tihti	75	72	87	81	51	75	76	79	75	76	71	24	74	77	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – infotehnoloogilisi vahendeid (arvuteid, tahvelarvuteid jms)	väga harva või mitte kunagi	1	1	1	1	3	1	1	0	2	0	4	1	1	1	
	pigem harva	6	4	3	6	12	6	6	4	7	3	6	13	6	5	
	pigem tihti	37	36	37	35	39	36	37	36	37	35	37	43	35	40	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – infotehnoloogilisi vahendeid (arvuteid, tahvelarvuteid jms)	pidevalt või väga tihti	56	59	59	57	45	56	56	60	55	62	54	43	58	54	
	väga harva või mitte kunagi	24	38	17	21	15	26	23	25	25	20	10	29	22	27	
	pigem harva	52	47	56	54	50	52	52	56	51	52	50	41	56	44	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – digilahendusi	pigem tihti	19	11	22	19	28	17	21	14	19	23	30	18	18	21	
	pidevalt või väga tihti	5	4	5	6	8	6	5	5	5	5	11	12	4	8	
	väga harva või mitte kunagi	26	32	27	25	15	27	25	31	26	22	16	27	24	24	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – digilahendusi	pigem harva	46	43	48	47	45	45	46	44	46	48	36	34	49	41	
	pigem tihti	21	18	20	20	29	20	22	18	21	23	28	28	19	24	
	pidevalt või väga tihti	7	7	5	8	11	8	7	7	7	8	14	22	5	11	
Kui sageli kasutate tundides järgmisi õppevahendeid: – kehalise kasvatuse tundides sportimisvahendeid	väga harva või mitte kunagi	5	5	4	5	8	5	5	2	5	3	11	79	4	6	
	pigem harva	12	17	10	10	11	12	13	12	13	10	10	7	12	13	
	pigem tihti	34	39	33	30	34	33	35	34	34	37	34	6	35	32	
Kui rahul Sa oled järgmiste õppevahenditega koolis: – õpikud	pidevalt või väga tihti	48	39	53	55	47	50	47	52	48	50	46	7	48	49	
	üldse ei ole rahul	2	1	3	4	3	3	2	2	2	3	3	0	2	3	
	pigem ei ole rahul	12	5	14	14	15	12	11	10	12	12	11	4	11	12	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – õpikud	pigem rahul	52	40	53	59	62	49	55	47	52	54	47	59	53	50	
	väga rahul	34	54	30	23	21	36	33	41	34	31	39	37	34	35	
	üldse ei ole rahul	3	1	3	4	4	4	2	3	3	3	2	2	3	3	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – õpikud	pigem ei ole rahul	12	7	12	15	15	14	10	11	12	11	11	8	11	13	
	pigem rahul	48	38	49	52	59	47	49	46	48	48	45	63	50	44	
	väga rahul	37	54	35	29	22	36	39	40	37	39	42	28	36	40	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – infotehnoloogilisi vahendeid (arvutid, tahvelarvutid jms)	üldse ei ole rahul	3	3	2	4	4	4	3	2	4	2	0	3	4	4	
	pigem ei ole rahul	11	6	10	14	14	11	11	7	11	12	7	10	11	10	
	pigem rahul	41	28	38	46	54	37	44	39	41	42	29	55	42	38	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – digilahendused (6-11)	väga rahul	45	63	49	35	28	48	43	52	44	44	64	36	44	48	
	üldse ei ole rahul	3	3	4	4	4	4	3	4	4	4	2	3	2	3	3
	pigem ei ole rahul	12	10	14	13	13	11	11	11	12	11	10	11	13	10	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – digilahendused (6-11)	pigem rahul	50	46	50	56	46	54	48	50	53	44	53	54	45	45	
	väga rahul	35	41	33	28	37	33	38	34	34	34	35	30	42	42	
	üldse ei ole rahul	2	1	2	3	2	2	2	2	2	1	2	0	2	2	
Kui rahul Sa oled järgmistega koolis: – kehalise kasvatuse tundides kasutatavad sportimisvahendid (3-11)	pigem ei ole rahul	7	5	6	10	11	7	7	8	7	9	9	0	8	7	
	pigem rahul	38	29	37	44	52	35	42	36	39	40	37	62	40	35	
	väga rahul	52	65	55	44	35	56	48	55	53	50	52	38	50	56	
Kui te kasutate tundides õppevahendeid, siis kas need on piisavalt (jätkub kõigile õpilastele): – õpikuid	ei ole üldse piisavalt	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	0	2	1	1	
	pigem ei ole piisavalt	4	1	4	4	8	4	4	3	4	3	4	8	4	4	
	pigem on piisavalt	26	19	24	29	38	26	26	24	26	25	23	29	22	32	
Kui te kasutate tundides õppevahendeid, siis kas need on piisavalt (jätkub kõigile õpilastele): – õpikuid	on täiesti piisavalt	70	79	72	66	54	69	70	72	69	72	73	62	74	64	

Kuivõrd Sa tunned, et saad mõjutada õpilasesinduse tööd ja lahendada selle kaudu oma kooliga seotud muresid? (6-11)	kindlasti ei saa	18	15	21	20	19	17	16	19	18	11	13	21	14	
	pigem ei saa	36	37	36	36	35	38	35	36	40	27	19	40	31	
	pigem saan	32	35	29	30	32	32	31	32	29	46	45	27	39	
Kuivõrd tunned Sa uhkust oma kooli üle?	kindlasti saan	14	13	14	14	14	13	17	13	13	16	23	12	15	
	üldse ei tunne	6	1	6	10	8	7	5	6	4	6	6	7	5	
	pigem ei tunne	13	4	14	20	18	14	12	14	13	11	20	4	15	9
	pigem tunnen	40	27	46	45	47	40	39	41	40	37	37	40	39	40
Kas oled viimasel kuul sõõnud koolisõõklas koolilõunat? (6-11)	kindlasti tunnen	42	68	34	25	27	39	44	40	41	48	36	50	39	46
	jah	75				75	76	74		76	71		70	75	75
	ei	25				25	24	26		24	29		30	25	25
Kuivõrd rahul oled Sa koolitõuduga? (6-11)	üldse ei ole rahul	15	16	17	6	16	14	14	15	15	8	2	18	10	
	pigem ei ole rahul	26	28	26	21	25	27	23	26	31	14	8	31	19	
	pigem rahul	43	39	42	54	42	44	46	43	43	49	40	41	47	
	võõra rahul	16	16	14	18	16	15	17	16	10	29	50	11	24	
Kas Sa saad koolilõunast tavaliselt kõõu täis?	võõra harva või mitte kunagi	7	7			8	7	6	7	7	0		7	8	
	pigem harva	19	19			18	19	21	19	16	20		19	18	
	pigem tihti	39	39			39	40	40	39	41	20		42	35	
	alati või võõra tihti	35	35			36	34	33	35	35	60		32	40	
Kuidas Sulle koolitõit maitseb?	üldse ei maitse	5	5			6	4	5	6	3	0		7	3	
	pigem ei maitse	18	18			15	20	20	17	19	5		23	9	
	pigem maitseb	46	46			46	47	47	46	47	25		50	40	
	võõra maitseb	31	31			34	28	28	31	31	70		20	48	
Kas sõõgivaõetund on piisavalt pikk, et jõõud sõõklas rahulikult oma tõõdu õra sõõua?	jah	67	78	65	59	63	71	64	75	67	63	81	94	70	63
	ei	33	22	35	41	37	29	36	25	33	37	19	6	30	37
	võõra harva või üldse mitte	7	2	7	9	10	6	7	6	7	6	7	32	7	6
Kui tihti räägitakse teie koolis tervislikust tõõtumisest ja liikumisest?	pigem harva	31	18	35	34	41	31	31	33	31	27	23	35	34	24
	pigem tihti	45	51	45	43	37	46	44	44	45	48	47	25	43	49
	pidevalt või võõra tihti	18	28	13	13	13	17	18	17	18	19	23	7	16	22
	jah	28	45	27	17	16	26	30	37	28	22	38	3	28	29
Kas Sa osaled oma koolis mõõnes õõvringis?	ei	72	55	73	83	84	74	70	63	72	78	62	97	72	71
	jah	38	43	30	40	39	36	42	38	34	18			38	
	ei	62	57	70	60	61	64	58	62	66	82			62	
Millises klassis peaks Sinu arvates alustama õõpeainete õõmandamist eesti keeles, et osata õõmnaõõsumis õõpeainete õõmandamiseks piisavalt õõsti eesti keelt?	1.-3. klassis	58		56	62	54	61	63	60	42	44			58	
	4.-6. klassis	18		18	19	18	18	15	17	27	12			18	
	7.-9. klassis	11		11	10	11	11	13	10	12	25			11	
	10.-12. klassis	13		15	10	17	10	8	13	19	19			13	
Kuivõrd eesti keeles õõppimine tekitab Sul raskusi... õõpeaine sisust aru saamisel	tekitab suuri raskusi	32	37	28	31	29	35	29	32	35	29			32	
	pigem tekitab raskusi	36	38	34	34	35	36	30	37	35	11			36	
	pigem ei tekitata raskusi	21	19	23	25	23	20	27	21	19	36			21	
	ei tekitata üldse raskusi	11	7	16	11	13	8	13	10	11	25			11	
Kuivõrd eesti keeles õõppimine tekitab Sul raskusi... õõpeaines õõade tõõlumuste saavutamisel	tekitab suuri raskusi	30	36	26	28	27	34	31	31	30	26			30	
	pigem tekitab raskusi	37	42	35	32	39	35	34	38	34	26			37	
	pigem ei tekitata raskusi	22	17	25	27	23	21	26	21	23	30			22	
	ei tekitata üldse raskusi	10	6	14	13	11	9	9	10	13	19			10	
Kuivõrd arendab Sinu arvates eesti keeles õõppimine Sinu eesti keele õõskust?	ei arenda üldse	9	5	12	11	9	9	9	8	11	3			9	
	pigem ei arenda	18	13	20	26	20	16	20	17	19	27			18	
	pigem arendab	44	48	41	40	45	43	42	45	42	47			44	
	võõra arendab	29	34	27	23	26	33	29	30	28	23			29	
Kuivõrd õõal tasemel on Sinu arvates koolis õõmandatud eesti keele õõskus (riigilõõksamite edukaks õõoritamiseks)?	ei ole kindlasti selleks piisavalt õõal tasemel	7		8	3	7	6	9	7	6	6			7	
	pigem ei ole selleks piisavalt õõal tasemel	27		27	28	23	31	20	28	25	50			27	
	pigem on selleks piisavalt õõal tasemel	44		45	42	49	39	47	44	44	31			44	
	on kindlasti selleks piisavalt õõal tasemel	22		20	26	21	24	23	22	25	12			22	
Kuivõrd Sa vajad lisatõõge õõpeaine õõmandamiseks eesti keeles?	vajan võõra	15	15	15	13	15	14	12	15	17	10			15	
	pigem vajan	31	35	28	30	31	32	26	31	35	19			31	
	pigem ei vaja	39	37	39	43	39	39	45	39	36	48			39	
	üldse ei vaja	15	13	19	14	15	15	17	15	12	23			15	
Millist lisatõõge Sa kasutad õõpeainete õõmandamiseks eesti keeles? (vastuse "vajan võõra" korral)	vanemate abi	29	46	23	8	29	28	35	28	28	14			29	
	õõdede/vendade abi	5	6	4	3	4	6	3	4	5	29			5	
	klassikaaslaste abi	8	7	5	20	9	8	12	8	5	0			8	
	sõõprade/tuttavate abi	7	6	7	7	9	4	15	6	5	0			7	
	ainering (võõne keeles)	1	2	1	0	2	1	3	1	0	0			1	
	õõma kooli õõpetaja konsultatsioon	4	3	5	3	4	4	0	4	3	14			4	
	õõraõõpetaja konsultatsioon	23	13	26	36	22	23	24	22	28	29			23	
	õõmu	5	6	5	5	2	8	3	5	10	0			5	
	ei kasuta lisatõõge, õõkuigi vajaksin seda	18	11	24	17	18	18	6	20	15	14			18	
Kuivõrd vajalikuks pead Sa eesti keeles õõppimist selleks, et õõlus õõldiselt õõsti tõõime tulla?	ei pea üldse vajalikuks	6	4	7	6	6	5	3	6	6	3			6	
	pigem ei pea vajalikuks	13	14	10	18	14	12	12	12	17	16			13	
	pigem vajalikuks	52	52	51	52	53	50	57	51	50	58			52	
	võõra vajalikuks	30	30	33	24	27	33	27	31	27	24			30	

C.2 Õpetajad

	Skaala	ÜLDINE STAAŽ ÕPETAJANA					SUGU		KOOLI TÜÜP					ÕPPEKEEL			
		Üld jaotus	vähem kui 5 aastat	5-10 aastat	11-20 aastat	21-30 aastat	30+ aastat	Mees	Naine	Põhikoolid	Gümnaasiumid	Sisseastumis- katseteaga koolid	Erikoolid	Tajakaarvute gümnaasiumid	Eesti	Vene	
Kuivõrd Teile üldiselt meeldib kool, kus Te töötate?	üldse ei meeldi	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pigem ei meeldi	2	5	3	2	2	1	4	2	3	2	2	1	2	3	1	
	pigem meeldib	42	36	39	46	45	40	37	43	44	42	44	44	27	45	39	
	väga meeldib	55	58	58	52	53	58	55	53	55	53	55	72	52	59	59	
Kuivõrd Teile meeldib töö õpetajana?	üldse ei meeldi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	
	pigem ei meeldi	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	0	0	1	1	
	pigem meeldib	38	39	39	41	35	39	46	38	38	40	28	38	41	41	35	
	väga meeldib	60	60	59	57	64	60	52	61	60	59	70	62	59	58	64	
Kuivõrd õnnelikuna Te end õpetajana töötades tunnete?	väga õnnetuna	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
	pigem õnnetuna	5	3	7	6	4	5	7	4	3	5	7	2	6	5	4	
	pigem õnnelikuna	70	68	64	71	74	69	70	70	72	70	69	67	73	73	66	
	väga õnnelikuna	25	28	29	23	22	26	22	25	24	24	25	31	20	21	29	
kasutanud digivahendeid (arvutid, mobilifonid, tahvelarvutid, filmide vaatamine jne)	ei ole üldse kasutanud	2	3	3	3	2	2	7	2	1	3	1	3	2	3	2	
	vähemalt ühes õppetunnis	21	22	20	16	20	24	29	20	23	20	26	19	13	23	17	
	kuni pooltes õppetundides	47	39	43	50	45	51	34	49	48	47	42	55	46	47	48	
	rohkem kui pooltes õppetundides	30	36	34	32	33	23	30	30	28	31	30	24	40	27	33	
– kasutanud digiõppevara (Moodle, VIKO, Google Doc, pilvelahendused jne)	ei ole üldse kasutanud	22	30	27	23	19	21	34	21	31	22	18	22	11	27	15	
	vähemalt ühes õppetunnis	36	35	34	37	34	37	31	36	32	37	35	42	13	39	31	
	kuni pooltes õppetundides	29	20	25	26	31	33	21	30	26	28	33	30	31	23	37	
	rohkem kui pooltes õppetundides	13	15	14	14	16	10	14	13	10	13	15	6	45	11	17	
– viinud läbi paaris- või rühmatöid	ei ole üldse kasutanud	3	5	3	2	3	3	8	3	2	3	2	6	6	4	3	
	vähemalt ühes õppetunnis	26	19	25	28	27	27	34	25	29	25	20	33	44	27	26	
	kuni pooltes õppetundides	47	44	47	44	45	51	40	47	44	47	47	47	39	47	47	
	rohkem kui pooltes õppetundides	24	32	26	25	25	19	19	25	25	25	30	13	11	23	25	
– viinud läbi arutelusid, vältlusi või ajurünnakuid	ei ole üldse kasutanud	7	10	8	7	6	8	11	7	3	7	7	12	8	7	7	
	vähemalt ühes õppetunnis	28	22	25	27	29	32	41	27	30	28	24	35	29	30	26	
	kuni pooltes õppetundides	43	32	43	43	46	45	34	44	47	43	42	41	46	40	47	
	rohkem kui pooltes õppetundides	21	36	25	23	20	16	14	22	20	22	28	12	17	22	20	
– viinud läbi seminare, probleem- või projektõpet	ei ole üldse kasutanud	26	33	30	26	25	25	37	25	25	25	20	40	36	30	22	
	vähemalt ühes õppetunnis	46	45	38	46	46	50	37	47	48	46	51	41	39	47	45	
	kuni pooltes õppetundides	22	19	24	23	24	21	20	23	23	23	21	18	18	20	26	
	rohkem kui pooltes õppetundides	5	3	8	6	5	5	6	5	4	5	8	1	7	3	7	
– viinud läbi rollimänge	ei ole üldse kasutanud	22	25	22	22	23	20	46	19	22	22	13	19	48	26	16	
	vähemalt ühes õppetunnis	39	43	42	42	35	38	36	39	42	38	40	41	28	43	34	
	kuni pooltes õppetundides	30	26	28	27	30	33	15	31	30	29	35	30	18	24	38	
	rohkem kui pooltes õppetundides	10	7	8	9	12	10	3	11	6	10	12	10	7	8	13	
– viinud läbi tunde väljaspool klassiruumi	ei ole üldse kasutanud	14	17	14	12	13	16	23	13	13	13	18	9	53	14	15	
	vähemalt ühes õppetunnis	57	55	57	59	56	59	49	58	57	59	58	48	44	61	53	
	kuni pooltes õppetundides	22	20	22	23	23	19	12	23	22	21	18	35	0	19	25	
	rohkem kui pooltes õppetundides	7	8	7	6	7	6	16	5	7	6	6	8	3	6	7	
– viinud läbi tunde koolipinkide mittetavapärase asetusega (õpilased istuvad ringis, rühmades jne)	ei ole üldse kasutanud	14	14	14	14	14	14	30	12	13	14	13	6	34	15	12	
	vähemalt ühes õppetunnis	43	35	37	43	41	48	41	43	42	42	52	36	53	43	43	
	kuni pooltes õppetundides	29	30	31	31	30	28	18	31	34	29	25	42	8	27	33	
	rohkem kui pooltes õppetundides	14	21	18	13	15	10	11	14	11	15	9	16	5	14	13	
– viinud läbi tunde koos mõne teise aine õpetajaga (lõimimine teiste ainetega)	ei ole üldse kasutanud	32	50	36	32	27	29	38	31	29	33	30	19	47	36	27	
	vähemalt ühes õppetunnis	53	44	47	51	55	57	46	53	56	52	55	53	42	53	52	
	kuni pooltes õppetundides	12	6	13	14	15	11	13	12	13	12	11	21	6	9	17	
	rohkem kui pooltes õppetundides	3	0	5	3	3	3	3	3	2	2	4	6	5	2	4	
– korraldanud erinevate ettevõtete ja asutuste külastamist	ei ole üldse kasutanud	30	42	31	30	26	31	45	29	31	30	28	26	63	32	29	
	vähemalt ühes õppetunnis	56	54	56	54	59	57	46	58	56	58	57	56	33	59	53	
	kuni pooltes õppetundides	11	4	11	14	12	10	6	11	13	10	11	13	0	8	14	
	rohkem kui pooltes õppetundides	2	1	3	2	3	3	3	2	1	2	3	5	4	1	4	
Kui sageli... – annate tunni alguses ülevaate, mida õpilased peaksid tunni lõpuks teadma/oskama?	väga harva või üldse mitte	1	1	2	2	1	1	3	1	2	1	0	1	2	1	1	
	pigem harva	11	18	15	13	9	7	16	10	11	11	6	14	14	15	6	
	pigem tihti	47	52	45	51	45	45	52	47	47	47	44	55	37	51	42	
	pidevalt või väga tihti	41	30	38	34	45	46	30	42	40	41	49	30	48	33	51	
Kui sageli... – palute õpilastel mõne ülesande raames infot ise leida ning analüüsida?	väga harva või üldse mitte	2	2	1	2	2	2	3	2	0	2	0	10	3	2	2	
	pigem harva	24	31	25	23	24	22	34	23	21	24	20	40	16	26	21	
	pigem tihti	59	55	55	60	58	60	52	59	68	58	60	42	68	58	59	
	pidevalt või väga tihti	15	12	18	15	16	16	12	16	11	17	20	8	13	13	18	
Kui sageli... – esitate õpilastele ülesandeid nii, et seelata nende seotust eluga väljaspool kooli või käsitlute elust enesest võetud teemasid?	väga harva või üldse mitte	1	1	0	1	1	1	3	1	0	1	0	2	0	1	1	
	pigem harva	9	13	9	8	9	10	15	9	9	10	7	6	12	9	10	
	pigem tihti	58	53	60	59	55	60	56	58	64	57	53	61	48	60	55	
	pidevalt või väga tihti	32	33	32	32	35	29	27	33	27	31	39	31	39	31	34	
Kui sageli... – annate õpilastele üldiselt võimalust avaldada tundes arutelu käigus oma arvamust?	väga harva või üldse mitte	1	1	0	0	1	1	2	1	0	1	0	3	0	0	1	
	pigem harva	6	4	5	6	6	5	9	5	5	6	2	10	5	4	7	
	pigem tihti	48	40	47	48	46	52	51	47	51	48	44	54	34	48	48	
	pidevalt või väga tihti	46	55	49	45	47	42	39	47	44	46	53	32	61	48	44	
Kui sageli... – annate õpilastele selgitusi nende hinde kujunemise kohta?	väga harva või üldse mitte	0	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	1	
	pigem harva	6	5	6	7	5	5	8	5	7	5	3	10	5	5	6	
	pigem tihti	44	43	46	48	41	43	53	43	51	43	42	50	31	44	43	
	pidevalt või väga tihti	50	51	48	45	54	52	37	52	42	51	55	39	64	50	50	
Kui sageli... – annate õpilastele tagasisidet nende iseseisvate tööde tulemuste kohta?	väga harva või üldse mitte	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	
	pigem harva	4	6	5	5	3	4	10	4	4	5	3	5	0	4	4	
	pigem tihti	43	47	43	46	39	44	55	42	53	43	37	49	34	45	41	
	pidevalt või väga tihti	52	47	52	48	57	52	34	54	43	53	59	45	66	50	55	

Kuivõrd nõustute järgmiste väidetega? – Koordineerin õpilaste kodutöid teiste aineõpetajatega vältimaks õpilaste ülekoormust	Ei nõustu üldse	5	11	8	4	5	4	10	5	4	6	4	6	3	5	5
	Pigem ei nõustu	24	37	32	29	19	18	34	23	29	23	25	20	27	25	23
	Nõustun täiesti	48	40	40	45	51	52	38	49	45	49	51	41	52	48	48
	ei ole üldse rahul	23	12	20	22	25	26	17	24	22	23	19	32	19	22	24
	pigem ei ole rahul	1	3	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Kuivõrd rahul olete oma kooli juhtimisega?	ei ole üldse rahul	7	5	8	10	7	6	4	7	7	7	10	4	2	11	2
	pigem rahul	55	51	54	55	55	56	55	55	59	54	64	52	45	58	51
	väga rahul	37	41	37	34	36	39	39	37	33	38	25	43	52	29	47
Kuivõrd rahul olete üldise töökorraldusega koolis?	ei ole üldse rahul	1	2	1	1	1	1	2	1	0	1	2	0	2	1	0
	pigem ei ole rahul	8	9	10	10	6	6	6	8	6	8	9	3	5	11	3
	pigem rahul	62	57	62	63	63	62	58	62	69	61	71	56	48	64	59
	väga rahul	30	32	28	26	30	32	33	29	24	30	18	41	45	24	38
Kuivõrd usaldate oma kooli juhtkonda?	ei usalda üldse	1	2	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1
	pigem ei usalda	6	5	9	7	7	5	2	7	6	6	10	4	3	8	3
	pigem usaldan	52	46	47	57	52	51	47	52	55	51	57	52	34	53	49
	usaldan täielikult	41	47	44	35	40	44	49	40	38	42	32	45	62	37	47
Kuivõrd antakse Teile juhtkonna poolt juhtimisülesandeid (nt võimalust olla protsesside või meeskonna/töörühma vms juht)?	täiesti ebapiisavalt	3	4	3	3	2	2	1	3	2	3	2	0	3	3	2
	pigem ebapiisavalt	9	8	9	9	9	9	8	9	7	10	11	5	2	10	8
	pigem piisavalt	46	47	50	47	45	44	46	46	47	45	48	50	36	40	53
	täiesti piisavalt	34	29	32	34	38	34	35	34	33	34	30	36	57	35	33
	ma ei soovi selliseid ülesandeid	8	12	6	8	6	10	9	8	11	8	10	9	2	12	3
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Kooli arengu planeerimine	üldse mitte piisavalt	3	4	4	5	3	2	4	3	1	4	5	3	2	4	3
	pigem mitte piisavalt	12	16	8	14	11	12	13	12	11	13	15	6	6	14	10
	pigem piisavalt	49	52	54	50	46	48	50	49	48	49	49	53	41	47	51
	täiesti piisavalt	35	29	34	31	39	37	33	36	40	34	32	39	51	35	36
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Eelarve ja ressursside juhtimine	üldse mitte piisavalt	27	34	30	31	25	23	20	28	25	27	32	24	20	31	22
	pigem mitte piisavalt	25	33	25	26	24	24	30	25	28	24	27	29	16	28	22
	pigem piisavalt	37	29	31	35	38	43	36	38	38	38	34	33	46	33	43
	täiesti piisavalt	11	4	14	9	13	10	14	10	9	10	8	14	18	8	13
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Personalipoliitika	üldse mitte piisavalt	23	27	27	26	23	20	23	23	18	23	30	24	21	26	20
	pigem mitte piisavalt	24	28	22	28	23	22	25	24	28	24	28	24	6	27	21
	pigem piisavalt	39	37	37	36	40	43	40	39	41	40	36	35	48	36	43
	täiesti piisavalt	13	7	14	11	14	15	13	13	13	13	6	17	25	11	16
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Avalikud suhted ja infolikumine	üldse mitte piisavalt	5	8	3	6	5	5	6	5	4	5	8	3	5	6	5
	pigem mitte piisavalt	12	12	10	14	11	11	11	12	9	13	11	10	0	12	12
	pigem piisavalt	51	52	53	51	50	50	51	51	47	52	54	46	44	50	52
	täiesti piisavalt	32	27	34	29	35	34	32	32	40	30	27	40	51	32	32
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Õppetegevuse planeerimine	üldse mitte piisavalt	8	13	7	11	7	5	9	8	5	9	11	4	3	9	6
	pigem mitte piisavalt	15	17	18	18	13	14	14	15	13	16	18	13	3	16	14
	pigem piisavalt	51	50	51	49	52	52	52	51	52	51	52	54	53	54	48
	täiesti piisavalt	26	20	23	23	28	29	25	26	31	25	20	29	40	21	32
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Koolikeskkonna kujundamine	üldse mitte piisavalt	4	5	2	3	5	3	5	3	4	3	6	3	7	5	2
	pigem mitte piisavalt	11	10	7	12	10	11	10	11	9	12	11	4	7	13	8
	pigem piisavalt	52	55	54	53	49	51	61	50	52	51	50	58	44	53	49
	täiesti piisavalt	34	30	36	32	36	34	23	35	36	33	34	36	43	28	41
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Koolikeskkonna kujundamine	üldse mitte piisavalt	5	8	4	4	5	4	6	5	3	5	5	3	5	6	3
	pigem mitte piisavalt	14	14	14	16	16	12	13	14	12	15	14	11	5	17	11
	pigem piisavalt	53	54	51	55	50	53	60	52	51	52	56	56	49	52	53
	täiesti piisavalt	29	24	31	25	30	31	22	29	34	28	24	30	41	25	33
Kuivõrd kaasatakse Teid õpetajana erinevaid koolielu valdkondi puudutavate otsuste kujundamisse? – Kooliürituste korraldamine	üldse mitte piisavalt	2	3	2	2	2	2	4	2	1	2	4	2	0	2	2
	pigem mitte piisavalt	9	10	10	7	8	9	12	8	9	9	10	6	8	8	9
	pigem piisavalt	49	48	44	52	48	51	52	49	48	51	50	40	48	51	51
	täiesti piisavalt	40	39	44	39	42	38	32	41	41	38	37	52	52	41	38
Kuivõrd hästi liigub koolis tööalane informatsioon?	väga halvasti	1	3	0	2	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0
	pigem halvasti	8	13	12	10	8	5	8	8	11	9	9	2	5	12	3
	pigem hästi	52	50	53	54	50	54	58	52	56	52	54	51	56	61	41
	väga hästi	38	35	35	34	42	41	33	39	33	39	36	46	39	26	56
Kuivõrd kättesaadav on Teie jaoks kooli juhtkond?	ei ole üldse kättesaadav	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	enamjaolt ei ole kättesaadav	2	1	3	2	2	1	2	2	1	2	4	1	0	2	1
	alati kättesaadav	44	44	39	48	43	44	39	45	46	44	53	41	23	49	38
	üldse mitte piisavalt	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	3	1	0	2	1
Kuivõrd saate kooli juhtkonnalt vajadusel oma töös tuge?	pigem ebapiisavalt	7	7	7	9	6	6	2	7	8	6	12	5	3	8	5
	pigem piisavalt	46	41	43	50	47	46	47	46	48	46	54	43	44	46	47
	täiesti piisavalt	45	51	49	39	45	48	50	45	44	47	31	51	52	44	47
Kuidas iseloomustate enda ja juhtkonna vahelisi suhteid? austu-lugupidamatu	-3	5	3	2	3	5	8	3	5	6	5	3	4	3	4	7
	-2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	0	2	0	2	1
	-1	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3	4	1	3	3	2
	0	8	5	7	9	7	8	5	8	8	7	10	6	8	7	8
	1	12	9	13	12	13	12	12	12	11	12	14	13	3	12	13
	2	28	26	31	31	27	27	33	28	30	27	33	29	28	30	27
	3	43	52	42	41	44	42	43	43	40	44	35	46	55	43	44
usaldus-usaldamatus	-3	6	3	4	4	7	9	6	6	6	7	5	5	5	5	9
	-2	2	2	2	2	1	3	2	2	3	2	1	2	3	3	1
	-1	3	3	4	5	4	2	2	3	5	3	6	1	5	4	2
	0	8	7	8	9	7	7	6	8	7	8	12	5	5	8	8
	1	12	9	12	13	12	12	11	12	14	12	13	15	8	12	12
	2	30	27	30	32	32	26	29	30	32	28	31	35	25	30	29
	3	39	48	39	34	37	41	43	38	34	41	31	37	50	39	39
hoolivus - hoolimatus	-3	7	4	5	4	9	9	7	7	7	8	5	5	6	6	9
	-2	2	1	3	3	2	2	1	2	1	2	1	1	3	2	2
	-1	3	3	6	3	3	3	3	3	5	3	5	2	2	4	3
	0	9	5	8	11	9	9	7	9	8	9	13	10	6	9	9
	1	16	20	16	16	15	15	11	16	17	15	21	16	8	15	17
	2	28	27	25	29	32	25	32	28	27	29	26	27	27	29	27
	3	35	39	37	33	31	37	38	34	35	34	29	39	48	36	33

aktiivsus - passiivsus	-3	8	4	6	5	9	11	11	8	10	8	6	5	12	6	11
	-2	3	3	3	3	2	1	3	3	3	2	1	0	2	3	
	-1	5	4	4	7	5	4	4	5	5	5	6	1	5	5	4
	0	12	9	12	14	11	12	8	12	15	11	14	12	9	13	9
	1	16	16	17	17	15	17	20	16	17	16	18	15	11	18	14
	2	28	35	31	26	29	26	29	28	25	28	30	32	23	30	26
	3	28	28	26	28	29	27	26	28	25	28	23	34	29	25	32
sõbralikkus - ebasõbralikkus	-3	8	5	4	5	10	11	9	8	10	8	5	6	9	5	12
	-2	2	1	3	3	2	2	1	2	1	2	2	1	0	1	3
	-1	2	2	4	2	2	3	1	3	4	3	2	1	0	2	2
	0	7	3	7	10	8	6	6	7	7	6	14	5	9	8	7
	1	11	11	13	10	11	11	9	11	13	10	13	10	3	12	8
	2	24	23	24	29	24	22	27	24	27	23	30	27	16	24	24
	3	45	55	46	42	43	46	45	45	37	47	33	48	62	46	43
lahendust pakkuv - tulemusteta	-3	8	4	4	5	10	11	9	8	10	8	5	6	8	6	11
	-2	2	1	4	4	1	2	1	3	3	3	2	2	2	2	3
	-1	3	3	2	5	2	3	4	3	4	3	5	1	0	4	2
	0	10	6	10	11	10	10	7	10	10	9	12	8	12	11	8
	1	14	16	14	16	14	12	14	14	14	14	19	13	6	15	13
	2	30	34	28	26	33	29	30	30	29	30	28	32	28	30	29
	3	33	35	38	32	30	33	34	32	29	33	28	37	44	31	34
soe - külm	-3	9	4	6	5	11	12	9	9	10	9	7	8	9	6	12
	-2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	1	2	2	3
	-1	3	2	4	5	3	3	2	4	3	3	7	1	5	4	3
	0	10	6	7	12	11	9	5	10	11	10	11	7	6	10	9
	1	13	11	17	14	12	13	15	13	13	13	17	15	11	13	13
	2	26	32	21	26	28	24	31	26	31	25	30	27	16	28	24
	3	36	43	41	35	32	36	35	36	29	37	25	40	52	36	36
avatud - kinnine	-3	8	4	7	5	10	11	10	8	9	9	7	7	8	7	11
	-2	3	2	3	3	3	2	1	3	1	3	4	2	2	2	4
	-1	4	3	6	6	3	4	3	4	6	4	8	2	3	5	3
	0	10	7	9	13	11	9	6	11	10	11	10	5	11	10	
	1	15	15	16	16	13	15	18	14	16	14	19	15	11	16	13
	2	27	28	23	26	30	26	27	27	27	26	29	29	25	28	26
	3	33	41	37	31	31	33	34	33	31	34	22	35	47	32	34
mitte - ametlik	-3	15	11	13	13	16	17	16	14	13	15	18	14	14	10	20
	-2	9	7	13	9	10	8	6	9	7	9	17	5	5	8	11
	-1	9	11	10	11	9	7	7	9	8	8	12	9	14	9	9
	0	24	28	23	27	22	22	22	24	29	23	20	23	27	25	22
	1	18	22	17	14	18	19	22	17	22	17	17	22	12	21	14
	2	18	16	17	19	17	17	16	18	15	18	15	21	16	19	15
	3	8	6	7	7	9	10	10	8	7	10	3	6	12	9	8
dialoog - käsud-keelud	-3	8	4	7	6	9	11	10	8	9	8	7	8	8	7	10
	-2	5	2	3	6	5	5	1	5	5	5	1	2	5	4	
	-1	5	4	7	5	6	5	4	5	4	5	9	1	6	6	5
	0	12	13	12	15	12	10	10	12	15	11	15	10	12	12	12
	1	15	15	16	16	15	14	17	15	11	14	22	16	11	14	16
	2	26	32	23	27	26	25	32	26	28	26	24	35	20	28	24
	3	29	31	32	26	28	31	24	30	27	30	18	29	41	28	31
Kas Teie arvates korraldatakse Teie koolis kolleegiaalseid ühisüritusi...	täiesti ebapiisavalt	1	3	2	3	1	0	1	2	1	2	2	1	0	2	1
	pigem ebapiisavalt	11	16	20	13	8	9	11	11	9	11	23	7	3	15	7
	pigem piisavalt	48	48	39	46	50	50	47	48	45	51	48	38	23	43	54
	täiesti piisavalt	40	32	40	39	42	41	40	39	45	37	27	55	73	41	38
Kuidas hindaksite oma töötasu vastavust Teiepoolse tööpanusega?	ei ole üldse kooskõlas	7	6	6	8	8	6	10	7	9	7	8	2	3	9	4
	pigem ei ole kooskõlas	31	31	38	36	27	28	22	32	29	30	41	28	27	35	26
	pigem kooskõlas	46	53	40	40	48	48	49	46	45	46	43	53	39	43	51
	täiesti kooskõlas	16	11	15	15	17	18	18	16	17	16	8	16	31	14	19
Kuivõrd tunnete, et teie kooli palgapoliitika motiveerib Teid tulemuslikult töötama?	üldse ei motiveeri	5	5	4	5	6	5	6	5	5	6	3	4	3	6	4
	pigem ei motiveeri	31	34	38	37	27	28	26	32	36	30	42	27	16	37	24
	pigem motiveerib	46	46	39	42	47	50	49	46	45	48	42	41	44	43	51
	kindlasti motiveerib	17	15	19	16	19	17	18	17	14	16	13	27	38	14	21
Kuivõrd kooli juhtkond toetab üldiselt Teie professionaalselt arengut?	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0
	pigem ei toeta	8	10	7	10	7	7	5	9	5	9	13	5	2	9	7
	pigem toetab	50	45	51	56	50	48	50	50	53	50	54	47	42	53	47
	kindlasti toetab	41	44	43	32	41	45	43	41	42	41	32	48	55	37	46
Kuivõrd Te tunnete oma tööd tehes, et arenete professionaalselt?	üldse ei arene	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
	pigem ei arene	3	1	6	4	2	2	2	3	2	3	4	1	3	3	2
	pigem arenen	47	34	49	53	46	46	53	46	43	48	43	51	32	46	47
	kindlasti arenen	50	65	45	43	51	52	44	51	55	49	52	49	63	50	51
Kuivõrd saate tagasisidet oma töö kohta kolleegidelt?	täiesti ebapiisavalt	1	3	1	2	0	1	1	1	1	1	2	0	2	1	1
	pigem ebapiisavalt	16	21	24	20	14	11	15	16	16	16	22	7	17	19	13
	pigem piisavalt	54	55	57	53	56	52	58	53	52	54	54	54	52	53	55
	täiesti piisavalt	29	22	19	25	30	36	26	29	31	28	22	38	30	27	31
Kuivõrd nõustute järgmiste väidetega? – Kolleegidelt saadud tagaside on olnud enamjaolt õiglane	Ei nõustu üldse	2	1	2	1	3	1	2	1	1	2	0	1	0	1	2
	Pigem ei nõustu	4	3	8	4	3	2	3	4	4	5	2	3	4	3	
	Pigem nõustun	57	52	58	60	55	56	60	56	55	57	58	55	52	52	62
	Nõustun täiesti	38	44	33	35	39	41	34	39	40	38	36	41	45	42	34
Kuivõrd nõustute järgmiste väidetega? – Kolleegidelt saadud tagaside on olnud abiks minu töö kvaliteedi parandamisel	Ei nõustu üldse	2	2	3	2	3	1	3	2	2	2	1	3	2	2	2
	Pigem ei nõustu	8	7	10	9	8	8	11	8	8	8	9	5	16	10	7
	Pigem nõustun	53	47	51	57	52	55	56	53	55	54	56	49	45	51	56
	Nõustun täiesti	36	44	37	32	36	36	30	37	36	35	34	42	38	37	35
Kuivõrd saate tagasisidet oma töö kohta juhtkonnalt?	täiesti ebapiisavalt	2	2	3	2	2	1	2	1	0	1	4	1	2	2	0
	pigem ebapiisavalt	16	24	20	19	14	11	11	16	14	16	21	9	12	20	9
	pigem piisavalt	49	51	50	50	47	50	53	49	52	50	50	47	34	49	50
	täiesti piisavalt	33	24	28	30	37	38	34	33	34	32	25	44	52	28	41
Kuivõrd nõustute järgmiste väidetega? – Juhtkonnalt saadud tagaside on olnud enamjaolt õiglane	Ei nõustu üldse	2	3	1	2	4	1	2	2	0	2	3	3	2	2	2
	Pigem ei nõustu	7	5	10	7	7	6	7	9	7	8	2	5	8	6	
	Pigem nõustun	53	46	51	56	52	53	56	52	50	53	56	55	38	52	54
	Nõustun täiesti	38	47	38	35	37	39	35	39	40	38	33	39	55	38	39

C.3 Lapsevanemad

Tunnuse nimetus	Skaala	Üldjaoetus	KLASS				LAPSE SUGU		KOOLI TÜÜP				KOOLI KEEL	
			3.klass	6.klass	8.klass	11.klass	poiss	tüdruk	Põhikoolid	Gümnaasiumide sisestaatus- katsetega koolid	Eriskoolid	Eesti kooli	Vene kooli	
Kuivõrd rahul olete üldiselt kooliga, kus Teie laps õpib?	üldse ei ole rahul	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1
	pigem ei ole rahul	8	5	9	11	7	7	8	9	8	7	7	6	10
	pigem rahul	53	54	55	53	47	54	52	55	54	48	41	51	58
	väga rahul	38	41	36	35	45	37	39	36	37	45	52	42	31
Mis Te arvate, kuivõrd aitavad Teie lapsel koolist saadud üldised teadmised ja oskused – ...valida endale sobiv eriala/elukutse	väga halvasti	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	
	pigem halvasti	9	5	11	15	7	10	9	12	9	8	17	10	8
	pigem hästi	62	63	62	60	61	63	61	66	62	58	33	66	55
	väga hästi	28	31	26	24	30	26	29	21	27	33	50	23	36
Mis Te arvate, kuivõrd aitavad Teie lapsel koolist saadud üldised teadmised ja oskused ...isiklikus elus ja inimsuhetes hästi hakkama saada	väga halvasti	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1
	pigem halvasti	8	5	10	13	6	9	8	11	9	4	22	9	7
	pigem hästi	63	64	63	61	64	65	61	70	63	61	39	67	56
	väga hästi	28	30	26	25	30	25	30	19	28	34	39	24	35
Mis Te arvate, kuivõrd aitavad Teie lapsel koolist saadud üldised teadmised ja oskused ...isiklikus elus ja inimsuhetes hästi hakkama saada	väga halvasti	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	1	3
	pigem halvasti	9	7	11	14	4	9	9	9	9	8	17	8	12
	pigem hästi	62	62	64	60	64	64	61	67	63	59	54	66	55
	väga hästi	27	31	24	24	30	26	29	23	27	31	29	25	31
Mis Te arvate, kuivõrd hea hariduse (ettevalmistuse) saab Teie laps koolist tulevikus valitud erialal edasi õppimiseks?	väga halva	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	2
	pigem halva	7	4	7	11	6	7	6	10	7	4	28	7	7
	pigem hea	66	67	69	64	59	68	64	73	66	62	56	63	72
	väga hea	26	28	23	24	34	24	29	17	26	33	17	30	19
Kuivõrd hästi teevad Teie hinnangul lapse kooli õpetajad üldiselt oma tööd?	väga halvasti	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1
	pigem halvasti	8	5	8	12	8	7	8	6	8	6	4	7	8
	pigem hästi	61	55	65	62	64	60	61	62	61	58	31	62	58
	väga hästi	31	40	27	25	26	32	30	32	30	36	65	30	33
Kuivõrd on Teie hinnangul õpetajatele olulised Teie lapse saavutused õppetöös?	väga harva või mitte kunagi	9	6	11	13	10	9	10	10	9	10	8	10	8
	pigem harva	28	19	33	36	30	29	28	24	30	25	20	30	25
	pigem tihti	38	40	38	32	42	38	38	41	38	38	24	36	42
	alati või väga tihti	25	36	18	20	18	25	25	25	24	27	48	24	26
Kuivõrd arvestavad õpetajad õppetöös Teie lapse individuaalsusega (lapse eripära ja võimetega)?	ei arvesta üldse	7	4	9	9	8	7	7	5	8	6	4	7	8
	pigem ei arvesta	28	21	31	37	30	30	27	29	28	29	4	30	25
	pigem arvestavad	48	53	47	41	49	47	49	49	48	50	38	48	49
	arvestavad alati	16	21	13	14	13	16	16	17	16	15	54	15	19
Kas Teie lapsel on mõni hariduslik erivajadus?	jah	20	20	21	19	16	21	18	20	19	17	74	18	23
	ei	80	80	79	81	84	79	82	80	81	83	26	82	77
	üldse ei arvestata	8	5	13	6	10	8	8	5	9	7	0	7	9
Kuivõrd arvestatakse koolis Teie lapse hariduslike erivajadustega?	enamasti ei arvestata	29	20	34	37	26	32	25	30	29	30	11	30	26
	enamasti arvestatakse	46	54	38	42	50	43	49	46	47	45	21	43	49
	alati arvestatakse	17	22	15	15	14	17	18	19	15	18	68	19	15
	väga harva või mitte kunagi	12	11	12	13	14	11	13	10	13	11	0	13	10
Kui sageli saab Teie laps vajadusel õpetajatelt konsultatsioone ja järeleaitamistunde?	pigem harva	22	16	23	28	25	23	21	20	23	17	14	21	23
	pigem tihti	22	19	25	24	24	24	21	20	23	23	18	18	31
	alati või väga tihti	14	13	14	13	14	14	13	14	13	15	41	10	20
	selleks pole vajadust olnud	28	39	25	19	22	27	30	35	27	32	23	36	14
	kool ei paku seda võimalust	2	2	1	2	1	2	1	2	1	2	5	2	2
	pidevalt või väga tihti	10	18	8	4	1	11	8	9	10	7	26	8	13
Kuivõrd vajab Teie laps abi koduse õppetööga hakkama saamisel?	pigem tihti	20	28	19	15	6	22	17	22	19	19	33	17	25
	pigem harva	40	40	45	40	32	39	42	45	40	40	26	42	38
	väga harva või mitte kunagi	31	15	29	41	60	28	34	24	31	34	15	33	25
	üldse ei oska	1	0	1	2	2	0	1	1	1	1	0	4	1
Kuivõrd oskate vajadusel last koduse õppetöö osas aidata?	enamasti ei oska	8	2	7	12	21	7	9	5	9	7	7	8	9
	enamasti oskan	54	50	63	56	40	54	54	57	54	51	48	57	49
	alati oskan	26	45	20	14	5	27	24	33	25	24	33	22	33
	laps teeb alati kõik kodutööd iseseisvalt	12	3	10	16	32	11	12	5	11	17	7	13	9
Mil määral jääb Teie lapsel peale õppimist aega muudele tegevustele?	ei jää enamasti piisavalt aega	4	4	4	5	8	3	6	2	5	4	4	3	6
	ei jää enamasti piisavalt aega	22	17	23	24	29	20	24	19	22	22	8	18	29
	jääb enamasti piisavalt aega	53	52	54	51	54	54	52	55	53	54	31	55	49
	jääb alati piisavalt aega	21	27	19	21	10	23	18	25	20	20	58	24	16
Kuivõrd väljendab Teie laps koolis käimisega seoses pidevat väsimust, kehva meeleolu ja soovimatust koolis käia?	pidevalt või väga tihti	8	5	9	11	8	7	9	8	8	9	7	8	7
	pigem tihti	21	16	22	23	25	20	22	18	21	22	11	20	22
	pigem harva	44	45	45	45	40	45	44	48	44	42	59	43	47
	väga harva või mitte kunagi	27	34	24	21	27	29	26	27	27	28	22	30	23
Kuivõrd arusaadavad on Teie koolis kasutatavad hindamise põhimõtted (mida ja kuidas hinnatakse)?	ei ole üldse arusaadavad	2	2	2	3	2	2	3	2	2	1	4	1	3
	pigem ei ole arusaadavad	13	8	15	15	18	14	12	12	13	14	26	12	15
	pigem arusaadavad	56	53	59	57	59	56	56	56	57	54	26	58	52
	täiesti arusaadavad	28	37	24	25	21	28	29	30	28	30	44	28	29
Kuivõrd toetab Teie arvates lapse hindamine koolis tema arengut?	kindlasti ei toeta	3	4	3	5	3	4	3	3	4	3	4	3	5
	pigem ei toeta	19	13	21	23	21	19	19	19	19	17	12	20	17
	pigem toetab	53	52	54	52	57	54	53	52	54	54	32	52	57
	kindlasti toetab	24	31	22	20	19	23	26	25	24	27	52	26	21
Kui sageli olete tundnud, et õpetajad hindavad Teie last ebaõiglaselt?	pidevalt või väga tihti	1	1	1	2	2	1	1	0	2	1	0	1	2
	pigem tihti	9	5	10	12	10	9	9	9	9	9	7	8	10
	pigem harva	47	39	52	53	50	49	46	44	48	46	30	47	49
	väga harva või mitte kunagi	42	54	37	33	39	40	45	47	41	44	63	44	39
Kuivõrd Teie hinnangul õpetajad seletavad lastele õppeainete või ülesannete seotust eluga väljaspool kooli või käsitlevad õppetöö käigus elust enesest võetud teemasid?	väga harva või mitte kunagi	10	6	10	14	12	10	10	7	10	11	10	10	8
	pigem harva	37	25	46	44	36	36	38	37	38	30	24	38	35
	pigem tihti	42	52	36	34	38	41	42	48	40	44	43	40	45
	alati või väga tihti	12	18	8	7	13	13	11	8	12	15	24	12	12

Mis iseloomustab Teie suhtlust õpetajatega? austus - lugupidamatus	-3	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	4	1	1
	-2	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	4	1	0
	-1	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	4	2	1
	0	6	4	7	9	6	7	6	7	6	6	7	7	6
	1	11	7	12	14	14	11	10	12	11	10	11	12	7
	2	28	26	30	31	27	29	28	29	28	30	11	32	22
usaldus-usaldamatus	3	52	61	48	43	51	50	53	50	52	51	59	46	63
	-3	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	15	3	4
	-2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	4	1	1
	-1	3	2	2	4	2	3	3	5	3	2	4	3	2
	0	8	5	9	10	7	9	7	9	8	7	4	8	6
	1	13	8	16	14	15	13	13	11	13	13	0	13	12
hoolivus - hoolimatus	2	29	24	30	33	32	29	29	22	29	31	22	32	22
	3	44	56	38	34	38	42	45	50	43	43	52	40	51
	-3	3	3	3	4	4	4	3	3	4	2	4	3	4
	-2	2	1	1	3	2	2	1	2	2	2	4	1	2
	-1	3	2	4	3	4	3	3	4	3	2	0	3	4
	0	10	7	10	15	10	11	10	9	10	10	7	10	11
aktiivsus - passiivsus	1	16	11	20	17	18	16	16	14	16	17	19	15	18
	2	28	26	28	30	28	26	29	27	28	29	11	30	22
	3	38	49	33	29	35	38	38	42	37	39	56	38	39
	-3	5	4	5	6	7	5	5	4	5	5	11	5	5
	-2	5	3	4	8	8	5	5	4	5	5	0	6	3
	-1	7	5	8	8	10	7	7	7	8	7	4	8	6
sõbralikkus - ebasõbralikkus	0	18	13	20	21	22	19	17	17	19	16	4	20	13
	1	18	15	20	18	17	17	19	17	17	20	7	17	19
	2	22	23	21	20	20	21	22	23	21	22	22	22	20
	3	26	36	21	18	17	26	25	28	25	25	52	21	35
	-3	4	3	4	4	3	4	3	3	4	3	7	3	5
	-2	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1
lahendust pakkuv - tulemusteta	-1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	0	2	1
	0	7	4	7	10	7	7	7	7	7	6	7	7	6
	1	11	7	14	13	12	11	11	9	11	12	0	12	9
	2	26	22	28	29	29	27	25	23	27	24	19	28	23
	3	50	62	46	41	45	49	52	55	49	51	67	48	55
	-3	4	3	4	5	4	5	3	3	4	5	15	4	5
soe - külm	-2	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	0	3	2
	-1	4	3	4	6	4	4	4	4	4	3	4	4	4
	0	11	8	12	14	13	11	11	10	11	12	4	12	10
	1	15	12	18	17	16	15	16	15	16	13	4	15	15
	2	26	25	26	26	28	25	27	24	26	30	15	28	22
	3	37	47	33	30	31	37	38	41	37	35	59	35	41
avatud - kinnine	-3	4	3	4	5	5	5	3	3	4	4	15	3	5
	-2	2	1	2	3	3	2	2	3	2	2	0	2	2
	-1	5	3	5	6	5	5	4	5	5	4	0	5	5
	0	13	9	14	16	14	13	12	10	13	11	4	13	12
	1	15	10	17	16	20	15	15	10	15	19	19	15	15
	2	26	27	26	27	23	26	26	27	27	24	7	27	24
mitte - ametlik	3	36	46	31	28	30	34	37	42	34	36	56	34	38
	-3	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3	7	3	5
	-2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	3	0	2	2
	-1	4	3	5	6	5	4	4	4	5	3	4	4	4
	0	12	8	14	14	13	12	12	10	12	11	4	13	11
	1	15	11	16	18	22	16	15	13	16	16	4	16	14
dialog - käsud-keelud	2	26	25	27	25	24	26	25	26	25	27	19	27	23
	3	37	48	33	29	29	35	39	41	36	36	63	35	41
	-3	15	15	16	13	17	15	15	14	15	15	19	14	17
	-2	12	10	13	14	14	13	12	10	12	14	4	14	8
	-1	11	10	12	13	11	11	12	10	11	12	7	12	10
	0	26	27	27	26	27	26	27	29	27	25	15	28	24
kättesaamatus - kättesaadavus	1	16	17	15	16	13	15	16	17	15	16	26	16	15
	2	11	11	12	11	10	11	11	12	11	9	11	11	12
	3	8	10	6	7	7	8	7	8	8	8	19	5	14
	-3	4	4	5	5	4	5	4	3	5	3	15	4	5
	-2	2	2	3	2	3	3	2	1	2	3	4	3	2
	-1	4	3	4	5	5	5	3	6	4	4	0	5	3
Kuivõrd olete üldiselt rahul õpetajate ja Teie vahelise suhtlusega?	0	11	8	12	13	12	10	11	11	11	10	7	13	7
	1	14	11	14	16	17	14	14	12	14	14	7	15	11
	2	24	24	25	23	23	25	23	20	25	25	11	27	19
	3	41	48	39	35	36	39	43	47	40	40	56	34	53
	-3	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	3	5
	-2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2	0	2	2
ei ole üldse rahul pigem ei ole rahul pigem rahul väga rahul ma ei suhtle õpetajatega	-1	4	3	4	6	4	5	4	3	4	4	4	4	4
	0	10	7	11	12	13	10	10	11	10	10	4	11	9
	1	14	11	15	16	15	13	14	13	14	14	4	15	12
	2	24	24	23	23	27	24	24	23	24	25	11	26	20
	3	42	50	39	37	34	41	42	44	41	40	74	39	48
ei ole üldse rahul	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	0	2	1	
pigem ei ole rahul	8	7	9	10	7	8	8	7	9	6	7	9	8	
pigem rahul	57	52	60	62	54	58	56	59	56	59	30	54	61	
väga rahul	27	39	23	19	21	27	28	29	27	28	56	28	26	
ma ei suhtle õpetajatega	6	2	6	7	17	5	7	3	7	6	7	7	4	

Mil määral kaasab kool Teid otsustusprotsessi, mis mõjutab Teie lapse haridust ja karjääririkundamist tulevikus?	väga harva või üldse mitte	22	18	23	24	29	23	21	20	23	20	30	24	18
	pigem harva	37	32	39	43	35	36	37	38	37	34	26	39	33
	pigem tihti	33	39	31	27	29	34	32	38	32	35	19	30	39
	pidevalt või väga tihti	8	10	7	7	7	7	9	3	8	11	26	7	9
Kuivõrd Te tunnete, et Teid kaasatakse kooli poolt oma lapse õppetegevusse?	väga harva või üldse mitte	18	11	19	23	30	18	19	14	19	17	22	21	14
	pigem harva	38	31	41	42	40	37	38	40	38	35	15	41	31
	pigem tihti	34	43	32	29	22	35	33	38	33	36	41	30	40
	pidevalt või väga tihti	10	14	9	6	8	10	11	8	10	12	22	8	14
Kas Teie lapse koolis viiakse läbi arenguvestlusi...?	...ainult lapse enda osalusel	7	3	5	8	19	7	7	10	6	10	0	6	9
	...ainult lapsevanema osalusel	10	15	10	6	4	10	10	10	11	8	19	12	7
	...lapse ja lapsevanema mõlema osalusel	63	66	66	64	49	63	63	64	62	72	59	65	60
	...ei viida üldse läbi	8	5	10	10	10	9	8	6	10	2	4	10	6
	...ei ole sellega kursis	11	10	9	12	19	11	11	10	12	8	19	7	18
Kas olete sel õppeaastal osalenud oma lapse arenguvestlusel?	jah	67	76	67	59	47	68	65	57	66	75	81	62	77
	ei	33	24	33	41	53	32	35	42	34	25	19	38	23
Kuivõrd teadlik olete üldiselt sellest, kuidas Teie lapsel koolis läheb (olete kursis hinnete, probleemide, õppetegevusega)?	ei ole üldse teadlik	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0
	pigem ei ole teadlik	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	4	2	1
	pigem teadlik	34	26	34	38	47	36	31	33	35	28	22	39	22
	väga teadlik	64	73	65	59	50	62	67	65	63	71	70	58	77
Milline on Teie lapse üldine õppeedukus koolis?	väga halb	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	4	1	0
	pigem halb	6	4	7	10	6	9	4	7	7	4	8	6	8
	pigem hea	55	48	59	56	67	61	49	55	56	50	76	52	62
	väga hea	38	48	34	33	27	30	46	37	36	46	12	42	30
Kuivõrd olete teadlik kooli hoolekogu tegevusest?	ei ole üldse teadlik	25	25	25	26	25	25	25	25	27	17	30	24	28
	pigem ei ole teadlik	37	37	37	38	36	37	37	34	37	41	30	38	35
	pigem teadlik	30	30	31	27	31	31	29	33	28	35	41	30	29
	väga teadlik	8	8	7	9	9	7	8	8	8	7	0	8	9
Kuivõrd aktiivne on Teie arvates kooli hoolekogu?	väga passiivne	1	1	1	1	1	1	1	2	1	3	0	1	1
	pigem passiivne	5	6	7	5	2	6	4	7	5	4	17	6	3
	pigem aktiivne	68	69	68	65	66	68	67	72	67	68	50	66	70
	väga aktiivne	26	24	24	29	31	25	27	19	27	26	33	26	26
Kuivõrd hoolekogu suudab Teie arvates mõjutada koolis toimuvat?	täiesti ebapiisavalt	2	3	2	0	1	1	2	1	1	4	0	2	1
	pigem ebapiisavalt	12	11	14	12	6	13	10	8	11	14	14	12	10
	pigem piisavalt	62	63	63	58	65	62	63	74	61	59	71	58	70
	täiesti piisavalt	25	23	22	29	28	23	26	17	26	23	14	28	19
Kuivõrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut... – kooli juhtkond	täiesti ebapiisavalt	3	2	4	4	2	3	3	2	3	4	5	3	2
	pigem ebapiisavalt	8	7	8	12	7	9	8	12	8	8	9	10	6
	pigem piisavalt	47	50	48	44	38	47	46	46	47	43	45	46	48
	täiesti piisavalt	42	40	40	40	53	41	43	39	42	45	41	41	44
Kuivõrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut... – kooli õpetajad	täiesti ebapiisavalt	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	5	1	2
	pigem ebapiisavalt	7	4	9	9	9	7	8	5	8	7	10	8	7
	pigem piisavalt	54	57	54	54	50	55	54	56	55	52	25	56	52
	täiesti piisavalt	37	38	36	35	40	37	37	38	36	39	60	35	40
Kuivõrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut... – kooli hoolekogu	täiesti ebapiisavalt	4	3	4	5	2	3	4	3	3	4	17	3	5
	pigem ebapiisavalt	9	10	9	10	5	11	7	7	9	8	8	9	8
	pigem piisavalt	53	54	55	51	50	53	54	53	53	57	33	54	51
	täiesti piisavalt	34	33	32	34	43	33	36	36	35	31	42	34	36
Kuivõrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut... – kooli õpilasesindus	täiesti ebapiisavalt	3	2	3	4	3	3	3	2	3	5	10	2	4
	pigem ebapiisavalt	9	9	11	8	5	10	8	9	9	7	0	8	9
	pigem piisavalt	54	54	55	57	51	54	55	60	54	54	50	55	53
	täiesti piisavalt	34	35	31	31	42	34	34	28	34	34	40	34	34
Kuivõrd toetavad Teie hinnangul kooli arengut... – Tallinna Haridusamet	täiesti ebapiisavalt	14	15	13	13	11	14	13	11	13	16	20	18	7
	pigem ebapiisavalt	26	23	30	28	25	27	26	30	27	22	30	31	21
	pigem piisavalt	43	45	38	41	50	43	42	40	43	43	10	39	48
	täiesti piisavalt	17	17	19	18	14	16	19	19	16	19	40	12	24
Kuivõrd on kooli juhtkond Teie hinnangul orienteeritud... – kõrgetele akadeemilistele tulemustele (hinnad, riigeksamid, olümpiaadid)	ei ole üldse orienteeritud	2	2	4	2	1	3	2	2	3	1	0	3	2
	pigem ei ole orienteeritud	11	11	10	13	12	12	11	16	12	6	20	15	6
	pigem orienteeritud	51	53	52	49	46	52	50	58	52	43	40	51	50
	väga orienteeritud	35	34	34	35	41	33	37	23	33	49	40	31	42
Kuivõrd on kooli juhtkond Teie hinnangul orienteeritud... – õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ja arendava õppekeskkonna kujundamisele	ei ole üldse orienteeritud	4	4	3	5	2	4	4	2	4	5	12	4	4
	pigem ei ole orienteeritud	13	11	14	14	14	14	12	13	13	13	4	15	9
	pigem orienteeritud	53	54	54	53	48	54	53	57	54	49	29	53	53
	väga orienteeritud	30	31	28	27	36	29	31	28	29	33	54	28	34
Kuivõrd on kooli juhtkond Teie hinnangul orienteeritud... – õpilaste õpihuvi ja iseseisva mõtlemisvõime arengule	ei ole üldse orienteeritud	5	5	4	7	5	5	5	5	5	6	8	5	5
	pigem ei ole orienteeritud	17	13	20	22	13	17	16	16	17	18	12	18	14
	pigem orienteeritud	49	53	49	47	45	50	49	54	50	45	33	49	49
	väga orienteeritud	29	29	27	25	37	28	30	24	28	31	46	27	31
Kuivõrd on kooli juhtkond Teie hinnangul orienteeritud... – õpilaste loova eneseväljenduse toetamisele	ei ole üldse orienteeritud	5	4	5	7	4	5	4	3	5	5	8	5	5
	pigem ei ole orienteeritud	17	14	19	21	12	17	16	15	17	17	17	18	14
	pigem orienteeritud	49	50	50	47	48	50	49	53	49	48	25	50	49
	väga orienteeritud	29	32	26	26	35	28	31	29	29	30	50	28	32
Kas Teie laps osaleb oma koolis mõnes huviringis?	jah	35	53	27	22	24	31	39	48	34	28	44	36	31
	ei	65	47	73	78	76	69	61	52	66	72	56	64	69
Kui tihti võtate Te ise osa kooli traditsioonilistest üritustest (nt emade-, isadepäevavõistlused, jõulupeod, talgud, näitused, heategevuslikud üritused) jne?	väga harva või üldse mitte	16	8	14	22	31	17	15	10	17	15	22	13	20
	pigem harva	34	25	37	42	39	35	33	27	35	36	22	32	38
	pigem tihti	31	38	33	25	21	32	31	36	30	33	33	33	28
	pidevalt või väga tihti	19	29	16	12	9	17	21	26	18	16	22	21	14
	kindlasti ei soovitaks	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	9	2	2
Kas Te soovitaksite oma lapse kooli teistele lapsevanematele?	pigem ei soovitaks	9	7	10	13	10	9	10	12	9	8	18	9	10
	pigem soovitaksin	54	55	55	55	46	55	53	55	55	49	32	49	63
	kindlasti soovitaksin	35	37	33	30	42	34	36	33	34	41	41	40	25